JALA GARIBOVA
SABINA ALIYEVA

A GRAMMAR OF CONTEMPORARY AZERBAIJANI

Baku - 2024

STATE COMMITTEE ON WORK WITH DIASPORA
OF THE REPUBLIC OF AZERBAIJAN

Published as a texbook by the Approval of the Ministry of Science and Education of the Republic of Azerbaijan dated 09.09.2024.

EDITOR : **KAMAL ABDULLAYEV**

REVIEWERS : **SEVINJ ALIYEVA**
KIFAYAT HAJIYEVA

JALA GARIBOVA, SABINA ALIYEVA

"A GRAMMAR OF CONTEMPORARY AZERBAIJANI"

"INCI GROUP OF COMPANIES" JSC Publishing House, Baku, Azerbaijan, 2024, 324 pages.

The present book, written by Jala Garibova (Department of General Linguistics, Azerbaijan University of Languages) and Sabina Aliyeva (Department of Azerbaijani Linguistics, Azerbaijan University of Languages) with the support of the State Committee on Work with Diaspora of the Republic of Azerbaijan, is intended for learners of Azerbaijani as a foreign language.

ISBN 978-9952-37-319-6

© JALA GARIBOVA, SABINA ALIYEVA, 2024

CONTENTS:

ABBREVIATIONS 6

INTRODUCTION: INSTRUCTIONS FOR READERS 7

Part 1.
ALPHABET, PHONOLOGY AND PRONUNCIATION: GENERAL INFORMATION AND BASIC RULES 9

1.1. AZERBAIJANI ALPHABET 10

1.2. THE SOUND STRUCTURE OF THE AZERBAIJANI LANGUAGE 11

- **1.2.1. Vowels** 11
- **1.2.2. Consonants** 11
- **1.2.3. Basic Pronunciation Rules** 12
- **1.2.4. Vowel Harmony** 13

1.3. SUPRASEGMENTALS 14

- **1.3.1. Stress** 14
- **1.3.2. Logical Stress** 16

Part 2.
PRACTICAL MORPHOLOGY 17

2.1. WORD STRUCTURE 18

- **2.1.1. Suffixation** 18
- **2.1.2. Compounding** 26
- **2.1.3. Reduplication** 27

2.2. NOUN 28

- **2.2.1. Category of Quantity (Expressing Plurality)** 28
- **2.2.2. Category of Case (Declension of Nouns)** 29
- **2.2.3. Category of Possession** 38
- **2.2.4. Category of Predicativity** 45
- **2.2.5. Derivation of Nouns: Widely Used Noun-Forming Derivative Suffixes** 51

2.3. PRONOUN **55**

2.3.1. Personal Pronouns **55**
2.3.2. Possessive Pronouns **55**
2.3.3. Demonstrative Pronouns **59**
2.3.4. Emphatic Pronouns **61**
2.3.5. Reflexive Pronoun (*Öz* + Possessive Ending+ Case Ending) **62**
2.3.6. Reciprocal Pronoun **64**
2.3.7. Indefinite Pronouns **65**
2.3.8. Interrogative Pronouns **68**
2.3.9. Category of Case (Declension of Pronouns) **68**
2.3.10. Predicative Function of Pronouns (Category of Predicativity) **70**

2.4. ADJECTIVE **72**

2.4.1. Structure of Adjectives **72**
2.4.2. Degrees of Comparison of Adjectives **78**
2.4.3. Substantivization of Adjectives **81**
2.4.4. Predicative Function of Adjectives (Category of Predicativity) **82**

2.5. NUMERALS **84**

2.5.1. Cardinal Numerals **84**
2.5.2. Ordinal Numerals **86**
2.5.3. Indefinite Numerals (Quantifiers) **86**
2.5.4. Fractional and Decimal Numerals **90**
2.5.5. Substantivization of Numerals **90**
2.5.6. Predicative Function of Numerals (Category of Predicativity) **90**

2.6. ADVERB **92**

2.6.1. Types of Adverbs **92**
2.6.2. Structure of Adverbs **92**
2.6.3. Predicative Function of Adverbs (Category of Predicativity) **99**

2.7. POSTPOSITION **101**

2.8. CONJUNCTION **111**

2.9. MODAL WORDS **115**

2.9.1. Modal Words Expressing Confirmation **115**
2.9.2. Modal Words Expressing Supposition or Assumption **115**
2.9.3. Modal Words Expressing Conclusion, Consequence or Result **116**
2.9.4. Modal Words Expressing an Imaginary Situation **117**
2.9.5. Modal Words Expressing Disappointment **117**
2.9.6. Modal Words Expressing the Source of an Opinion or Information **117**

2.10. PARTICLE **118**

2.10.1. Intensifying Particles **118**
2.10.2. Affirmative Particles **119**
2.10.3. Negative Particles **120**
2.10.4. Interrogative Particles **120**
2.10.5. Imperative Particles **121**
2.10.6. Optative Particles **121**
2.10.7. Restrictive Particles **122**
2.10.8. Specifying Particles **122**

2.11. VERB **123**

2.11.1. Transitive and Intransitive Verbs **123**
2.11.2. Suffixes Used to Form Derivative Verbs **126**
2.11.3. The Ancient Verb *İmək* **126**
2.11.4. Tense and Aspect **127**
2.11.5. Modality **159**
2.11.6. Voice **212**
2.11.7. Non-Finite Forms of Verbs (Verbals) in Azerbaijani **214**

Part 3.
PRACTICAL RULES OF SYNTAX **254**

3.1. WORD ORDER IN THE AZERBAIJANI LANGUAGE **255**

3.2. INTERROGATIVE SENTENCES **258**

3.2.1. General Questions **258**
3.2.2. Special Questions **259**
3.2.3. Alternative Questions **260**
3.2.4. Disjunctive Questions **260**

3.3. NEGATION **261**

3.4. SENTENCE STRUCTURE **262**

3.4.1. Simple Sentences **262**
3.4.2. Composite Compound Sentences **262**
3.4.3. Composite Complex Sentences **263**

APPENDIX 1: A COMPREHENSIVE DESCRIPTION OF INFLECTIONAL SUFFIXES IN CONTEMPORARY AZERBAIJANI **284**

SOURCES **323**

ABBREVIATIONS

ABL	**ablative case**
ACC	**accusative case**
adj.	**adjective**
adv.	**adverb/adevrbial**
Arab.	**Arabic**
attr.	**attribute**
coll.	**colloquial**
DAT	**dative case**
dir. obj.	**direct object**
GEN	**genitive case**
IMP	**imperative**
intrans.	**intransitive**
lit.	**literally**
LOC	**locative case**
NOM	**nominative case**
nom.	**nominal**
nom. pred.	**nominal predicate**
obj.	**object**
pers.	**person**
Pers.	**Persian**
pl.	**plural**
POSS	**possessive**
prep.	**preposition**
sing.	**singular**
subj.	**subject**
trans.	**transitive**
v.	**verb**

INTRODUCTION: INSTRUCTIONS FOR READERS

This book is an attempt at providing a comprehensive and practical description of the systemic structure of the contemporary Azerbaijani language. The book is intended to support people interested in learning Azerbaijani and to help them understand the relationships between and among its structural elements. The aim of this book, consequently, is to equip learners with practical knowledge about the phonetic patterns and grammatical (both morphological and syntactic) constructions of Azerbaijani and to explain how (and by which rules) these patterns and constructions are used in real-life situations. The book therefore provides a detailed explanation of the rules governing the use of grammatical constructions and phonetic patterns.

The book consists of three main parts dealing with the alphabet and phonology, morphology and syntax of the Azerbaijani language. We should note that the categorial representation of certain grammatical patterns and constructions does not follow the classifications provided in normative grammar books of Azerbaijani. Thus, for example, the tense/aspect form constructed with the help of the marker *-mış/miş/muş/müş* followed by personal endings is classified as the Present Perfect construction, whereas, in the normative Azerbaijani grammar books produced in the Azerbaijani language, this form is treated as the Reported Past Tense. We should also note that in this book, we have not separated the categories of tense and aspect, including both into a single class.

Each rule explained in this book is illustrated through concrete examples from contemporary Azerbaijani. Although we have not included glosses, we have provided the translation of each example into the English language. In general, we have opted for idiomatic translations of illustrations; however, in certain cases, we have tried to keep the translation close to the original text so that the translated text does not move far away – whether grammatically, lexically or stylistically - from the original one. Also, where necessary for facilitating a better understanding of certain examples, we have added literal translations in parentheses.

All Azerbaijani illustrations are provided in *italics*. Elements representing the point in discussion within explanatory parts of the text, however, are provided both in *italics* and **bold**. Elements that are the points of discussion are <u>underlined</u> within systemic examples that follow the explanatory part. **Bold** is also used to indicate liaison sounds.

The English translations of Azerbaijani examples are given in quotation marks (“ “). Where necessary, slashes (/) between words, morphemes or phrases in English translations are used to provide two or more possible versions of an element in order to facilitate a more comprehensive understanding of patterns under discussion.

In some cases, some of the elements in English translations are provided in parentheses to denote that this element exists in the original example but may, however, be redundant in its English equivalent. For example, the second person pronouns in the English translations of imperative sentences are provided in parentheses to imply that while Azerbaijani favors an explicit use of the second person pronouns in imperative sentences, in English, the use of these pronouns in similar contexts is redundant.

In translations of illustrations, the slash sign (/) is used for elements that are replaceable as synonyms in almost every context and are semantic equivalents of each other or one another. However, when a linguistic element has different translations with significant semantic distance from each other (or from one another), quotation marks (“ “) are used for each individual translation, e.g. *tü<u>k</u>* “hair”; “feather” The slash sign (/) is also used in systemic examples among personal pronouns as well as to introduce several linguistic forms that relate

to a grammatical category, e.g., *Mən yazacaqdım/gələcəkdim/başlayacaqdım.* "I was going to write/come/start."

A double slash sign (//) is used between (or, where relevant, among) phrase patterns formally representing components of composite sentences.

Where necessary, *italics* is used to denote an element that carries the logical (emphatic) stress.

In some cases, pronouns in English translations are provided in parentheses ( ) to indicate that the equivalent pronoun is dropped in the original illustration to avoid redundancy since personal endings already denote the person of the agent in Azerbaijani. To avoid confusion and reader-unfriendliness of the text, we have primarily applied this principle to illustrations in systemic examples. If a pronoun in an Azerbaijani example is also provided in parentheses ( ), it means that the use of such pronoun is optional (but may not necessarily be redundant). Brackets [ ] are used in English translations to denote an element which is implied but not linguistically expressed in the original Azerbaijani illustration.

In illustrating inflectional suffixes (or endings), we have avoided the widely accepted way of representing allomorphs through a single (symbolic) vowel (e.g., *-sIn*); we have provided all possible forms of grammatical morphemes, such as *-dı/di/du/dü* or *-ma/mə*, to help learners have a full picture of the change of bound morphemes according to the vowel harmony. Liaison sounds, if any, are provided in parentheses ( ) before grammatical morphemes.

The hyphen (-) is used before bound morphemes when they are presented separately, e.g. *-maq/mək.* When derivative or inflectional elements are presented in the context of explaining derivation or inflection, the plus sign (+) is placed between the stem and the suffix/ending. The plus sign is also used to illustrate compounding.

The greater-than sign (>) is used to denote derivation. The less-than sign (<) is used to indicate that the element on the left side of the sign is derived from that placed on the right side.

The strikethrough is used when we intend to warn against "false friends", i.e. forms that are not correct but may seem possible due to the existence of similar patterns, e.g., *sonsuz* (~~*sonlu*~~).

In the part of the book dealing with the phonetics and alphabet, suffixes and endings that are stressed are in **bold** and CAPITALIZED, and brackets [ ] are used to indicate the pronunciation patterns of Azerbaijani linguistic elements.

Part 1

ALPHABET, PHONOLOGY AND PRONUNCIATION:

GENERAL INFORMATION AND BASIC RULES

1.1. AZERBAIJANI ALPHABET

The Azerbaijani alphabet has 32 letters.

The capital letters of the Azerbaijani language are the following: A, B, C, Ç, D, E, Ə, F, G, Ğ, H, X, I, İ, J, K, Q, L, M, N, O, Ö, P, R, S, Ş, T, U, Ü, V, Y, Z

The lowercase letters of the Azerbaijani language are the following: a, b, c, ç, d, e, ə, f, g, ğ, h, x, ı, i, j, k, q, l, m, n, o, ö, p, r, s, ş, t, u, ü, v, y, z

Nine letters in the Azerbaijani alphabet are represented by vowels. These are the following letters: a, e, ə, ı, i, o, ö, u, ü

Twenty-three letters in the Azerbaijani language are represented by consonants. These are the following letters: b, c, ç, d, f, g, ğ, h, x, j, k, q, l, m, n, p, r, s, ş, t, v, y, z

1.2. THE SOUND STRUCTURE OF THE AZERBAIJANI LANGUAGE

There are 34 phonemes (9 vowels and 25 consonants) in the Azerbaijani language that are classified into various grouos based on the manner and place of articulation.

1.2.1. VOWELS

Azerbaijani has 9 vowel phonemes: *a, e, ə, ı, i, o, ö, u, ü*

The back vowels in Azerbaijani are: *a, ı, o, u*

The front vowels in Azerbaijani are: *e, ə, i, ö, ü*

The labialized vowels in Azerbaijani are: *o, ö, u, ü*

The non-labialized vowels in Azerbaijani are: *a, e, ə, ı, i*

The open vowels in Azerbaijani are: *a, e, ə, o, ö*

The closed vowels in Azerbaijani are: *ı, i, u, ü*

Vowels a, ı, o, u, e, ə, i, ö, ü	
Back vowels a, ı, o, u	Front vowels e, ə, i, ö, ü
Labialized vowels o, u, ö, ü	Non-labialized vowels a, ı, e, ə, i
Open vowels a, e, ə, o, ö	Closed vowels ı, i, u, ü

1.2.2. CONSONANTS

Azerbaijani has 25 consonants phonemes:

[b] [c] [ç] [d] [f] [g] [ğ] [h] [x] [j] [k] [k’] [x’] [q] [l] [m] [n] [p] [r] [s] [ş] [t] [v] [y] [z]

The following are voiced consonants:

[b] [c] [d] [g] [ğ] [j] [q] [l] [m] [n] [r] [v] [y] [z]

The following are voiceless consonants:

[p] [ç] [t] [k] [x] [ş] [k'] [f] [x'] [s] [h]

1.2.3. BASIC PRONUNCIATION RULES

Below are some important rules concerning the pronunciation of the Azerbaijani vowels and consonants.

1. The sounds ***k***, ***k'*** and ***x'***, represented by the letter ***k***, are pronounced differently. The letter ***k*** is pronounced as the soft or the front ***k*** (as in English "key") in native words and in Arabic and Persian borrowings: ***iki*** "two", ***kim*** "who", ***katib*** "secretary", ***kitab*** "book", ***məktub*** "letter"etc.; as hard or back ***k***, which in the Azerbaijani phonetic transcription appears as ***k'*** (as in English "car"), in words of European origin: ***bank*** "bank", ***kafe*** "café", ***park*** "park", ***klub*** "club"etc.; and as an unvoiced unaspirated palatalized dorsal velar fricative ***x^{j}***, which in the Azerbaijani phonetic transcription appears as ***x'***, at the end of native polysyllabic words: ***ürək*** "heart", ***çörək*** "bread", ***çiçək*** "flower", ***əmək*** "labor" etc. At the end of monosyllabic words (of native or foreign origin), the letter ***k*** is pronounced as soft ***k*** (indicated as ***x'*** in the Azerbaijani phonemic system) or front ***k*** (as in English "key"): ***bərk*** "solid".

2. The consonant ***q*** at the end of words is pronounced as ***x***:

*qona**q*** [qona**x**] "guest", *barma**q*** [barma**x**] "finger".

3. The consonant ***n*** preceding either the consonant ***m*** or the consonant ***b*** is pronounced as ***n***:

*sö**nm**əz* [sö**mm**əz] "inextinguishable, unquenchable", *şə**nb**ə* [şə**mb**ə] "Saturday".

4. When a vowel is doubled, i.e., when the same vowel appears twice in a row, these vowels are pronounced as one long vowel:

*s**aa**t* [s**a:**t], "hour", "clock" *t**əə**ccüb* [t**ə:**ccüb] "surprise", *təb**ii*** [təb**i:**] "natural".

5. If a word contains the diphthongs ***ai, ia, iə, əi,*** or ***io***, the liaison sound ***y*** appears in pronunciation to link the two vowels of the diphthong:

ai**d* [ayit] "belonging to/concerning", *S**ai**də* [S**əyi**də] "Saida (a female name)", *tr**io [tr**iyo**] "trio", *ra**dio*** [rad**iyo**] "radio", ***ai**lə* [**ayi**lə] "family".

6. If a word contains the diphthong ***aə***, the first vowel of the diphthong, ***a***, is pronounced longer:

şücaət [şüc**a:** ət] "bravery", *it**aə**t* [it**a:ə**t] "subordination", *bəraət* [bər**a:ə**t] "acquittal"..

7. If a word contains the diphthong ***əa***, the second vowel of the diphthong, ***a***, is pronounced longer:

*sə**a**dət* [sə**a:** dət] “happiness”, *fə**a**liyyət* [fə**a:** liyyət] “activity”.

7. If a stem containing more than one syllable and ending in an open vowel ***a*** or ***ə*** is followed by a suffix preceded by the liaison sound ***y***, the open vowels ***a*** and ***ə*** may be pronounced as a closed vowel (***ı***, ***i***, ***u*** or ***ü***) in accordance with the vowel harmony rule:

*bağ**layın*** [bağ**lıyın**] “close (IMP)”, *rəng**ləyin*** [rəng**liyin**] “paint (IMP)”, *su**layırıq*** [su**luyurux**] “(We) are watering”, *ütü**ləyir*** [ütü**lüyür**] “((s)he) is ironing”.

8. Some vowels, especially those contained in Arabic and Persian borrowings, are pronounced longer:

*n**a**dir* [n**a:**dir] “rare”, *m**u**siqi* [m**u:**siqi] ”music”, *xəz**i**nə* [xəz**i:**nə] “treasure”.

9. The vowel of the unproductive prefixes of the Arabic and Persian origin, i.e., ***ba-*** (Pers.“with/possessing”), ***la-*** (Arab. “without”), ***bi-*** (Pers. “without/lacking of”), ***na-*** (Pers. “without/lacking”) is pronounced longer:

***na**dinc* [**na:**dinc] “naughty”, ***bi**vəfa* [**bi:**vəfa] “unfaithful”, ***la**məkan* [**la:** məkan] “placeless”, *baməzə* [ba:məzə] “funny/amusing”.

1.2.4. VOWEL HARMONY

The Azerbaijani phonetic system is based on vowel harmony, which does not exist in English. The nine vowels in the Azerbaijani alphabet are classified into two groups: back vowels (*a, ı, o, u*) and front vowels (*e, ə, i, ö, ü*). According to the vowels harmony principle, vowels in bound morphemes added to stems should harmonize with the vowel in the last syllable of the stem, regardless whether this stem represents a noun, an adjective, a verb, or any other part of speech. This means that if the last vowel of the stem is a back vowel, the grammatical marker form with a back vowel must be used; and if the last vowel of the stem is a front vowel, the grammatical marker form with a front vowel must be used.

Examples:

qı̲z+la̲r	“girls”	*yağı̲ş+lı̲*	“rainy”
də̲rs+ə̲	“to the class”	*su̲+ su̲z*	“waterless”
ana̲+ ya̲	“to the mother”	*məşğu̲l+u̲q*	“We are busy”
e̲v+də̲	“at home”	*ye̲+yi̲r*	“.... is eating”
kita̲b+ı̲	“the book (ACC)”	*do̲st+u̲m*	“(my) friend”

1.3. SUPRASEGMENTALS

1.3.1. STRESS

In the Azerbaijani language, stress falls on the last syllable of a word. However, there are some exceptions:

BƏ*zən* "sometimes", ***BƏ****zi* "some", ***DÜ****nən* "yesterday", ***SA****bah* "tomorrow", ***YE****nə* "again", ***SAN****ki* "as if", ***LA****kin* "but", ***HƏ****mişə* "always", ***MƏ****sələn* "for example", ***BƏL****kə* "maybe", ***YAL****lnız* "only" (adv.) etc.

NOTE 1. If the word ***yalnız*** is used as an adjective in the meaning of "lonely", the stress falls on the first syllable: *yal****NIZ***.

Usually, the stress in loan words does not change according to Azerbaijani prosodic rules, i.e., loans retain the stress pattern in the original language:

RA*dio* "radio", ***KA****fedra* "chair/department", *qravi****TA****siya* "gravitation" etc.

In foreign geographical names, the position of the stress is flexible and the stress does not always fall on the last syllable: *Argen****TİN****a* "Argentine", ***AF****rika* "Africa", ***A****siya* "Asia", *Av****RO****pa* "Europe", *A****ME****rika* "America", ***TÜR****kiyə* "Turkiye", ***RU****siya* "Russia", ***FRAN****sa* "France", *Al****MA****niya* "Germany", *İ****TA****liya* "Italy", *İn****GİL****tərə* "England".

If a word is followed by a suffix or ending, the stress usually falls on the suffix or the ending:

*sürü****CÜ***´"driver", *söhbət****Cİ****L* "talkative", *neft****Çİ*** "oilman", *bi****LİK*** "knowledge", *ke****ÇİD*** "pass", *qor****XU*** "fear", *rəng****Lİ***´ "colorful", *peşə****KAR*** "professional", *gətir****MƏK*** "to bring", *dost****LAŞ*** "Be/become friends", *təmiz****LƏ*** "Clean (up)", *gəl****Dİ*** "((S)he) came", *gə****LİR*** "((S)he) comes" or "((S)he) is coming", *gələ****CƏK*** "((S)he) will come", *oxuya****CAQ*** "((S)he) will read" or "((S)he) will sing", *çalı****ŞIR*** "((S)he) is trying / ((S)he) tries".

If more than two suffixes or endings are added to a verb stem, the stress falls on the first suffix or ending:

*bi****LİR****di* "((S)he) knew", *yaza****CAQ****mış* "((S)he) was going to write", *ge****DİR****sə* "If "((s)he) goes", *ya****ZAR****kən* "while writing" etc.

However, in the case of nominal inflectional suffixes added to nominal stems, the stress falls on the last suffix or ending:

*aşağıdakı****LAR*** "those (who are) downstairs", *birinci****LƏR*** "those (who are) first", *bu tərəflər****DƏ*** "hereabouts/on these sides", *sizin tərəflərdəki****LƏR*** "those on your sides/those near you".

Some suffixes or endings listed below are not stressed in Azerbaijani, and some are not stressed if used in certain meanings:

1. Personal endings (person markers):

*tələ**BƏ**yəm* "(I am) a student", *tələ**BƏ**sən* "(You are) a student", *tələ**BƏ**dir* "((S)he is) a student", *tələ**BƏ**yik* "(We) are students", *tələ**BƏ**siniz* "(You are) students", *tələ**BƏ**dirlər* "(They) are students".

2. Imperative ending for the 2nd person plural ***-(y)ın/-(y)in/-(y)un/-(y)ün***:

***YA**zın* "write", ***GƏ**lin* "Come", *o**TU**run* "sit (down)", ***GÜ**lün* "laugh"

3. The ending ***-la/lə*** which means "with", "by", "by means of":

*müəl**LİM**lə* "with the/a teacher", ***İP**lə* "with/by means of a rope".

4. Adverb-forming suffix ***-la/lə*** which is used to express a manner of action or the instrumental role:

*ehti**YAT**la* "with care/carefully", *diq**QƏT**lə* "with attention/attentively".

5. Negative imperative ending ***-ma/mə***:

***BAX**ma* "don't look", ***GƏL**mədi* "((S)he is) didn't come", ***AL**madılar* "((S)he is) didn't buy/get/take", ***DE**məyəcəyəm* "(I) will not say".

6. The suffix ***-ca/cə***, which forms a language name:

*azərbay**CAN**ca* "in Azerbaijani", *ingi**LİS**cə* "in English".

7. The suffix ***-ca/cə***, which is added to personal pronouns to express modality and to nouns to express form or style:

***MƏN**cə* "in my opinion", ***SİZ**cə* "in your opinion", ***FOR**maca* "by its form", *məz**MUN**ca* "by its content".

8. The ending ***-mı/mi/mu/mü***, which is used to add emphasis to questions:

*a**LIR**mı* "Is ((s)he is) buying/taking/getting?", *oxu**YUR**mu* "Is ((s)he is) reading/singing?", *ev**DƏ**mi* "Is ((s)he) at home?" etc.

9. The ending ***-madan/mədən***, which means "without doing smth/before doing smth":

***BAX**madan* "without/before looking", ***GET**mədən* "without/before going".

10. The surname-forming suffixes ***-ov; -yev; -ova; -yeva***:

***ƏLİ**yev, **ƏLİ**yeva, MəmMƏdov, MəmMƏdova.*

11. The suffix ***-gil***, which is added to common and special nouns to express collectivity, family and household:

*ba**CIM**gil* “my sister’s”, *El**MAN**gil* “Elman’s”.

12. The ending ***–(y)arkən/(y)ərkən***, which means “when/while .... (was/were) doing”:

*a**LAR**kən* “while (I/you/(s)he/we/they) (was/were) buying/taking/getting”, *gə**ZƏR**kən* “while (I/you/(s)he/we/they) (was/were) walking”; *oxu**YAR**kən* “while (I/you/(s)he/we/they) (was/were) reading”.

1.3.2. LOGICAL STRESS

In the Azerbaijani language, the logical (or emphatic) stress usually falls on the word before the predicate. However, any word in a sentence may be emphasized depending on the purpose of the message or on what the speaker wants to convey. In this case, the word with the logical stress is pronounced more strongly than the other words in the sentence.

Part 2

PRACTICAL MORPHOLOGY

2.1. WORD STRUCTURE

2.1.1. SUFFIXATION

Azerbaijani is an agglutinative language. The word structure has the following elements in the Azerbaijani language: root, stem, affix, and ending. The root and the stem are considered full morphemes, and the affix and the ending (or the marker) are bound morphemes. In Azerbaijani, affixes are primarily represented by suffixes. The root is an element which expresses the core meaning and to which suffixes are attached. Roots to which derivational suffixes are attached are considered stems. Stems without any derivational suffixes are identical to roots. Azerbaijani does not use fusion for word formation, and there is a clear-cut boundary between morphemes: ***südlü*** (stem) "milky": (***süd*** – "milk" (root) + ***-lü*** (derivational suffix expressing a quality)), ***sürücü*** (stem) "driver": (***sür*** – "drive" (root and stem) + ***-ücü*** (derivational suffix expressing agency)). Prefixes are rare and are encountered only in loan words. Azerbaijani does not have productive prefixes, and all the prefixes have entered the language through the process of borrowing: ***natəmiz*** (***na***- (a prefix borrowed from Persian meaning the absence of a property)) "unclean", ***bikef*** (***bi***- (a prefix borrowed from Persian meaning the absence of a property)) "sad/gloomy/unhappy"), ***biixtiyar*** "involuntarily".

In Azerbaijani, suffixation is one of the main processes through which new words are created and a grammatical meaning is expressed. There are derivational and inflectional suffixes. Derivational suffixes, as the few examples above illustrate, are also referred to as word-forming suffixes and are used to form new words. Inflectional or word-changing suffixes have only a grammatical function and are used to express or change the grammatical meaning without changing the lexical meaning of the word they are attached to. Inflectional suffixes are added to derivational suffixes, i.e., they are attached to stems (root + derivational suffix). Inflectional suffixes are also referred to as endings or grammatical suffixes. In this book, we use the terms "inflectional suffix", "grammatical morpheme", "ending" and "marker" interchangeably.

2.1.1.1. Derivational Suffixes

Derivational suffixes are attached to stems or roots to form a new word with a new meaning and hence precede inflectional suffixes. However, many suffixes carry a dominant meaning to express a particular word class, such as order, process, agency, quantity, collectivity, degree of quality, iteration, reciprocity, reflexivity etc. Derivational suffixes are therefore also used to express voice or aspect, which in inflected languages are usually formed analytically. Derivational suffixes may change the grammatical category (or part of speech) of the root word; however, it does not always happen. For example, the word ***kolluq*** "underbush/shrubbery" is a noun and is formed by adding the suffix ***-luq*** expressing collectivity to the noun ***kol*** "bush". On the other hand, ***daşlı*** "stony" is an adjective formed by means of adding the suffix ***-lı*** expressing possession of a certain quality to the noun ***daş*** "stone". Lists of the most widely used derivational suffixes that form derivative parts of speech will be provided in corresponding sections explaining relevant grammatical categories.

2.1.1.2. Inflectional Suffixes

Inflectional suffixes,[1] or endings/markers, express grammatical meanings and may be attached to all main parts of speech. They are the main means of forming grammatical categories in the Azerbaijani language. Detailed information about each inflectional suffix will therefore be provided within each corresponding grammatical category as they are described and explained in relevant sections of this book. Below we list the main inflectional suffixes with nominal and verbal categories.[2]

2.1.1.2.1. Nominal Inflectional Suffixes

2.1.1.2.1.1. Plurality marker (used with nouns, pronouns, substantivized adjectives, substantivized adverbs, verbal nouns, infinitives, and substantivized verbals

-lar/lər

masa<u>lar</u>	"tables"
qocal<u>ar</u>	"the old"
gənc<u>lər</u>	"the young/the youth"
gələnl<u>ər</u>	"comers/those who come/came"

2.1.1.2.1.2. Case markers (used with nouns, pronouns, substantivized adjectives, substantivized adverbs, verbal nouns, and substantivized participles

Genitive (except for personal pronouns)	*-(n)ın/(n)in/(n)un/(n)ün*	*Elxan<u>ın</u>*	"Elkhan's"
		küçən<u>in</u>	"the street's"
		top<u>un</u>	"the ball's"
		ütün<u>ün</u>	"the iron's"
	-(y)un for the word *su* "water"	*su<u>yun</u>*	"water's"
	-(y)in for the word *nə* "what"	*nə<u>yin</u>*	"of what"
Dative	*-(y)a/(y)ə*	*Elxan<u>a</u>*	"to Elkhan"
		küçə<u>yə</u>	"to the street"
		qapı<u>ya</u>	"to the door"
		kül<u>ə</u>	"to the ash"
Accusative	*-(n)ı/(n)i/(n)u/(n)ü*	*Elxan<u>ı</u>*	"Elkhan (as obj.)"
		küçə<u>ni</u>	"the street (as obj.)"
		top<u>u</u>	"the ball (as obj.)"

[1] In a few cases, in order to avoid redundancy, we used the term "suffix(es)" instead of "inflectional suffix(es)."
[2] More comprehensive tables including inflectional markers for all grammatical categories illustrated for each grammatical person are provided at the end of this book.

		ütünü "the iron (as obj.)"
	-(y)u for the word *su* "water"	*suyu* "water (as obj.)"
	-(y)i for the word *nə* "what"	*nəyi* "what" (as obj.)
Locative	*-da/də*	*Bakıda* "in Baku" *kənddə* "in the village" *qutuda* "in the box" *stolda* "on the table" *bölümdə* "in the department"
Ablative	*-dan/dən*	*Bakıdan* "from Baku" *kənddən* "from the village" *qutudan* "out of the box" stoldan "off the table" *sürüdən* "from/out of the herd"

Genitive case markers used with personal pronouns

	-im	*mənim* "my"
	-in	*sənin* "your (sing.)"
	-nun	*onun* "her/his"
	-im	*bizim* "our"
	-in	*sizin* "your (pl.)"
	-ın	*onların* "their"

2.1.1.2.1.3. Possessive markers (added to nouns, pronouns, substantivized adjectives, substantivized adverbs, substantivized numerals, verbal nouns, infinitives, and substantivized participles)

1st person sing.	*-(ı)m/(i)m/(u)m/(ü)m* *-(y)um* for the word *su* "water" *-(y)im* for the word *nə* "what"	*(mənim)* *bağım/kəndim/qutum/ütüm/bağlarım/kəndlərim/qutularım/ütülərim/suyum/nəyim* "(my) garden/village/box/iron/gardens/ villages/boxes/irons/water/what"
2nd person sing.	*-(ı)n/(i)n/(u)n/(ü)n* *-(y)un* for the word *su* "water" *-(y)in* for the word *nə* "what"	*(sənin)* *bağın/kəndin/qutun/ütün/bağların/kəndlərin/qutuların/ütülərin/suyun/nəyin* "(your) garden/village/box/iron/gardens/ villages/boxes/irons/water/what"

3rd person sing.	*-(s)ı/si/su/sü* *-(y)u* for the word *su* “water” *-(y)i* for the word *nə* “what”	*(onun) bağı/kəndi/qutusu/ütüsü/bağları/ kəndləri/qutuları/ütüləri/suyu/nəyi* “(her/his/its) garden/village/box/iron/gardens/ villages/boxes/irons/water/what”
1st person pl.	*-(ı)mız/(i)miz/(u)muz/(ü)müz* *-(y)umuz* for the word *su* “water” *-(y)imiz* for the word *nə* “what”	*(bizim) bağımız/kəndimiz/qutumuz/ütümüz/ bağlarımız/kəndlərimiz/qutularımız/ ütülərimiz/suyumuz/nəyimiz* “(our) garden/village/box/iron/gardens/ villages/boxes/irons/water/what”
2nd person pl.	*-(ı)nız/(i)niz/(u)nuz/(ü)nüz* *-(y)unuz* for the word *su* “water” *-(y)imiz* for the word *nə* “what”	*(sizin) bağınız/kəndiniz/qutunuz/ütünüz/ bağlarınız/kəndləriniz/qutularınız/ ütüləriniz/suyunuz/nəyiniz* “(your) garden/village/box/iron/gardens/ villages/boxes/irons/water/what”
3rd person pl.	*-(s)ı/(s)i/(s)u/(s)ü* *-(y)u* for the word *su* “water *-(y)i* for the word *nə* “what”	*(onların) bağı/kəndi/qutusu/ütüsü/bağları/kəndləri/qutul arı/ütüləri/suyu/nəyi* “(their) garden/village/box/iron/gardens/villages/boxes/ irons/water/what”

2.1.1.2.2. Verbal Inflectional Suffixes

2.1.1.2.2.1. Person markers

1st person sing.	*-(y)am/(y)əm*	qalıram gəlirəm qalmalıyam gəlməliyəm qalasıyam gələsiyəm
	-(y)ım(y)/im/(y)um/(y)üm	qalım gəlim oxuyum büküm
	-m	qaldım gəldim qalam gələm qalsam gəlsəm (kaş/gərək) oxuyam gözləyəm
	-(y)ım/(y)im/(y)um/(y)üm	qalım gəlim oxuyum büküm
2nd person sing.	*-san/sən*	qalırsan gəlirsən qalmısan gəlmisən qalasan gələsən

	-n	qalsan gəlsən qaldın gəldin
	0 (zero)	qal gəl oxu bük
3rd person sing.	0 (zero)	qalır gəlir oxuyur bükür qaldı gəldi oxudu bükdü qalıb gəlib oxuyub büküb qalar gələr oxuyar bükər qalsa gəlsə oxusa büksə qala gələ oxuya bükə
	-dır/dir/dur/dür	qalmalıdır gəlməlidir oxumuşdur bükmüşdür
	-sın/sin/sun/sün	qalsın gəlsin oxusun büksün
1st person pl.	*-(y)ıq/(y)ik/(y)uq/(y)ük*	qalırıq gəlirik oxuyuruq bükürük
		qalmışıq gəlmişik oxumuşuq bükmüşük
	-q/k	qaldıq gəldik oxuduq bükdük
		qalmışdıq gəlmişdik bükəcəkdik qalardıq (gərək/kaş) gələk oxuyaq
	-(y)aq/(y)ək	qalaq gələk oxuyaq bükək
2nd person pl.	*-sınız/siniz/sunuz/sünüz*	qalırsınız gəlirsiniz oxumusunuz gəlibsiniz oxuyubsunuz oxuyasınız bükəsiniz
	-(y)ın/(y)in/(y)un/(y)ün	qalın gəlin oxuyun bükün
	-nız/niz/nuz/nüz	aldınız gəldiniz qalsanız gəlsəniz
3rd person pl.	*-lar/lər*	qalırlar gəlirlər oxuyurlar oxumuşlar bükmüşlər qalıblar gələrlər qalalar gələlər oxusunlar gəlsələr

2.1.1.2.2.2. Tense and Aspect Markers

2.1.1.2.2.2.1. Present Simple Marker

-(y)ır/(yir)/(y)ur/(y)ür

alır<u>a</u>m gəlir<u>ə</u>m oturursan bağlayırsan səpələyir üşüyürük gülürsünüz oxuyurlar

2.1.1.2.2.2.2. Progressive Marker (used for all tense and aspect forms)

-maqda/məkdə

yaz<u>maqda</u>yam işlə<u>məkdə</u>dirlər

2.1.1.2.2.2.3. Past Simple Marker

-dı/di/du/dü

al<u>dı</u>m gəl<u>di</u> güld<u>ü</u>nüz otur<u>du</u>lar bağla<u>dı</u>q səpələ<u>di</u>niz

2.1.1.2.2.2.4. Present Perfect Marker

-mış/miş/muş/müş;
-(y)ıb/(y)ib/(y)ub/(y)üb (for the 3rd person sing. and pl., and for the 2nd person sing. and pl. (mostly in spoken language or in certain dialects of Azerbaijani))

al<u>mış</u>am gəl<u>mi(ş)</u>sən[3] oxu<u>mu(ş)</u>san bağla<u>mış</u>dır gül<u>müş</u>ük səpələ<u>mi(ş)</u>siniz üşü<u>müş</u>lər gəli<u>b</u>sən otur<u>ub</u> alı<u>b</u>sınız bağla<u>yıb</u>lar səpələ<u>yib</u> oxu<u>yub</u>san üşü<u>yüb</u>sünüz

2.1.1.2.2.2.5. Future Definite Marker

-(y)acaq/(y)əcək[4]

al<u>acaq</u>, gələ<u>cəy</u>əm, üşüyə<u>cəy</u>ik, oxuya<u>caq</u>sınız

2.1.1.2.2.2.6. Future Indefinite Marker

-(y)ar/(y)ər

al<u>ar</u>, gəl<u>ər</u>, gül<u>ər</u>sən, bağla<u>yar</u>am

[3] For the optional usage of the sound ***ş*** before the inflectional suffixers ***-san/sən*** and ***-sınız/siniz/sunuz/sünüz*** see Section 2.11.4.1.3.
[4] Here and in the following sections, to understand the final sound change in forms ending in ***-(y)acaq/(y)əcək***, refer to NOTE 2, which explains the ***q>ğ*** and ***k>y*** sound alterations.

2.1.1.2.2.2.7. Past Continuous Marker

-(y)ır/(yir)/(y)ur/(y)ür + -dı/di/du/dü
gəlirdi səpələyirdilər gülürdün bağlayırdıq oxuyurdunuz

2.1.1.2.2.2.8. Past Perfect (Pluperfect) Marker

-mış/miş/muş/müş + -dı/di/du/dü

almışdı gəlmişdik getmişdilər üşümüşdünüz oxumuşdun

2.1.1.2.2.2.9. Future Definite in the Past Marker

-(y)acaq/(y)əcək + -dı/di

alacaqdı gələcəkdim yazacaqdıq üşüyəcəkdik oxuyacaqdınız

2.1.1.2.2.2.10. Future Indefinite in the Past Marker

-(y)ar/(y)ər + -dı/di

alardım gələrdi yazardın oxuyardıq üşüyərdiniz yatardılar

2.1.1.2.2.3. Modality Markers

2.1.1.2.2.3.1. Debitive Marker

-malı/məli

almalıyam, getməlisiniz, oxumalıyıq, üzməlidirlər

2.1.1.2.2.3.2. Necessitative Marker

-(y)ası/(y)əsi

alasıyam, oxuyasıyıq güləsisiniz üşüyəsidirlər

2.1.1.2.2.3.3. Optative Marker

-(y)a/(y)ə

alam gələ gülək oxuyaq gələsən aparasınız

2.1.1.2.2.3.4. Evidentiality Marker

-mış/miş/muş/müş

*alır**mış* *oxumuş**muş*** *gəlib**miş*** *bağlayacaq**mış*** *görəcək**miş**siniz* *üşüyər**miş**sən*

2.1.1.2.2.3.5. Conditional Marker

-sa/sə

*al**sa*** *gəl**sə**m* *üşüs**ə**n* *oxu**sa**nız* *gets**ə**k*

2.1.1.2.2.3.6. Imperative Markers

-(y)ım/(y)im/(y)um/(y)üm (1at pers. sing.)
-(y)aq/(y)ək (1at pers. pl.)
-(y)ın/(y)in/(y)un/*(y)ün* (2nd pers. pl.)
-sın/sin/sun/sün (3rd pers. sing.)
-sınlar/sinlər/sunlar/sünlər (3rd pers. pl.)

al**ım** ye**yək** otur**un** gets**in** gəls**inlər**

2.1.1.2.2.3.7. Negation Marker

-m; -ma/mə

*al**ma**dım* *get**m**irəm* *istə**m**ərəm* *üşü**m**ürdüm*

2.1.1.3. Adding Suffixes or Endings to Monosyllabic Words with Double Consonants

In Azerbaijani, there are several monosyllabic words ending in a double consonant, e.g., ***fənn*** "subject", ***haqq*** "right/truth", ***xətt*** "line", ***rədd*** "rejection", ***sirr*** "secret" ***vatt*** "watt", ***zənn*** "thought/conjecture/supposition", ***zidd*** "contradictory/contradiction". When a suffix beginning in a consonant is added to such words, one of the double consonants contained in the root of these words is omitted, e.g., ***fənn*** – ***fən**n**lər*** "subject – subjects", ***haqq*** – ***haq**sız*** "right/truth – truthless", ***xətt*** – ***xət**dən*** "line – off the line", ***sirr*** – ***sir**lər*** "secret – secrets" etc. This rule does not apply to the words ***hiss*** "feeling" and ***küll*** "whole/entire/entirety" to avoid ambiguity because the omission of one of the consonants contained in the root of these words will make them homonymous to words with different meanings: ***his*** "soot" and ***kül*** "ash", respectively. Nevertheless, as an exception, one of the double consonants in the word *hiss* is omitted when the suffix ***-siz*** is added to the word: ***hissiz*** "without feeling".

2.1.2. COMPOUNDING

Another source of word formation in Azerbaijani is compounding, i.e., joining two free morphemes together. There are three types of compound words in Azerbaijani: closed compounds, i.e. those consisting of words written together, open compounds, i.e., those consisting of words written separately, and hyphenated compounds, i.e., those consisting of hyphenated words.

Most compound words in Azerbaijani are closed compounds that are written together:

daşyonan "stonemason" formed by compounding ***daş*** "stone" and ***yonan*** "the one who cuts or grates stone"; *dəstəbaşı* "chieftain" formed by compounding ***dəstə*** "group" and ***baş*** "head/chief" followed by the possessive ending *-ı*; *ikiqat* "two-fold" formed by compounding ***iki*** "two" and ***qat*** "layer".

Compound words containing the elements ***anti-, audio-, avia-, avto-, makro-, mikro-, mini-, mono-, multi-, nano-, neo-, post-, super***-, and ***ultra***- are written together as one word (closed compounds):

anti*sovet* "anti-Soviet", ***multi****kulturalizm* "multiculturalism", ***avia****şirkət* "airline company", ***avto****park* "autopark", ***post****modern* "post-modern", ***super****güc* "superpower" etc.

Some of these elements, however, are followed by a hyphen if they join special nouns:

anti*-Azərbaycan* "anti-Azerbaijan", ***trans****-Asiya* "trans-Asia", ***ümum****-Avropa* "all-Europe" etc.

Some compound words in Azerbaijani are hyphenated. In this category, we find particularly those compounds that consist of words of contradictory meanings:

gecə-gündüz "day and night (lit. night-day)"; ***ağ-qara*** "black and white" etc.

Among hyphenated compounds are also those that consist of closely related words:

deyib-gülmək "to have a joyful time" formed by compounding ***de*** "say" and ***gül*** "laugh";
sirli-soraqlı "mysterious" formed by compounding ***sirr*** "mystery", which, as explained above, loses its final consonant before the suffix ***-li*** expressing possession of a certain quality and ***soraq*** "news that is obtained by asking" also followed by the ***-lı*** form of the same suffix ***-li***.

Compound words containing the elements ***eks*** "ex-", ***əks*** "counter-", ***qeyri*** "non-", "un-", ***kontr*** "counter-", ***veb*** "Web", ***vitse*** "vice" are hyphenated:

eks*-prezident* "ex-President", ***əks****-səda* "echo", ***kontr****-admiral* "rear admiral", ***qeyri****-adi* "unusual, ***veb****-dizayner* "web designer" ***vitse****-prezident* "vice president" etc.

Compound words expressing intercardinal directions are hyphenated:

şimal-şərq "northeast (NE)", ***cənub-şərq*** "southeast (SE)", ***cənub-qərb*** "southwest (SW)", ***şimal-qərb*** "northwest (NW)".

Open compounds, which consist of words written separately, are usually represented by compound adverbs, pronouns, numerals, modality constructions, and compound (phraseological or idiomatic) verbs, e.g., ***əlli altı*** "fifty six", ***üçdə bir*** "one third" ***oxuya bilmək*** "to be able to read", ***hesab etmək*** "to consider", ***siqaret çəkmək*** "to smoke", ***qulaq asmaq*** "to listen" ***heç kim*** "nobody", ***hər kəs*** "everybody/each" etc. Nouns are not represented in the category of open compounds.

2.1.3. REDUPLICATION

Reduplication is yet another way of word formation in Azerbaijani. Reduplication can be full (complete) and incomplete. Full reduplication is used to express plurality, intensification, iteration etc. and can make speech more emphatic. Examples of reduplication are: ***balaca-balaca***... "many little .... (lit. little-little)" as in the following example: ***balaca-balaca*** *uşaqlar*, which can be translated both as "many little children" where the reduplication conveys plurality and as "very little children" where the reduplication intensifies the quality; ***Yazıb-yazıb*** *silirəm* "I write and write and then erase (lit. writing-writing I erase)"; ***Ağladı-ağladı****, sonra sakitləşdi* "(S)he cried and cried and then calmed down (lit. (S)he cried-cried and then calmed down)". As seen from the examples, full reduplication makes use of a hyphen in Azerbaijani and can therefore be technically seen as a hyphenated type of compounding.

Incomplete reduplication is used to express an intensified quality. Examples of incomplete reduplication are provided in the relevant sections of this book dealing with adjectives and adverbs.

2.2. NOUN

2.2.1. CATEGORY OF QUANTITY (EXPRESSING PLURALITY)

In the Azerbaijani language, the plural form of nouns is constructed by adding the marker ***-lar/lər*** to word stems. The form ***-lar*** is added to nouns in which the last syllable contains a back vowel (*-a/ı/o/u*), while the form ***-lər*** is added to nouns in which the last syllable contains a front vowel (*-e/ə/i/ö/ü*).

-a/ı/o/u	*-lar*
-e/ə/i/ö/ü	*-lər*

qutu<u>lar</u>	"boxes"
addımlar	"steps"
adamlar	"men"
gəmilər	"ships"
üzlər	"faces"
sürülər	"herds"
təpələr	"hills"
adalar	"islands"

In pronunciation, the initial consonant of the plurality marker added to words ending in ***n, d, t, r, s, z, ş,*** or ***ç*** undergoes an assimilation by the last consonant of the stem:

oğlanlar [oğlannar]	"boys"
armudlar [armutdar]	"pears"
atlar [atdar]	"horses"
dəftərlər [dəftərrər]	"notebooks"
kurslar [kursdar]	"courses"
qızlar [qızdar]	"girls"
başlar [başdar]	"heads"
xaçlar [xaçdar]	"crosses"

Nouns following cardinal numerals and the interrogative pronouns ***neçə?*** "how many?"/"how much?" do not take a plural form, e.g., ***üç qız*** "three girls", ***iki oğlan*** "two boys", ***əlli qələm*** "fifty pens", ***otuz kitab*** "thirty books", ***neçə tələbə?*** "how many students?"

The plurality marker ***-lar/lər*** may be added to uncountable nouns, in which case it may abstractly indicate a large scale of certain phenomena or conditions, rather than plurality:

Havalar yavaş-yavaş soyuyur.	"The weather is getting colder."
İşıqlar söndü.	"The lights went off."
Dərslər səhər saat 8.00-də başlayır.	"Classes begin at 8.00 a.m.."

The plurality marker is used in certain expressions of time, place and age when approximate rather than exact temporality or locality is implied:

O zamanlar mən onu tanımırdım.	"In those times I did not know her/him."
Buralarda aptek varmı?	"Is there a pharmacy nearby/somewhere here?"

In Azerbaijani, as distinct from English, nouns such as ***qayçı*** "scissors" ***eynək*** "glasses", ***şalvar*** "trousers" are not used in the plural except in the cases when more than one pair is implied: ***qayçılar*** "pairs of scissors", ***eynəklər*** "pairs of glasses", ***şalvarlar*** "pairs of trousers". Also, as distinct from English, these words are not used with the expression ***bir cüt*** ("a pair of").

Like other nouns, these words do not take a plural form after cardinal numerals:

iki eynək	"two pairs of glasses"
üç qayçı	"three pairs of scissors"
dörd şalvar	"four pairs of trousers."

2.2.2. CATEGORY OF CASE (DECLENSION OF NOUNS)

Azerbaijani has six grammatical cases: nominative, genitive, dative, accusative, locative and ablative. Grammatical case markers correspond to prepositions in the English language. Nouns in both singular and plural are used in any of the six cases.

2.2.2.1. Nominative

There are no morphological markers for the nominative case. Words in the nominative case usually function as subjects or nominal predicates in a syntactic structure:

İclas bir saat gec başlayacaq. subj.	"The meeting will start one hour later."
Elmira bu gün Bakıya gələcək. subj.	"Elmira will come to Baku today."
Bu, kitabdır. nom. pred.	"This is a book."

When words implying source material of substances are used in the nominative case, these words function as attributes.

qızıl medal attr.	"gold medal"
ipək parça attr.	"silk fabric"

2.2.2.2. Genitive

The genitive case expresses possession and belonging. There are two types of the genitive case: definite and indefinite. Words in the definite genitive case imply possession by a concrete possessor. Words in the indefinite genitive case imply that something belongs to a class in general rather than is possessed by a concrete possessor. Words in the definite genitive case take the marker ***-ın/in/un/ün*** or ***-nın/nin/nun/nün***. The marker ***-ın/in/un/ün*** is added to words ending in a consonant: *Fuad+-ın* "Fuad's"; and the marker ***-nın/nin/nun/nün***, where the initial

-n is a liaison sound, is added to words ending in a vowel: *Arzu+-nun* "Arzu's". Words in the indefinite genitive case take no grammatical marker and formally appear similar to words in the nominative case.

NOTE 2. The final consonant ***q*** in the words of native origin becomes ***ğ*** before the genitive marker *-ın/in/un/ün*. As well, the final consonant ***k*** in non-monosyllabic words of the native origin becomes ***y*** before the genitive marker *-ın/in/un/ün.*

otaq "room" – *otağın*
küləkk "wind" – *küləyin*
tük "hair"; "feather" *tükün (~~tüyün~~)*

This rule is not applicable to words of foreign origin, including Arabic, Persian and European words.

dialoq "dialogue" – dialoqun
məntiq "logic" – məntiqin
əmlak "property" - əmlakın

The ***q>ğ*** and ***k>y*** alteration also applies to other inflectional suffixes ending in ***q*** or ***k*** followed by a vowel. Hence this rule applies to various grammatical categories involving markers ending in q or k followed by markers beginning in a vowel.

həkimin ofisi "the doctor's office (the office of a definite doctor)"
qutunun rəngi "the box's color (the color of a definite box)"
uşağın ayaqqabısı "the child's shoes (the shoes of a definite child).
"kids' shoes (shoes for kids in general)"
məktəb direktoru "a school director (implies position in general, and does not indicate the position of director of a specific school)"

NOTE 3. The liaison consonant ***y*** (not ***n***) is added after the words ***su*** "water" and ***nə?*** "what?" before the genitive marker ***-ı/i/u/ü***: *suyun*, *nəyin***.**

The word following a noun in the genitive case must take the possessive ending of the 3rd person (***-sı/si/su/sü*** after vowels and ***-ı/i/u/ü*** after consonants if the noun is in the singular form; and ***-ları/ləri*** if the noun is in the plural form). The use of possessive endings is explained in more detail further in Section 2.2.4. dealing with the category of possession:

otağın qapısı "the room's door"
evin pəncərəsi "the window of the house"
şkafın güzgüsü "the mirror of the closet"
uşağın qutusu "the child's box"
tələbələrin kitabları "the students' books"
müəllimin dərsləri "the teacher's lessons"

Words in the genitive case can fulfill the function of a predicate:

Kitab kimindir? "Whose is the book?"
Kitab Səbinənindir. "The book is Sabina's."

Words in the genitive case answer the questions ***kimin?*** "whose?" and ***nəyin?*** "of what?"

Kimin saatı? "Whose watch?
Bu nəyin qapağıdır? (lit.) "The lid of what is it?"

2.2.2.3. Dative

The dative case expresses the direction of action and is formed through the marker ***-(y)a/(y)ə.*** If the word ends in a vowel, the liaison ***y*** is used before the suffix ***-a/ə*:**

oğlan+-a;	"to a/the boy"
jurnalist+-ə	"to a/the journalist"
*ana+-**y**a;*	"to a/the boy"
*nənə+-**y**ə*	"to a/the boy"

The dative case is required in sentences containing the nominal predicate[5] ***lazımdır*** "is needed/is necessary".

Sizə nə lazımdır?	"What do you need? (lit. What is needed to/for you?)"
Mənə xəritə lazımdır.	"I need a map (lit. A map is needed to/for me)."
Mənə qələm lazımdır.	"I need a pen (lit. A pen is needed to/for me)."
Bizə qələm lazımdır.	"We need a pen (lit. A pen is needed to/for us)."
Sənə qələm lazımdır.	"You (sing.) need a pen (lit. A pen is needed to/for you)."
Sizə qələm lazımdır.	"You (pl.) need a pen (lit. A pen is needed to/for you)."
*O**n**a qələm lazımdır.*	"(S)he needs a pen (lit. A pen is needed to/for her/him)."
Onlara qələm lazımdır.	"They need a pen (lit. A pen is needed to/for them)."
Kimə lüğət lazımdır?	"Who needs a dictionary? (lit. Whom is a dictionary needed to/for?)"
*Mina**y**a daraq lazımdır.*	"Mina needs a comb (lit. A comb is needed to/for Mina)."

The negative form of the predicate ***lazımdır*** is formed by means of the stem ***lazım*** "necessary" and the particle ***deyil*** "not/is not".

Sənə xəritə lazımdır? Yox, mənə xəritə lazım deyil.
"Do you need a map? No, I do not need a map."

NOTE 4. The possessive nouns ***bu*** "this" or ***o*** "that" may be used before the word expressing the object to denote a specific object that is needed: *Mənə **bu** kitab lazımdır*. "I need this (particular) book." *Mənə **o** qələm lazımdır*. "I need that (particular) pen." In certain cases, the nominal predicate may require that the word expressing the object in need be in the ablative case. In this case, the need for a specific kind of an object or for an object identical to the object denoted by the speaker will be implied: *Mənə bu kitabdan lazımdır* "I need a copy of this book"; *Mənə **bu** kitabdan iki dənə lazımdır* "I need two copies of this book"; *Ona **o** çaydan lazımdır* "He needs that kind of tea".

NOTE 5. The dative case markers may be added to the numeral ***neçə***? "how much?" as well as to monetary units to express cost or price: *Bu kitab neçəyədir? - Bu kitab 20 manatadır* "How much is this book? – This book is for 20 manats".

When infinitive forms of verbs are used in the dative case, they imply purpose and express the same meaning as do gerunds preceded by the English preposition "for".

Onlar bizi görməyə (görmək üçün) gəliblər.
"They have come to see (lit. for seeing) us."

[5] In this book, the term "nominal predicate" implies any non-verbal element (noun, pronoun, adjective, adverb, numeral, infinitive, and participle) that takes a personal ending or is used with a linking verb to form a predicate.

Mən səni götürməyə (götürmək üçün) gələcəyəm.
"I will come and pick you up (lit. I will come for picking you up)."

Plural personal pronouns used in dative may also mean, respectively, "to our house", "to your house" or "to their house".

Sizə gedirik.	"We are going to your place."
Bizə niyə gəlmirsən?	"Why are you not coming to our place?"
Onlara nə zaman gedirik?	"When are we going to their place?"

Words with the temporal meaning used in the dative case indicate the end point of an action.

İki günə qayıdacağam.	"I will be back in two days."
O, bir saata işini bitirəcək.	"(S)he will finish her/his work in one hour."

Below are some verbs which require that the object be used in the dative case:

baxmaq "to look at/to watch":	*saata baxmaq* "to look at the watch" *yeni filmə baxmaq* "to watch a new film"
gülmək "to laugh at":	*zarafata gülmək* "to laugh at a joke"
getmək "to go":	*konsertə getmək* "to go to a concert"
dözmək "to bear/to tolerate":	*çətinliyə dözmək* "to bear hardship/difficulties"
gəlmək "to come":	*kəndə gəlmək* "to come to the village"
göndərmək "to send":	*hamıya sms göndərmək* "to send an sms to everyone"
bağışlamaq "to present (as a gift)":	*dosta kitab bağışlamaq* "to present a book to a friend"
göstərmək "to show":	*yeni ayaqqabıları rəfiqəmə göstərmək* "to show the new shoes to my girlfriend"
qulaq asmaq "to listen to":	*musiqiyə qulaq asmaq* "to listen to music"
qayıtmaq "to return (to come/go back)":	*ölkəyə qayıtmaq* "to return to the country"
qaytarmaq "to return (smth)":	*kitabı kitabxanaya qaytarmaq* "to take the book back to the library"
zəng etmək "to call/to phone":	*qohumlara zəng etmək* "to call the relatives"
hirslənmək "to get angry with":	*təcavüzkara hirslənmək* "to get angry with the aggressor"
inanmaq "to believe (in)/to trust":	*gəncliyə inanmaq* "to believe in youth"
etibar etmək "to trust":	*qrupa etibar etmək* "to trust the group"
təşəkkür etmək "to thank":	*müəllimə təşəkkür etmək* "to thank the teacher"
qoşulmaq "to join":	*təşkilata qoşulmaq* "to join the organization"
sual vermək "to ask (a question)":	*müəllimə sual vermək* "to ask the teacher a question"
cavab vermək "to answer":	*müxbirə cavab vermək* "to answer the correspondent"
minmək "to get on (a bus etc.)":	*avtobusa minmək* "to get on a bus"

nifrət etmək "to hate":	*ayrı-seçkiliyə nifrət etmək* "to hate discrimination"
qiymət vermək "to assess/to grade/to value":	*əməyə qiymət vermək* "to value the work" *tapşırığa qiymət vermək* "to grade the assignment"
güvənmək "to trust/to rely on":	*həkimə güvənmək* "to trust the doctor"

2.2.2.4. Accusative

In Azerbaijani, the accusative case has two forms: definite and indefinite. The definite form of accusative expresses an object which/who is known to the speaker and the listener, which/who is definite or certain, or which/who is specified by the speaker. The indefinite form of accusative expresses an object which/who is not known to the speaker or the listener, which/who is not definite or certain, or which/who is not specified by the speaker. The definite form of accusative takes the marker ***-ı/i/u/n***, e.g., *kitab<u>ı</u>*, *dəftər<u>i</u>*, *top<u>u</u>*, *üzüm<u>ü</u>*. The liaison sound ***-n*** is added before the marker if the word expressing the definite object ends in a vowel (e.g., *qapı**<u>nı</u>***; *ütü**<u>nü</u>***).

NOTE 6. The liaison consonant ***y*** (not ***n***) is added after the words ***su*** "water" and ***nə?*** "what?" before the accusative marker ***-ı/i/u/ü*****:** *su**<u>yu</u>***, *nə**<u>yi</u>***.

The indefinite form of accusative takes no grammatical marker and is formally similar to the nominative case. The use of the definite form of the accusative case is equivalent to the use of the definite article in English, and the use of the indefinite form of the accusative case is equivalent to the use of the indefinite article in English.

a. *Mən məqalə**<u>ni</u>*** *oxuyuram.*	"I am reading the article."
b. *Mən məqalə oxuyuram.*	"I am reading an article."
a. *Mən bina**<u>nı</u>*** *görürəm.*	"I see the building."
b. *Mən bina görürəm.*	"I see a building."
a. *Uşaq alma**<u>nı</u>*** *yeyir.*	"The child is eating the apple."
b. *Uşaq alma yeyir.*	"The child is eating an apple."

The letter ***q*** becomes ***ğ,*** and the letter ***k*** becomes ***y*** before the definite accusative case markers:

torpaq+-ı: *torpa<u>ğ</u>ı* "land"; *külək+-i: küləy<u>i</u>* "wind".

Below are the rules explaining the use of the two forms of the accusative case.

1. Words used in the indefinite form of the accusative case immediately precede verbs. In case the position of these words changes, they take the definite accusative marker:

Mən məktub yazıram.	"I am writing a letter."
Məktub<u>u</u> mən yazıram.	"I am writing the letter ("It is me who is writing the letter)."

2. Special words, personal pronouns, demonstrative pronouns (as well as words following demonstrative pronouns), and words following the pronouns ***həmin*** "the same", ***hansı?*** "which?", ***hər*** "each", ***bəzi*** "some" and the adjectives with suffixes ***-kı/ki/ku/kü*** and ***-dakı/dəki*** (e.g., *bugünkü* "today's", *aşağıdakı* "the one which is downstairs" are used in the definite accusative form:

Hansı lüğəti axtarırsan?	"Which dictionary are you looking for?"
Kimi gözləyirsiniz?	"Who are you waiting for?"
Çantandakı kitabı ver.	"Give me the book in your bag."
Bur(a)da bəzi tələbələri görmürəm.	"I don't see some students here."
Bu çətiri apar.	"Take (with you) this umbrella."

3. Words with possessive endings are used in the definite form of accusative:

Qələmimi otaqda qoydum.	"I have left my pen in the room."
Onun sənədini qaytarın.	"Give her/his document back."

4. Words following the word ***neçə***? "how many?"/"how much?" are used in the indefinite accusative case:

Neçə kitab oxudun?	"How many books did you read?"

5. Words following the quantifiers ***az*** "little/few", ***çox*** "many/much/a lot of", ***heç bir*** "no/not... any" are used in the indefinite accusative case:

*Mən **az film** görmüşəm.*	"I have seen few films."
*Ona **çox su** içmək lazımdır.*	"(S)he needs to drink a lot of water."
*Bu mənim üçün **heç bir anlam** ifadə etmir.*	"This makes no sense to me."

Below are some verbs which require that the object be used in the accusative case:

açmaq "to open":	*qapını açmaq* "to open the door"
almaq "to get/to buy":	*kitab almaq* "to buy a book"
anlamaq "to understand"	*nəzəriyyəni anlamaq* "to understand the theory"
axtarmaq "to look for":	*açarı axtarmaq* "to look for the key"
arzulamaq "to wish":	*uğur arzulamaq* "to wish success"
başa düşmək "to understand":	*problemi başa düşmək* "to understand the problem"
bildirmək "to inform":	*iclasın vaxtını bildirmək* "to inform (about) the time of the meeting"
demək "to say":	*bu sözü demək* "to say this word"
dinləmək "to listen to":	*nitqi dinləmək* "to listen to the speech"
eşitmək "to hear":	*musiqini eşitmək* "to hear the music"
istəmək "to want":	*çay istəmək* "to want tea"
göstərmək "to show":	*otağı göstərmək* "to show the room"
gözləmək "to wait for":	*qonşunu gözləmək* "to wait for the neighbor"
qaytarmaq "to return/to give back":	*pasportu qaytarmaq* "to return the passport"
qoymaq "to put":	*kitabı (stolun üstünə) qoymaq* "to put the book (on the table)"
xatırlamaq "to remember":	*zarafatı xatırlamaq* "to remember the joke"

xərcləmək "to spend (about money)":	*pulu xərcləmək* "to spend the money"
xoşlamaq "to like":	*qışı xoşlamaq* "to like winter"
sevmək "to love"	*Bakını sevmək* "to love Baku"
oxumaq "to read":	*roman oxumaq* "to read a novel"
örtmək "to close/to cover":	*pəncərəni örtmək* "to close the window"; *to cover the head* "başı örtmək"
satmaq "to sell":	*ev satmaq* "to sell a house"
tanımaq "to recognize":	*qonağı tanımaq* "to recognize the guest"
tapmaq "to find":	*açarı tapmaq* "to find the key"
təkrar etmək "to repeat":	*sözü təkrar etmək* "to repeat the word"
tikmək "to build"; "to sew":	*məktəbi tikmək* "to build the school" *paltarı tikmək* "to sew the dress"
yumaq "to wash":	*stəkanı yumaq* "to wash the glass"
yazmaq "to write":	*hekayə yazmaq* "to write a story"
vermək "to give":	*məsləhət vermək* "to give advice"

NOTE 7. Words preceding the verb ***fikirləşmək/düşünmək*** "to think" may either be in the accusative case or, when used with the postposition ***haqqında/haqda*** "about", in the nominative case. Both constructions convey the same semantics: *Proqramı fikirləşirəm/düşünürəm. = Proqram haqqında fikirləşirəm/düşünürəm.* **"**I am thinking about the program."

Words preceding the verb "to speak/to talk" may be in either the accusative or the ablative case: *İşdən danışırdıq. = İş haqqında danışırdıq*. "We were talking about the work."

NOTE 8. In some cases, particularly in spoken language, we may encounter the omission of the accusative ending ***–ı/i/u/ü*** after the possessive ending for the 3rd person singular in which case the liaison ***-n*** is kept (*onun evin* (where ***-n*** is the liaison element) instead of *onun evini*.

Onun evin çox bəyəndim. = Onun evini çox bəyəndim. "I liked her/his house very much."

2.2.2.5. Locative

The locative case is formed by means of the marker ***-da/də,*** which is added to words in order to indicate the location of an object or the place where an action occurs. The locative case correlates with the questions ***kimdə***? "with whom? (i.e., "in whose possession?"), ***nədə***? "on what?/in what?" ***harada/harda***? "where?". Words in the locative case can be used with personal endings to form predicates.

*-Sən har(a)dasan? -Mən evdəyəm***.** "-Where are you? -I am at home."

*-Murad har(a)dadır? -Murad parkdadır***.**"-Where is Murad? -Murad is in the park."

-Lalə evdədir? -Xeyr, Lalə evdə deyil. "-Is Lala at home? -No, Lala is not at home."

-Lüğət səndədir? -Yox, məndə deyil, bu qızdadır. "-Do you have the dictionary (lit. Is the dictionary with you? – "No, I don't have it, this girl has it (lit. No, it is not with me, (it is) with this girl)."

Hamı evdədir.	"Everyone is at home."
Uşaqlar həyətdədirlər.	"The children are in the yard."
Müəllim dəhlizdədir.	"The teacher is in the corridor."

NOTE 9. The form ***harda*** is more characteristic of spoken or informal language and sometimes is even used in media, while ***harada*** is used in formal speech and in writing.

2.2.2.5.1. Temporal Meaning of Locative

The locative marker ***-da/də*** is also used to imply time and is correlated with the question ***nə zaman?/nə vaxt?*** "when?". In this case, it is used with the names of the months and seasons, with the words ***il*** "year", ***ay*** "month", ***gün*** "day" ***saat*** "hour", ***dəqiqə*** "minute", ***saniyə*** "second", and with words implying time, a period in time, duration of time etc.

mart<u>da</u>	"in March"
may ayın<u>da</u>	"in the month of May"
1928-ci il<u>də</u>	"in 1928"
bu saat<u>da</u>	"in this hour"
bu dəqiqələr<u>də</u>	"in these minutes"
saat 5-<u>də</u>	"at 5 o'clock"
ayın əvvəlin<u>də</u>	"at the beginning of the month
ilin sonun<u>da</u>	"at the end of the year"
fəslin ortasın<u>da</u>	"in the middle of the season"
iki ay müddətin<u>də</u>	"during two months"
bir həftə içində/içərisin<u>də</u>	"within one week"
gün<u>də</u> iki dəfə	"twice a day"

The locative marker is also used with words implying life stages to express the time of a certain action or state.

uşaqlıq<u>da</u>	"in the childhood"
uşaqlığım<u>da</u>	"in my childhood"
gəncliyimiz<u>də</u>	"in our youth"
yaşlılığınız<u>da</u>	"in your advanced age"
qocalığın<u>da</u>	"in your old age"

NOTE 10. Some words with temporal meaning do not take the locative suffix. For ex., ***gündüz*** "daytime/during the daytime"; *axşam* "evening/during the evening" ***səhər*** "morning/in the morning"; ***günorta*** "noon/in the noon": *Səhər tez oyandım* "I woke up early in the morning". When these words imply repetitive time, they may take plurality markers: sə*hərlər* "in the mornings"; *axşamlar* "in the evenings".

2.2.2.5.2. Circumstantial Meaning of Locative

Used with certain words, the locative case may also imply particular circumstances or a state of being.

qaranlıq<u>da</u>	"in the dark"
işıq<u>da</u>	"in the light"
işıqlıq<u>da</u>	"in the light"
yoxsulluq<u>da</u>	"in poverty

2.2.2.6. Ablative

The ablative case is formed by means of the marker ***-dan/dən***, which corresponds to the English prepositions "from", "out of" and "off". The ablative case primarily expresses a point which an object exits or starts a motion from.

Biz Bakı<u>dan</u> qayıdırıq. "We are returning from Baku."

The ablative case also expresses the origin of an object.

Mən Bakı<u>dan</u>am. "I am from Baku."

Certain verbs in Azerbaijani require that the indirect object be used in the ablative case. Some of these verbs are provided below:

ayırmaq "to separate":	*Yay paltarlarını qış paltarlarından ayırıram*."I am separating summer clothes from winter clothes."
bezmək "to be bored with/to get tired of":	*Bu söz-söhbətdən bezirəm*. "I get tired of these rumors."
boşanmaq "to divorce":	*O, ərindən boşanmaq istəmir*. "She does not want to divorce her husband."
danışmaq "to talk (about)":	*Səfərimizdən danışırıq*. "We are talking about our trip."
xoşu gəlmək "to like":	*Sənin dondurmadan xoşun gəlir?* "Do you like ice cream?"
istifadə etmək "to use":	*Siz kompüterdən istifadə etmirsiniz*. "You do not use a computer."
iyrənmək "to be disgusted":	*Nədən iyrənirsən*? "What are you disgusted by?"
qorxmaq "to be afraid/scared of":	*İlandan qorxuram*. "I am afraid of snakes."
zövq almaq "to enjoy/to take delight in":	*Gözəl rəsmlərdən zövq alıram*. "I enjoy beautiful paintings."
soruşmaq "to ask":	*Onun ünvanını kimdən soruşacaqsınız?* "Who will you ask for his address?"
şübhələnmək "to suspect":	*Mən bu kişidən şübhələnirəm*. "I suspect this man."
tələb etmək "to require/to demand":	*Məndən heç nə tələb etmə*. "Do not demand anything from me."
utanmaq "to be ashamed (of)":	*Onun sözlərindən utanıram*. "I am ashamed of her/his words."
vaz keçmək "to give up":	*Bu işdən vaz keçdim*. "I gave up on this job."/I gave up on this matter/stuff."
yorulmaq "to get tired":	*Ayaq üstə dayanmaqdan yoruldunuz*. "You are tired of standing."

bəhs etmək "to be/tell/talk about":	*Bu film Azərbaycandan bəhs edir*. "This movie is about Azerbaijan."
razı qalmaq "to be satisfied with":	*İşdən razı qalmadıq*. "We were not satisfied with the work."

The ablative case is also used to form words implying cause or reason, e.g.:

soyuq<u>dan</u> donmaq	"to freeze from cold"
həyəcan<u>dan</u> danışa bilməmək	"not to be able to speak from/due to anxiety"
yorğunluq<u>dan</u> gəzə bilməmək	"not to be able to walk due to tiredness"
susuzluq<u>dan</u> əziyyət çəkmək	"to suffer from thirst"

The ablative case is also used to indicate the source material from which something is made, e.g.:

taxta<u>dan</u> ev	"a wooden house (a house from wood)"
ipək<u>dən</u> paltar	"a silk dress (a dress made of silk)"
tunc<u>dan</u> heykəl	"a bronze statue (a statue made of bronze)"

In addition, words in the ablative case imply part of a whole, one or several of many etc.

uşaqlar<u>dan</u> biri	"one of the children"
tələbələr<u>dən</u> bəziləri	"some of the students"
ağaclar<u>dan</u> bir neçəsi	"a few/several of the trees"

Words with the temporal meaning used in the ablative case may imply the starting point of an action or a state.

Keçən ay<u>dan</u> soyuqdur.	"It has been cold since last month."

2.2.3. CATEGORY OF POSSESSION

Words following nominals in the genitive case or possessive pronouns take possessive endings. Possessive endings change by person and number. If there are more than one possessed object, possessive endings follow the plural marker attached to the relevant word.

Table 1. Possessive endings attached to nouns

1st person sing.	*-(ı)m/(i)m/(u)m/(ü)m*	*(mənim) kitab<u>ım</u>/ev<u>im</u>/dost<u>um</u>/yük<u>üm</u>/kitablar<u>ım</u>/evlər<u>im</u>/ dostlar<u>ım</u>/yüklər<u>im</u>* "(my) book/house/friend/luggage/books/houses/friends/ luggages" *(mənim) ana<u>m</u>/əmi<u>m</u>/qonşu<u>m</u>/güzgü<u>m</u>* "(my) mother/uncle/neighbor/mirror"
	-(y)im (for the following words of the Arabic origin: *mövqe, tale, mənbə, mənşə, mənafe*)	*(mənim) mövqe<u>yim</u>/tale<u>yim</u>* "(my) position/fate"

	-(y)um (for the word *su*) *-(y)im* (for the word *nə*)	*(mənim) suyum* "(my) water" *(mənim)nəyim* "(my) what"
2nd person sing.	*-(ı)n/(i)n/(u)n/(ü)n* *-(y)in* (for the following words of the Arabic origin: *mövqe, tale, mənbə, mənşə, mənafe*) *-(y)un* (for the word *su*) *-(y)in* (for the word *nə*)	*(sənin) kitabın/evin/dostun/yükün/kitabların/evlərin/ dostların/yüklərin* "(your) book/house/friend/luggage/books/houses/friends/ luggages" *(sənin) anan/əmin/qonşun/güzgün* "(your) mother/uncle/neighbor/mirror" *(sənin) mövqeyin/taleyin* "(your) position/fate" *(sənin) suyun* "(your) water" *(sənin) nəyin* "(your) what"
3rd person sing.	*-(s)ı/(s)i/(s)u/(s)ü* *-(y)i* (for the following words of the Arabic origin: *mövqe, tale, mənbə, mənşə, mənafe*) *-(y)u* (for the word *su*) *-(y)i* (for the word *nə*)	*(onun) kitabı/evi/dostu/yükü/kitabları/evləri/dostları/ yükləri* "(her/his/its) book/house/friend/luggage/books/houses/friends/ luggages" *(onun) anası/əmisi/qonşusu/güzgüsü* "(her/his/its) mother/uncle/neighbor/mirror" *(onun) mövqeyi/taleyi* "(her/his/its) position/fate" *(onun) suyu* "(her/his/its) water" *(onun) nəyi* "(her/his/its) what"
1st person pl.	*-(ı)mız/(i)miz/(u)muz/(ü)müz*	*(bizim) kitabımız/evimiz/dostumuz/yükümüz kitablarımız/evlərimiz/dostlarımız/yüklərimiz* "(our) book/house/friend/luggage/books/houses/friends/ luggages"

		(bizim) anamız/əmimiz/qonşumuz/güzgümüz "(our) mother/uncle/neighbor/mirror"
	-*(y)imiz* (for the following words of the Arabic origin: *mövqe, tale, mənbə, mənşə, mənafe*)	*(bizim) mövqeyimiz/taleyimiz* "(our) position/fate"
	-*(y)umuz* (for the word *su*)	*(bizim)suyumuz* "(our) water"
	-*(y)imiz* (for the word *nə*)	(*bizim) nəyimiz* "(our) what"
2nd person pl.	-*(ı)nız/(i)niz/(u)nuz/(ü)nüz*	*(sizin) kitabınız/eviniz/dostunuz/yükünüz/kitablarınız/ evləriniz/dostlarınız/yükləriniz* "(your) book/house/friend/luggage/books/houses/ friends/luggages" *(sizin) ananız/əminiz/qonşunuz/güzgünüz* "(your) mother/uncle/neighbor/mirror"
	-*(y)iniz* (for the following words of the Arabic origin: *mövqe, tale, mənbə, mənşə, mənafe*)	*(sizin)mövqeyiniz/taleyiniz* "(your) position/fate"
	-*(y)unuz* (for the word *su*)	(*sizin) suyunuz* "(your) water"
	-*(y)iniz* (for the word *nə*)	*(sizin) nəyiniz* "(your) what"
3rd person pl.	-*(s)ı/si/su/sü*	*(onların) kitabı/evi/dostu/yükü/kitabları/evləri/dostları/ yükləri* "(their) book/house/friend/luggage/books/houses/friends/ luggages" *(onların) anası/əmisi/qonşusu/güzgüsü* "(their) mother/uncle/neighbor/mirror"
	-*(y)i* (for the following words of the Arabic origin: *mövqe, tale, mənbə, mənşə, mənafe*)	*(onların) mövqeyi/taleyi* "(their) position/fate"
	-*(y)u* (for the word *su*)	*(onların) suyu* "(their) water"
	-*(y)i* (for the word *nə*)	*(onların) nəyi* "(their) what"

*otağın qapı**sı***	"the door of the room"
*müəllimin otağ**ı***	"the room of the teacher"
*mənim ailə**m***	"my family"
*bizim evi**miz***	"our house"
*sizin işi**niz***	"your work"
*onların layihə**si***	"their project"
*Gülnarın qız**ı***	"Gulnar's daughter"
*Akifin mahnı**sı***	"Akif's song"
uşaqların kitabları	"The children's books"

Case endings may be added after possessive endings:

mənim qardaşımın (GEN) *hekayəsi*	"my brother's story"
Sənin otağında (LOC) *gözləyirəm.*	"I am waiting in your room"
bizim dərsimizdən (ABL) *sonra*	"after our class"
sizin istəyinizə (DAT) *görə*	"according to your wish"
Bizim kitabımızı (ACC) *bizə geri verin.*	"Give our book back to us."

If a case ending is added after the possessive ending of the 3rd person singular, the letter ***n*** is added as a liaison consonant between the possessive ending ***–ı/i/u/ü*** and the case marker:

*onun otağı**na***	"to her/his room"
*onun maşını**nda***	"in her/his car"

As possessive endings specify the person and number, it is not necessary to use possessive pronouns before the words with possessive endings:

*mənim ailə**m** = ailə**m***	"my family" = "(my) family"
*sizin ailə**niz** = ailə**niz***	"your family" = "(your) family"
*mənim qardaşımın hekayə**si** = qardaşımın hekayə**si***	"my brother's story" = "(my) brother's story"

NOTE 11. Possessive endings may be dropped after the words following possessive pronouns ***bizim*** "our" *and* ***sizin*** "your (pl.)". *bizim küçə**miz** = bizim küçə; sizin küçə**niz** = sizin küçə.*

Exceptions are the words indicating family members or relatives such as ***ana*** "mother", ***ata*** "father", ***xala*** "aunt (from mother's side)", ***əmi*** "uncle (from father's side)", ***bibi*** "aunt (from father's side)", ***dayı*** "uncle (from mother's side)", ***nənə*** "grandmother", ***baba*** "grandfather", ***qız*** "daughter", ***oğul*** "son" etc.:

bizim anamız (~~bizim ana~~)	"our mother"
sizin xalanız (~~sizin xala~~).	"your aunt"

Where there are two words with possessive endings in a row (but separated by the conjunction ***və*** "and" or ***ilə*** "with", the possessive ending in the first word may be dropped. This is however more characteristic of an informal speech style.

mənim kitabım və qələmim = mənim kitab və qələmim
"my book and pen"

*onun çanta**sı*** *və papağı = onun çanta və papağı*
"his bag and hat"

mənim kitab<u>ım</u> ilə qələm<u>im</u> = mənim kitab ilə qələm<u>im</u>
"my book and pen (lit. my book with my pen)"

*onun çanta<u>**sı**</u> ilə papağ<u>**ı**</u> = onun çanta ilə papağ<u>ı</u>*
"his bag and hat (lit. his bag with his hat)"

If the two words with possessive endings, which are used in a row and separated by the conjunction ***və*** "and", express family members or relatives, then the possessive endings are not dropped.

sənin oğl<u>un</u> və qızı<u>n</u> "your son and daughter"
*onun əmi<u>**si**</u> və dayı<u>**sı**</u>* "her/his uncle (from father's side) and uncle (from mother's side)"
sizin qızı<u>nız</u>, oğl<u>unuz</u> və ər<u>iniz</u> "your daugher, son and husband"

Exceptions are the words ***ana*** "mother", ***ata*** "father", ***bacı*** "sister", ***qardaş*** "brother", ***nənə*** "grandmother", ***baba***"grandfather":

*onun ata və ana<u>**sı**</u>*	"her/his father and mother (lit. her/his father-mother)"
mənim bacı və qardaş<u>ım</u>	"my sister and brother (my sister-brother)"
sənin nənə və baba<u>n</u>	"your grandmother and grandfather (lit. your grandmother-grandfather)"

In some cases, the conjunction is also dropped, and the relevant words are joined by means of a hyphen.

*onun ata-ana<u>**sı**</u>*	"her/his father and mother (lit. his father-mother)"
mənim bacı-qardaş<u>ım</u>	"my sister and brother (lit. my sister-brother)"
sənin nənə-baba<u>n</u>	"your grandmother and grandfather (lit. your grandmother-grandfather)"

If the words with possessive endings, which are used in a row separated by the conjunction ***və*** "and", are in the plural form, then the possessive endings are not dropped, or the possessive ending of the first word is dropped together with the plurality marker.

mənim karandaşlar<u>ım</u> və qələmlər<u>im</u> / mənim karandaş və qələmlər<u>im</u>
"my pencils and pens"

onun qohumlar<u>ı</u> və qonşular<u>ı</u> / onun qohum və qonşular<u>ı</u>
"his relatives and neighbors"

If the word with the possessive ending is preceded by two possessive pronouns, then the person marker of the possessive ending corresponds to the second pronoun.

mən<u>im</u> və sən<u>in</u> kitab<u>ın</u>	"my and your book"
sən<u>in</u> və o<u>nun</u> dost<u>u</u>	"your and her/his friend"
*biz<u>im</u> və siz<u>in</u> təklif<u>**i**niz</u>*	"our and your proposal"
*siz<u>in</u> və onlar<u>ın</u> arzular<u>**ı**</u>/arzu<u>**su**</u>*	"your and their wishes"

In some polysyllabic words (***ağız*** "mouth", ***burun*** "nose", ***çiyin*** "shoulder", ***qarın*** "stomach", ***oğul*** "son", ***boyun*** "neck", ***fikir*** "thought", ***sinif*** "class", ***fəsil*** "season" or "chapter", ***ətir*** "odor" or "perfume" etc.) ending in a consonant, the vowel of the second syllable is dropped when a possessive ending is added to these words.

mənim oğl<u>um</u>/fikr<u>im</u>	"my son/thought"
sənin oğl<u>un</u>/fikr<u>in</u>	"your (sing.) son/thought"
onun oğlu/fikri	"her/his son/thought"
bizim oğl<u>umuz</u>/fikr<u>imiz</u>	"our son/thought"
sizin oğl<u>unuz</u>/fikr<u>iniz</u>	"your (pl.) son/thought"
onların oğl<u>u</u>/fikr<u>i</u>	"their son/thought"

In words of native origin ending in ***k***, which is pronounced as the front ***k*** (see Section 1.2.3.), the final consonant ***k*** becomes ***y*** before the possessive ending:

*köynə**k*** "shirt": *onun köynə**y**i* "his shirt"

In words ending in ***q***, the final consonant ***q*** becomes ***ğ*** before the possessive ending:

*ota**q*** "room": *mənim ota**ğ**ım* "my room".

The possessive ending is added to words in certain expressions implying physical condition:

Ürəy<u>i</u> bulanır.	"S(he) is feeling sick."
Başı fırlanır.	"S(he) is feeling dizzy."
Gözü<u>m</u> qaralır.	"My eyes are getting blurry."
Gözü<u>m</u> yanır.	"My eye is burning."
Halı<u>m</u> yoxdur.	"I am feeling weak"
Kefi<u>m</u> əladır.	"I am in a great mood"
İştaha<u>n</u> var?	"Do you have an appetite?"
Yuxu<u>m</u> gəlir.	"I want to sleep."
Əhvalı<u>nız</u> necədir?	"How are you? (lit. How is your mood?)"

The word ***ürək*** "heart" is one of the most frequent words used in such phrases:

Ürəyi<u>m</u> istəyir.	"I desire (lit. My heart desires)."
Ürəyi<u>m</u> düşdü.	"I got scared."
Ürəyi<u>m</u> əsir.	"My heart is trembling."
ürəy<u>i</u> istədiyi qədər	"as much as her/his heart desires."
ürəy<u>i</u>ni boşaltmaq	"to pour one's heart out"
ürəy<u>i</u>ni buz kimi saxlamaq	"to be calm; (lit. to keep one's heart as cold as ice)."
ürəy<u>i</u>ncə olmaq	"to be happy about something (lit. to have something according to one's heart)."

Words with possessive endings may follow a word in the indefinite genitive case. In this event, the word in the indefinite genitive case implies kind, sort, type, class, or general rather than concrete/specific possession.

*qadın geyimi<u>**i**</u>*	"women's clothes"
*saç boya<u>**sı**</u>*	"hair dye"

məktəb müdiri	"school director (implies someone's position or job, not the director of a specific school)"
diş həkimi	"dentist"
dövlət himni	"national anthem"
uşaq poliklinikası	"children's polyclinic"
voleybol oyunu	"volleyball game"

This type of collocation is also used to imply specific phenomena such as holidays, organization names, historic dates, street names, city names, book/journal/newspaper names, book/journal/magazine types, professions, well-known scientific laws or formulas etc.

Azərbaycan Dillər Universiteti	"Azerbaijan University of Languages"
Ramazan bayramı	"Ramadan holiday"
Füzuli küçəsi	"Fuzuli street"
dekabr ayı	"the month of December"
musiqi müəllimi	"music teacher"
"Bakı" jurnalı	"'Baku' journal/magazine"
ədəbiyyat kitabı	"literature book"
diş həkimi	"dentist"
Müstəqillik günü	"Independence Day"
Gəncə şəhəri	"Ganja city"
seçki məntəqəsi	"polling station"
Rusiya Federasiyası	"Russian Federation"
"Gənclik" stansiyası	"Ganjlik station"
Nyuton qanunu	"Newton's law"
Mendeleyev cədvəli	"Mendeleyev's table"

If collocations where the word with the possessive ending follows a word in the nominative case are preceded by a word in the genitive case, the possessive ending is added to the second word in the collocation:

ədəbiyyat kitabı "literature book" - *mənim ədəbiyyat kitabım* "my literature book", *onun ədəbiyyat kitabı* "her/his literature book";

idman çantası "sports bag" - *mənim idman çantam* "my sports bag", *Adilin idman çantası* "Adil's sports bag" etc.

Below are examples illustrating the use of such collocations in different grammatical persons:

mənin kulinariya kitabım	"my culinary book"
sənin kulinariya kitabın	"your (sing.) culinary book"
onun kulinariya kitabı	"her/his culinary book"
bizim kulinariya kitabımız	"our culinary book"
sizin kulinariya kitabınız	"your (pl.) culinary book"
onalrın kulinariya kitabı/kitabları	"their culinary book/books"

NOTE 12. The first part of these collocations – if they imply a kind, sort, type or a class of an object – answers the question ***nə*** ? "what?", which is used in the meaning of "what kind of":
Bu nə balığıdır? "What kind of fish is this?"– *Bu, nərə balığıdır*. "This is sturgeon."

NOTE 13. The possessive endings attached to the words ***su*** "water" and ***nə?*** "what?" is preceded by vowels added according to the vowel harmony. The liaison ***y*** precedes these vowels:

*su**y**um* "my water", *su**y**un* "your (sing.) water", *su**y**u* "her/his/its water", *su**y**umuz* "our water", *su**y**unuz* "your (pl.) water".

*nə**y**im* "my what", *nə**y**in* "your (sing.) what", *nə**y**i* "her/his/its what", *nə**y**imiz* "our what", *nə**y**iniz* "your (pl.) what"

NOTE 14. The possessive endings attached to the words of the Arabic origin ***mövqe*** 'position", ***mənafe*** "interest" ***tale*** "fate; luck" ***mənbə*** "source" and ***mənşə*** "origin" is preceded by vowels added according to the vowel harmony. The liaison ***y*** precedes these vowels:

*mövqe**y**im, mövqe**y**in, tale**y**imiz, mənşə**y**i, mənbə**y**i, mənafe**y**iniz.*

2.2.4. CATEGORY OF PREDICATIVITY

2.2.4.1. Predicative Function of Nouns

Nouns are used as predicates and take personal endings to form predicativity in the present.[6] As seen from Table 1 below, the sound ***y*** is used as a liaison consonant between the stem ending in a vowel and the 1st person (singular and plural) endings.

Table 2. Personal predicate endings attached to nouns

	Singular	Plural
1st person	*-(y)am/(y)əm*	*-(y)ıq/(y)ik/(y)uq/-(y)ük*
2nd person	*-san/(-sən)*	*-sınız/siniz/sunuz/sünüz*
3rd person	*-dır/dir/dur/dür*	*-dır(lar)/dir(lər)/dur(lar)/dür(lər)*

*(Mən) rəssamam/yazıçıyam/həkim**ə**m/dərzi**y**əm/futbolçu**y**am/üzgüçü**y**əm.*
"I am a painter/writer/doctor/tailor/football player/swimmer."

*(Sən) rəssam**sam**/yazıçı**san**/həkim**sən**/dərzi**sən**/futbolçu**san**/üzgüçü**sən**.*
"You (sing.) are a painter/writer/doctor/tailor/football player/swimmer."

*(O,) rəssam**dır**/yazıçı**dır**/həkim**dir**/dərzi**dir**/futbolçu**dur**/üzgüçü**dür**.*
"(S)he is a painter/writer/doctor/tailor/football player/swimmer."

*(Bu,) kitab**dır**/dəftər**dir**/qutu**dur**/ütü**dür**.* "This is a book/notebook/box/iron."

[6] Predicativity in the past is formed with the help of the copula *idi*, to which personal endings are attached. *İdi* is an equivalent of the English verb "to be" and is translated as either "was" or "were" depending on the form of the copula. Predicativity in the future is formed by using the furure tense form of the verb *ol* "to be/to become", to which personal endings are attached. This relates not only to nouns, but also to all other nominals including pronouns, adjectives, aderbs, and participles. Predicativity in the past and future will be explained in the relevant sections.

(O,) kitabdır/dəftərdir/qutudur/ütüdür. "That is a book/notebook/box/iron."

*(Biz) rəssamıq/yazıçı**y**ıq/həkimik/dərzi**y**ik/futbolçu**y**uq/üzgüçü**y**ük.*
"We are painters/writers/doctors/tailors/football players/swimmers."

(Siz) rəssamsınız/yazıçısınız/həkimsiniz/dərzisiniz/futbolçusunuz/üzgüçüsünüz.
"You (pl.) are painters/writers/doctors/tailors/football players/swimmers."

(Onlar) rəssamdırlar/yazıçıdırlar/həkimdirlər/dərzidirlər/futbolçudurlar/üzgüçüdürlər.
"They are painters/writers/doctors/tailors/football players/swimmers."

(Bunlar) kitabdır/dəftərdir/ayıdır(lar)/qutudur/ütüdür.
"These are books/notebooks/bears/boxes/irons."

(Onlar) kitabdır/dəftərdir/ayıdır(lar)/qutudur/ütüdür.
"Those are books/notebooks/bears/boxes/irons."

NOTE 15. According to the orthoepic norms of the Azerbaijani language, the ending ***-sınız/siniz/sunuz/sünüz*** is pronounced as [–***sız/siz/suz/süz***], e.g., *Rəssamsınız [rəssamsız]* "You are an artist/artists"; *Musiqiçisiniz* [*musiqiçisiz*], "You are a musician/musicians"; *Qonşusunuz [qonşusuz]* "You are a neighbor/neighbors"; *Türksünüz [türksüz]* "You are a Turk/Turks".

NOTE 16. If the subject expresses more than one non-human living being, the form of the predicate ending (singular or plural) is optional – both the singular and the plural form may be used:

Bunlar atdır/bunlar atdırlar.	"These are horses."
Onlar zürafədir/onlar zürafədirlər.	"Those are giraffes."

NOTE 17. If the subject expresses more than one inanimate object, the singular form of the predicate ending is used:

Bunlar otaqdır.	"These are rooms."
Onlar meşədir.	"Those are forests."

The nominal part of the predicate of a sentence, the subject of which is expressed by plural forms of personal or demonstrative pronouns, may also be expressed by a plural noun if it is important to emphasize the meaning expressed by the nominal part. However, when the subject of a sentence is expressed by the plural form of the personal pronoun for the 3rd person (i.e., ***onlar*** "they"), or by the plural forms of the demonstrative pronouns ***bu*** "this" and ***o*** "that" (i.e., ***bunlar*** "these" and ***onlar*** "those", accordingly), and when the nominal part of the predicate is a plural noun, the plurality marker at the end of the nominal predicate is omitted to avoid repetition (or because the nominal part of the predicate expresses inanimate objects):

(Biz) rəssam(lar)ıq. "We are painters." (The emphasis is on the word 'painter': the speaker may want to emphasize that people referred to through the personal pronoun are artists, not teachers, doctors etc.)

(Siz) yazıçı(lar)sınız. "You (pl.) are writers." (The emphasis is on the word 'artist': the speaker may want to emphasize that people referred to through the personal pronoun are writers, not artists, teachers etc.)

(Onlar) həkim(lər)dir. "They are doctors." (The emphasis is on the word 'doctor': the speaker may want to emphasize that people referred to through the personal pronoun are doctors, not teachers, writers etc.)

(Bunlar) pişiklərdir. "These are cats." (The emphasis is on the word cats": the speaker may want to emphasize that the objects referred to through the demonstrative pronoun are cats, not dogs, bears, birds etc.)

(Onlar) kitablardır. "Those are books." (The emphasis is on the word 'books": the speaker may want to emphasize that the objects referred to through the demonstrative pronoun are books, not balls, glasses, notebooks etc.)

As seen from the examples, personal pronouns may be dropped (or are optional) in sentences because the predicate endings express grammatical persons:

Mən tələbəyəm or *Tələbəyəm.*	"I am a student." / "(I) am a student."
Siz bakılısınız or *Bakılısınız.*	"You (pl.) are a Bakuvian." / "(You (pl.)) are a Bakuvian."

As well, in cases when it is clear from the context which demonstrative pronoun (***bu*** "this", ***o*** "that", ***bunlar*** "these", ***onlar*** "those") should be used, the demonstrative pronoun expressing the subject of the sentence may be dropped.

(Bu,) qələmdir.	"This is a pen."
(O,) topdur.	"That is a ball."
(Bunlar) qələmdir.	"These are pens."
(Onlar) topdur.	"Those are balls."
(Bunlar) pişiklərdir.	"These are cats."
(Onlar) kitablardır.	"Those are books."

NOTE 18. In sentences expressing comparison or opposition between agents expressed by means of subjects, personal pronouns may not be omitted. In such sentences, the use of the personal ending with the second person is not obligatory: *O, tələbədir, mən müəllim.* (lit.) "He is a student, I – a teacher."

Negative predicativity is expressed by means of the word ***deyil*** ("am/is/are not"), to which personal endings are added.

Mən yazıçı deyiləm.	"I am not a writer."
Biz yazıçı deyilik	"We are not writers."
Sən müəllim deyilsən.	"You (sing.) are not a teacher."
Siz müəllim deyilsiniz.	"You (pl.) are not teachers"
O, fransız deyil.	"(S)he is not French."
Onlar fransız deyillər.	"They are not French."

Below are more examples illustrating the above rule:

- Bu, şokoladlı dondurmadır? – Xeyr, bu, şokoladlı dondurma deyil, (bu,) meyvəli dondurmadır. "-Is this a chocolate ice cream? –No, this is not a chocolate ice cream, this is a fruit ice cream."

- *Sən rəssamsan? –Xeyr, mən rəssam deyiləm, (mən) memaram.* "- Are you a painter? –No, I am not a painter, I am an architect."

- *Bura məktəbdir? –Xeyr, bura məktəb deyil, (bura) bağçadır.* "-Is this a school? –No, this is not a school, this is a kindergarten."

NOTE 19. As seen from the examples above, when comparison or opposition between the objects expressed by the nominal part of the predicate is implied, the use of the personal or demonstrative pronoun as well as adverbs of place (***bura*** "here" and ***ora*** "there") expressing the second object is optional.

Words used in the genitive, dative, locative and ablative cases as well as words followed by postpositions may also function as predicates:

Mən evdəyəm.	"I am at home."
Sən bacınlasan?	"Are you with your sister?"
Bu jurnal o biri qrupundur.	"This register is the other group's."
Biz İstanbuldanıq.	"We are from Istanbul."
Bu hekayə meşələr haqqındadır.	"This story is about forests."
Bu kitablar uşaqlar üçündür.	"These books are for kids."
Mən işdəyəm.	"I am at work."
Murad parkdadır.	"Murad is in the park."
Lalə evdədir? Xeyr, Lalə evdə deyil.	"Is Lala at home? No, Lala is not at home."
Hamı evdədir.	"Everyone is at home."
Uşaqlar həyətdədirlər.	"The children are in the yard."
Müəllim dəhlizdədir.	"The teacher is in the corridor."
Biz müəllimləyik.	"We are with the teacher."
Sualım sizədir.	"(My) question is to you."
Səfərimiz İstanbuladır.	"(Our) journey is to Istanbul."

2.2.4.2. The Words *Var* "There is" and *Yoxdur* "There is no/not"

The words ***var*** and ***yoxdur*** are equivalents of the expressions "there is/there are; have/have got" and "there is not/there are not; have not/haven't got/is not", respectively. They express the presence/existence of something or someone at a certain place/in a certain location or in a certain segment of time, or the existence of something as part of the objective reality (where the indication of location may be expressed implicitly). They also express the possession of something by someone.

Ümid var.	"There is hope."
Xəbər var.	"There is news."
Xəbər yoxdur.	"There is no news."

The word expressing a location is used in the locative case and usually at the beginning of the sentence:

Otaqda divan var.	"There is a sofa in the room."
Qəlbimdə bir ümid var.	"There is a hope in my heart."
Mətndə iki səhv var.	"There are two mistakes in the text."

Əlimdə açar var.	"There is a key in my hand."
Bakıda maraqlı muzeylər var.	"There are interesting museums in Baku."
Bu kənddə çox meydan var.	"There are many squares in this village."
Bu kənddə bazar var.	"There is a market in the village."
Məndə bu işə maraq var.	"I have an interest in this work (lit. There is an interest in this work (with)in me)."
Otaqda divan yoxdur.	"There is no sofa in the room."
Bu şəhərdə çay yoxdur.	"There is no river in this town."

If there is a special emphasis on the word expressing a location, the position of this word may be changed. In this case, the location is implicitly contrasted with another location that lacks a certain object.

*Bazar bu **kənddə** var.* **"**There is a market in this (not in the other) village."

This kind of sentence where the word expressing location has changed its position may contain the word ***məhz*** "exactly/in fact".

Məhz** bu kənddə bazar var. "**There is a market exactly in this village**."**

NOTE 20. If the word expressing a location changes its position in a sentence containing the word ***yoxdur*** "is not", the word ***yoxdur*** is used as a synonym of the negative particle ***deyil*** "not".

Almaz evdə yoxdur. / Almaz evdə deyil. "Almaz is not at home."
Uşaqlar otaqda yoxdurlar. / Uşaqlar otaqda deyil(lər). "The children are not in the room."

When possession is expressed, the possessing subject is used in the genitive case, and the possessed object takes the possessive ending:

Mənim ikimərtəbəli evim var.	"I have a two-story house."
Onun iki qızı var.	"(S)he has two daughters."
Sizin pulunuz var?	"Do you have money?"
Onların maşını varmı?	"Do they have a car?"
Otağın iki pəncərəsi var.	"The room has two windows."
Məktəbin geniş həyəti var.	"The school has a large courtyard."
Onların maşınları varmı?[7]	"Do they have cars?"
(Mənim) vaxtım var.	"I have time."
(Onun) marağı yoxdur.	"(S)he does not have interest."
Bizim bu işə marağımız yoxdur.	"We don't have interest towards this work."
Bizim bu işdə marağımız yoxdur.	"We don't have interest in this work."

A different form of morpho-syntactic organization is also possible for the expression of possession: the possessing subject takes the locative form, and the possessed object is used in the nominative case:

Məndə iki qələm var (=Mənim iki qələmim var).	"I have two pens."
Otaqda iki qapı var (= Otağın iki qapısı var).	"The room has two windows."

[7] About the interrogative particle ***-mı/mi/mu/mü*** see Section 2.10.4. Interrogative Particles.

This form, however, has certain semantic restrictions: it cannot, for example, express possession if the possessed object is located outside the possessing object. For instance, while ***Məktəbin geniş həyəti var*** "The school has a large courtyard" is the correct form, the reorganized sentence ***Məktəbdə geniş həyət var*** "There is a court at the school" is not correct because the courtyard is located outside the school building. Also, while it is possible to say ***Bu kitabxanada çoxlu vacib kitab var*** "There are many important books in the library", it is not possible to say ***Bu kitabxanada gözəl bir bağ var*** "There is a nice garden in the library" as the books are inside the library and the garden - outside.

NOTE 21. Compare possession vs location in the following sentence**:** *Onun evi var; evinin bağçası var; bağçasında qızılgüllər var.* "(S)he has a house; her/his house has a garden; there are flowers in her/his garden."

The reorganized form is not used when the possessed object is a human being or a body part and is rarely used when the possessed object is a pet.

Mənim iki qızım var (not *Məndə iki qız var*). "I have two daughers,"
Onun yaşlı babası var (not *Onda yaşlı baba var*). "(S)he has an old-aged grandfather."
Mənim yaxşı (bir) həkimim var (not *Məndə yaxşı (bir) həkim var*). "I have a good doctor (i.e., I know a good doctor)."
Mənim balaca (bir) pişiyim var (rarely *Məndə balaca bir pişik var*). "I have a small kitten."
Onun qara saçı var (not *Onda qara saç var*). "(S)he has black hair."
Sənin mavi gözlərin var (not Səndə mavi gözlər var). "You have blue eyes."

NOTE 22. In specific situations, it is possible to use the reorganized form when the possessed object is a human being, in particular if the occupation or the profession of the respective human being is implied. These constructions have specific semantics as well:

Məndə yaxşı bir həkim var. "There is a good doctor that I know (and have been consulting with)."

NOTE 23. If the possessing subject is a personal pronoun in the plural form, the use of reorganized forms with nouns expressing pets occurs more frequently. In this case, the personal pronouns in the plural form express a family or a home:

Bizdə balaca bir pişik var. "We have a small kitten (i.e., There is a small kitten at our place/in our home" (cf. *Bizim balaca bir pişiyimiz var.* "We have a small kitten (i.e., We possess a small kitten)."
Onlarda iri bir it var. "They have a big dog (i.e., There is a big dog at their place)."

When the words ***var*** or ***yoxdur*** express the existence or non-existence of something within a certain segment of time, temporal adverbs or constructions with the temporal meaning are used.

Bu gecə film var. "There is a movie tonight."
Bu axşam film yoxdur. "There is no movie this evening."
Sabah yaxşı konsert var. "There is a good concert tomorrow."

In the Azerbaijani language, negative pronouns are used with negative predicates.

Burda heç kim yoxdur. "There is nobody here (lit. There is not nobody here)."

2.2.5. DERIVATION OF NOUNS: WIDELY USED NOUN-FORMING DERIVATIVE SUFFIXES

2.2.5.1. Nouns Derived from Nouns

The most widely used suffixes to derive nouns from nouns are the following:

-çı/çi/çu/çü

This is an agentive suffix used to form an agent noun from a noun:

*qapı**çı*** < *qapı*+***çı*** "doorman" ("door" + *-çı*), *dəniz**çi*** < *dəniz*+***çi*** "sailor" ("sea" + *-çı*), *futbol**çu*** < *futbol*+***çu*** "football player" ("football" + *-çu*), *gül**çü*** < *gül*+***çü*** "florist" ("flower" + *-çü*)

-lı/li/lu/lü

This suffix is commonly used to indicate origin, affiliation or possession:

*kənd**li*** < *kənd*+***li*** "villager" ("village" + *-li*), *məktəb**li*** < *məktəb*+***li*** "schoolboy/schoolgirl" ("school" + *-li*)

NOTE 24. The suffix ***-lı/li/lu/lü*** is added to geographical names to indicate a person's geographic origin (not necessarily ethnic affiliation): *azərbaycanlı* "from Azerbaijan", *bakılı* "from Baku", *fransalı* "from France".

-lıq/lik/luq/lük

This suffix is used to form nouns implying state, quality, condition, place or state of being, designation, function etc.:

*qonaq**lıq*** < *qonaq*+***lıq*** "party" ("guest" + *-lıq*), *gözəl**lik*** < *gözəl*+***lik*** "beauty" ("beautiful" + *-lik*), *qohum**luq*** < *qohum*+***luq*** "kinship" ("relative" + *-luq*), *göz**lük*** < *göz*+***lük*** "eyeglasses" ("eye" + *-lük*), *kral**lıq*** < *kral*+***lıq*** "kingdom" ("king" + *- lıq*).

-ça/çə

This is a diminutive suffix, which is added to nouns to indicate that something is small:

*kitab**ça*** < *kitab*+***ça*** "booklet" ("book" + *-ça*), *dəftər**çə*** < *dəftər*+***çə*** "a small notebook" ("notebook" + *-çə*).

-daş

This suffix indicates affiliation, connection, solidarity etc. :

*vətən**daş*** < *vətən*+***daş*** "citizen" ("motherland" + *-daş*), *sir**daş*** < *sirr*+***daş*** "confidant" ("secret" + *-daş*)

-şünas

This suffix is added to nouns to imply connoisseurship, expertise, professional affiliation etc.:

*musiqi**şünas*** < *musiqi+**şünas*** “musicologist” (”music” + *-şünas*), *dil**şünas*** < *dil+**şünas*** “linguist” (“language” + *-şünas*).

-xana

This suffix indicates a place where things are collected or certain events, gatherings etc. occur regularly:

*kitab**xana*** < *kitab+**xana*** “library” (”book” + *-xana*), *çay**xana*** < *çay+**xana*** “tea-house” (“tea” + *-xana*)

-dan

This suffix is added to nouns to imply an object which holds something (a substance, an item etc.):

*gül**dan*** < *gül+**dan*** “vase” (“flower” + *-dan*), *çay**dan*** < *çay+**dan*** “kettle” (“tea” + *-dan*)

-iyyat/iyyət

This suffix implies a state, condition, outcome, state of being, state of representing etc.:

*ədəb**iyyat*** < *ədəb+**-iyyat*** “literature” (“culture/decency” + *-iyyat*), *nail**iyyət*** < *nail+**-iyyət*** “achievement” (“achiever” +*-iyyət*).

-at

This suffix implies collectivity, commonality, assemblage, concentration of certain items, features or properties etc.:

*hesab**at*** < *hesab+**-at*** “report” (“calculation” + *-at*), *təbliğ**at*** < *təbliğ+**-at*** “propaganda” (“propagating” + *-at*)

2.2.5.2. Nouns Derived from Verbs

The most widely used suffixes to derive nouns from verbs are the following:

-aq/ək

This suffix implies a state of being, a resultative condition, or an action-/state-related function:

*yat**aq*** < *yat+**-aq*** “bed” (“sleep” + *-aq*), *çök**ək*** < *çök+**-ək*** “hollow” (“collapse” (v) + *-ək*)

-ar/ər

This suffix implies a resultative condition or an action-/state-related function:

*aç**ar*** < *aç+**-ar*** “key” (“open” + *-ar*), *dəy**ər*** < *dəy+**-ər*** “cost, value” (“cost” (v) + *-ər*)

-q/k

This suffix implies a resultative condition or an action-/state-related function:

*dara**q*** ≺ *dara+-**q*** “comb” (“comb” (v) + *-q*), *bəzə**k*** ≺ *bəzə+-**k*** “decoration” (“decorate” + *-k*), *qoru**q*** ≺ *qoru+-q* “reservation” (“protect” + *-q*)

-acaq/əcək

This suffix implies a resultative condition or an action-/state-related function:

*dayan**acaq*** ≺ *dayan+-**acaq*** “stop, station” (“to stop” + *-acaq*), *gəl**əcək*** ≺ *gəl+-**əcək*** “future” (”to come” + *-əcək*)

-qı/ki/qu/kü and ***-ğı/gi/ğu/gü***

This suffix implies a resultative condition or an action-/state-related function:

*bit**ki*** ≺ *bit+-**ki*** “plant” (“grow” + *-ki*), *as**qı*** ≺ *as+-**qı*** “hanger” (”hang” + *-qı*), *sev**gi*** ≺ *sev+**gi*** “love” (“love” (v) + *-gi*), *sar**ğı*** ≺ *sar+-**ğı*** “bandage” (“bandage” (v) + *-ğı*), *böl**gü*** ≺ *böl+-**gü*** “division” (“divide” + *-gü*)

-ıq/ik/uq/ük

This suffix implies a resultative condition or an action -/state-related function:

*bil**ik*** ≺ *bil+-**ik*** “knowledge” (“know” + *-ik*), *qal**ıq*** ≺ *qal* + *-**ıq*** “remainder” (“remain” + *-ıq*), *bur**uq*** ≺ *bur* + *-**uq*** “rig” (“twist/spin” (v) + *-uq*)

-ıcı/ici/ucu/üçü

This suffix expresses agency; it implies a person who does something (as a permanent activity, as a profession or in particular circumstances):

*al**ıcı*** ≺ *al+-**ıcı*** “buyer” (“buy” + *-ıcı*), *sür**ücü*** ≺ *sür+-**ücü*** “driver” (“drive” (v) + *-ücü*)

-(y)ış/(y)iş/(y)uş/(y)üş

This suffix is added to nouns to indicate an action or describe a state or condition resulting from an action:

*qaç**ış*** ≺ *qaç+-**ış*** “escape; running” (”run” + *-ış*), *en**iş*** ≺ *en+-**iş*** “descending” (“descend” + *-iş*), *vur**uş*** ≺ *vur+-**uş*** “fighting” (“fight” (v) + *-uş*), *döy**üş* < *döy+-**üş*** “fighting; hostility” (“beat” (v) + *-üş*), *anla**yış*** ≺ *anla+-**yış*** “understanding” (“understand” + *-yış*), *titrə**yiş*** ≺ *titrə+-**yiş*** ““vibration, trembling” (“vibrate” + *-yiş*).

-ı/i/u/ü

This suffix implies a state or condition resulting from an action:

*yaz**ı*** ≺ *yaz+-**ı*** “writing” (“write” + *-ı*), *çək**i*** ≺ *çək+**i*** “weight” (“weigh” + *-i*), *qorx**u*** ≺ *qorx+**u*** “fear” (“fear” (v) + *-u*), *ölç**ü*** ≺ *ölç+-**ü*** “measure” (“measure” (v) + *-ü*)

-ma/mə

This suffix is added to nouns to indicate an action or describe a state or condition resulting from an action:

*vur**ma*** < *vur*+***-ma*** “multiplying” (“multiply” + *-ma*), *böl**mə*** < *böl*+***-mə*** “division” (“divide + *-mə*); *titrə**mə*** < *titrə*+***-mə*** ““vibration, trembling” (“vibrate ” + *-mə*).

-ca/cə

This suffix implies a state or condition of being resulting from an action:

*düşün**cə*** < *düşün*+***cə*** “thought” (“think” + *-cə*)

2.2.5.3. The Suffix *-gil* Expressing Collectivity, Family and Household

The suffix ***-gil*** is used to imply the home of a particular person and corresponds to the particle “s” in English.

Sevdagil	“Sevda’s”
əmimgil	“(my) uncle’s”
xalasıgil	“(her/his) aunt’s”
Əmimgilin evi uzaqdadır.	“My uncle’s (place) is far away.”

Besides implying the family of a particular person, the suffix ***-gil*** may also be used to imply a person or a group of people that are together with a particular person at the moment of speech.

Thus, the sentence *Nərgiz**gil** hardadır?* may be translated in two ways: a) “Where is Nargiz and her family/a family member?” b) “Where is Nargiz and others (people who are with Nargiz)?”

When used with the suffix ***-gil*,** common nouns may take possessive endings, but this is not obligatory. However, words expressing family relationships usually take a possessive ending before the suffix ***-gil***:

əmimgil “my uncle’s”, *xalasıgil* “her/his aunt” etc.

However, these words followed by the suffix ***-gil*** may also be used without possessive endings (especially in the case when the relationship is known to the parties in conversation):

əmigil “uncle’s”, *xalagil* “aunt’s.

Nouns with the suffix ***-gil*** may be used in different cases where case endings are added after the suffix ***-gil***.

Sevdagildəyəm.	“(I) am at Sevda’s.”
Atamgildən gəlirəm.	“I am coming from my father’s”
Nigargilə hədiyyə alacaqsan?	“Are you going to buy a gift to Nigar and her family? or Are you going to buy gifts to Nigar and the people who are with her?”
Qardaşıngilə gedəcəksən?	“Are you going to go to your brother’s?”
Elmangili gördün?	“Did you see Elman and his family? or “Did you see Elman and the people who are with him?”
Bu ev Elxangilindir.	“This house belongs to Elkhan and his family (lit. “This house is Elkhan’s and his family’s.)”

2.3. PRONOUN

Pronouns are those parts of speech that point to individuals, things and objects without naming them. Therefore, they do not have any concrete lexical meaning. We find the following categories of pronouns in the Azerbaijani language: personal pronouns, possessive pronouns, emphatic pronouns, demonstrative pronouns, reflexive pronouns and interrogative pronouns.

2.3.1. PERSONAL PRONOUNS

As in English and many other languages, personal pronouns are used to express a grammatical person in singular or plural to make a distinction between or among the speaker(s) (the 1st person), the adressee(s) (the second person) and other person(s) (the third person).

Table 3. Personal pronouns in the Azerbaijani language

	Singular	Plural
1st person	*mən* "I"	*biz* "we"
2nd person	*sən* "you"	*siz* "you"
3rd person	*o* "he", "she", it"	*onlar* "they"

The first and second persons (both singular and plural) always represent human beings or personalized metaphorical figures. Therefore, they correlate with the interrogative pronoun ***kim?*** "who?". The third person (both singular and plural) represents both animate and inanimate beings and therefore correlates with two interrogative questions depending on the case: ***kim?*** "who?" and ***nə?*** "what?"

In Azerbaijani, the second person singular is realized through two forms: ***sən*** used as a neutral form and ***siz*** used as a polite form.

2.3.2. POSSESSIVE PRONOUNS

The descriptive grammar of the Azerbaijani language does not distinguish possessive pronouns as a special category. The possessive pronouns are interpreted as personal pronouns in the genitive case, which is formed - in the case of nouns, adjectives or numerals - by means of the inflectional suffix ***-(n)ın/(n)in/(n)un/(n)ün***; e.g., *ata**nın*** "father's"; *çiçəyin* "the flower's"; *ölkə**nin*** "the country's". However, as seen from the below table, the genitive case of the personal pronouns in the 1st person is formed with the ending ***-(i)m***, which is an exception from the general rule.

Table 4. Possessive pronouns in the Azerbaijani language

	Singular	Plural
1st person	*mənim* "my	*bizim* "our"
2nd person	*sənin* "your"	*sizin* "your"
3rd person	*onun* "his", "her", its"	*onların* "their"

As Table 5 below illustrates, words following possessive pronouns must take possessive endings, which change according to the grammatical person and number. As we will see from the examples provided in the next Table (Table 6), when there are more than one possessed object, possessive endings are attached to the plural forms of relevant words.

Table 5. Possessive endings according to the person and number

	Words ending in a vowel	Words ending in a consonant
1 person singular	*-m* *-(y)im* (for the following words of the Arabic origin: *mövqe, tale, mənbə, mənşə, mənafe*) *-(y)um* (for the word *su*) *-(y)im* (for the word *nə*)	*-ım/im/um/üm*
2nd person singular	*-n* *-(y)in* (for the following words of the Arabic origin: *mövqe, tale, mənbə, mənşə, mənafe*) *-(y)un* (for the word *su*) *-(y)in* (for the word *nə*)	*-ın/in/un/ün*
3rd person singular	*-sı/si/su/sü* – *-(y)i* (for the following words of the Arabic origin: *mövqe, tale, mənbə, mənşə, mənafe*) *-(y)u* (for the word *su*) *-(y)i* (for the word *nə*)	*-ı/i/u/ü*
1st person plural	*-mız/miz/muz/müz* (if there is a single possessed object) *-(y)imiz* (for the following words of the Arabic origin: *mövqe, tale, mənbə, mənşə, mənafe*) *-(y)umuz* (for the word *su*) *-(y)imiz* (for the word *nə*)	*-ımız/imiz/umuz/ümüz* (if there is a single possessed object);

2nd person plural	*-nız/niz/nuz/nüz* *-(y)iniz* (for the following words of the Arabic origin: *mövqe, tale, mənbə, mənşə, mənafe*) *-(y)unuz* (for the word *su*) *-(y)iniz* (for the word *nə*)	*-ınız/iniz/unuz/ünüz*
3rd person plural	*-sı/si/su/sü* – *-(y)i* (for the following words of the Arabic origin: *mövqe, tale, mənbə, mənşə, mənafe*) *-(y)u* (for the word *su*) *-(y)i* (for the word *nə*)	*-ı/i/u/ü*

Table 6. Possessive pronouns followed by words with possessive endings

mənim "my"	*-m/ım/im/um/üm* *-yim* *-yum*	*bacım* "sister", *nənəm* "grandmother", *qonşum* "neighbour", *güzgüm* "mirror", *saçım* "hair", *əlim* "hand", *qolum* "arm", *gözüm* "eye", *bacılarım* "sisters", *nənələrim* "grandmothers", *qonşularım* "neighbours", *güzgülərim* "mirrorrs", *saçlarım* "hairs", *əllərim* "hands", *qollarım* "arms", *gözlərim* "eyes" *mövqeyim* "position", *nəyim* "what" *suyum* "water"
sənin "your (sing.)"	*-n/ın/in/un/ün* *-yin* *-yun*	*bacın* "sister", *nənən* "grandmother", *qonşun* "neighbour", *güzgün* "mirror", *saçın* "hair", *əlin* "hand", *qolun* "arm", *gözün* "eye", *bacıların* "sisters", *nənələrin* "grandmothers", *qonşuların* "neighbours", *güzgülərin* "mirrorrs", *saçların* "hairs", *əllərin* "hands", *qolların* "arms", *gözlərin* "eyes" *mövqeyin* "position", *nəyin* "what" *suyun* "water"
onun "her/his/its"	*-ı/i/u/ü/sı/si/su/sü*	*bacısı* "sister", *nənəsi* "grandmother", *qonşusu* "neighbour", *güzgüsü* "mirror", *saçı* "hair", *əli* "hand", *qolu* "arm", *gözü* "eye", *bacıları* "sisters", *nənələri* "grandmothers", *qonşuları* "neighbours",

		güzgüləri “mirrorrs”, *saçları* “hairs”, *əlləri* “hands”, *qolları* “arms”, *gözləri* “eyes”
	-yi	*mövqeyi* “position”, *nəyi* “what”
	-yu	*suyu* “water”
bizim “our“	*-ımız/imiz/umuz/ümüz* *-mız/miz/muz/müz*	*bacımız* “sister”, *nənəmiz* “grandmother”, *qonşumuz* “neighbour”, *güzgümüz* “mirror”, *saçımız* “hair”, *əlimiz* “hand”, *qolumuz* “arm”, *gözümüz* “eye”, *bacılarımız* “sisters”, *nənələrimiz* “grandmothers”, *qonşularımız* “neighbours”, *güzgülərimiz* “mirrorrs”, *saçlarımız* “hairs”, *əllərimiz* “hands”, *qollarımız* “arms”, *gözlərimiz* “eyes”
	-yimiz	*mövqeyimiz* “position” , *nəyimiz* “what”
	-yumuz	*suyumuz* “water”
sizin “your (pl.)”	*-ınız/iniz/unuz/ünüz* *-nız/niz/nuz/nüz*	*bacınız* “sister”, *nənəniz* “grandmother”, *qonşunuz* “neighbour”, *güzgünüz* “mirror”, *saçınız* “hair”, *əliniz* “hand”, *qolunuz* “arm”, *gözünüz* “eye”, *bacılarınız* “sisters”, *nənələriniz* “grandmothers”, *qonşularınız* “neighbours”, *güzgülərinizi* “mirrorrs”, *saçlarınız* “hairs”, *əllərinizi* “hands”, *qollarınız* “arms”, *gözlərinizi* “eyes”
	-yiniz	*mövqeyiniz* “position”, *nəyiniz* “what”
	-yunuz	*suyunuz* “water”
onların “their”	*-ı/i/u/ü/sı/si/su/sü*	*bacısı* “sister”, *nənəsi* “grandmother”, *qonşusu* “neighbour”, *güzgüsü* “mirror”, *saçı* “hair”, *əli* “hand”, *qolu* “arm”, *gözü* “eye”, *bacıları* “sisters”, *nənələri* “grandmothers”, *qonşuları* “neighbours”, *güzgüləri* “mirrorrs”, *saçları* “hairs”, *əlləri* “hands”, *qolları* “arms”, *gözləri* “eyes”
	-yi	*mövqeyi* “position”, *nəyi* “what”
	-yu	*suyu* “water”

More examples follow:

mənim anam	“my mother”
mənim otağım	“my room”
mənim kitablarım	“my books”
sənin ölkən	“your (sing.) country”
sənin şəhərin	“your (sing.) city”

sənin tələbələrin	"your (sing.) students"
onun evi	"her/his house"
onun atası	"her/his father"
bizim müəllimimiz	"our teacher"
bizim bacımız	"our sister"
bizim müəllimlərimiz	"our teachers"
bizim bacılarımız	"our sisters"
sizin kitabınız	"your (pl.) book"
sizin babanız	"your (pl.) grandfather"
sizin kitablarınız	"your (pl.) books"
sizin babalarınz	"your (pl.) grandfathers"
onların əmisi	"their uncle"
onların bağı	"their garden"
onların əmiləri	"their uncles"
onların bağları	"their gardens"

2.3.3. DEMONSTRATIVE PRONOUNS

There are the following demonstrative pronouns in the Azerbaijani language**: *o, bu, elə, belə, həmin***

Table 7. Demonstrative pronouns in Azerbaijani with their equivalents in English

bu	This
o	That
belə	so, such
elə	so, such (denotes more distant objects/phenomena)
həmin	(the) same

These pronouns take only the singular form irrespective of whether the word they define is in the singular or the plural form:

bu qələm	"this pen"
o qız	"that girl"
bu həyət	"this courtyard"
bu insanlar (not *bunlar insanlar*)	"these people"
o kitablar (not *onlar kitablar*)	"those books"
belə insanlar	"such people"
həmin uşaqlar	"(the) same children"
belə iş	"such (a) work"
həmin bina	"(the) same building"

The demonstrative pronouns ***bu*** and ***o*** can be substantivized, in which case they can be used in the plural forms ***bunlar*** "these/they" and ***onlar*** "those/they", respectively. At the same time, if substantivized, these pronouns can take plurality endings:

bu	"(s)he/it/this"
o	"(s)he/it/that"
bunlar	"they/these"
onlar	"they/those"
Bu, daha asandır.	"This is easier."
O, daha məsuliyyətlidir.	"(S)he is more responsible."
Bunlar daha asandır.	"These are easier."
Onlar daha məsuliyyətlidirlər.	"They are more responsible."

NOTE 25. The consonant ***n*** is used as a liaison consonant between the pronouns ***bu/o*** and the plural form: *bu**n**lar*; *o**n**lar*

When used as subjects, the substantivized demonstrative pronouns ***bu*** and ***o*** take either a singular or a plural form depending on the number of the following word. In this case, the word they define takes the predicative ending ***-dır/dir/dur/dür***. (Predicativity of pronouns will be dealt with further in Section 2.3.10.).

Bu, qələmdir.	"This is a pen."
O, divardır.	"That is a wall."
Bu, kitabdır.	"This is a book."
*Bu**n**lar kitablardır.*	"These are books."
O, şkafıdır.	"That is a cupboard/closet."
*O**n**lar qapılardır.*	"Those are doors."
*Bu**n**lar Nigarındır.*	"These are Nigar's."

If a demonstrative pronoun defines a word in the plural form, the predicative ending will be followed by the plurality marker ***-lar/lər*** only if the word denotes a living being.

*Bu**n**lar tələbədirlər.*	"These are students."
*O**n**lar stuldur.*	"Those are chairs."

Demonstrative pronouns ***elə*** and ***belə*** are used as attributes or adverbials (as stated above, the latter is used to denote more distant objects/phenomena):

elə dərs	"such a class"
belə iş	"such work"
Elə danışdı.	"(S)he spoke so."
Belə düşünürəm.	"I think so."
belə söz	"such a word"
Belə etdim.	"I did so."
elə qərar	"such a decision"
Elə demə.	"Do not say so."

The demonstrative pronoun ***həmin*** is used as an attribute:

həmin adam	"the same man"
həmin şəhər	"the same city"

The pronouns ***elə*** and ***belə*** can also be substantivized and take plurality markers. However, they have to take possessive endings when being substantivized:

Bu çanta kiçikdir. Beləsi mənə lazım deyil.	"This bag is small. I don't neeed such [a bag]."
O ayaqqabı hündürdaban deyil. Eləsini istəyirəm.	"These shoes are not high-heel. I want such [shoes]."

2.3.4. EMPHATIC PRONOUNS

2.3.4.1. The Emphatic Pronoun *öz* "own"

The pronoun ***öz*** is used to refer to a connection between the pronoun and the word following it. The word following the pronoun ***öz*** is used with a possessive ending. While the pronoun ***öz*** is translated into English as "own", it does not always stand as its equivalent because the word "own" in English almost always carries more emphasis than possessive pronouns which are neutral. Although the Azerbaijani pronoun ***öz*** may sometimes also imply more emphasis, it may also convey the same meaning as the one expressed by possessive pronouns. This is especially because the Azerbaijani language does not favor the use of a possessive pronoun together with its related personal pronoun.

*Mən öz kitabımı evdə qoymuşam (*not *Mən mənim kitabımı evdə qoymuşam).*
"I have left my book at home."

*Sən öz otağına get (*not *Sən sənin otağına get).* "Go to your (own) room."
O öz işini çox sevir (not *O onun işini çox sevir* (unless the personal pronoun *o* and the possessive pronoun *o* imply different persons)). "(S)he likes her/his job very much."

Biz öz sözümüzü onlara dedik (not *Biz bizim sözümüzü onlara dedik).*
"We said what we had in our mind to them (lit. We said our word to them)."

Siz öz işinizi nə zaman bitirəcəksiniz? (not *Siz sizin işinizi nə zaman bitirəcəksiniz?*)
"When are you going to complete your job?"

Onlar öz maşınlarında gələcəklər (not *Onlar onların maşınlarında gələcəklər).*
"They will come in their (own) car."

It is possible to use the pronoun ***öz*** with possessive pronouns. In this case, the structure will be equivalent to English structure where the word "own" is used with possessive pronouns.

(mənim) öz evim	"my own house"
(sənin) öz evin	"your (sing.) own house"
(onun) öz evi	"her/his own house"
(bizim) öz evimiz	"our own house"
(sizin) öz eviniz	"your (pl.)own house"
(onların) öz evləri	"their own house"

These structures typically function as complex subjects and are thus used in the nominative case. Personal pronouns representing the same person and functioning as subjects are therefore not used in the same sentence where the pronoun ***öz*** is used with relevant possessive pronouns, i.e., while it is possible to use such structures as ***sənin öz evin***, structures of the type ***sən sənin öz evində/sən sənin öz evindən/sən sənin öz evini***/etc. are not favored in Azerbaijani. On the other hand, it is possible (although relatively rare) to use a personal pronoun representing the same person but not functioning as a subject in the same sentence where the pronoun ***öz*** is used with relevant possessive pronouns: *Sənə sənin öz evini göstərdilər*? "Did they show you your own house?"

2.3.4.2. The Emphatic Pronoun *öz* + Possessive Ending

The emphatic pronoun ***öz*** + is used to emphasize the agent of the action.

mən özüm	"I myself"
sən özün	"you (sing.) yourself"
o özü	"(s)he/it herself/himself/itself"
biz özümüz	"we ourselves"
siz özünüz	"you (pl.) yourselves"
onlar özləri	"they themselves"

This pronoun is placed immediately either after the subject or after the object.

Mən özüm buraya gələcəyəm.	"I myself will come here."
Mən buraya özüm gələcəyəm.	"I will come here myself."
Sən özün bunu bilirsən.	"You (sing.) yourself know this."
Sən bunu özün bilirsən.	"You (sing.) know this yourself."
O özü bunu istəmədi.	"(S)he herself/himself did not want this."
O bunu özü istəmədi.	"(S)he did not want this herself/himself."
Biz özümüz bu layihəni başladıq.	"We ourselves started this project."
Biz bu layihəni özümüz başladıq.	"We started this project ourselves."
Siz özünüz onu yaxşı tanıyırsınız.	"You (pl.) yourselves know him well."
Siz onu özünüz yaxşı tanıyırsınız.	"You (pl.) know him well yourselves."
Onlar özləri evi təmir edirlər.	"They themselves are repairing the house."
Onlar evi özləri təmir edirlər.	"They are repairing the house themselves."

2.3.5. REFLEXIVE PRONOUN (*ÖZ* + POSSESSIVE ENDING + CASE ENDING)

The reflexive pronouns in the Azerbaijani language are formed on the basis of the emphatic pronoun ***öz***. The emphatic pronoun ***öz*** takes corresponding possessive endings in accordance with the grammatical person of the subject, as well as the relevant case ending or postposition, to express reflexivity of the action.

Table 8. Reflexive pronouns by person and number

	Singular	Plural
1st person	*özüm* + case ending "(prep.) + myself"	*özümüz* + case ending "(prep.) + ourselves"
2nd person	*özün* + case ending "(prep) + yourself"	*özünüz* + case ending "(prep.) + yourselves"
3rd person	*özü* + case ending "(prep.) + himself/herself/itself"	*özləri* + case ending "(prep.) + themselves"

Reflexive pronouns function as objects represented by the same agents which also represent subjects of the action:

Mən özümə ev aldım. "I bought myself a house." /" I bought a house for myself."

Sən özünü niyə tənqid edirsən? "Why are you (sing.) criticizing yourself?"

O özü haqqında yaxşı şeylər eşitdi. "(S)he heard good things about herself/himself."

Biz özümüzdən hər zaman narazıyıq. "We are always dissatisfied with ourselves."

Siz özünüzdə bu potensialı görmürsünüz. "You (pl.) do not see this potential in yourself/yourselves."

Onlar özləri ilə bağlı hər şeyi bilmək istəyirlər. "They want to know everything about/in regard to themselves."

NOTE 26. ***Özünüz*** may also be used as a polite form in the 2nd person singular.

The reflexive pronoun has a reduplicated form ((***öz***+possessive ending) + (***öz***+possessive ending) + case ending) with the second part of the reduplication used in the relevant case in order to express reflexivity of action.

Özüm özümə güldüm. "I laughed at myself (lit. My own self laughed at my own self)."
Özün özünlə danışırsan? "Are you talking to yourself?"
O hər zaman özü özünü inkar edir. "(S)he always contradicts herself/himself."
Biz bu işi yarımçıq qoysaq, özümüz özümüzü biabır edərik.
"If we leave this work halfway, we will disgrace ourselves."
Siz özünüz özünüzə düşmənsiniz?
"Are you enemies to yourself/yourselves (i.e., Are you your own enemy/enemies?)"
Onlar özləri özlərindən hər zaman razıdırlar.
"They are always happy/satisfied with themselves."

In some cases, in particular in spoken Azerbaijani, the possessive ending of the first part of reduplication is dropped, and the construction becomes a partial reduplication: (***öz-öz***+possessive ending). In this case, the reduplicated pronoun does not express reflexivity but rather conveys a stronger emphasis on the fact that the action was performed by a single subject.

Birdən öz-özümə düşündüm: bəlkə də, qonşum doğru deyir.
"I suddenly thought: maybe my neighbor is right/telling the truth."

Elçin öz-özünə zümzümə edərək, axşam yeməyini hazırlamaqla məşğul idi.
"Elchin, humming to himself, was busy preparing the dinner."

Öz-özümüzə o qədər düşündük ki... Amma bir yol tapa bilmədik.
"We thought so much to ourselves. But we did not find a way."

Başımın ağrısı öz-özünə keçdi.
"My headache went away by itself."

2.3.6. RECIPROCAL PRONOUN

In the Azerbaijani language, the reciprocal pronoun is composed by way of reduplicating the word ***bir*** "one", where the second part of the reduplication takes a possessive ending: ***bir-biri***. The pronoun ***bir-biri***, which may also take plural personal endings, case endings and be used with postpositions, is an equivalent of the English pronouns "each other" and "one another":

Bir-biri "each other" (3rd person) (when two people are involved in a reciprocated action)
Bir-birləri "one another" (3rd person) (when more than two people are involved in a reciprocated action)
Bir-birimiz "each other/one another" (1st person) (when two or more people are involved in a reciprocated action)
Bir-biriniz "each other/one another" (2nd person) (when two or more people are involved in a reciprocated action)

NOTE 27. ***Bir-biri*** and ***bir-birləri*** can both be used when the pronoun represents more than two people/objects involved in a reciprocal action. *Onlar bir-birlərini təbrik etdi(lər).* ***Bir-birləri*** is less frequently used than ***bir-biri***. ***Bir-birləri*** is not used when the pronoun represents only two people/objects involved in a reciprocated action. Because reciprocal pronouns represent more than one person/object, one of them will have to express an object of an action. Thus, the second part of a reciprocal pronoun expressing the object(s) of an action will be in an oblique (non-nominative) case or will be followed by postpositions:

Onlar hər gün bir-birinə məktub yazırlar.	"They write a letter to each other/one another every day."
Onlar bir-birini çox sevirlər.	"They love each other/one another very much."
Biz bir-birimizi, iki ildir, görmürük.	"We haven't seen each other/one another for two Years."
Siz bir-birinizdən nə istəyirsiniz?	"What do you want from each other/one another?"
Uşaqlar bir-birini təbrik etdilər.	"The children congratulated each other/one another."
Uşaqlar bir-birlərini təbrik etdilər.	"The children congratulated one another."
Siz bir-biriniz üçün nə etmisiniz?	"What have you done for each other/one another?"
Qonaqlar bir-biri/bir-birləri haqqında çox şey bilmirlər.	"The guests do not know much about each other/one another."

If the pronoun ***bir-biri*** or its different forms are used in a sentence, the reciprocal suffix ***-ış/iş/uş/üş*** (see Section 2.11.6.4. Reciprocal Voice) is not attached to corresponding verbs except in the cases when ***bir-biri*** is used with the postposition ***ilə*** (with):

Onlar bir-biri ilə/bir-birləri ilə çoxdan yazışırlar.
"They have long been writing to each other/one another."

However, in cases when the reciprocal suffix ***-ış/iş/uş/üş*** is used, the pronoun bir-biri (or its forms) is often omitted due to redundancy.

Onlar çoxdan yazışırlar.
"They have long been writing (to each other/one another)."

2.3.7. INDEFINITE PRONOUNS

Indefinite pronouns define objects or persons that are not concretely specified. In the Azerbaijani language, indefinite pronouns consist of single words or word combinations. They are formed based on the words ***kim****?* "who?", ***nə****?* "what?", ***hər*** "every", "each", ***bir*** "one", ***kəs*** "one" (as in the word "someone") which are used with some word-forming suffixes or combined with certain words including auxiliary words.

Table 9. The list of the most used indefinite pronouns and indefinite pronoun collocations

kimi	"some, some of (them)"
kimisi	"some, some of (them)"
kimsə/kim isə	"somebody, someone"
hər kim	"whoever"
nə isə/nəsə	"something"
hər nə	"whatever"
heç kim	"nobody, no one"
heç kimsə	"nobody, no one"
heç kəs	"nobody, no one"
heç nə	"nothing"
hər kəs	"everybody, everyone"
hər şey	"everything"
bir şey	"something"
hər hansı	"any"
hərə	"everyone"
filan	"such and such"
filankəs	"such and such person"
hər kimsə/hər kim isə	"whoever ((s)he) is"
hər nəsə/hər nə isə	"whatever this/that is"
biri, birisi	"one (of them/those)"
birimiz	"one of us"
biriniz	"one of you"
eyni	"the same"
hamı	"all; everyone"
hamısı	"all (of them)"
hamımız	"all of us"
hamınız	"all of you"
başqası	"someone else"; "another one"

başqaları	"some others"
hər biri	"each (of them)"
hər yer	"everywhere"
digəri, o birisi	"the other one"
digərləri, o biriləri	"the others"
hər hansı biri	"any (of them)"
heç biri	"none (of)"
biri	"someone"
bəzi	"some"
bəzilərimiz	"some of us"
bəzilərinizi	"some of you"
heç bir yer	"nowhere"
heç vaxt	"never"
heç zaman	"never"
heç bir zaman	"never"

As indicated below, some indefinite pronouns may also be used as quantifiers.

2.3.7.1. The Quantifiers *Əksər,*[8] *Bəzi, Bütün*

The quantifiers ***əksər*** "most", ***bəzi*** "some" and ***bütün*** "all" are followed by words in the plural form.

əksər uşaqlar	"most children"
bəzi qızlar	"some girls"
bütün qələmlər	"all pens"

The pronoun ***bütün*** can be followed by a word in the singular form if the word expresses a collective phenomenon or a mass object. In this case, the word will be an equivalent of the English word "whole", or "entire".

bütün qrup	"the whole/entire group"
bütün sinif	"the whole/entire class"
bütün yük	"the whole/entire load"

NOTE 28.. The meaning "most", "some" and "all" can also be expressed by means of a construction "genitive case + quantifier (possessive ending)". In this case, the quantified object will be used in the genitive case and the quantifier will accept a possessive ending. In these constructions, the quantifiers usually take a plural form. The quantifier ***əksər*** takes the plural form of the Arabic origin with the suffix ***-iyyət: əksəriyyət*** "majority". The quantifier ***bəzi*** takes the plural form ***bəziləri***.

uşaqların əksəriyyəti "most of the children" = ***əksər uşaqlar*** "most children"
qızların bəziləri "some of the girls" = ***bəzi qızlar*** "some girls"

The quantifier ***bütün*** is not frequent in this kind of construction. Rather, it is replaced with the pronoun ***hamı*** in the singular form. For example, ***uşaqların bütünü*** is an incorrect

[8] The word ***əksər*** is qualified as an adjective in the Azerbaijani grammar. For the sake of systematic approach to quantifiers, we have included this word together with indefinite pronouns.

construction. The correct way of saying "all the children" will be ***bütün uşaqlar***, and ***uşaqların hamısı*** will mean "all of the children".

2.3.7.2. The Quantifiers *Hər Bir*, *Heç Bir*

The quantifiers ***hər bir*** "every, each" and ***heç bir*** "no" can both precede and follow the object that they quantify. In the case they follow the quantified object, the object is definite and is used in the genitive or ablative case, and the quantifier takes the possessive ending.

hər bir tələbə	"each student"
tələbələrin hər biri / tələbələrdən hər biri	"each of the students"
heç bir şəhər	"no city"
şəhərlərin heç biri / şəhərlərdən heç biri	"no one of the cities

2.3.7.3. The Use of Quantifiers with Nouns, Personal Pronouns and Demonstrative Pronouns (Complex Structures with Indefinite Pronouns and Quantifiers)

Indefinite pronouns and quantifiers follow, not precede, nouns and personal and demonstrative pronouns. In this case, the personal or demonstrative pronoun, or the noun, is used in the genitive case, and the quantifier takes the possessive ending.

biz<u>im</u> hər birimiz (but not *hər bir biz*)	"each of us"
onlar<u>ın</u> heç biri (but not *heç bir onlar*)	"none of them"
bunlar<u>ın</u> bəziləri (but not *bəzi bunlar*)	"some of these"
uşaqlar<u>ın</u> bəziləri (also *bəzi uşaqlar*)	"some of the children"
evlər<u>in</u> hamısı (but not *hamı evlər*)	"all of the houses"

Personal or demonstrative pronouns, or nouns, preceding an indefinite pronoun or a quantifier, may also be used in the ablative case.

onlar<u>dan</u> heç biri (but not *heç bir onlar*)	"none of them"
bunlar<u>dan</u> bəziləri (but not *bəzi bunlar*)	"some of these".
uşaqlar<u>dan</u> bəziləri (also *bəzi uşaqlar*)	"some of the children

Plural personal pronouns of the 1st and 2nd person can additionally take the plurality marker ***-lar/lər*** for stronger emphasis: ***bizlər*** "we+pl." and ***sizlər*** "you+pl.". In this case, both ***bizlər*** and ***sizlər***, if used in the genitive case, are grammatically treated (and declined) as the third person, and the possessive ending of the quantified object changes accordingly: ***bizlərin hər biri<u>i</u>*** (POSS denoting the 3rd pers.) "each of us"; ***sizlərin bəzi<u>si</u>*** (POSS denoting the 3rd pers.) "some of you (pl.)." If ***bizlər*** or ***sizlər*** is used in the ablative case, these pronouns may grammatically be treated (and declined) both as their original semantic person or as the third person: ***Bizlərdən hər biri<u>i</u>*** (POSS denoting the 3rd pers.) ***/ Bizlərdən hər birimiz*** (POSS denoting the 1st pers.) "each of us"; ***Sizlərdən bəzi<u>ləri</u>*** (POSS denoting the 3rd pers.) ***/ Sizlərdən bəzilərniz*** (POSS denoting the 2nd pers.) "some of you". There are certain combinations, however, where the rule for the use of the possessive ending is fixed and not flexible. Thus, in some of these combinations, the quantified object takes the possessive ending denoting the 3rd person: ***bizlərdən bəzi<u>ləri</u>*** (POSS denoting the 3rd pers.) "some of us";

sizlərdən heç biri (POSS denoting the 3rd pers.) “none of you”, while in some others, the quantified object takes the possessive ending denoting the corresponding person in accordance with the personal pronoun: ***bizlərdən hansımız*** (POSS denoting the 1st pers.) “which of us”; ***sizlərdən hansınız*** (POSS denoting the 2nd pers.) “which of you”.

Indefinite pronouns or quantifiers are typically used with plural forms of nouns unless the noun defines an uncountable object:

uşaqların hamısı	“all of the children”
tələbələrdən bəziləri	“some of the students”
çörəyin hamısı	“the whole of the bread”

In spoken language, however, it is possible to encounter single forms of countable nouns used with indefinite pronouns or quantifiers:

uşağın hamısı	“all of the children”
kitabın heç biri	“none of the books”

2.3.8. INTERROGATIVE PRONOUNS

The Azerbaijani language has the following interrogative pronouns:

kim?	“who?”
kimlər?	“who (plural)?”
kimin?	“whose?”
nə?	“what?”
hara?	“where?”
haraya?	“where (to)?”
harada?	“where (at)?”
haradan?	“where (from)?”
hansı?	“which/which one?”
necə?	“how?”
neçə?	“how much?”/”how many?”
niyə?	“why?”
nə üçün?	“why?”/”for what?”
nəyə görə?	“for what?”
nə səbəbə?	“for what reason?”
nə məqsədlə?	“for what purpose?”
nə ilə?	“with what/by means of what?”
nə qədər?	“how much?”/”how many?”/”how long?”
nə vaxt?	“when?”
nə zaman?	“when?”
haçan?	“when?”

2.3.9. CATEGORY OF CASE (DECLENSION OF PRONOUNS)

Pronouns, like nouns, are declined and take case endings. We have already illustrated the declension of reflexive and reciprocal pronouns. Other pronouns are also declined. While the genitive case of the noun corresponds to the possessive pronoun, which is a special category

outside the system of pronoun declension, all other cases used with nouns may also be used with various classes of pronouns. Pronouns may also be followed by the same postpositions that are used with nouns. Below are some examples demonstrating these cases:

məndə	"with me (i.e., in my possession)"
Qələm məndədir.	"The pen is with me (i.e., The pen is in my possession.)"
mənı	"me"
Sən mənı tanımırsan.	"You do not know me."
səndən	"from you, of you, to you."
Bunu səndən tələb edirəm.	"I demand this from you."
Bunu səndən soruşacaqdım.	"I was going to ask this from you."
ona	"to her/him"
ona bunları göstərmə.	"Do not show her/him these./Do not show these to her/him."
kimi	"who/whom"
Kimi görmək istəyirsiniz?	"Who/whom do you want to see?"
nədən	"from what, after what"
Nədən sonra belə düşünməyə başladınız?	"After what did you start thinking like this?"
bundan	"from this, after this"
Bundan sonra bu haqda danışmayacağam.	"After this, I will not speak about it."
sizdən	"from you, for you"
Sizdən ötrü bunun fərqi yoxdur?	"Does it make no difference for you?"
Sizdən bunu aldılar?	"Did they take it from you?"
nədən	"for what, from what, after what"
Nədən ötrü bütün bunlardan imtina etdiniz?	"For what did you refuse all this?"
onları	"them"
Onları görmədən getmək istəmirəm.	"I do not want to leave without seeing them."

NOTE 29. The pronouns ***kim?*** "who" and ***hara?*** "where?, which place?" are used in the definite form of the accusative case:

Kimi gördünüz? "Who did you see?"
Haranı görmək istəyirsiniz? "Which place do you want to see?"
Haranı gəzmək istəyirsən? "Which place/places do you want to visit/to travel to?"

The pronoun ***nə***? may be used both in definite and indefinite accusative case form.

Nə eşitdin? "What did you hear?"
Nəyi eşitdin? "What in particular did you hear?"

2.3.10. PREDICATIVE FUNCTION OF PRONOUNS (CATEGORY OF PREDICATIVITY)

As examples illustrating various categories of pronouns also suggest, pronouns are often used as predicates.

Personal pronouns take the following personal endings to form predicativity in the present.

Table 10. Personal predicate endings attached to pronouns

	Singular	Plural
1st person	*-əm*	*-ik*
2nd person	*-sən*	*-siniz/siz (coll.)*
3rd person	*-dur*	*-dırlar/dır (coll.)*

(Bu) mənəm. "This/It is I."
(Bu) sənsən. "This/It is you (sing.)."
(Bu) odur. "This/It is (s)he."
(Bu) bizik. "This/It is we."
(Bu) sizsiniz. "This/It is you (pl.)."
(Bu) onlardır. "This/It is they."

NOTE 30. Because the predicate endings express personality, personal pronouns are sometimes dropped (or are optional) in sentences: *Bu mənəm* or *Mənəm* "This/It is me"; *Bu odur* or *Odur* "This/It) is (s)he."

Examples:

Bu mənəm.	"This/It is I."
İçəridəki sizsiniz?	"Is this/it you (who is) inside?"
Gələn bizik.	"It is we who came."
Zəng edən odur.	"It is (s)he who is calling."/ (S)he is the one who is calling.
Müəllimlərimiz onlardır.	"Our teachers are they." / "It is they who are our teachers."

If the demonstrative pronouns ***o*** and ***bu*** are used in the function of a predicate, the ending ***-dur*** is added to the end of the personal pronouns to form a predicate.

Kitab budur.	"The book is this."
Dəftər odur.	"The notebook is that."
Məktəb budur.	"The school is this."
Xəritə odur.	"The map is that."

If plural demonstrative pronouns are used, then the ending ***-dır*** is added after the plurality marker ***-lar***.

Lüğətlər bunlardır.	"The dictionaries are these."
Xəritələr onlardır.	"The maps are those."

Other pronouns may also be used in the function of predicates:

Bura haradır?	"What is this place?" / "Where are we? (lit. Where is here?)"
Gedəcəyimiz yer haradır?	"Where is the place we are going to visit?"
Bu kitab neçəyədir?	"How much is this book?"
Sənin balkonundakı o qutu nədir?	"What is that box on your balcony?"
Bu qız kimdir?	"Who is this girl?"
Nə zamandır, onu axtarırsan?	"How long have you been looking for him?"
Bütün bunlar nəyə görədir?	"What are all these for?

Pronouns with case endings may also be used as predicates"

O dediyi yer haradadır?	"Where is the place he mentioned?"

- Qırmızı qələm kimdədir? - Məndədir. "- Who has the red pen? (lit. With whom/in whose possession is the red pen? - I have it (lit. It is with me/in my possession)."

- Lüğət səndədir? - Yox, məndə deyil, bu qızdadır. "- Do you have the dictionary (lit. Is the dictionary with you/in your possession)? -No, I don't have it (lit. No, it is not with me/in my possession), this girl has it (lit. (It is with this girl)."

Bu kitab onundur.	"This book is hers/his."
Məktub onlardandır.	"The letter is from them."
Sual kimədir?	"Who is the question for/to?"

Negative predicativity is expressed by means of the word ***deyil*** "am/is/are not", to which personal endings are added.

Bu mən deyiləm. "This/It is not I."	*Bu biz deyilik.* "This/It is not we."
Bu sən deyilsən. "This/It is not you."	*Bu siz deyilsiniz*. "This/It is not you (pl.)"
Bu o deyil. "This/It is not (s)he."	*Bu onlar deyillər*. "This/It is not they."
Sən dediyin yer bura deyil.	"The place you mentioned is not this (place)."
Mənə lazım olan bu deyil.	"What I need is not this."

NOTE 31. The personal pronoun ***o*** "(s)he" indicating the 3rd person singular is followed by a comma if it precedes a noun, an adjective, a numeral, an adverb, and a modal word/modal expression), e.g., *O, xoşbəxtdir* "(S)he is happy"; *O, müəllimdir* "(S)he is a teacher"; *O, əlbəttə ki, haqlıdır* "(S)he is certainly right" *O, birincidir* "(S)he is the first"; *O, aşağı düşdü* "(S)he went downstairs"; *O, indi gələcək* "(S)he will come now"; *O, sabah gedəcək* "(S)he will leave tomorrow". No comma is used after the personal pronoun *onlar* "they" indicating the 3rd person plural except in cases when such pronouns are followed by a modal word/modal expression: *Onlar ağıllıdırlar* "They are clever"; *Onlar, əlbəttə ki, haqlıdırlar* "They are certainly right".

NOTE 32. The demonstrative pronouns ***o*** and ***bu*** are followed by a comma if they precede a noun, an adjective, a numeral, an adverb, a modal word/modal expression), and a participle, e.g. *O, dağdır* "It/that is a mountain"; *Bu, həqiqətdir* "This is true/the truth"; *O, ikinci sıradır* "It/that is the second row"; *Bu, əlbəttə ki, maraqlıdır* "This is certainly interesting"; *O, dünən idi* "It was yesterday"; *O, axtardığımdır* "That is the one I am looking for". No comma is used after the pronouns in the plural form *bunlar* "these" and *onlar* "those" except in cases when such pronouns are followed by a modal word/modal expression: *Onlar bacımın kitablarıdır* "Those are my sister's books"; *Onlar, əlbəttə ki, Azərbaycan şairlərinin şeirləridir* "They/those are certainly the poems of Azerbaijani poets"; *Bunlar həqiqətdir* "These are true/the truth"; *Bunlar, təəssüf ki, həqiqətdir* "These are, unfortunately, true/the truth".

2.4. ADJECTIVE

Adjectives express qualities and properties of objects. In the Azerbaijani language, adjectives do not change for case or number:

gözəl hava	"beautiful weather"
gözəl günlər	"beautiful days"
gözəl zamanlarda	"at beautiful times"

Adjectives can be substantivized:

Yaxşını yamandan ayırmaq lazımdır.

"It is important to distinguish the good from the bad."

Like nouns, adjectives take personal predicate endings thus forming a nominal part of predicates:

Sən çox yorğunsan. "You are too tired."

Bu masa möhkəmdir, o biri masanın ayaqları isə bir az boşdur.
"This table is firm, but the legs of the other table are a little loose."

2.4.1. STRUCTURE OF ADJECTIVES

By their morphological structure, adjectives may be simple, compound or derivative.

2.4.1.1. Simple Adjectives

Simple adjectives consist of single stems such as ***dar*** "narrow", ***isti*** "warm", ***turş*** "sour", ***iti*** "sharp" etc.

2.4.1.2. Derivative Adjectives

Derivative adjectives are formed by adding adjective-forming suffixes to nouns/pronouns/adverbs and verbs. There are the following adjective-forming suffixes:

2.4.1.2.1. Adjectives Derived from Nouns/Pronouns/Adverbs

-lı/li/lu/lü

This suffix expresses the presence of a certain quality.

ağıllı (from *ağıl* "wit")	"clever/smart"
səbirli (from *səbir* "patience")	"patient"
buludlu (from *bulud* "cloud")	"cloudy"
südlü (from *süd* "milk")	"milky"
boyalı (from *boya* "paint; dye")	"dyed; painted"

This suffix also expresses the possession of a certain item/state/condition by somebody or the presence of something (an item, a state, a condition etc.) in/at/within/inside something:

*balkon**lu*** < *balkon* "balcony"+***lu*** "with a balcony, having a balcony" (e.g. *balkonlu otaq* "a room with a balcony")
*papaq**lı*** < *papaq* "cap"+***lı*** "with a cap, having a cap" (e.g., *papaq**lı** qız* "a girl with a cap")
*düşüncə**li*** < *düşüncə* "thought"+***li*** "thoughtful" (e.g. *düşüncə**li** insan* "a thoughtful person")

Adjectives with the suffix ***-lı/li/lu/lü***, implying the presence of something, may also obtain the function of specifying an object:

*Yox, o qızı nəzərdə tutmuram; **eynəkli** qızı nəzərdə tuturam.*
"No, I don't mean that girl; I mean the girl with glasses."

NOTE 33. In rare cases, the suffix ***-lı/li/lu/lü*** is added to verb stems to express a resulting quality. In most cases, these adjectives are used in informal speech or in neologisms. The liaison vowel is added before the suffix if the verb stem ends in a consonant. The addition of the liaison vowel follows the rule of vowel harmony:

*qapa**lı*** (*qapa* "to cover")	"covered"
*yan**ı**lı* (*yan* "to be turned on")	"turned on"
*sön**ü**lü* (*sön* "to te turned off")	"turned off"
*ört**ü**lü* (*ört* "to cover")	"covered"
*tik**i**li* (*tik* "to tailor/to sew")	"tailor-made"

-sız/siz/suz/süz

This suffix expresses the absence of a certain quality and may be added to nouns and pronouns.

*dad**sız***	"tasteless" (from *dad* "taste")
*mərhəmət**siz***	"merciless" (from *mərhəmət* "mercy")
*duz**suz***	"saltless" (from *duz* "salt")
*tüstü**süz***	"steamless" (from *tüstü* "steam")

Many adjectives that are formed by means of the suffix ***-lı/li/lu/lü*** may also accept the suffix ***-sız/siz/suz/süz*** thus forming antonyms with opposite meanings**.**

*dadlı - dad**sız***	"tasteful - tasteless"
*rəngli - rəng**siz***	"colorful – colorless"
*duzlu - duz**suz***	"salty – saultless"
*güclü - güc**süz***	"powerful – powerless"

However, not all adjectives that accept the suffix ***-lı/li/lu/lü*** may at the same time accept the suffix ***-sız/siz/suz/süz.***

yaşlı (~~yaşsız~~)	"elderly"
varlı (~~varsız~~)	"rich"
bağlı (~~bağsız~~)	"closed"
hirsli (~~hirssiz~~)	"angry"
çirkli (~~çirksiz~~)	"dirty"

Also, not all adjectives that are formed with the suffix ***-sız/siz/suz/süz*** take the suffix ***-lı/li/lu/lü***

sonsuz (~~sonlu~~)	"endless"
çarəsiz (~~çarəli~~)	"helpless"
səhvsiz (~~səhvli~~)	"error-free, mistake-free"
işsiz (~~işli~~)	"jobless"

In some cases, adjectives may take both suffixes but not express opposite meanings

yerli "local" – *yersiz* "irrelevant"
evli "married" – *evsiz* "homeless"

Adjectives formed by means of the suffixes ***-lı/li/lu/lü*** and ***-sız/siz/suz/süz*** may fulfill the function of attributes, as the examples above indicate, and of adverbials. If the suffix ***-sız/siz/suz/süz*** is added to pronouns, such pronouns will function as adverbials.

Bu kənddə maşınsız ailələr çoxdur (attribute).
"There are many families without a car in this village."

O bu gün işə maşınsız getdi (adverbial).
"(S)he went to work without a car today (i.e., (S)he went to work on foot today)."

Mənsiz getmə (adverbial).
"Do not go without me."

-kı/ki/ku/kü

This suffix is added to adverbs of time to express temporality.

sabahkı	"tomorrow's" (from *sabah* "tomorrow")
dünənki	"yesterday's" (from *dünən* "yesterday")
axşamkı	"evening's" (from *axşam* "evening")
səhərki	"morning's" (from *səhər* "morning")
bugünkü	"today's (from *bu gün* "today")

This suffix is also added to words in the locative case to form adjectives expressing temporal or spatial meaning.

otaqdakı divan	"the sofa in the room"
şəhərdəki durum	"the situation in the city"
qışdakı qiymətlər	"the prices in the winter"
məktəbdəki avadanlıqlar	"the equipment in the school"

The adjective with the suffix ***-kı/ki/ku/kü*** added to locative is a derivative generated from the construction with the word *var* "there is/there are":

Otaqda iki qonaq var (Onlar səni gözləyirlər). > *Otaqdakı qonaqlar* (səni gözləyirlər).
"There are two guests in the room (They are waiting for you)". > "The guests in the room (are waiting for you)."

NOTE 34. This suffix is also added to possessive pronouns and nominals in the genitive case to express the strong form of the category of possession.

mənimki	"mine"
sənin<u>ki</u>	"yours (sing.)"
onun<u>ku</u>	"her/his"
biz<u>imki</u>	"ours"
siz<u>inki</u>	"yours (pl.)"
onlar<u>ınkı</u>	"theirs"
müdir<u>inki</u>	"the director's"
qardaşım<u>ınkı</u>	"my brother's"
Eldar<u>ınkı</u>	"Eldar's"
Sünbül<u>ünkü</u>	"Sunbul's"

However, nominals in the genitive case and possessive pronouns with the suffix ***-kı/ki/ku/kü*** do not function as attributes and thus are not followed by determinants: ***mənimki ~~çanta~~; sənin ki ~~otaq~~*** etc. In fact, words in the genitive case or possessive pronouns with this suffix are morpho-syntactic derivatives of word combinations of the type "nominal (GEN) + nominal (NOM)", which are used to replace the second component of such word combinations to avoid redundancy, e.g.: *Mənim çantam ağırdır, <u>sənin ki</u> isə mənimkindən daha ağırdır*. "My bag is heavy, but <u>yours</u> is heavier than mine."

These forms may be declined and used with case endings: *Sizin yazınızı bəyəndim, <u>Nigarınkını</u> isə bəyənmədim.* "I liked your writing, but I did not like Nigar's"; *<u>Bizimkini</u> də gətirin.* "Bring ours too."

*-**lıq/lik/luq/lük***

Adjectives formed with the suffix ***-lıq/lik/luq/lük*** are used, mostly, as quantifiers and usually imply volume, size, duration, or frequency:

gündə<u>lik</u>	"daily" (from *gün* "day")
həftə<u>lik</u>	"weekly" (from *həftə* "week")
ay<u>lıq</u>	"monthly" (from *ay* "month")
il<u>lik</u>	"annual" (from *il* "year")

-cıl/cil/cul/cül

This suffix is not as productive as the above suffixes and expresses the presence of a certain property or quality:

qonaq<u>cıl</u>	"hospitable" (from *qonaq* "guest")
zarafat<u>cıl</u>	"jocular"; "witty" (from *zarafat* "joke")
söhbətcil	"talkative" (from *söhbət* "conversation"; "talk")

-ı/i/u/ü

This suffix mainly forms names of colors from nouns:

gümüş<u>ü</u>	"silvery" (from *gümüş* "silver")
bənövşə<u>yi</u>	violet (referring to color)" (from *bənövşə* "violet")
narınc<u>ı</u>	"orange (referring to color)" (from *narınc* "tangerine")

-(y)i(vi)

This suffix of the Arabic origin is added to nouns to express quality originating from the concept expressed by the related noun. If the noun ends in a vowel, a liaison ***v*** or ***y*** is added before the suffix:

tibbi	"medical" (from *tibb* "medicine")
kütləvi	"massive, related to a mass" (from *kütlə* "mass")
inqilabi	"revolutionary" (from *inqilab* "revolution")
dünyəvi	"secular" (from *dünya* "world")
məxməri	"velvety" (from *məxmər* "velvet")
dairəvi	"round" (from *dairə* "circle")
qəhvəyi	"brown" (from *qəhvə* "coffee")

2.4.1.2.2. Adjectives Derived from Verbs

-(y)ıcı/(y)ici/(y)ucu/(y)ücü

This suffix forms adjectives with the meaning of agency:

yoluxucu	"contagious" (from *yolux* "to pass, to spread (about infections)
öldürücü	"deadly" (from *öldür* "to kill")
birləşdirici	"connecting" (from *birləş* "to connect/to join together")
qabaqlayıcı	"preventive" (from *qabaq* "front")

In case the verb stem ends in ***-t*** (*sarsıt* "crash"; *ağart* "whiten" etc.), the final *-**t*** of the verb root becomes *-**d***:

*sarsıdıcı (sarsı**t**+ıcı=sarsı**d**ıcı)*	"crushing" (from *sarsıt* "to shake, to shock,
*ağardıcı (ağar**t**+ıcı =ağar**d**ıcı)*	"whitening" (from *ağart* "to whiten")

-qın/kin/qun/kün (-ğın/gin/ğun/gün)

Adjectives formed by means of this suffix express condition, state of being, or a resulting quality.

üzgün	"sad" (from *üz* "to make sad")
çaşqın	"puzzled" (from *çaş* "to puzzle")
solğun	"faded" (from *sol* "to fade")
kəskin	"sharp" (from *kəs* "to cut")
gərgin	"tense" (from *gər* "to strain")
susqun	"silent" (from *sus* "to be(come) silent")
küsküün	"hurt/offended" (from *küs* "to feel offended")
azğın	"villain/frantic" (from *az* "to lose one's way")
durğun	"stagnant" (from *dur* "to stand/to stop"
düzgün	"correct" (from düz "to arrange")

-ıq/ik/uq/ük

Adjectives formed by means of this suffix express condition, state of being, or a resulting quality.

açıq	"open" (from *aç* "to open")
əzik	"crushed" (from *əz* "to crush")
bükük	"folded" (from *bük* "to fold")
buruq	"curly" (from *bur* "to curl")

-aq/ək

Adjectives formed by means of this suffix express quality or character.

qorxaq	"cowardly" (from *qorx "*to be afraid of*"*)
ürkək	"fearful" (from *ürk "to fear"*)

-ağan/əyən

Adjectives formed by means of this suffix express quality or character.

güləyən	"merry, jolly, cheerful" (from *gül* "to laugh")
ağlağan	"cry-baby, weepy" (from *ağla* "to cry")

-ınc/inc/unc/ünc

Adjectives formed by means of this suffix express quality or character.

qorxunc	"scary" (from *qorx* "to fear")
gülünc	"ridiculous" (from *gül* "to laugh")

-caq/cək

Adjectives formed by means of this suffix express quality and character. There are rare adjectives formed by means of this suffix.

qorxacaq (used in dialects)	"cowardly" (from *qorx* "to fear")
utancaq	"shy, timid" (from *utan* "to be embarrassed/to be shy")

-ma/mə

Adjectives formed by means of this suffix express a resulting quality.

burma	"curled" (from *bur* "to curl")
düzəltmə	"derivative" (from *düzəlt* "to derive")

2.4.1.3. Compound Adjectives

Compound adjectives are those consisting of two words joined together.

gülərüz (*gülər* "smiling" + *üz* "face")	"smiling, kind"
ağbəniz (*ağ* "white" + *bəniz* "face")	"fair-complexioned"
ikimetrlik (iki "two" + *metr* "meter")	"two-meter"
beşlitrlik (beş "five" + *litr* "liter")	"five-liter"
ikigünlük (*iki* "two" + *gün* "day")	"two-day"
birdəfəlik (bir "one" + dəfə "time")	"one-time"
birsaatlıq (*bir* "one" + *saat* "hour")	"one-hour"
üçhəftəlik (üç "three" + həftə "week")	"three-week"
birnəfərlik (bir "one" + nəfər "person")	"single (for one person)"

2.4.2. DEGREES OF COMPARISON OF ADJECTIVES

Adjectives in Azerbaijani have three degrees of quality: comparative, superlative and insufficient. The degrees of comparison are expressed both analytically and synthetically.

2.4.2.1. Comparative Degree

The comparative degree of adjectives is formed with the help of the particle ***daha***, which is used before the adjective: ***uzun*** "long" – ***daha uzun*** "longer"; ***mehriban*** "kind" – ***daha mehriban*** "kinder".

When two objects are compared in regard to a certain quality, the object that carries a higher degree of quality is in the nominative case, while the other object carrying a lower quality is in the ablative case.

Otaq mətbəxdən daha sərindir.
"The room is cooler (lit. more cool) than the kitchen."

Qardaşım bacımdan daha gəncdir.
"My brother is younger (lit. more young) than my sister."

Sən məndən daha ehtiyatlısan.
"You are more careful than I am."

The word ***daha*** "more" can be omitted in such constructions:

O məndən yaşlıdır.	"He is older than I am."
Bu kitab o biri kitabdan maraqlıdır	"This book is more interesting than the other book."
Otaq mətbəxdən sərindir.	"The room is cooler than the kitchen."

In some cases, the degree of comparison is expressed via the words ***nisbətən*** and ***müqayisədə***, both meaning "in comparison with", which follow a word expressing a lower quality. In this case, the word preceding ***nisbətən*** is used in the dative case, while the word preceding ***müqayisədə*** is used with the postposition ***ilə***. The use of the word ***daha*** before the word expressing a higher quality is optional.

O sənə nisbətən hündürdür.
"(S)he is higher than (in comparison with) you."

Bu kitab sənin mənə verdiyin kitaba nisbətən daha çətindir.
*"*This book is more difficult than the one you gave me."

Bu qala ölkənin cənubundakı qalaya nisbətən daha qədimdir.
*"*This fortress is more ancient than the one in the south of the country."

O biri evlə müqayisıdə bu ev ucuzdur.
"In comparison with the other house, this house is cheaper."

Bu ayaqqabı ilə müqayisıdə qara ayaqqabı daha rahatdır.
*"*In comparison with these shows, the black shoes are more comfortable."

Soyuq yeməklə müqayisədə isti yemək daha yaxşı həzm olunur.
*"*In comparison with cold dishes, warm dishes are digested better."

Sevinc Lalə ilə müqayisədə daha çox işləyir.
*"*In comparison with Lala, Sevinj works harder."

2.4.2.2. Superlative Degree

The superlative degree of adjectives is formed by means of the particle ***ən,*** e.g., ***yaxşı*** "good" - ***ən yaxşı*** "best"; ***maraqlı*** "interesting" - ***ən maraqlı*** "most interesting". The superlative degree may also be expressed by means of a word in the genitive case followed by the particle ***ən*** + an adjective with the possessive ending. The word in the genitive case is often in the plural form.

kitabların ən maraqlısı "the most inteersting of the books" = *ən maraqlı kitab* "the most interesting book".

tələbələrin ən fəalı "the most active of the students" = *ən fəal tələbə* "the most active student"

The word in the genitive case may also be expressed by a pronoun.

bizim ən kiçiyimiz	"the youngest of/among us"
sizin ən kiçiyiniz	"the youngest of/among you"
onların ən kiçiyi	"the youngest of/among them"

Certain adjectives, in particular (but not only) those that imply color, taste, size, and physical content (empty, full) may form their superlative degree synthetically with the help of incomplete reduplication (repeating the first syllable followed by certain consonants (***m, p, r, s***) at the beginning of the word). In these cases, the clipped part of the word, i.e., the syllable that is followed by one of the above consonants, expresses a high degree of quality without implying any comparison. The clipped parts are equivalents of the English words/expressions "much", "too much", "very", "very much" etc.

qırmızı – qıpqırmızı	"red – dark red/crimson"
sarı – sapsarı	"yellow – deep yellow"
yaşıl –yamyaşıl	"green – deep green"
göy – gömgöy	"blue – deep blue"
qara –qapqara	"black – jet-black"
boz – bomboz	"gray – ash gray"
turş – tumturş	"sour – too sour"
şirin – şipşirin	"sweet – too sweet"
təmiz - tərtəmiz	"clean – very clean"
dolu – dopdolu	"full – very full"
bəlli - bəsbəlli	"clear – very clear"
doğru – dosdoğru	"right/correct – very right/very correct"

Another way of expressing a high degree of quality without comparison is adding the particle ***düm-*** at the beginning of words. The particle is written together with the adjective it relates to and its usage is restricted to a few color-expressing adjectives:

ağ – dümağ	"white – snow-white"
qara – dümqara	"black – jet-black"
qırmızı – dümqırmızı	"red – crimson, dark red"
sarı – dümsarı	"yellow – deep yellow"

There are certain words used to form analytical forms of expressing a high degree of quality without comparison, i.e., ***lap*** "very", ***olduqca*** (which is formed by adding the suffix ***-duqca*** to the stem of the verb ***ol***) "quite, considerably, significantly", ***tünd*** ("dar" (used for colors)): ***lap təmiz*** "very clean"; ***olduqca faydalı*** "quite useful"; ***tünd-sarı*** "dark yellow".

2.4.2.3. Insufficient Quality (Low Degree of Quality/Property)

An insufficient degree of quality may be expressed both analytically and synthetically. One of the analytical means expressing low (not lower), insufficient quality is the word ***təhər***, e.g., ***yaşıl təhər*** "kind of green", ***duzlu təhər*** "kind of salty (not much salty)", ***şirin təhər*** "kind of sweet (not much sweet)". The word ***təhər*** is not used with all adjectives. Rather, the word ***kimi*** is used with all adjectives to express insufficient quality, e.g., ***dolu kimi*** "kind of full", ***təmiz kimi*** "kind of clean". The word ***az*** preceding the adjective may also be used to express a low degree of quality in specific cases (in advertisements etc.), e.g., ***az duzlu*** "little (not enough) salty"; ***az yağlı*** "with little (not enough) fat".

The adjective ***açıq*** "light" is used with adjectives of color to express a lesser degree of quality, e.g., ***açıq-yaşıl*** "light green, ***açıq-sarı*** "light yellow".

The synthetic way of expressing an insufficient quality is the degree marker ***-tıl/til/tul/tül*** preceded by the liaison consonant ***m*** when the adjective ends in a vowel. The secondary liaison ***-ı/i/u/ü*** is used before ***m*** when the adjective ends in a consonant. This is not a common suffix, and its use is restricted to a small group of adjectives expressing color.

sarımtıl	"yellowish"
göyümtül	"bluish/somewhat blue"
bozumtul	"grayish/slightly gray"
ağımtıl	"somewhat white"
qırmızımtıl	"somewhat red"

Another way of expressing an insufficient quality, again with a restricted group of color adjectives, is the degree marker ***-traq*** preceded by the liaison consonant ***m*** when the adjective ends in a vowel. The secondary liaison ***-ı/i/u/ü*** is used before ***m*** when the adjective ends in a consonant. Forms with the suffix ***-traq*** are rarely used.

ağımtraq	"somewhat white"
sarımtraq	"yellowish"
bozumtraq	"grayish"
göyümtraq	"somewhat blue/bluish"

There are a few adjectives that take the degree marker ***-sov*** to express an insufficient quality, such as ***uzunsov*** "kind of long". Many of the adjectives with ***-sov*** are those expressing color. When the suffix ***-sov*** is used with color adjectives, the liaison ***-m*** is added after the adjective ending in a vowel: ***qırmızımsov*** "kind of red". When the adjective ends in a consonant, the secondary liaison ***-ı/i/u/ü*** is added before the ***-m*** liaison.

qırmızımsov	"somewhat red"
ağımsov	"somewhat white"
göyümsov	"somewhat blue"

The degree marker ***-şın*** is added to color adjectives expressing the color of skin or hair.

qaraşın oğlan	"a boy with dark complexion and/or hair (used to imply skin tone, not people of color)"
sarışın qız	"a blond girl"

2.4.3. SUBSTANTIVIZATION OF ADJECTIVES

In some cases, the noun following an adjective is dropped, and the adjective accepts the grammatical functions of the omitted noun. This process is called the substantivization of adjectives. Substantivized adjectives may take inflectional suffixes of case, plurality, possession etc., where necessary, to express the relevant grammatical meaning.

İsti məni çox yorur.	"Heat (lit. hot) exhausts me."
İstidən yoruluram.	"I get tired of heat (lit. hot)."
İstidən xoşum gəlmir.	"I don't like heat (lit. hot)."
Bozu yaşıldan daha çox xoşlayıram.	"I like gray more than green."
Bu bitki soyuğa qarşı davamlıdır.	"This plant is resistant to cold."
Yaxşını görmürsən,	"You don't see the good;
hər zaman mənfi halları dilə gətirirsən.	you always speak about negative cases."
Gənc ilə zaman keçirən özünü	"One who spends time with the youth
həmişə gənc hiss edər.	(lit. young), will always feel young."
Sarı sənə çox yaraşır.	"Yellow suits you."

Gecədir; ağı qaradan seçmək mümkün deyil.	"It is night; it is impossible to distinguish between the white and the black (lit. ... it is impossible to distinguish the white from the black)."
Azərbaycanda adətdir, *böyük gələndə kiçik ayağa durar.*	"It is a custom in Azerbaijan: when the elderly come(s) (in), the young gets up."

2.4.4. PREDICATIVE FUNCTION OF ADJECTIVES (CATEGORY OF PREDICATIVITY)

Adjectives, like nouns and pronouns, may be used as predicates and take personal endings to form predicativity in the present.

Table 11. Personal predicate endings attached to adjectives

	Singular	Plural
1st person	*-(y)am /(y)əm*	*-(y)ıq /(y)ik/(y)uq)/(y)ük*
2nd person	*-san (-sən)*	*-sınız/sinizsunuz/sünüz*
3rd person	*-dır/dir/dur/dür*	*-dırlar/dirlər/durlar/dürlər*

(Mən) yorğunam/haqlıyam/xoşbəxtəm/gülməliyəm/cəsuram/hündürəm.
"I am tired/right/happy/funny/brave/tall."

(Sən) yorğunsan/haqlısan/xoşbəxtsən/gülməlisən/cəsursan/hündürsən.
"You (sing.) are tired/right/happy/funny/brave/tall."

(O) yorğundur/haqlıdır/xoşbəxtdir/gülməlidir/cəsurdur/hündürdür.
"(S)he is tired/right/happy/funny/brave/tall."

(Biz) yorğunuq/haqlıyıq/xoşbəxtik/gülməliyik/cəsuruq/hündürük.
"We are tired/right/happy/funny/brave/tall."

(Siz) yorğunsunuz/haqlısınız/xoşbəxtsiniz/gülməlisiniz/cəsursunuz/hündürsünüz.
"You (pl.) are tired/right/happy/funny/brave/tall."

(Onlar) yorğundurlar/haqlıdırlar/xoşbəxtdirlər/gülməlidirlər/cəsurdurlar/hündürdürlər.
"They are tired/right/happy/funny/brave/tall."

NOTE 35. Adjectives ending in ***q*** and ***k*** change their last consonant into ***ğ*** and ***y***, respectively, before personal endings beginning in a vowel, i.e., before the personal endings of the 1st person singular and plural *(**-am/əm*** and ***-ıq/ik/uq/ük**)*:

*Biz qoça**ğ**ıq (qoça**ğ**ıq* < *qoça**q*** "courageous"+ ***-ıq**) .* – "We are courageous."
*Mən sizdən kiçi**y**əm* (*kiçi**y**əm* < kiçi**k** "little", "young" + ***-əm***). – "I am younger than you."

Negative predicativity is formed by means of the word ***deyil*** (“am/is/are not”), to which personal endings are added.

Mən yorğun deyil<u>əm</u>.	“I am not tired.”
Sən qəmgin deyil<u>sən</u>.	“You (sing.) are not sad.”
O, hündür deyil.	“(S)he is not tall.”
Biz yorğun deyil<u>ik</u>	“We are not tired.”
Siz qəmgin deyil<u>siniz</u>.	“You (pl.) are not sad.”
Onlar hündür deyill<u>ər</u>.	“They are not tall.”

2.5. NUMERALS

2.5.1. CARDINAL NUMERALS

The following are the cardinal numerals in Azerbaijani:

bir – 1
iki – 2
üç – 3
dörd -4
beş – 5
altı – 6
yeddi – 7
səkkiz – 8
doqquz – 9
on – 10
on bir – 11
on iki – 12
on üç – 13
on dörd – 14
on beş – 15
on altı -16
on yeddi – 17
on səkkiz – 18
on doqquz – 19
iyirmi – 20
iyirmi bir – 21
iyirmi iki – 22
------
otuz – 30
otuz bir – 31
otuz iki – 32
------
qırx – 40
qırx bir – 41

əlli – 50
altmış – 60
yetmiş – 70
səksən – 80
doxsan – 90
yüz – 100
yüz bir – 101
yüz iyirmi bir – 121
yüz yetmiş iki – 171
iki yüz -200

iki yüz səksən dörd – 284
altı yüz beş – 605
doqquz yüz qırx üç – 943
min – 1.000
üç min – 3.000
dörd min altı yüz iyirmi səkkiz – 4.628
on min – 10.000
otuz min – 30.000
əlli min beş – 50.005
altmış min qırx üç – 60.043
yetmiş min dprd yüz əlli iki – 70.452
doxsan üç min yeddiz yüz altmış doqquz – 93.769
yüz min – 100.000
dörd yüz min – 400.000
beş yüz min altı yüz – 500.600
altı yüz on iki min yeddi yüz səksən yeddi – 612.787
(bir) milyon – 1.000.000
iyirmi milyon – 20.000.000
otuz milyon dörd yüz əlli üç min yeddi yüz səkkiz – 30.453.708
beş yüz əlli milyon doqquz yüz min qırx iki – 550.900.042
iki milyard – 2.000.000.000
iki milyard iki yüz əlli milyon – 2.250.000.000
qırx milyard üç yüz əlli iki milyon beş yüz doxsan iki min yüz səksən – 40. 352.592.180
yeddi yüz milyard – 700.000.000.000
trilyon – 1.000.000.000.000

When suffixes/endings are added to cardinal numerals, a hyphen is used between the numeral and the suffix/ending: *5-**ə*** "to five", *10-**un*** "of 10", *20-**dən*** "from 20", *7-**ni*** "7 (ACC)", *6-**sı*** "6 of", *65-**dir*** "is 65". Numerals may take both the possessive and other (predicative, case) endings at the same time. If the genitive case marker in a numeral spelled out as a number word is followed by another marker, the possessive ending and the liaison element (if any) are omitted: *yanvarın 2-**də*** (spelled out in words as *yanvarın iki**s**ində*) "on the 2nd of January", *ayın 28-**də*** (spelled out in words as *ayın iyirmi səkkiz**i**ndə*) "on the 28th (of the month)", *martın 20-**dən*** (spelled out in words as *martın iyirmi**s**indən*) "from the 20th of March".

NOTE 36. In Azerbaijani, words following cardinal numerals are used in the singular form:

yeddi kitab "seven books"
on iki stul "twelve chairs"

NOTE 37. The word ***bir*** "one" is not used with the numbers 100 (***yüz***) "hundred" and 1000 (***min***)"thousand": ***yüz*** (not *bir yüz*) and ***min*** (not *bir min*). However, the word ***bir*** "one" is used with the numbers ***milyon*** "million" ***milyard*** "billion" and ***trilyon*** "trillion".

NOTE 38. As distinct from English, neither the conjunction ***və*** "and" nor hyphen or comma is used between components of compound nouns, e.g., ***Yüz milyon qırx dörd min doqquz yüz səksən beş*** "One hundred million forty-four thousand nine hundred and eighty-five".

Numerative words may be used between cardinal numerals and the object they quantify to add emphasis to the expression of a quantity or to convey a more precise number, weight, value etc.:

bir nəfər müştəri	"one customer (lit. one person customer)"
bir cüt əlcək	"a pair of gloves"
altı şüşə limonad	"six bottles of lemonade"
bir dəstə şüyüd	"a bunch of dill"
bir dilim piroq	"a slice of pie"
üç kisə un	"three sacks of flour"
iki stəkan su	"two glasses of water"
dörd metr parça	"four meters of fabric"

2.5.2. ORDINAL NUMERALS

Ordinal numerals are formed by adding the suffix ***-(ı)ncı/(i)nci/(u)ncu/(ü)ncü***, according to the rule of vowel harmony, to cardinal numerals:

birinci = 1-ci	"first"
ikinci = 2-ci	"second"
yüzüncü = 100-cü	"hundredth"
iki yüz iyirimi beşinci = 225-ci	"two hundred and twenty-fifth"

Ordinal numerals may be spelled in various ways using letters, numerals combined with letter suffixes, or Roman numerals. A hyphen is needed between a numeral and a letter suffix. However, if spelled with Roman numerals, no suffix is added to ordinal numerals:

birinci sıra/1-ci sıra/I sıra	"the first/1st/I row"

Ordinal numerals answer the questions ***neçənci****?* "which one (in the order)?" and ***hansı****?* "which one?"

The suffix ***-(ı)ncı*** and ***-(u)ncu*** (as relevant from the point of view of vowel harmony) is added to the words ***son*** "end; last" and ***axır*** "end; last" to form an ordinal numeral.

sonuncu/axırıncı	"the last"

2.5.3. INDEFINITE NUMERALS (QUANTIFIERS)

The following are indefinite numerals, or quantifiers, in Azerbaijani:

çox	"much, many"
çox həkim	"many doctors"
çox həkimlər	"many doctors"

çoxlu	"much, many, a lot"
Bu küçədə çoxlu qədim bina var.	"On this street there are a lot of old buildings."
Mən bu haqda çox kitab/kitablar oxumuşam.	"I have read many books about this."
Onun bu sahədə çox təcrübəsi var.	"(S)he has a lot of experience in this field."
az	"little"
Burada bu haqda az kitab var.	"There are few books about this here."
xeyli	"a great deal, a lot, to a significant extent"
Bizim görüləcək xeyli işimiz var.	"We have a lot of work to do."
bir neçə	"some, several"
Mən bununla bağlı bir neçə nümunə gətirəcəyəm.	"I will give several examples in regard to this."
bir çox	"many"; "a great number of"
Musiqi qrupumuz dünyanın bir çox ölkələrində tanınır.	"Our music group is known in many countries of the world."
bir az	"a little, some"
Bizə bir az vaxt lazımdır.	"We need a little/some time."
Mənə bir az su ver, zəhmət olmasa.	"Give me some water, please."
bir qədər	"a little, a bit"
Xörək bir qədər duzludur.	"The meal is a bit salty."
bir sıra	"a number of"; "several"

Bizim universitetdə bir sıra xarici dillər tədris olunur.
"A number of foreign languages are taught at our University."

külli miqdarda	"a huge number"

Kitabxanamızda külli miqdarda köhnə qəzet var.
"There are a huge number of old newspapers in our library."

Indefinite numerals may also be formed by compounding two different cardinal numerals to convey an approximate number, e.g., ***beş-altı*** "five-six", ***beş-on*** "five-ten", ***on-on beş*** "ten-fifteen" etc.

Indefinite numerals are also formed by adding the suffixes ***-la/lə*** **or** ***-ca/cə*** after the plural forms of cardinal numerals expressed by powers of ten: ***onlarla/onlarca*** "tens (of)", ***yüzlərlə/yüzlərcə*** "hundreds of", ***minlərlə/minlərcə*** "thousands of", ***yüz minlərlə/yüz minlərcə*** "hundreds of thousands of" etc.

As seen from the examples, words following the indefinite numeral ***bir sıra*** and ***bir çox*** are used in the plural form; words following the rest of the indefinite numerals are used in the singular form; and words following the indefinite numeral ***çox*** may be used in either the singular or the plural form.

NOTE 39. The indefinite numerals *çox* and *az* are used with possessive endings to imply the limit of quantity: ***çoxu*** *on gün* "maximum ten days", ***azı*** *beş ay* "minimum five months", ***ən çoxu*** *iyirmi tələbə* "maximum twenty students" etc.

2.5.3.1. The Use of the Quantifiers *Bir, Yarı,*[9] and *Çox* with Quantified Words

The quantifiers ***bir, yarı/yarım, çox*** "one, half, many/much" can both precede and follow the object that they quantify. In the case they follow the quantified object, the object is definite and is used in the genitive case, and the quantifier takes a possessive ending.

bir uşaq	"one child"
uşaqların biri	"one of the children"
Yarı canım sənin yanındadır.	"I am worried about you (lit. Half of my soul is with you)."
Almanın yarısı haradadır?	"Where is the half of the apple?"
Yarı işi bitirdim. / İşin yarısını bitirdim.	"I finished half of the work."
Bu həftə yarım gün işləyirəm.	"I work half day this week."
Çox vaxt/zaman keçdi.	"Much time passed."
Vaxtın/zamanın çoxu keçdi.	"Most of the time passed."
Çox vaxtım/zamanım var.	"I have much time."
*Vaxtımın/zamanımın çoxu sənin*lə *keçdi.*	"I spent most of my time with you. (lit. Most of my time passed with you)."

NOTE 40. The quantifiers ***çox*** and ***yarı*** may be used as adverbs, e.g.: *Çox düşünürsən* "You think much"; *Almanı yarı böl* "Cut the apple into half"; *Gecə yarı oldu* "It is (already) midnight".

NOTE 41. The quantifier ***yarı*** can be replaced with the numeral ***yarım*** in certain cases. The replacement does not however occur in constructions where the quantifier is used with the possessive ending. Thus, both ***yarı gün*** and ***günün yarısı*** is correct. However, while it is possible to say ***yarım gün***, the construction ***günün yarımı*** is not grammatically correct.

[9] The word ***yarı/yarım*** is qualified as an adjective in the Azerbaijani grammar. For the sake of systematic approach to collocations involving indefinite numbers (quantifiers), we have included this word here.

2.5.3.2. The Use of the Quantifiers *Bir Çox*, *Xeyli*, *Bir Az*, and *Bir Neçə* with Quantified Words

The quantifiers ***bir çox*** "many, a lot, a great number", ***xeyli*** "a great deal of, a great number of", ***bir az*** "a little, some" and ***bir neçə*** "a few" can both precede and follow the object that they quantify. In the case they follow the quantified object, the object is definite and is used in the genitive or ablative case, and the quantifier takes the possessive ending. The quantifiers ***bir çox*** and ***bir neçə*** are used with countable objects, while the quantifier ***xeyli*** is used with both countable and uncountable objects. The quantifier ***bir az*** is typically used with uncountable objects.

bir çox mahnı	"many/a great number of songs"
mahnıların/mahnılardan bir çoxu	"a majority of the songs"
xeyli kitab	"a great many books"
kitabların xeylisi	"a majority of the books"
xeyli yük	"a great deal of load"
yükün xeylisi	"a big part of the load"
bir az su	"a little water"
suyun bir azı	"a little (portion) of the water"
bir neçə qaşıq	"a few spoons"
qaşıqların bir neçəsi	"a few of the spoons"

2.5.3.3. The Use of Quantifiers with Nouns and Personal and Demonstrative Pronouns (Complex Structures with Indefinite Pronouns and Quantifiers)

The quantifiers follow, not precede, nouns and personal and demonstrative pronouns. In this case, the personal or demonstrative pronoun, or the noun, is used in the genitive case, and the quantifier takes the possessive ending.

siz<u>in</u> bir neçə<u>niz</u> (but not *bir neçə siz*)	"a few of you"
çiçəklər<u>in</u> çox<u>u</u> (also *çox çiçək*)	"many of the flowers"
ölkələr<u>in</u> bir çox<u>u</u>	"most of the countries"

Personal or demonstrative pronouns, or nouns, preceding the quantifier, may also be used in the ablative case. In this case, the words preceding the quantifier will be in the plural form

bunlar<u>dan</u> bir çox<u>u</u>	"many of these"
tələbələr<u>dən</u> bir neçə<u>si</u>	"some of the students"
bizlər<u>dən</u> bir çox<u>u</u>	"many of us"
uşaqlar<u>dan</u> yarı<u>sı</u>	"half of the children"

NOTE 42. Cardinal numerals may also be used with words in the ablative case.

uşaqlar<u>dan</u> biri	"one of the children"
kitablar<u>dan</u> üç<u>ü</u>	"three of the books"

2.5.4. FRACTIONAL AND DECIMAL NUMERALS

In Azerbaijani, the following rule is applied to pronouncing fractional numerals: the numerator is in the nominative case, and the denominator is in the locative case, e.g., 2/3 – ***üçdə iki*** "two thirds", 23/100 ***yüzdə iyirmi üç*** "twenty-three hundredths" etc.

In decimal numerals, the decimal part is preceded by a comma, e.g., 2,34. When pronouncing decimal numerals, the word ***tam*** "whole" is used after the integer part: ***iki tam yüzdə otuz dörd*** "two and thirty-four hundredths/two and thirty-four".

2.5.5. SUBSTANTIVIZATION OF NUMERALS

In some cases, the noun following a numeral is dropped, and the numeral accepts the grammatical functions of the omitted noun. This process is referred to as substantivization of numerals. Substantivized numerals accept suffixes of case, plurality, possession etc., where necessary, to express the relevant grammatical meaning.

Altmış beş (65) *gəldi*. "Sixty-five (65) has arrived ('sixty-five (65)' may imply a bus, tram etc. with the number 65)."

On beşi görürsən? "Do you see fifteen (15)? ('Fifteen (15)' may imply someone (a team player etc.) carrying the number 15)."

Beşinci sənə nəsə demək istəyir. "The fifth wants to say something to you ('the fifth' may imply someone in a group, team etc. who is number 5 in order)".

2.5.6. PREDICATIVE FUNCTION OF NUMERALS (CATEGORY OF PREDICATIVITY)

Both cardinal and ordinal numerals can function as predicates. Cardinal numerals can function as predicates only in the third person (unless substantivized or used metaphorically), while ordinal numerals can function as predicates in all three persons.

Table 12. Personal predicate endings attached to numerals

	Singular	Plural
1st person	*-(y)am/(y)əm)*	*-(y)ıq/(y)ik)/(y)uq/(y)ük*
2nd person	*- san/sən*	*-sınız/siniz/sunuz/sünüz* or *-sız/siz/suz/süz (coll.)*
3rd person	*-dır/dir/dur/dür*	*-dırlar/dirlər/durlar/dürlər*

Mən beş<u>əm</u>. "I am five (a substativized numeral meaning 'number 5')".
Sən ikinci<u>sən</u>? "Are you (sing.) second?"
O, onuncu<u>dur</u>. "(S)he is tenth."
Bizim sayımız yüz<u>dür</u>. "Our number (quantity) is one hundred."

Siz iyirmincisiniz	"You (pl.) are twentieth."
Saat dörddür	"It is four o'clock.",
Saat 12-dir.	"It is 12 o'clock."
Bu gün yanvarın altısıdır.	"Today is the sixth of January."
Ayın dördüdür.	"It is the fourth (of the month)."
Bu gün martın 20-dir.	"Today is the 20th of March".

Negative predicativity is formed by means of the word ***deyil*** "am/is/are not", to which personal endings are added.

Mən birinci deyiləm.	"I am not first."
Sən beşinci deyilsən.	"You (sing.) are not fifith."
O, on ikinci deyil.	"(S)he is not twelfth."
Biz birinci deyilik	"We are not first."
Siz beşinci deyilsiniz.	"You (pl.) are not fifth."
Onlar on ikinci deyillər.	"They are not twelfth."

2.6. ADVERB

2.6.1. TYPES OF ADVERBS

There are the following types of adverb in the Azerbaijani language**:**

1. Adverbs of manner. These adverbs explain or describe how, or in what manner, an action happened or was performed.
2. Adverbs of time. These adverbs describe the time, duration or frequency of an action.
3. Adverbs of place. These adverbs describe the place or location where an action takes place.
4. Adverbs of quantity. These adverbs describe the intensity of an action or the quantity or intensity of a quality expressed by another adverb or by an adjective.

All these four types of Azerbaijani adverbs are illustrated through examples supporting the description of the structural types of adverbs.

2.6.2. STRUCTURE OF ADVERBS

According to their morphological structure, adverbs can be simple, derivative and compound.

2.6.2.1. Simple Adverbs

Almost all simple adverbs of manner are also adjectives. This is only their function in a sentence that distinguishes them from homonymous adjectives.

2.6.2.1.1. Simple Adverbs of Manner

gözəl (adj.) *xəbər*	"beautiful (great) news"
gözəl (adv.) *oxumaq*	"to sing beautifully"
şirin (adj.) *çay*	"sweet tea"
şirin (adv.) *danışmaq*	"to speak sweetly"
yaxşı (adj.) *hava*	"good weather"
yaxşı (adv.) *oxumaq*	"to study well"

2.6.2.1.2. Simple Adverbs of Time

sabah	"tomorrow"
axşam (also used as a noun in the sense of "evening")	"in the evening"
səhər (also used as a noun in the sense of "morning")	"in the morning"
gecə (also used as a noun in the sense of "night")	"at night"
indi	"now"
sonra	"then; later"
əvvəl	"first; before"
bəzən	"sometimes"

bayaq	"just now; a while ago"
həmişə	"always"
daim	"constantly"
tez	"early; soon"
erkən	"early"
gec	"late"
hələ	"still; yet"
əbədi (also used as an adjective in the meaning "eternal")	"forever"
yeni (also used as an adjective in the meaning "new")	"newly"

2.6.2.1.3. Simple Adverbs of Place

bura	"here/(to) here"
ora	"there/(to) there"
oraya	"(to) there"
buraya	"(to) here"
or(a)da	"there"
bur(a)da	"here"
or(a)dan	"from there"
bur(a)dan	"from here"
irəli	"forward"
geri	"backward"
içəri	"inwards; inside"
içəriyə	"inward"
yuxarı	"upstairs"
aşağı	"downstairs"

NOTE 43. The last vowel ***a*** of the adverbs ***ora*** and ***bura*** may be dropped before the locative and ablative case endings: ***orada/orda***; ***buradan/burda***. The dative case of the adverbs ***ora*** and ***bura***, i.e., the forms ***oraya*** and ***buraya***, is often replaced with the nominative case of these adverbs: *Bura gəl/buraya gəl* "Come here"; *Ora get/oraya get* "Go there".

2.6.2.1.4. Simple Adverbs of Quantity

az	"little"
çox	"much/a lot"
xeyli (also used as a numeral)	"very much"
tamam	"completely"

2.6.2.2. Derivative Adverbs

Derivative adverbs in Azerbaijani are derived from nouns, adjectives, adverbs, numerals and verbs by means of various suffixes illustrated below.

2.6.2.2.1. Derivative Adverbs of Manner

-da/də

This suffix is added to nouns ending in the suffix ***-lıq/lik/luq/lük*** to express the manner of action.

birlikdə (from the noun *birlik* "unity") "together"

ayrılıqda (from the noun *ayrılıq* "separation") "separately"

-dan/dən

This suffix is added to nouns and adjectives. Adverbs formed with the help of the suffix ***-dan/dən*** express the manner of action.

ürəkdən (from the noun *ürək* "heart") "from the heart/cordially"

ucadan (from the adjective *uca* "loud") "loudly"

astadan (from the adjective *asta* "low (about the voice)") "quietly"

bərkdən (from the adjective *bərk* "loud") "loudly"

-casına/cəsinə

This suffix is added to nouns and adjectives to form derivative adverbs of manner.

vəhşicəsinə (from the adjective *vəhşi* ("brutal") "brutally"

qəhrəmancasına (from the noun *qəhrəman* "hero") "heroically"

-ca/cə

This suffix is added to nouns and adjectives to form derivative adverbs of manner:

gizlicə (from the adjective *gizli* "secret") "secretly"

yavaşca (from the adverb *yavaş* "slow; quiet") "quietly"; "slowly'

sakitcə (from the adverb *sakit* "quiet") "quietly"

The suffix ***-ca/cə*** is also added to nationality names to refer to languages. Language names formed with the help of this suffix are not capitalized.

Azərbaycan - azərbaycanca; ispan – ispanca; ingilis – ingiliscə

Language names with the suffix ***-ca/cə*** can be translated in two ways:

azərbaycanca - "Azerbaijani"; "in Azerbaijani"

ingilisc<u>ə</u> - “English”; “in English”

ingiliscə-azərbaycanca lüğət	“English-Azerbaijani dictionary”
Sən ingiliscə bilirsən?	“Do you know English?”
Dərs ingiliscədir.	“The lesson is in English.”

-akı/əki

This non-productive suffix is added to adjectives:

çəp<u>əki</u> (from the adjective *çəp* (“oblique”) “obliquewise”

yan<u>akı</u> (from the noun *yan* (“side”) “sideways”

-yana/anə

This suffix is added to nouns and adjectives:

zarafat<u>yana</u> (from the noun *zarafat* “joke”) “jokingly”

şair<u>anə</u> (from the noun *şair* “poet”) “in a poetic manner”

mərd<u>anə</u> (from the adjective *mərd* “brave”) “bravely”

-dikcə

Within the class of the adveb of manner, this suffix is added to the verb *get* “go":

get<u>dikcə</u> (from the verb *get* “go”) “gradually”

-la/lə

həyəcan<u>la</u>	(from the noun *həyəcan* “anxiety”; “excitement”)
	“with anxiety”; “with excitement”
diqqət<u>lə</u>	(from the noun *diqqət* “attention”)
	“with attention/attentively”

-lıq(la)/(lik)lə

This suffix is added to a few nouns and the indefinite pronoun *hamı*:

hamılıq<u>la</u> (from the pronoun *hamı* “everyone”) “altogether”

ellik<u>lə</u> (from the noun *el* “community/folk/people”) “altogether”

2.6.2.2.2. Derivative Adverbs of Time

-da/də

This suffix is added to nouns to imply the time during which the action takes place. It is an equivalent of the temporal preposition "during" in English.

qocalıqda (from the noun *qocalıq* "old age") "in/during the old age"

-ca/cə

This suffix is added to simple adverbs:

qabaqca	(from the adverb *qabaq* "front")	"firs"t; "first of all"
əvvəlcə	(from the adverb *əvvəl* "first"; "first of all")	"first"; "first of all"
öncə	(from the adjective *ön* "front")	"first"; "first of all"
indicə	(from the adverb *indi* "now")	"just now"
yenicə	(from the adverb *yeni* "new")	"recently"

-dan/dən

This suffix is added to adverbs of time to imply the starting point of an action. It is an equivalent of the temporal conjunction "since" or "from" in English:

sabahdan	(from the adverb *sabah* "morning")	"from the morning/since morning"
dünəndən	(from the adverb *dünən* "yesterday")	"from yesterday/since yesterday"
qabaqcadan	(from the adverb *qabaqca* "first; first of all")	"in advance/beforehand"
əvvəlcədən	(from the adverb *əvvəlcə* "first; first of all")	"in advance/beforehand"
öncədən	(from the adverb *öncə* "first; first of all")	"in advance/beforehand"
indidən	(form the verb stem *indi* "now")	"from now (on)."

-lik/lük

This suffix is added to nouns and adverbs:

həmişəlik (from the adverb *həmişə* "always")	"for good"
ömürlük (from the noun *ömür* "life")	"for a lifetime/eternally"

-liklə

This suffix is added to adverbs.

tezliklə (from the adverb *tez* "early")	"soon, pretty soon"
təzəliklə (from the adverb *təzə* "new")	"newly, recently"

-lar/lər

This suffix is added to simple adverbs of time to imply repetitive time.

səhərlər (from the adverb *səhər* "morning") "in (the) mornings"
axşamlar (from the adverb *axşam* "evening" "in (the) evenings"

2.6.2.2.3. Derivative Adverbs of Quantity

-la/lə; -ilə

This suffix is added to pronouns and adjectives.

tamamilə (from the noun *tamam* "complete") "in whole", "completely"
bütünlüklə (from the noun *bütünlük* "whole/entirety") "in whole, completely, entirely"
bütövlüklə (from the noun *bütövlük* "wholeness/entirety") "in whole, completely, entirely"

-incə

yetərincə (from the adjective *yetər* "enough/sufficient") "sufficiently"
qədərincə (from the noun *qədər* "quantity") "in a proper quantity/not too much"

2.6.2.2.4. Derivative Adverbs of Place

-lıqda

yaxınlıqda (from the adverb *yaxın* "near") "nearby"
aralıqda (from the noun *ara* "middle") "in the middle"; "in between"

2.6.2.3. Compound Adverbs

There are various ways of forming compound adverbs, including:
Full reduplication (repetition of the same word):
yavaş-yavaş "slowly"
Full reduplication (repetition of two separate words with a close meaning):
adda-budda "hear and there"
tək-tənha "all by herself/himself"
With the help of two separate words joined together:
gözucu "cursorily"
Full reduplication with the suffix ***-ba/bə*** between the two words:
adbaad "name by name"
günbəgün "day by day"

ilbəil “year by year”

With the help of two words joined together through the suffix ***-ba/bə***

üzbəsurət “face to face”

2.6.2.3.1. Compound Adverbs of Manner

addım-addım “step by step”

yaxşı-yaxşı “very well”

təkbətək “one on one”

üzbəüz “face to face”

dilucu “carelessly (in regard to saying/uttering something)”;

səssiz-səmirsiz “silently”

yan-yana “side by side”

2.6.2.3.2. Compound Adverbs of Time

səhər-səhər “in the morning(s)”

axşam-səhər “evenings and mornings”

tez-tez “frequently”

gec-tez “sooner or later”

sonradan-sonraya “much later”; “in the end”

heç vaxt “never”

bir müddət “for some time/for a while/awhile”

bu saat “now/at this hour”

hərdənbir “sometimes”; “occasionally”

arabir “occasionally”

axşamüstü “in the evening”; “towards the evening”

axşamçağı “in the evening”

günorta “afternoon”; “in the afternoon”

günorta çağı “in the afternoon”

sübh tezdən “early in the morning”

səhər ertə “early in the morning”

vaxtlı-vaxtında “timely/in a timely manner”

2.6.2.3.3. Compound Adverbs of Place

or(a)da-bur(a)da	"here and there"
yaxında-uzaqda	"everywhere (lit. close by and far away)"
aşağı-yuxarı	"up and down"
irəli-geri	"back and forth"
sağa-sola	"left and right"
hər yerdə	"everywhere (lit. at all places)"
heç yerdə	"nowhere (lit. at no place)"
hər tərəf	"everywhere/every place (lit. every side)"

2.6.2.3.4. Compound Adverbs of Quantity

birə-beş	"five times as much (lit. five to one)"
ikiqat	"double, two times as much"
az-çox	"more or less"
bir az	"a little"
bir xeyli	"fairly much"
bir dəfə	"once"
beş dəfə	"five times"

NOTE 44. Adverbs in Azerbaijani may express a comparative degree by either analytical or synthetic means, or by a combination of both means.

O məndən tez oyanır.	"(S)he wakes up earlier than I do."
O daha çox işləyir.	"(S)he works more."
Mən sizdən (daha) yaxşı üzürəm.	"I swim better than you do."

2.6.3. PREDICATIVE FUNCTION OF ADVERBS (CATEGORY OF PREDICATIVITY)

Adverbs of place and time can function as predicates.

Table 13. Personal predicate endings attached to numerals

	Singular	Plural
1st person	*-(y)am/(y)əm)*	*-(y)ıq/(y)ik)/(y)uq/(y)ük*
2nd person	*- san/sən*	*-sınız/siniz/sunuz/sünüz* or *-sız/siz/suz/süz (coll.)*
3rd person	*-dır/dir/dur/dür*	*-dırlar/dirlər/durlar/dürlər*

While adverbs of place can be used as predicates for all persons, adverbs of time can be used as predicates only for the third person singular.

Mən buradayam.	"I am here."
Sən oradasan.	"You (sing.) are there."
O, geridədir.	"(S)he is behind."
Biz yuxarıdayıq.	"We are upstairs."
Siz irəlidəsiniz.	"You (pl.) are in front."
Onlar aşağıdadırlar.	"They are downstairs."
Konsert sabahdır.	"The concert is tomorrow."
İclas dünən idi.	"The meeting was yesterday."

2.7. POSTPOSITION

In the Azerbaijani language, postpositions are added to nouns, pronouns, adjectives, adverbs, and non-finite forms of the verb. Postpositions express various semantics including distance, time, purpose, reason, comparison, direction, means (instrument), exclusion, relation etc.

Below are the most common postpositions:

1. ***haqqında/haqda*** "about"

This postposition requires the nominative case of the word it relates to.

Bakı haqqında/haqda mahnı "song about Baku"
kitab haqqında/haqda "about a/the book"
Azərbaycan haqqında/haqda "about Azerbaijan"

Haqqında and ***haqda*** are two forms of the same postposition derived from the word ***haqq*** "truth", one used with the possessive ending and the other – without.

If the word related to the postpositions ***haqqında*** and ***haqda*** is a personal or demonstrative pronoun, these pronouns are used in the genitive case before ***haqqında*** and in the nominative case before ***haqda***. The exceptions are the 3rd person plural personal pronouns and the demonstrative plural pronouns, which are used only in the nominative case, both before ***haqda*** and ***haqqında***. The postposition ***haqqında*** takes the relevant possessive endings according to the person of the preceding pronoun:

mənim (GEN) *haqqımda*	"about me"
sənin (GEN) *haqqında*	"about you (sing.)"
onun (GEN) *haqqında*	"about her/him/it"
bizim (GEN) *haqqımızda*	"about us"
sizin (GEN) *haqqınızda*	"about you (pl.)"
onlar (NOM) *haqqında*	"about them/those"
bunun (GEN) *haqqında*	"about this"
bunlar (NOM) *haqqında*	"about these"

mən (NOM) *haqda*	"about me"
sən (NOM) *haqda*	"about you"
o (NOM) *haqda*	"about her/him/it"
biz (NOM) *haqda*	"about us"
siz (NOM) *haqda*	"about you"
onlar (NOM) *haqda*	"about them/those"
bu (NOM) *haqda*	"about this"
bunlar (NOM) *haqda*	"about these"

However, if the personal pronouns of the 1st or 2nd person are used - in a specific meaning of collectivity or for more emphasis - with the plurality marker ***-lar/lər***, they will be used in the nominative case:

bizlər (NOM) *haqqında* "about us/about us (collectively)"
sizlər (NOM) *haqqında* "about you/about you (collectively)"

The singular forms of interrogative pronouns ***kim?*** "who?" and ***nə?*** "what?" can be used in both the nominative and the genitive case before the postposition ***haqqında.***

kim(in) haqqında? "about whom?"
nə(yin) haqqında? "about what?"

If the interrogative pronouns ***kim?*** "who?" and ***nə?*** "what?" take plural endings, they will be used in the nominative case before the postposition ***haqqında***.

kimlər haqqında? "about whom (pl.)?"
nələr haqqında? "about what (pl.)?"

2. ***barədə*** "about"

This postposition has the same semantics as the postpositions ***haqqında*** and ***haqda***.

iş barədə **"**about the work"
ev barədə **"**about the house"

This postposition may also take possessive endings even if it follows a word in the nominative case.

iş barəsində "about the work"
ev barəsində **"**about the house"

Personal pronouns preceding this postposition are used in the genitive case.

mənim barəmdə "about me"
sənin barəndə "about you"
onun barəsində "about her/him/it"
bizim barəmizdə "about us"
sizin barənizdə "about you"
onların barəsində/barələrində "about them"

3. ***üçün*** "for"

This postposition requires the nominative case of the word it relates to.

Sevda üçün "for Sevda"
Azərbaycan üçün "for Azerbaijan"
bacım üçün "for my sister"

If the word related to the postposition ***üçün*** is a personal or demonstrative pronoun, these pronouns are used in the genitive case. The exceptions are the the 3rd person plural personal pronouns and the demonstrative plural pronouns, which are used in the nominative case before the postposition ***üçün***.

mənim üçün	"for me"
sənin üçün	"for you"
onun üçün	"for her/him/it/that"
bizim üçün	"for us"
sizin üçün	"for you"
onlar üçün	"for them/for those"
bunun üçün	"for this"
bunlar üçün	"for these"; "for them"

If the personal pronouns of the 1st and 2nd person are used - in a spesific meaning of collectivity or for more emphasis - with the plurality marker ***-lar/lər***, they will be used in the nominative case:

bizlər üçün	"for us/for us (collectively)"
sizlər üçün	"for you/for you (collectively)"

The interrogative pronoun ***kim***? "who?" can be used both in the nominative (***kim?***) and in the genitive (***kimin?***) case before the postposition ***üçün***. The interrogative pronoun ***nə*** "what?" in the singular form can be used only in the nominative before the postposition ***üçün***.

kim(in) üçün?	"for whom?"
nə üçün?	"for what?"

The plural forms of the interrogative pronouns ***kim?*** "who?" and ***nə?*** "what?" are used in the nominative case before the postposition ***üçün***:

kimlər üçün?	"for whom (pl.)?"
nələr üçün?	"for what (pl.)?"

4. ***görə*** "for"; "for the sake of"; "because of"'; "due to"; "thanks to"; "according to"; "in comparison to/as compared to"

This postposition requires the dative case of the word it relates to:

mənə görə	"for me"; "because of me"; "thanks to me"
sənə görə	"for you"; "because of you"; thanks to you"
iclasa görə	"due to the meeting"
dünənə görə	"as compared to yesterday"
həkimin dediyinə görə	"according to what the doctor said"
aldığım məlumata görə	"according to the news I received"

Mən bu şəhərdə sənə görə qaldım.	"I stayed in this city for/because of you."
İclasa görə gəldim, *yoxsa gəlməyəcəkdim.*	"[I] came because of the meeting; I wouldn't have come otherwise."
Sevdaya görə məni danladılar.	"I was reprimanded because of Sevda."

Qəzetdə oxuduğuma görə, iki nazrilik birləşdiriləcək. ,
"According to what I read in the newspaper, the two Ministries will be combined."

Dünənə görə bu gün daha yaxşıyam.
"Compared to yesterday, I am much better today."

Texniki çətinliklərə görə layihəni tamamlaya bilmədik.
"Due to technical difficulties, we were not able to complete the project."

5. *halda; təqdirdə* "in the case of"; "in the event of"; "if"

These postpositions are derived from the roots ***hal*** "case" and ***təqdir*** "case"; "situation" in the locative case. They imply a condition or precondition, or are used to link two contrasting facts or ideas. Both postpositions follow the verbal "verb stem **+ *-dıq/dik/duq/dük* +** possessive ending" or the verbal "verb stem + ***-(y)acaq/(y)əcək* +** possessive ending" (see the section about Non-Finite Forms of the Verb).

getdiyi təqdirdə	"in case (s)he goes"
aldığı halda	"in case (s)he buys/gets"
öyrənəcəyi halda	"in case (s)he learns"
düşünəcəyi təqdirdə	"in case (s)he thinks"

Qardaşım Moskvaya gedəcəyi halda, ona zəng edəcək.
"In case my brother goes to Moscow, he will call her/him."

Buraya gələcəyi təqdirdə, ona hər şeyi izah edəcəyəm.
"In case (s)he comes here, I will explain everything to her/him."

Mən sizə yalnız sizin mənə bütün nüansları anladacağınız halda, kömək edə bilərəm.
"I can help you only if you explain all the nuances to me."

Bu qərarı qəbul etdiyimiz təqdirdə, nazirliyə müvafiq məlumat verilməlidir.
"If we take this decision, relevant information should be given to the Ministry."

Unlike the postposition ***təqdirdə***, the postposition ***halda*** also expresses the meaning "despite/although":

Mənim adımı bildiyin halda, mənə adımla müraciət etmirsən.
"Despite that you know my name, you don't call me by my name."

6. *əvvəl/qabaq* **"**before"

These postpositons require that the word they follow be in the ablative case, marked with ***-dan/dən***:

qabaq is a more informal version of ***əvvəl.***

*Dərsdən əvvəl/qabaq onunla burada rastlaşdım. "*I met her/him here before the class."

7. *sonra* "after"

This postpositon requires that the word they follow be in the ablative case, marked with ***-dan/dən***:

Dərsdən sonra burada görüşəcəyik.
"We will meet here after the class."

8. *başqa/savayı* **"**besides"

These postpositons also require that the word they follow be in the ablative case, marked with ***-dan/dən***:

O, rus dilindən başqa, bir neçə xarici dil də bilir.
"Besides Russian, (s)he knows several foreign languages."

9. *kimi/qədər* "before"; "till"; "to"; "up to" (implying distance and time); "until"; "all the way to"; "about" (implying approximate number)"

The postpositions ***kimi*** and ***qədər*** primarily imply distance and time. These postpositions require that the word they follow be in the dative case, marked with ***-(y)a/(y)ə***:

-(y)a/(y)ə + kimi/qədər

Bakıya kimi/qədər
*"*to Baku (implying distance)"

evə kimi/qədər
"home (to the house)/all the way home (to the house)"

Hər gün məktəbə kimi/qədər birlikdə gedirik.
"We go together all the way to school."

Bulvara kimi/qədər söhbət etdik.
"We chatted all the way to the boulevard."

saat 5-ə kimi/qədər "till 5 o'clock"
sabaha kimi/qədər "till morning"

Saat doqquza kimi mağaza açıqdır.
"The store is open till nine o'clock"

İndiyə kimi onunla dostluq edirəm.
*"*I have been friends with her/him up until now."

İclas saat neçəyə kimi (nə vaxta kimi) davam etdi?
"Till what time did the meeting last?"

Hər gün doqquzdan beşə kimi (qədər) burda oluram.
"I am here from nine to five every day."

Maydan oktyabra kimi hava isti olur.
"The weather is warm from May to October."

NOTE 45. The suffixed postpositions ***-can/cən*** and ***-dək*** can be used instead of the postpositions ***kimi/qədər***:

Bakıyacan/Bakıyadək	"to Baku" (implying distance)
universitetədək	"to the Univesity" (implying distance)
sabahacan	"till morning"
saat ikiyədək	"till two o'clock"

When joined with cardinal numerals, the postpositions ***kimi/qədər*** also imply approximate quantity.

100-ə qədər "up to 100"
20-yə kimi "up to 100"

Kitabxanamızda 100-ə qədər ingiliscə kitab var.
"There are about 100 books in English in our library."

1000-ə kimi tələbə bu ixtisası seçib.
"Up to 1000 students have chosen this specialty."

10. *sarı/tərəf/doğru* "towards/in the direction of"

These postpositions follow words in the dative case and denote direction.

Uşaq mənə sarı/tərəf/doğru qaçdı. "The child ran towards me."

The postposition ***doğru*** may also imply time when used with temporal words .

Səhərə doğru yağış başladı. "It started raining toward morning."

11. *qarşı* "against"

This posposition is used after words in the dative case and implies opposition.

Biz sizin bizə qarşı mövqeyinizi anlamırıq.
"We do not understand your position against us."

Bu xəstəliyə qarşı mübarizəni gücləndirməliyik.
"We should strengthen the struggle against this disease."

12. *əleyhinə* "against"

This postposition is used after words in the nominative case.

xəstəlik əleyhinə "against a disease"
piylənmə əleyhinə "against obesity"

Special nouns or pronouns preceding this postposition should be used in the genitive case.

Sevdanın əleyhinə "against Sevda"
hamının əleyhinə "against everyone"

13. ***kimi; qədər*** "like"; "as"; "as .... as"; "as well as"; "as much as"

The postpositions ***kimi/qədər*** is also an equivalent of the prepositions "like" and "as" and conjunctions "as .... as", "as well as" and "as much as". Personal pronouns (except for the pronoun ***onlar*** "they") as well as the demonstrative pronouns ***bu*** "this" and ***o*** "that" preceding these postpositions are used in the genitive case. The demonstrative pronoun ***bu*** may, however, be also used in the nominative case. There is a slight semantic difference between the postpositions ***kimi*** and ***qədər***: while the former implies comparison based on certain qualities, the latter implies comparison based on quantity.

Elman kimi	"like Elman"
Elman qədər	"as much as Elman"; "as ... as Elman"
mənim kimi	"like me"
sənin qədər	"as much as you (sing.)"; "as ... as you (sing.)"
bu(nun) qədər	"as much as this"; "as ... as this"
bu(nun) kimi	"like this"
onun qədər	"as much as that"; "as ... as that"
onun kimi	"like that"
bizim kimi	"like us"
sizin qədər	"as much as you (pl.)"; "as ... as you (pl.)"
onlar kimi	"like them"
onlar qədər	"as much as they"; "as ... as they"
həmişəki kimi	"like always"
həmişəki qədər	"as much as always"; "as ... as always"

Sən də Elman kimi hündürsən. "You are as tall as Elman is."

Onlar Elman qədər çox işləmirlər. "They do not work as much as Elman does."

O da bizim kimi tənbəldir. "(S)he is as lazy as we are."

Bu(nun) kimi mövzular bizi həmişə maraqlandırır. "We are always interested in topics like this (lit. Topics like this always interest us)."

Sizin kimi mən də razıyam. "I agree as well as you are."

14. ***ilə*** "with"; "by"; "by means of"; "against"

This postposition mainly implies unity, reciprocality (mutual action), instrumentality and opposition.

Mən Anar ilə danışıram (reciprocality).	"I am speaking with Anar."
Mən Anar ilə birgə işləyirəm (unity).	"I am working together with Anar."
Mən qapını açarla bağladım (instrumentality).	"I locked the door with the key."
Biz bu hallarla mübarizə aparırıq (opposition).	"We fight with such incidents."

The postposition ***ilə*** may be contracted to ***-la/lə*** only if it follows words ending in a consonant.

karandaş ilə/karandaşla	*"with a pencil"*
Məmməd ilə/Məmmədlə	*"with Mammad"*

This postposition requires the nominative case of the word it relates to.

Sevda ilə	"with Sevda"
Azərbaycan ilə	"with Azerbaijan"
bacım ilə	"with my sister"

If the word related to the postposition ***ilə*** is a personal or demonstrative pronoun, these pronouns are used in the genitive case. The exceptions are the personal pronouns for the 3rd person plural and the demonstrative plural pronouns, which are used in the nominative case before the postposition ***haqqında***.

mənim ilə/mənimlə	"with me"	*bizim ilə/bizimlə*	"with us"
sənin ilə/səninlə	"with you"	*sizin ilə/sizinlə*	"with you"
onun ilə/onunla	"with her/him/it/that"	*onlar ilə/onlarla*	"with them/for those"
bunun ilə/bununla	"with this"	*bunlar ilə/bunlarla*	"with these"

The interrogative pronoun ***kim?*** "who?" can be used both in the nominative and in the genitive case before the postposition ***ilə***. The singular form of the interrogative pronoun ***nə*** is used only in the nominative before the postposition ***ilə***. The plural forms of the interrogative pronouns ***kim?*** and ***nə?*** are used in the nominative case before the postposition ***ilə***.

kim(in) ilə?/kim(in)lə?	"with whom?"
nə ilə?	"with what?"
kimlər ilə?/kimlərlə?	"with whom (pl.)?"
nələr ilə?/nələrlə?	"with what (pl.)?"

This postposition is often used with the words ***birgə/birlikdə***"together", ***bərabər*** "together", ***yanaşı*** "along with" and ***bağlı/əlaqədar*** "concerning/in connection with"

Bizimlə birgə gəlirsən? "Are you coming (together) with us?"

Dilçiliklə bağlı suallara o cavab verəcək.
"(S)he will be answering the questions concerning linguistics."

Bu məsələ ilə yanaşı, digər məsələləri də nəzərdən keçirməliyik.
"We should consider other issues along with this one."

15. ***bəri*** "since"

The postposition ***bəri*** (lit. "towards here", "in this direction") is sometimes added after the word with the suffix ***-dan/dən*** to enhance the emphasis.

Saat ikidən bəri burada gözləyirəm.	"I have been waiting here since two o'clock."
Sən gedəndən bəri yağış yağır.	"It has been raining since you left."

16. ***məxsus*** "peculiar to/typical of"; "belonging to"

This postposition is added after words in the dative case and expresses a certain peculiarity or state of belonging.

azərbaycanlılara məxsus adətlər	"customs peculiar to Azerbaijanis"
Bu çanta mənə məxsusdur.	"This bag belongs to me."

17. *aid* "on/about"; "belonging to"; "concerning"

This postposition is added after words in the dative case and expresses connection, relationship, or the state of belonging.

bizə aid problemlər	"problems concerning us"
XV əsrə aid abidə	"monument belonging to the 15th century"
bu mövzuya aid illüstrasiyalar	"illustrations on this topic

18. *dair* "on/about"; "concerning"

This postposition is added after words in the dative case and expresses connection or relationship.

bu mövzuya dair suallar	"questions on this topic"
tarixə dair faktlar	"facts about history"

19. *üzrə* "on/in/about"; "concerning"; "according to"; "about (to happen)"

This postposition is added after words in the nominative case and expresses a connection or relationship. When added after an infinitive in the nominative case, the postposition ***üzrə*** implies that an action or a state of being is about to happen or to materialize.

dilçilik üzrə araşdırmalar	"research in linguistics"
təhsil üzrə ekspert	"expert on education"
qaydalar üzrə	"according to (the) rules"

Hal-hazırda kitabı bitirmək üzrəyik. "Currently, we are about to finish the book."

NOTE 46. Words followed by postpositions may become predicates, e.g., *Kitab uşaqlar haqqındadır* "The book is about children"; *Bu hədiyyə sənin üçündür* "This gift is for you".

20. Words used as postpositions

Used with possessive endings as part of possessive constructions, some words become postpositions expressing location or direction, cause, reason and manner: ***üst*** "top", ***alt*** "down", ***qarşı*** "opposite", ***ara*** "middle", ***yan*** "side", ***orta*** "middle", ***iç*** "inside", ***içəri*** "inner, inside", ***arxa*** "back", ***ətraf*** "surroundings", ***sayə*** (lit.) "shadow", ***üz*** "face", ***tərəf*** "side". As such, they may be used in dative, locative, or ablative, and, in the case of the words ***vasitə*** "means" or "instrument", ***məqsəd*** "purpose", ***etibar*** (lit.) "trust", ***münasibət*** "relationship", may take the contracted form of the postposition ***ilə,*** i.e., ***-lə***.

üstünə	"onto"
üstündə	"on, on the top of"

üstündən	“off” (from the surface of)
altına	“under” (direction)
altında	“under” (location)
altından	“(from under)”
qarşısına	“to the front of smb/smth”
qarşıma	“in front of/before me (expresses direction, i.e., “He put the book in front of me.”)
qarşısında	“in front of”
qarşısından	“from the front of “
arxasına	“behind (to the back of something)”
arxasında	“behind”
arxasından	“from behind of”
arasına	“between” (direction); “among” (direction)
arasında	“between” (location); “among” (location)
arasından	“from among”
ortasına	“towards the middle of”
ortasında	“in the middle of”
ortasından	“from the middle of”
yanına	“next to” (direction)
yanımıza	“next to us” (direction)
yanında	“next to” (location)
yanından	“from beside/from the side of”
ətrafına	“around” (direction)
ətrafında	“around” (location)
ətrafından	“from around”
divanın arxasına	“to the back of the sofa”
ağacın arxasından	“from behind the tree / from the back of the tree”
otağın qarşısına	“to the front of the room”
məktəbin yanına	“to the side of”; “to the proximity of”
məktəbin yanında	“beside the school”
çarpayının yanından	“from the side of the bed”
tələbələrin arasında	“between/among the students”
stolun üstünə	“onto the table”
stolun üstündə	“on the table”
çantanın içinə	“into the bag”
çantanın içində	“inside/in the bag”
vasitəsilə	“by means of”
münasibətilə	“on the occasion of”
etibarilə	“by virtue of”; “in respect of”; “in terms of”
məqsədilə	“with the purpose of”; “for”
(mənim) vasitəmlə	“by means of me/via me/through me”
üzündən	“because of”
(sənin) üzündən	“because of you (sing.)”
sayəsində	“due to”; “thanks to”
(sizin) sayənizdə	“due to you”; “thanks to you”
tərəfindən	“on/from the side of”
(bizim) tərəfimizdən	“on/from our side”

2.8. CONJUNCTION

The conjunctions provided below are among the most frequent ones in Azerbaijani.

1. ***və*** "and"

Sən və mən "You and I"

Anam mənə zəng etdi ***və*** *hər şeyi izah etdi*.
"(My) mother called me and explained everything."

2. ***və ya, və yaxud /yaxud*** "or"

Biz Bakıda və ya/yaxud/və yaxud Tbilisidə görüşə bilərik.
"We can meet in Baku or in Tbilisi."

3. ***ilə*** "and"

The conjunction ***ilə*** may replace the conjunction ***və***.

Sevil ilə Nigar tələbədirlər. "Sevil and Nigar are students."

Personal pronoun and the demonstrative pronouns ***o*** "that" and ***bu*** "this" are used in the genitive case if they are followed by the conjunction ***ilə***.

Onunla mən eyni gündə anadan olmuşuq. "(S)he and I were born on the same day."

The conjunction ***ilə*** does not connect adverbs and predicates, as well as parts of composite compound sentences.

O oxuyur ***və*** *işləyir.* "(S)he studies and works."
O oxuyur ~~*ilə*~~ *işləyir*.
O işləyir və mən ona kömək edirəm. "(S)he works, and I help her/him."
O işləyir ~~*ilə*~~ *ona kömək edirəm.*

4. ***hətta*** "even"

Müəllimi görə bildim, hətta söhbət etməyə vaxtımız da oldu.
"I was able to see the teacher; we even had time to talk."

5. ***çünki/ona görə ki/ondan ötrü ki*** "because; for the reason that; for the purpose of"

These conjunctions are preceded by a comma; they are used before a phrase that expresses reason, cause or purpose.

Mən gəlməyəcəyəm, çünki işim çoxdur.
"I will not come because I have a lot of work."

Biz gəlməyəcəyik, ona görə ki/ondan ötrü ki vaxtımız yoxdur.
"We will not come because we do not have time."

6. *da/də* "too, also"

This conjunction is used after the word it is emphasizing and is equivalent to the English conjunctive adverbs "too" and "always".

-Mən də Bakıdayam. "I am also in Baku." / "I am in Baku, too."
- O da Bakıdadır. "He is also in Baku." / "He is in Baku, too."

7. *əgər* "if"

This conjunction usually introduces conditional clauses:

Əgər istəsən, gələ bilərsən. "If you want, you may come."

8. *madam (ki), indi ki, bir halda ki* "now that; if"

Madam ki bilirsən, niyə soruşursan?
"If you know (it), why are you asking?"

İndi ki gedirsən, kitabları da götür.
"Now that you are leaving, take the books too."

Bir halda ki gedirsən, özünlə bir az pul götür.
"Now that you are leaving, take some money with you."

9. *nəinki* "let alone"; "not only"

O nəinki bu haqda bilmir, heç bilmək də istəmir.
"(S)he not only doesn't know about this; (s)he doesn't even want to know about it."

Nəinki kəndlərdə, heç şəhərdə də kitab mağazaları yox idi.
"There were not book stores even in the city, let alone villages."

10. *hərçənd (ki)* "although"

This conjunction introduces adverbial clauses of concession.

Hərçənd (ki) çox yorğunam, amma çıxıb, bir az gəzə bilərik.
"Although I am very tired, we can go out and walk a little bit."

11. *belə ki* "because"; "as"

Bu qərarı vermək çətindir; belə ki bu qərar bir çox sənaye sahələrinə təsir edə bilər.
"It is difficult to take this decision, as it (lit. this decision) may affect many industries."

Bu il şirkətimiz üçün uğurlu il omuşdur; belə ki bir çox yeni layihələri başlatmışıq.
"This year has been successful for our company, as we have launched many new projects."

12. *amma/ancaq/lakin* "but", "however", "nevertheless"

The conjunctions ***amma***, ***ancaq*** and ***lakin*** express contrast, comparison or contradiction between two sentences, clauses, phrases or words. The conjunctions ***amma***, ***ancaq*** and ***lakin*** are used before the word that is the focus of contrast, comparison or contradiction.

Yağış yağır, amma soyuq deyil.	"It is raining, but it is not cold."
Hava yağışlıdır, lakin soyuq deyil.	"The weather is rainy, but not cold."
O, yorğundur, ancaq mən yorğun deyiləm.	"(S)he is tired, but I am not (tired)."

13. ***isə*** "but"

The conjunction *isə* is used to express contrast, comparison or contradiction between two clauses. It is used after the word that is the focus of contrast, comparison or contradiction.

O, Gəncədəndir, mən isə Bakıdan.	"(S)he is from Ganja; but I am from Baku."

14. ***hərgah*** "if"

Hərgah is an equivalent of the conjunction ***əgər*** and is more peculiar to the formal and literary style.

Hərgah vaxtın olsa, bu məktublara bax.
"If you have time, take a look at these letters."

15. ***nə…, nə də*** "neither ..... nor"

The conjunction ***nə…, nə də*** expresses negation and is equal to the English conjunction "neither..... nor.....". The predicate of the sentence in which this conjunction is used must be in the affirmative form.

Sən nə danışdın, nə (də) bizi dinlədin.
"You neither spoke nor listened to us."

Nə bu tapşırığı, nə (də) dünənki tapşırığı yazmışam.
"I have written neither this nor yesterday's assignment."

However, if a sentence contains the adverb ***heç vaxt*** "never", the predicate will be in the negative form:

Nə mən, nə də qardaşım bunu heç vaxt unut<u>ma</u>yacağıq. "Neither I, nor my brother will ever (lit. "never') forget this."

If the conjunction links (two or more) clauses with predicates sharing the same verb, the predicates of all clauses except the first one may be omitted.

Nə o məni tanıyır, nə (də) mən onu tanıyıram = Nə o məni tanıyır, nə (də) mən onu. "Neither I know her/him nor (s)he [knows me]."

16. ***həm…, həm (də)*** "both ... and"

The conjunction ***həm ... , həm (də)*** is used to specify each of the two or more subjects, objects, qualities or actions. It is equivalent to the English conjunction "both ... and".

Həm yağış yağır, həm (də) külək əsir. "It is both rainy and windy."

The predicate of the sentence where two or more subjects are combined with the conjunction will be in the plural form.

Həm Aydan, həm (də) Nərmin piano dərsinə gedirlər.
"Both Aydan and Narmin attend piano classes."

17. ***ya…, ya (da)*** "either ..... or"

The conjunction ***ya…, ya (da)*** implies a choice between alternatives and is equivalent to the English conjunction "either ..... or".

Bu proqram ya mayda, ya (da) iyunda başlamalıdır.
"This program is expected to start in either May or June".

When the conjunction links predicates that share the same verb, the last predicate may be omitted.

Ya sən başlayacaqsan, ya (da) mən. = Ya sən başlayacaqsan, ya (da) mən başlayacağam.
"Either you or I [will start]."

18. ***gah ...., gah*** "sometimes …., sometimes"

Gənc qadın gah gülürdü, gah ağlayırdı.
"The young woman laughed and cried (lit. The young woman sometimes laughed, sometimes cried)."

19. ***istər ....., istərsə (də)*** "whether ……. or"

İstər gəl, istərsə (də) gəlmə; biz artıq qərarımızı vermişik.
"You whether come or don't come; we have already made our decision."

20. ***eləcə də*** "also"; "including"

Bacım, eləcə də qardaşım bu xəbərə çox sevindilər.
"Both my brother and my sister (lit. my brother, also my sister) got very happy about this news.

21. ***o cümlədən*** "including"

Tələbələr, o cümlədən mənim tələbələrim bu sərgidə iştirak etdilər.
"Students, including my students, took part in this exhibition."

22. ***yəni*** "it means"; "i.e."

Bu iş mənə çətin gəlir; yəni bu işi vaxtında bitirə bilməyəcəyəm.
"I find this work difficult; it means I will not be able to complete it in time."

23. ***məsələn*** "for example"

Biz bir çıxış yolu tapmalıyıq, məsələn, şikayət məktubları yazmalıyıq.
"We have to find a way out; for example, we should write letters of complaint."

2.9. MODAL WORDS

We can define several semantic groups of modal words in Azerbaijani.

2.9.1. MODAL WORDS EXPRESSING CONFIRMATION

doğrudan da/həqiqətən də "really; in reality"

Doğrudan da/həqiqətən də, bu şəhərə gəlməyə dəyərmiş.
"It was really worth coming to this city."

əlbəttə (ki)/sözsüz ki, şübhəsiz ki "certainly; for sure; undoubtedly"

Əlbəttə ki/sözsüz ki/şübhəsiz ki, siz haqlısınız. "Certainly/undoubtedly, you are right."

əslində "in fact"

Əslində, mən bunu nəzərdə tutmurdum. "In fact, I did not mean this."

təbii ki "naturally"

Təbii ki, onun sözləri gənclərə təsir etdi. "Naturally, her/his words influenced the youth."

düzü/doğrusu/sözün düzü "to tell the truth; in fact; in reality;"

Düzü/doğrusu/sözün düzü, mən siyasətlə maraqlanmıram. "To tell the truth, I'm not interested in politics."

düzdür/doğrudur "it is true (that)..."

Düzdür/doğrudur, biz eyni binada yaşayırıq, amma bir-birimizi çox az görürük.
"It is true that we live in the same building, but we rarely see each other."

2.9.2. MODAL WORDS EXPRESSING SUPPOSITION OR ASSUMPTION

yəqin (ki) "probably"

Yəqin ki, mən sabah gələ bilməyəcəm "I probably won't be able to come tomorrow."

ola bilsin ki "maybe"

Mən, ola bilsin ki, gəlməyəcəm. "Maybe I will not come."

ehtimal ki/güman ki/gərək ki "perhaps"

Ehtimal ki/güman ki/gərək ki, imtahan nəticələri gələn həftənin əvvəli məlum olacaq.
"Perhaps the exam results will be known at the beginning of next week."

bəlkə (də) "maybe"

Bəlkə də, sizin sifarişiniz daha tez hazır olacaq. "Maybe your order will be ready sooner."

görəsən "I wonder"

Görəsən, o, işdən nə vaxt qayıdacaq? "I wonder when (s)he will be back from work."

deyəsən "apparently; it seems (that)"

Deyəsən, o bizim danışıqlarımızı başa düşmür. "It seems (s)he doesn't understand what we are saying."

tutaq ki "suppose/let's say/let's assume (that)"

Tutaq ki, sən kitabı almamısan. "Let's say/suppose you didn't buy the book."

hər halda "I guess"; "probably"

*Onlar, hər halda, sənin*lə *də görüşəcəklər.* "They will probably also meet with you."

2.9.3. MODAL WORDS EXPRESSING CONCLUSION, CONSEQUENCE OR RESULT

ümumiyyətlə "in general"

Ümumiyyətlə, mən suallarımın heç birinə cavab almadım.
"In general, I did not get answers to any of my questions."

beləliklə "so/thus/hence"

Beləliklə, biz ora getmədik. "So we didn't go there."

deməli "so/it means (that)"

Deməli, bizim tətilimiz çox uzun olmayacaq. "So, our vacation will not be very long."

nəhayət/axır ki "finally; at last"

Nəhayət, çoxdan gözlədiyimiz gün gəlib çatdı. "Finally, the long-awaited day has arrived."

birincisi/əvvəla "first; first of all"

Mən ona iki səbəbdən hörmət edirəm:
Birincisi, o, məsuliyyətli işçidir.
İkincisi də, ədalətlidir.
"I respect her/him for two reasons:
First, (s)he is a responsible employee.
Second, (s)he is fair-minded."

xülasə/qısası/müxtəsər "in brief/in short"; "in a nutshell"

Xülasə, hər şey özümüzdən asılıdır. "In short, everything depends on us."

bir sözlə "in one word/in a word"

Bir sözlə, nəticələr ürəkaçan deyil "In short, the results are not satisfying."

2.9.4. MODAL WORDS EXPRESSING AN IMAGINARY SITUATION

elə bil ki/sanki/guya "as if"

O elə bil ki yuxuya getmişdi "It seemed as if (s)he had fallen asleep."

2.9.5. MODAL WORDS EXPRESSING DISAPPOINTMENT

təəssüf (ki)/çox heyif/heyif (ki) "unfortunately/it is a pity that"

"Unfortunately, I was late for the party."

yaxşı (ki) "good thing"; "it is good that"; "I am glad that…"

Yaxşı ki, sən gəldin "I am glad you came (lit. Good that you came)."

2.9.6. MODAL WORDS EXPRESSING THE SOURCE OF AN OPINION OR INFORMATION

məncə/səncə/bizcə/sizcə "I/you/we think; according to me/according to you (sing.)/according to us/according to you (pl.)"

Bizcə, bu məsələnin həlli çox da çətin deyil.
"In our opinion, solving this problem is not very difficult."

mənə/sənə/ona/bizə/sizə/onlara görə "(according) to/as per me/you (sing.)/her (him)/us/you (pl.)/them"

Mənə görə, siz onun sözünü dinləsəniz, sizin üçün daha faydalı olacaq. ,
"To me, if you listen to her/his words, it would be more benefitial for you."

deyilənə görə "as they say/they say that/it is said that"

Deyilənə görə, orada keçən həftə bir neçə dəfə zəlzələ olub.
"It is said that there were several earthquakes there last week."

zənnimcə/fikrimcə "I think/as I understand/according to my opinion/to my mind."

Zənnimcə, siz yanılırsınız. "I think you are wrong."

2.10. PARTICLE

According to their semantics, particles can be divided into the following groups: intensifying particles; affirmative particles; negative particles; interrogative particles; imperative particles; optative particles; restricting particles; and specifying particles.

2.10.1. INTENSIFYING PARTICLES

ən "the most"

Bu yazıçının kitabı ən çox oxunan kitablar siyahısındadır.
"The writer's book is among the most widely read."

lap "very"

Lap əvvəldən mən ona qarşı çıxmışdım.
"I came against her/him from the very beginning."

daha "more; anymore; any longer; again."

Mən daha qayıtmayacağam. "I won't come back again."

Siz ona daha heç nə deməyin. "(You (pl.)) don't say anything to her/him anymore."

olduqca "very"; "considerably/significantly"

Bu olduqca maraqlı təklifdir. "This is a very interesting proposal."

tünd "dark (about colors)"

Divar tünd-sarı rəngdədir.
"The wall is dark yellow (lit. The wall is of a dark yellow color)."

necə (də) "how/what (a)" (expressing emphasis)

Necə (də) gözəl gündür! "What a beautiful day!"

Siz necə (də) cəld yazırsınız. "How fast you write."

nə "what/what (a)" (expressing emphasis)

Binanın nə qəribə quruluşu var.
"What an interesting structure this building has."

artıq “already”

Artıq onunla görüşdüm. “I already met with her/him.”

belə “even if”

O məni dəvət etsə belə, getməyə vaxtım olmayacaq.
“Even if (s)he invites me, I will not have time to go.”

da/də “even if”
(in which case the particle is
an equivalent of the above *belə*);
“even though”

Yağış yağsa da, getməliyik. 1. “Even if it rains, we have to go.”
2. “Even though it rains, we have to go.”

da/də (a particle used to add emphasis to a request, order etc.; an equivalent of the English phrase “come on” or an interrogative imperative of the type “why don’t you...”)

O şəkli göstər də.
“Come on, show that picture.” / “Why don’t you show that picture?”

Başlayın da. “Come on, start.” / “Why don’t you start?”

bəs “come on”; “go on” ; “well”

Bəs mən də onu deyirdim. “Well, I was just saying this.”

Bəs danış da. “Go on, talk/say something/speak up.”

2.10.2. AFFRIMATIVE PARTICLES

bəli “yes”

Bəli, mən istədiyimə nail oldum. “Yes, I achieved what I wanted.”

hə “yes (informal)”

Hə, mən razıyam. “Yes, I agree.”

2.10.3. NEGATIVE PARTICLES

xeyr "no"

Xeyr, sizinlə razı deyilik. "No, we don't agree with you."

yox "no (informal)"

Yox, mən bu haqda eşitməmişəm. "No, I haven't heard about it."

əsla "not at all; in no way"

Əsla onun şərtləri ilə razılaşmayacağam. "In no way will I agree to her/his conditions.

heç "in no way/not in any way"; "at all"

O məni heç dinləmək istəmirdi. "(S)he did not want to listen to me at all."

heç də "not at all"

Vəziyyət heç də asan deyil. "The situation is not easy at all."

2.10.4. INTERROGATIVE PARTICLES

bəs "and (expressing emphasis)"; "but"

Bəs ona niyə deməmisən? "But why haven't you told her/him?"

məgər (a particle expressing emphasis: a kind of equivalent to the English "so" which adds emphasis to a question).

Məgər burda olmamısan? "So, haven't you been here (before)?"

-mı/mi/mu/mü (a suffixal particle adding emphasis to a question, or expressing politeness or a connotation of seeking assurance in the answer)

Bunu sən edə bilərdinmi? "Would you be able to do it?"

yoxsa "or maybe"

Yoxsa bunu da bilmirsən? "Or maybe you don't know this either?"

yəni "you mean (that) ...."

Yəni, doğrudan, bu işi bacarmırsan? "You mean you are really not capable of doing this job?"

2.10.5. IMPERATIVE PARTICLES

gəl "let us (sing.)"

Gəl bu suala birlikdə baxaq. "Let us look at this question together."

gəlin "let us (pl.)"

Gəlin birlikdə futbol oynayaq. "Let us play football together."

gəlsənə "maybe (i.e., maybe you/we should)"

Gəlsənə hər şeyə sıfırdan başlayaq "Maybe we should start everything from scratch."

bax "just"; "look"; "see" (expressing emphasis)

Bax sizə izah etmək istədiyim də bu idi.
"See this is what I wanted to explain to you." / "This is just what I wanted to explain to you."

-sana/sənə (a suffixal particle adding emphasis to an order or request)

Cavab versənə. "Come on, answer."/"Why don't you answer?"

di "come on" (used as an encouragement)

Di sağ olun. Mən gedirəm. "Ok, good buy. I am leaving."

Di gəl gedək; gecikirik. "Come on, let's go. We are being late."

gör "see (e.g., See what you (sing.) did.)"

Gör məni necə çətinə salır. "See in what a difficult situation (s)he is putting me."

görün "see (e.g., See what you (pl.) did.)"

Görün bu nə işlə məşğuldur. "See what kind of stuff (s)he is involved in."

qoy "let"

Qoy sözlərimi bitirim, sonra sual ver. "Let me finish my words, and then you ask questions."

2.10.6. OPTATIVE PARTICLES

kaş/kaş ki "I wish"

Kaş sənin kimi cavan olaydım. "I wish I were as young as you are."

Kaş ki daha tez tanış ola idik. "I wish we had met earlier."

təki "The only thing I/we wish is ..."

Təki sağlıq olsun.	*"*The only thing I wish is health (i.e., health is the most important thing.)"
bircə	"if only"
Bircə müharibə tezliklə qurtara.	"If only the war would end soon."
gərək	"I/you/we/(s)he/they should ..."
Gərək planlarımızda dəyişiklik edək.	"We should make changes to our plans."
barı	"I wish"
Barı bu yay kəndə gedək.	"I wish we visited the village this summer."

2.10.7. RESTRICTIVE PARTICLES

yalnız, ancaq, tək, təkcə, bircə "only"

O yazısında ancaq bu mənbəyə istinad edib.
"In her/his writing (s)he has referred only to this source.

Məni indi yalnız onun taleyi maraqlandırır.	"I am now interested only in her/his fate."
Tək/təkcə/bircə ona güvənirəm.	"I trust only her/him."

2.10.8. SPECIFYING PARTICLES

elə	"just"
Elə yenicə içəri girmişdim ki, telefon zəng çaldı.	"I had just walked in when the telephone rang."
Elə mən də eyni şeyi deyirdim.	"I was just saying the same thing."
əsl	"just the (right)"
Əsl dənizə getmək havasıdır.	"It is just the right whether to go to the sea."
Əsl görmək istədiyim bu idi.	"It is just the thing I wanted to see."
məhz	"just; exactly"
Məhz bu cavabı sizdən gözləyirdim.	"I was expecting exactly this answer from you."

2.11. VERB

Verbs in Azerbaijani are typically placed at the end of a sentence. The Azerbaijani language is rich in native verbs, which are among the purest parts of speech in terms of retaining the original Turkic character with the least influence from Arabic and Persian. There are simple, derivative and complex verbs, as well as non-finite verbals formed on the basis of verb stems.

2.11.1. TRANSITIVE AND INTRANSITIVE VERBS

Transitive verbs are those that take a direct object. The direct object can be expressed by a noun, pronoun, substantivized noun or a nominal phrase. Intransitive verbs are those that do not require a direct object. They are either followed by an indirect object or do not take any object. A direct object that follows a transitive verb is in either the accusative or the nominative case. If the transitive verb takes a direct object that expresses someone or something known to the speaker and the listener, then the direct object will be used in the accusative case (which equates to the category of definiteness in English). If the transitive verb takes a direct object that expresses someone or something not known to the speaker and the listener, then the direct object will be used in the indefinite accusative case (which equates to the category of indefiniteness in English).

*Mən kitab**ı** özümlə apardım* (trans. – definite accusative case).
"I took the book with myself."

O, kitab(0) *oxuyur* (trans. – indefinite accusative case). "(S)he is reading a book."

*Biz sizin şirkət**i** nümunəvi tərəfdaş kimi qeyd etmişik* (trans. – accusative case).
"We have listed your company as an exemplary partner."

Birinci<u>ni</u> kənara qoy, ikinci<u>ni</u> gətir (trans. – accusative case).
"Put the first one aside, the bring second one."

O, yüngül bir çanta(0) *istəyir; bu çanta çox ağırdır* (trans. – indefinite accusative case).
"(S)he is looking for (lit. wants) a light bag; this bag is too heavy."

Mənim<u>lə</u> danışır, amma sən<u>ə</u> baxır.
(intrans. – instrumental inflection and dative cases).
"(S)he) is talking to me but looking at you."

Hər səhər yarım saat qaçırıq (intrans. – no object).
"We run for half an hour every day."

Onlar indi dincəlirlər, biz də bir az istirahət edək (intrans. – no object).
"They are taking a rest now, let us also take some rest. "

Some transitive verbs are formed by adding certain suffixes to intransitive verbs. These suffixes are the following:

-dır/dir/dur/dür

yan “burn” (intrans.) – *yandır* “burn” (trans.)

-ıt/it/ut/üt

qorx “get scared” (intrans.) – *qorxut* “scare” (trans.)

-t

This suffix is added to words ending in a vowel and in the consonants ***r*** and ***l***.

çoxal “get increased” (intrans.) – *çoxalt* “increase” (trans.)

tanı “know”; “be familiar” - *tanıt* “introduce”; “familiarize”

ağar “to become white” (intrans.) – *ağart* “to whiten” (trans.)

-ır/ir/ur/ür

it “get lost” (intrans.) - *itir* “lose” (trans.)

-ar/ər

qop “get torn off”/”get broken off” (intrans.) – *qopar* “tear off”; “break off” (trans.)

Below are more examples illustrating the formation of transitive forms from intransitive ones:

-dır/dir/dur/dür

oyanmaq – oyandırmaq (oyatmaq)	“to wake up” – “to make someone wake up”
dayanmaq – dayandırmaq	“to stop” – “to make someone stop”
yanmaq – yandırmaq	“to burn” – “to make smth burn”
sönmək – söndürmək	“to go out” – “to put out”
gülmək – güldürmək	“to laugh” –“ to make someone laugh”
gəzmək – gəzdirmək	“to walk” – “to make/have someone walk”
dolmaq – doldurmaq	“to be filled” – “to fill”
ölmək – öldürmək	“to die” – “to kill”
susmaq – susdurmaq	“to keep silent/to become silent” – “to silence”
küsmək – küsdürmək	“to resent/to be hurt” – “to hurt/to offend”
barışmaq – barışdırmaq	“to be/get reconciled” – “to reconcile”
qızmaq – qızdırmaq	“to get hot” - to heat”
çatmaq – çatdırmaq	“to reach” – “to make someone/something reach somewhere”
uzaqlaşmaq – uzaqlaşdırmaq	“to withdraw” – “to make/have someone/something withdraw”

-ır/ir/ur/ür

qaçmaq – qaçırmaq	“to run” – “to make someone run”
keçmək – keçirmək	“to pass” – “to have someone/something pass”

bişmək – bişirmək	"to become cooked" – "to cook"
köçmək – köçürmək	"to move" – "to make/have someone move"
artmaq – artırmaq	"to become increased" – "to increase"
düşmək – düşürmək	"to descend" – "to make someone/something descend"
uçmaq – uçurmaq	"to fly" – "to make someone/something fly"
itmək – itirmək	"to be/to get lost"- "to lose"
bitmək – bitirmək	"to end" – "to finish (something)"

-ar/ər

çıxmaq – çıxarmaq	"to go out – to take out"
qopmaq – qoparmaq	"to come off – to pull out"

- ıt/it/ut/üt

qorxmaq – qorxutmaq	"to fear – to scare"
ürkmək – ürkütmək	"to be frightened – to frighten"
axmaq – axıtmaq	"to flow, to make something flow"

-t

ağlamaq – ağlatmaq	"to cry – to make someone cry"
azalmaq – azaltmaq	"to decrease – to reduce"
çoxalmaq – çoxaltmaq	"to become multiplied – to multiply (*active*)"
boşalmaq – boşaltmaq	"to be emptied – to empty"
ağarmaq – ağartmaq	"to be whitened – to whiten"
böyümək – böyütmək	"to grow" – "to raise" (also "to become larger" – to enlarge)"
yumşalmaq – yumşaltmaq	"to become soft(er)" – "to soften (*active*)"
qurumaq – qurutmaq	"to become dry" – "to make something dry"
oxşamaq – oxşatmaq	"to resemble" – "to find someone resembling someone"
soyumaq – soyutmaq	"to become cold(er)" – "to cool something"
düzəlmək – düzəltmək	"to be corrected" – "to correct"
ləngimək – ləngitmək	"to be late/to get delayed"– "to procrastinate/to delay"
qızarmaq – qızartmaq	"to blush"; "to be fried"- "to make someone blush"; "to fry"
tanımaq – tanıtmaq	"to know"; to recognize – "to make known"; "to introduce"
yüksəlmək – yüksəltmək	"to rise" – "to raise"

In some cases, the construction of an intransitive form from a transitive one causes a change in the root of the verb:

aldanmaq – aldatmaq	"to be deceived" – "to deceive"
oyanmaq – oyatmaq	"to wake up" – "to wake someone up"
öyrənmək – öyrətmək	"to learn" – "to teach"
yaranmaq – yaratmaq	"to be created" – "to create"
uzanmaq – uzatmaq	"to lie" – "to lay"
qalxmaq – qaldırmaq	"to get up" – "to make someone get up; "to lift"

2.11.2. SUFFIXES USED TO FORM DERIVATIVE VERBS

Verbs are derived from nominals by means of the following suffixes.

-la/lə

*başla >baş+-**la*** "(to) start" ("beginning" + *-la*) , *gözlə > göz+-**lə*** "wait" ("eye" + *-lə*)

-lan/lən

*alovlan > alov+-**lan*** "(to) flame" ("flame" + *-lan*), *gücl**ən** > güc+-**lən*** "to get strengthened" ("strength" + *-lən*)

-laş/ləş

*vida**laş** < vida+-**laş*** "bid farewell" ("farewell" + *-laş*), *gözəll**əş** < gözəl+-ləş* "become beautiful" ("beautiful" + *-ləş*)

-a/ə

*qan**a** < qan+**a*** "bleed" ("blood" + *-a*), *dil**ə** < dil+-**ə*** "(to) wish" ("tongue" + *-ə*)

-al/əl/l

*dar**al** < dar+-**al*** "(to) shrink, (to) get narrower" ("narrow" + *-al*), *gen**əl** < gen+-**əl*** "(to) get wider/larger ("wide" + *-əl*), *qısa<u>l</u> < qısa+-**l*** "(to) become shorter" ("short" + *-l*), *köhn**əl** < köhnə+-**l*** "(to) become worn out" ("old" + *-l*)

-ar/ər

*ot**ar** < ot+-**ar*** "(to) pasture ("grass" + *-ar*), *göy**ər** < göy+-**ər*** "to become blue (also "to become green" used in relation to grass)" ("blue" + *-ər*).

2.11.3. THE ANCIENT VERB *İMƏK*

İmək is an ancient verb in Turkic languages, which is no longer in active use. However, the following derivatives of this ancient verb are still being actively used: ***idi*** "was/were" added to nominals but contracted to ***-dı/di/du/dü*** when joined with verb stems; ***imiş*** (evidentiality marker "it turned out .../ it appears ...") added to nominal but contracted to ***-mış/miş/muş/müş*** when joined with verb stems; ***isə*** "if/if it is" which forms the conditional mood but is contracted to ***-sa/sə*** whether joined with a nominal or a verbal predicate; and ***ikən*** "while" which is contracted to ***-kən*** when joined with verb stems.

Film maraqlı <u>idi</u>.	"The movie was interesting."
Təyyarə en<u>di</u>.	"The plane landed."
Film maraqlı <u>imiş</u>.	"It turned out that the movie was interesting."
Qar yağır<u>mış</u>.	"(It appears) it is snowing."
Film maraqlıdır<u>sa</u>, biz də gələk.	"If the movie is interesting, let us also come."
Kitablar gələcək<u>sə</u>, gözləyə bilərik.	"If the books are to arrive, we can wait."
Sən burada <u>ikən</u> kitabları sənə verim.	"While you are here, let me give the books to you."

Çölə çıxmışkən babanı da get gör. "Now that/while you are out, go see your grandpa too."
Çölə çıxarkən babanı da get gör. "When you go out, go see your grandpa too."

NOTE 47. The above-shown contracted forms may also be used with nominal forms followed by elliptic predicativity suffixes. This is more typical of informal speech. In this case, the liaison ***y*** is pronounced after the stems ending in vowels. The contracted form ***-sa/sə*** is an exception in that it is not followed by the liaison ***y***, as the examples below show:

*Film maraqlı idi [maraqlı**ydı**].* The movie was interesting.
*Film maraqlı imiş [maraqlı**ymış**].* "It turned out that the movie was interesting."
*Sən burada ikən [burada**ykən**], kitabları sənə verim.* "While you are here, let me give the books to you."

These separate derivative forms will be dealt with in more detail further below.

NOTE 48. It is more typical of the conditional ***isə*** to be used after nominal predicates than after non-predicative nominals. Thus, the construction *film maraqlıdırsa* "if the film is interesting", where the adjective is followed by the predicate ending ***-dır*** is encountered more frequently than the construction *film maraqlısa* or *film maraqlı isə*, the latter constructions being mostly used in literary style, or in dialects and informal speech.

2.11.4. TENSE AND ASPECT

2.11.4.1. Simple Tense/Aspect Forms

Simple tense/aspect forms contain only one bound morpheme, which is attached to the stem and which expresses tense and/or aspect. Predicative forms, including those constructed with the verbs ***idi*** "was/were" and ***imiş*** "(it turns out (s)he/they/it) was" as well as with the verb ***ol*** "be/become", in a simple tense/aspect form are considered within the category of simple tense/aspect forms.

NOTE 49. It should be noted right at the beginning, and as will be seen later through illustrations, in some verb stems ending in ***-t*** and followed by a suffix or ending beginning with a vowel, the final *-**t*** becomes *-**d***, e.g., *qayıt* "return" – *qayı**d**ır* "is returning" – *qayı**d**an* "returning (i.e., a returning group)". This case will be dealt with on the basis of specific examples and explanations provided in the relevant section.

2.11.4.1.1. Present Simple (Progressive and Regular Actions/States/Conditions): The Construction "Verb Stem + *-(y)ır/(y)ir/(y)ur/(y)ür* + Personal Ending"

The Present Simple is formed by means of the suffix ***-(y)ır/(y)ir/(y)ur/(y)ür***, followed by personal endings and corresponds to both the Present Continuous and the Present Indefinite Tense forms in the English language. Thus, it expresses both an action/state/condition in progress and a habitual or a regular action/state/condition.

Verbs conjugated in the Present Simple take personal endings after the tense/aspect marker. No personal ending is added to the tense/aspect marker when verbs in the Present Simple are used in the third person singular. The Present Simple in the third person singular is formed according to the following pattern: "stem + tense/aspect marker (i.e., ***-(y)ır/(y)ir/(y)ur/(y)ür***)) + 0 personal ending".

Mən baxır<u>a</u>m.	"I look/I am looking."
Sən baxır<u>s</u>an.	"You (sing.) look." / "You (sing.) are looking."
O baxı<u>r</u>.	"(S)he looks." / "(S)he is looking."
Biz baxır<u>ı</u>q.	"We look." / "We are looking."
Siz baxır<u>s</u>ınız.	"You (pl.) look." / "You are looking."
Onlar baxı<u>r</u>lar.	"They look." / "They are looking."

Mən bili<u>r</u>əm.	"I know."
Sən bili<u>r</u>sən.	"You (sing.) know."
O bili<u>r</u>.	"(S)he knows."
Biz bili<u>r</u>ik.	"We know."
Siz bili<u>r</u>siniz.	"You (pl.) know."
Onlar bili<u>r</u>lər.	"They know."

Mən qorxu<u>r</u>am.	"I fear."
Sən qorxu<u>r</u>san.	"You (sing.) fear."
O qorxu<u>r</u>.	"(S)he fears."
Biz qorxu<u>r</u>uq.	"We fear."
Siz qorxu<u>r</u>sunuz.	"You (pl.) fear."
Onlar qorxu<u>r</u>lar.	"They fear."

Mən gülü<u>r</u>əm.	"I laugh." / "I am laughing."
Sən gülü<u>r</u>sən.	"You (sing.) laugh." / "You (sing.) are laughing."
O gülü<u>r</u>.	"(S)he laughs." / "(S)he is laughing."
Biz gülü<u>r</u>ük.	"We laugh." / "You are laughing."
Siz gülü<u>r</u>sünüz.	"You (pl.) laugh." / "You (pl.) are laughing."
Onlar gülü<u>r</u>lər.	"They laugh." / "They are laughing."

If the word ends in a vowel, the letter ***y*** is added as a liaison consonant between the stem and the tense/aspect marker.

*Mən oxu**y**uram.*	"I read." / "I am reading." or "I sing." / "I am singing."
*Sən oxu**y**ursan.*	"You (sing.) read." / "You (sing.) are reading." or "You (sing.) sing." / "You are singing."
*O oxu**y**ur.*	"(S)he reads." / "(S)he is reading." or "(S)he sings." / "(S)he is singing."
*Biz oxu**y**uruq.*	"We read." / "We are reading." or "We sing." / "We are singing."
*Siz oxu**y**ursunuz.*	"You (pl.) read." / "You (pl.) are reading." or "You (pl.) sing." / "You (pl.) are singing."
*Onlar oxu**y**urlar.*	"They read." / "They are reading." or "They sing." / "They are singing."

*Mən gözlə**y**irəm.*	"I wait." / "I am waiting."
*Sən gözlə**y**irsən.*	"You (sing.) wait." / "You (sing.) are waiting."
*O gözlə**y**ir.*	"(S)he waits." / "(S)he is waiting."
*Biz gözlə**y**irik.*	"We wait." / "We are waiting."
*Siz gözlə**y**irsiniz.*	"You (pl.) wait." / "You (pl.) are waiting."
*Onlar gözlə**y**irlər.*	"They wait." / "They are waiting."

The letter ***t*** at the end of some verb stems changes into ***d*** before the Present Simple tense/aspect marker. These are the following verbs: ***get*** "go", ***qayıt*** "go back/come back/return", ***unut*** "forget", ***yarat*** "create" ***ağart*** "whiten", ***qısalt*** "shorten", ***çoxalt*** "increase/multiply (cause to become greater in number)", ***boşalt*** "empty (v.)", ***düzəlt*** "make/straighten/correct (v.)", ***böyüt*** "enlarge", ***kiçilt*** "make smth smaller/less" (see NOTE 49):

*Mən ge**d**irəm.*	"I go." / "I am going."
*Sən ge**d**irsən.*	"You (sing.) go." / "You (sing.) are going."
*O ge**d**ir.*	"(S)he goes." / "(S)he is going."
*Biz ge**d**irik.*	"We go."/ "We are going."
*Siz ge**d**irsiniz.*	"You (pl.) go." / "You (pl.) are going."
*Onlar ge**d**irlər.*	"They go." / "They are going."

However, some monosyllabic verbs, as indicated below, are not subject to the above rule:

at "throw"; ***tut*** "catch"; "keep"; "hold"; ***öt*** "pass"; "beat (in a race etc.)"*;* ***sat*** "sell", ***çat*** "catch up; to get (to a certain place)"; ***yat*** "sleep", ***qat*** "mix", ***bat*** "drown"

Mən yatıram.	"I sleep." / "I am sleeping."
Sən yatırsan.	"You (sing.) sleep." / "You (sing.) are sleeping."
Biz yatırıq.	"We sleep." / "We are sleeping."
O yatır.	"(S)he sleeps." / "(S)he is sleeping."
Siz yatırsınız.	"You (pl.) sleep," / "You (pl.) are sleeping."
Onlar yatırlar.	"They sleep." / "They are sleeping."

The Present Simple negative is formed by means of adding the marker -***m*** to the stem before the tense/aspect marker.

Mən yaz<u>m</u>ıram.	"I don't write." / "I am not writing."
Sən yaz<u>m</u>ırsan.	"You (sing.) don't write." / "You (sing.) are not writing."
O yaz<u>m</u>ır.	"(S)he doesn't write." / "(S)he is not writing."
Biz yaz<u>m</u>ırıq.	"We don't write." / "We are not writing,"
Siz yaz<u>m</u>ırsınz.	"You (pl.) don't write." / "You (pl.) are not writing."
Onlar yaz<u>m</u>ırlar.	"They don't write." / "They are not writing

Mən gülmürəm.	"I don't laugh." / "I am not laughing."
Sən gülmürsən.	"You (sing.) don't laugh." / "You (sing.) are not laughing."
O gülmür.	"(S)he doesn't laugh." / "(S)he is not laughing."
Biz gülmürük.	"We don't laugh." / "We are not laughing,"
Siz gülmürsünüz.	"You (pl.) don't laugh." / "You (pl.) are not laughing."
Onlar gülmürlər.	"They don't laugh." / "They are not laughing.

Mən satmıram.	"I don't sell." / "I am not selling."
Sən satmırsan.	"You (sing.) don't sell." / "You (sing.) are not selling."
O satmır.	"(S)he doesn't sell." / "(S)he is not selling."
Biz satmırıq.	"We don't sell." / "We are not selling."
Siz satmırsınız.	"You (pl.) don't sell." / "You (pl.) are not selling."
Onlar satmırlar.	"They don't sell." / "They are not selling."

Negative sentences may contain negative adverbs such as ***heç*** "never/not....at all", ***heç vaxt*** "never", ***heç kim*** "nobody", ***heç nə*** "nothing", ***qətiyyən*** "no way/never" etc. As distinct from English, negative adverbs may be used in sentences with a negative predicate.

*Mən **heç vaxt** gecikmirəm.*	"I am never late."
*Mən **heç nə** bilmirəm.*	"I do not know anything."
***Heç kim** məni tanımır.*	"Nobody knows me."
*Sən **heç** yemirsən.*	"You do not eat at all."
*Siz **heç** gülümsəmirsiniz.*	"You never smile."

The Present Simple interrogative is formed both by means of rising intonation and by adding the interrogative particle -***mı/mi/mu/mü***, as required by the vowel harmony rule, to the predicate (after the personal ending) or to other parts of the sentence.

O, parkda qaçır? or *O, parkda qaçırmı?* -	"Is (s)he running in the park?" / "Does (s)he run in the park?"
Sən şeirmi öyrənirsən?	"Are you learning a poem?"
Siz Bakıdamı yaşayırsınız?	"Do you live in Baku?"

The Present Simple also describes a future action in the same way as it is expressed by the Present Continuous Tense in English.

Sabah ölkəmə qayıdıram.	"Tomorrow I am going back to my country."
Qonaqlarımız gələn həftə gəlir.	"Our guests are coming next week."

The Present Simple is also used to describe an action that started at a certain time in the past and is still going on.

Keçən ildən bu məktəbdə işləyirəm.	"I have been working at this school since last year."
İki ildir, bu evdə yaşayıram.	"I have been living in this house for two years."

The Present Simple is also used to narrate past events or actions, in particular in certain storytelling genres, including fairy-tales, jokes, anecdotes etc.

Bir gün Molla Nəsrəddin yolla gedərkən bir yekəpər onun başına arxadan bir şillə vurur. Molla əsəbi halda üzünü çevirir və deyir:
— Neynirsən? Zarafat edirsən?
Yekəpər cavab verir:
— Yox, zarafat eləmirəm!
Molla deyir:
— Ay sağ ol, mənim də belə zarafatlardan xoşum gəlmir...

"One day, while Mullah Nasreddin was walking (lit. is walking) down the road, a hefty man slapped (lit. slaps) him on the head from behind. The mullah turned his head (lit. turns his face) nervously and said (lit. says):
- What are you doing? Are you joking?
The big man answered (lit. answers):
- No, I'm not joking!
Molla replied (lit. replies):
- Good, I do not like such jokes either ..."

2.11.4.1.2. Present Progressive (Progression, Continuity, Indiscreteness): The Construction "Verb Stem + *-maqda/məkdə* + Personal Ending"

The morpheme ***-maqda/məkdə*** expresses an action/condition/state of being in progress. Thus, the Present Progressive implies an action/condition/state of being which is occurring at the moment of speech or which started in the past and is still continuing at the moment of speech.

O hələ də məqalənin üzərində işləməkdədir.
"(S)he is still working on the article."

Biz hal-hazırda onlarla bu məsələni müzakirə etməkdəyik.
"At this moment we are discussing this issue with them."

O, dünəndən bizi xəbərdar etməkdədir.
"(S)he has been warning us since yesterday."

This construction is often used in scientific discourse and in official media.

Son zamanlar bu xəstəlik əhali arasında geniş yayılmaqdadır.
"Recently, this disease has become widely spread among the population."

2.11.4.1.3. Present Perfect (Resultative or Experiential): The Construction "Verb Stem + *-mış/miş/muş/müş* + Personal Ending"

The Present Perfect is semantically equivalent to the English Present Perfect Tense and is used a) to imply actions/states/conditions that occurred before the moment of speech (mostly recent actions/states/conditions) but have results relevant at the moment of speech; b) to express that this or another action/state/condition have been experienced many times in the past. The Present Perfect is formed by means of adding the perfective marker ***-mış/miş/muş/müş*** to a verb stem. Personal endings are added after the tense/aspect marker.

Mən yazmışam.	"I have written."
Sən yazmı(ş)san.	"You (sing.) have written."
O yazmışdır.	"(S)he has written."
Biz yazmışıq.	"We have written."
Siz yazmı(ş)sınız.	"You (pl.) have written."
Onlar yazmışlar.	"They have written."
Mən getmişəm.	"I have gone."
Sən getmi(ş)sən.	"You (sing.) have gone."
O getmişdir.	"(S)he has gone."
Biz getmişik.	"We have gone."
Siz getmi(ş)siniz.	"You (pl.) have gone."
Onlar getmişlər.	"They have gone."
Mən oxumuşam.	"I have read/sung."
Sən oxumu(ş)san.	"You (sing.) have read/sung."
O oxumuşdur.	"(S)he has read/sung."
Biz oxumuşuq.	"We have read/sung."
Siz oxumu(ş)sunuz.	"You (pl.) have read/sung."
Onlar oxumuşlar.	"They have read/sung."
Mən görmüşəm.	"I have seen."
Sən görmü(ş)sən.	"You (sing.) have seen."
O görmüşdür.	"(S)he has seen."
Biz görmüşük.	"We have seen."
Siz görmü(ş)sünüz.	"You (pl.) have seen."
Onlar görmüşlər.	"They have seen."

NOTE 50. The last letter (***ş***) of the suffix ***-mış/miş/muş/müş*** may be omitted before the personal endings of the second person singular and plural**:** *Xoş gəlmi**ş**siniz! >Xoş gəlmisiniz!* **"**Welcome!"

Except for the 1st person, other grammatical persons may also take the marker ***-(y)ıb/(y)ib/(y)ub/(y)üb*** instead of ***-mış/miş/muş/müş***. No personal ending is added to the marker ***-(y)ıb/(y)ib/(y)ub/(y)üb*** if the action is performed by the 3rd person singular. The forms with ***-(y)ıb/(y)ib/(y)ub/(y)üb*** are more typical of informal speech but have recently been also used in media and formal speech.

Mən	----------	
Sən	*yazıbsan.*	"You (sing.) have written."
O	*yazıb.*	"(S)he has written."
Biz	----------	
Siz	*yazıbsınız.*	"You (pl.) have written."
Onlar	*yazıblar.*	"They have written."
Mən	----------	
Sən	*gedibsən.*	"You (sing.) have gone."
O	*gedib.*	"(S)he has gone."
Biz	----------	
Siz	*gedibsiniz.*	"You (pl.) have gone."
Onlar	*gediblər.*	"They have gone."

Mən	----------	
Sən	*oxuyubsan.*	"You (sing.) have read." / "You (sing.) have sung."
O	*oxuyub.*	"(S)he has read." / "(S)he has sung."
Biz	----------	
Siz	*oxuyubsunuz.*	"You (pl.) have read." / "You (pl.) have sung."
Onlar	*oxuyublar.*	"They have read." / "They have read sung."

Mən	----------	
Sən	*görübsən.*	"You (sing.) have seen."
O	*görüb.*	"(S)he has seen."
Biz	----------	
Siz	*görübsünüz.*	"You (pl.) have seen."
Onlar	*görüblər.*	"They have seen."

The negative form of the Present Perfect is constructed by adding the negation marker ***-ma/mə*** before the marker *-**mış/miş/muş/müş***, e.g., *yazmamışam* **"**I have not written*", yazmamısan* **"**You have not written**"** etc.

Mən yazmamışam/gəlməmişəm/qorxmamışam/görməmişəm/başlamamışam.
"I have not written/come/feared/seen/started."

Sən yazmamı(ş)san/gəlməmi(ş)sən/qorxmamı(ş)san/görməmi(ş)sən/başlamamı(ş)san.
"You (sing.) have not written/come/feared/seen/started."

O yazmamışdır/gəlməmişdir/qorxmamışdır/görməmişdir/başlamamışdır.
"(S)he has not written/come/feared/seen/started."

Biz yazmamışıq/gəlməmişik/qorxmamışıq/görməmişik/başlamamışıq.
"We have not written/come/feared/seen/started."

Siz yazmamı(ş)sınız/gəlməmi(ş)siniz/qorxmamı(ş)sınız/görməmi(ş)siniz/başlamamı(ş)sınız.
You (pl.) have not written/come/feared/seen/started."

Onlar yazmamışlar/gəlməmişlər/qorxmamışlar/görməmişlər/başlamamışlar.
*"*They have not written/come/feared/seen/started."

Mən	----------	----------
Sən	*yazmayıbsan*	*gəlməyibsən*
O	*yazmayıb*	*gəlməyib*
Biz	----------	----------
Siz	*yazmayıbsınız*	*gəlməyibsiniz*
Onlar	*yazmayıblar*	*gəlməyiblər*

Mən	----------	----------	----------
Sən	*qorxmayıbsan*	*görməyibsən*	*başlamayıbsan*

O	*qorxmayıb*	*görməyib*	*başlamayıb*
Biz	----------	----------	----------
Siz	*qorxmayıbsınız*	*görməyibsiniz*	*başlamayıbsınız*
Onlar	*qorxmayıblar*	*görməyiblər*	*başlamayıblar*

More examples follow:

Mən oxumamışam.	"I have not read." / "I have not sung."
Sən oxumamı(ş)san (oxumayıbsan).	"You (sing.) have not read." / "You (sing.) have not sung."
O oxumamışdır (oxumayıb).	"(S)he has not read." / "(S)he has not sung."
Biz oxumamışıq.	"We have not read." / "We have not sung."
Siz oxumamı(ş)sınız (oxumayıbsınız).	"You (pl.) have not read." / "You (pl.) have not sung."
Onlar oxumamışlar (oxumayıblar).	"They have not read." / "They have not sung."

As stated above, the Present Perfect is used when the speaker wants to focus on a certain action/state/condition that occurred (and was completed) in the past (whether or not the speaker has witnessed it) and has an impact on present circumstances. In this case, the resultative aspect of the Present Perfect is semantically realized:

Mən onun haqqında çox şey öyrənmişəm.	"I have learned a lot about her/him."
Sən yenə də ev tapşırığını yerinə yetirməmisən.	"You have not done your homework again."
Otaqları kim təmizləmişdir/təmizləyib?	"Who has cleaned the room?"
Şəkildə çox gözəl çıxmısan.	"You look very beautiful in the picture." (lit. You have appeared very beautiful in the picture)."

If the speaker wants to speak about past experiences, the experiential aspect of the Present Perfect is semantically realized:

Biz belə müzakirələri çox keçirmişik.	"We have held such discussions many times."

The Present Perfect may also be used to express an action/state/condition which the speaker has not witnessed and not participated in, but which is inferred from the existing situation/circumstances. For example, if we come to the office and find no one after office hours, we will infer that everyone has left although we have not witnessed the action of leaving. Consequently, we will say: *Hamı getmişdir/gedib*. "Everyone has left."

The Present Perfect is also used to express uncertainty or doubt in relation to a past action/state/condition:

Deyəsən, dünən getmişlər/gediblər.
"It seems they left yesterday."

Yəqin, onların pulunu oğurlamışlar/oğurlayıblar.
"Probably their money is stolen (lit. Probably (some people) have stolen their money)."

*Çox güman ki, o sağalma<u>mış</u>dır/sağalma<u>**yıb**</u>.*
"Most likely, (s)he has not recovered."

Bəlkə, maşınları xarab ol<u>muş</u>dur/ol<u>ub</u>, ona görə gecikirlər.
"Maybe their car is broken and therefore they are late."

The Present Perfect is also used in cases when a sentence contains adverbs ***hələ*** **"**yet", ***heç vaxt*** "never", ***artıq*** "already":

*O <u>hələ</u> işini qurtarma<u>mış</u>dır/qurtarma<u>**yıb**</u>.*
"(S)he has not finished her/his work yet."

Mən <u>artıq</u> onunla üç dəfə danış<u>mış</u>am.
"I have spoken to her/him three times already."

Mən <u>heç vaxt</u> o şəhərdə olma<u>mış</u>am.
"I have never been to that city."

The Present Perfect is also used in sentences containing the verb ***anadan olmaq*** "to be born":

Nə vaxt anadan ol<u>mu</u>san/ol<u>mu</u>sunuz?
*"*When were you born? (lit. When have you been born?)"

2008-ci ildə anadan ol<u>muş</u>am.
"I was born in 2008 (lit. I have been born in 2008)."

Harada anadan ol<u>mu</u>san/ol<u>mu</u>sunuz?
*"*Where were you born? (lit. Where have you been born?)"

Mən Bakıda anadan ol<u>muş</u>am.
"I was born in Baku (lit. I have been born in Baku)."

When used with the verbs ***oturmaq*** "to sit", ***durmaq*** "to stand", ***qalmaq*** "to stay", ***yatmaq*** "to sleep/to go to sleep", ***dayanmaq*** "to stop" and "to stand", ***uzanmaq*** "to lie (down)", ***söykənmək*** "to lean on", the Present Perfect may express a present action, the starting point of which is still connected with a past moment:

Otur<u>muş</u>am. "I am sitting." (I sat down and I am still sitting.)
Dur<u>muş</u>am. "I am standing." (I stood and I am still standing.)
Qal<u>mış</u>am. "I stay/I am staying." (I stayed (somewhere) and I am still here/there.)
Yatı<u>blar</u>. "They are sleeping." (They went to bed and they are sleeping now.)
Dayan<u>mışıq</u>. "We are standing." (We stopped and we are standing (somewhere).)
Uzan<u>mış</u>am. "I am lying." (I have lied down and I am still lying.)
Söykən<u>miş</u>əm. "I am leaning (on/against smth)." (I leaned (on smth) and I am still in the same position.)

If a sentence contains the temporal adverbial structure (***-dır/dir/dur/dür ki***, ...), the predicate should be in the Present Perfect:

Bir həftədir ki, sağalmışam.
"It has been one week since I recovered."

İki gündür ki, yeni evə köçmüşük.
"It has been two days since we moved into a new apartment."

On beş dəqiqədir ki, dərs başlayıb.
"It has been 15 minutes since the class started."

2.11.4.1.4. Past Simple (One-Time or Consecutive Action/State/Condition): The Construction "Verb Stem + *-dı/di/du/dü* + Personal Ending"

The Past Simple, which is semantically equivalent to the English Past Indefinite Tense is formed by means of adding the marker ***-dı/di/du/dü*** to a verb stem. Personal endings are added after the Past Simple tense/aspect markers[10].

Mən yazdım.	"I wrote."
Sən yazdın.	"You (sing.) wrote."
O yazdı.	"(S)he wrote."
Biz yazdıq.	"We wrote."
Siz yazdınız.	"You (pl.) wrote."
Onlar yazdılar.	"They wrote"
Mən gəldim.	"I came."
Sən gəldin.	"You (sing.) came."
O gəldi.	"(S)he came."
Biz gəldik.	"We came"
Siz gəldiniz.	"You (pl.) came."
Onlar gəldilər.	"They came."
Mən oturdum.	"I sat (down)."
Sən oturdun.	"You (sing.) sat (down)."
O oturdu.	"(S)he sat (down)."
Biz oturduq.	"We sat (down)."
Siz oturdunuz.	"You (pl.) sat (down)."
Onlar oturdular.	"They sat (down)."
Mən gördüm.	"I saw."
Sən gördün.	"You (sing.) saw."
O gördü.	"(S)he saw."
Biz gördük.	"We saw."
Siz gördünüz.	"You (pl.) saw."
Onlar gördülər.	"They saw."

[10] The Past Simple in Azerbaijani may also be described as Preterite as, similar to English, it sometimes incorporates the perfective aspect of actions/states/conditions, which may be viewed as a single whole. However, many consider that the Past Simple corresponds mostly to Aorist.

Mən başladım.	"I started"
Sən başladın.	"You (sing.) started"
O başladı.	"(S)he started"
Biz başladıq.	"We started"
Siz başladınız.	"You (pl.) started"
Onlar başladılar.	"They started"

More examples follow:

Mən baxdım/içdim/qorxdum/gördüm.	"I looked drank/got scared/saw."
Sən baxdın/içdin /qorxdun/gördün.	"You (sing.) looked/drank/got scared/saw."
O baxdı/içdi/qorxdu/gördü.	"(S)he looked/drank/got scared/saw"
Biz baxdıq/içdik/qorxduq/gördük.	"We looked/drank/got scared/saw."
Siz baxdınız/içdiniz/qorxdunuz/gördünüz.	"You (pl.) looked/drank/got scared/saw"
Onlar baxdılar/içdilər/qorxdular/gördülər.	"They looked/drank/got scared/saw."

The negative form of the Past Simple is constructed by adding the negation marker ***-ma/mə*** before the marker ***-dı/di***:

Mən baxmadım/içmədim/qorxmadım/görmədim.
"I didn't look /didn't drink/didn't get scared/didn't see."

Sən baxmadın/içmədin/qorxmadın/görmədin.
"You (sing.) didn't look/didn't drink/didn't get scared/didn't see"

O baxmadı/içmədi/qorxmadı/görmədi.
"(S)he didn't look/didn't drink/didn't get scared/didn't see."

Biz baxmadıq/içmədik/qorxmadıq/görmədik.
"We didn't look/didn't drink/didn't get scared/didn't see."

Siz baxmadınız/içmədiniz/qorxmadınız/görmədiniz.
"You (pl.) didn't look/didn't drink/didn't get scared/didn't see."

Onlar baxmadılar/içmədilər/qorxmadılar/görmədilər.
"They didn't look/didn't drink/didn't get scared/didn't see."

The Past Simple also expresses an action that the speaker has witnessed or participated in:

O, 5 dəqiqə əvvəl otqdan çıxdı. "He left the room 5 minutes ago."

The Past Simple is also used to express consecutive actions:

Mən erkən oyandım və gəzməyə çıxdım.
"I woke up early and went out for a walk."

Biz kitabları seçdik və kitabxanaya göndərdik.
"We selected the books and sent them to the library."

O, məktubu oxudu, lakin heç bir söz demədi.

"(S)he read the letter, but did not say anything."

The Past Simple also expresses actions that took place a long time ago in the past and thus may not have been witnessed by the speaker. In this case, the Past Simple usually expresses consecutive historical events.

1918-ci ildə Azərbaycan İslam dünyasının ilk demokratik cümhuriyyətini qurdu, lakin bu cümhuriyyət cəmi 23 il yaşadı və 1920-ci ildə Azərbaycan Sovet İttifaqının tərkibinə daxil edildi.
"In 1918, Azerbaijan established the first democratic republic of the Islamic world; but this republic lived only 23 months, and in 1920, Azerbaijan became part of the Soviet Union."

NOTE 51. The Past Simple is not used with the word ***çoxdan*** "long ago/a long time ago"; the word ***çoxdan*** is used with verbs in Present Perfect:

Mən bu kitabı çoxdan oxumuşam. "I read this book long ago."

Metaphorically, the Past Simple may also express an immediate future action:

- *İşini nə vaxt bitirəcəksən? Çox gözləməliyik?* "When are you finishing your work? Do we have to wait long?"
- *Yox, yox, bitirdim, bitirdim.* "No, no. I am done, I am done."

Used with the word ***bəlkə*** "maybe", the Past Simple may also express a probable future action:

Bəlkə, sabah saçımı kəsdirdim. "Maybe I will get my hair cut tomorrow."

Tutalım, sabah sən məni ora apardın, bəs sonra sənsiz necə qayıdacağam?
"Let's say you take (lit. took) me there tomorrow, but how will I come back without you?"

2.11.4.1.5. Past Progressive (Progressive Action in the Past): The Construction "Verb Stem + *-maqda/məkdə + idi/-(y)dı/(y)di* + Personal Ending"

The Past Progressive is used to express an action, a condition, or a state of being, which was in progress at a certain time or continued during a certain period, in the past:

Yazmaqda idim.	"I was writing."
Yazmaqda idin.	"You (sing.) were writing."
Yazmaqda idi.	"(S)he was writing."
Yazmaqda idik.	"We were writing."
Yazmaqda idiniz.	"You (pl.) were writing."
Yazmaqda idilər.	"They were writing."

Dünən bu zaman bütün bunları ona anlatmqda idim.
"At this time yesterday I was explaining all this to her/him."

Mən neçə il idi ki, bunu izah etməkdə idim.
"I had been explaining this for so many years."

2.11.4.1.6. Future Definite (Definite Action/State/Condition in the Future): The Construction "Verb Stem + *-(y)acaq/(y)əcək* + Personal Ending"

In the Azerbaijani language, the Future Definite expresses a definite action/state/condition that will take place in the future. The Future Definite is constructed by means of adding the inflectional suffix ***-(y)acaq/əcək*** to a verb stem. The inflectional suffix ***-(y)acaq/(y)əcək*** is followed by personal endings. The ending of the 3rd person singular ***-dır/dir*** is typical of formal speech.

Mən yazacağam.	"I will write."
Sən yazacaqsan.	"You (sing.) will write."
O yazacaq(dır).	"(S)he will write."
Biz yazacağıq.	"We will write."
Siz yazacaqsınız.	"You (pl.) will write."
Onlar yazacaqlar.	"They will write."
Mən gələcəyəm.	"I will come."
Sən gələcəksən.	"You (sing.) will come."
O gələcək(dir).	"(S)he will come."
Biz gələcəyik.	"We will come."
Siz gələcəksiniz.	"You (pl.) will come."
Onlar gələcəklər.	"They will write."
Mən başlayacağam.	"I will start."
Sən *başlayacaqsan.*	"You (sing.) will start."
O başlayacaq(dır).	"(S)he will start."
Biz başlayacağıq.	"We will start."
Siz başlayacaqsınız.	"You (pl.) will start."
Onlar başlayacaqlar.	"They will start."
Mən soruşacağam.	"I will ask."
Sən soruşacaqsan.	"You (sing.) will ask."
O soruşacaq(dır).	"(S)he will ask."
Biz soruşacağıq.	"We will ask."
Siz soruşacaqsınız.	"You (pl.) will ask."
Onlar soruşacaqlar.	"They will ask."
Mən güləcəyəm.	"I will laugh."
Sən güləcəksən.	"You (sing.) will laugh."
O güləcək(dir).	"(S)he will laugh."
Biz güləcəyik.	"We will laugh."
Siz güləcəksiniz.	"You (pl.) will laugh."
Onlar güləcəklər.	"They will laugh."

If the verb stem ends in a vowel (e.g., ***oxu*** "read/sing", ***de*** "say"), then the liaison consonant ***y*** is added before the suffix.

*Mən oxu**y**acağam.*	"I will read." / "I will sing."
*Sən oxu**y**acaqsan.*	"You (sing.) will read." / "You (sing.) will sing."
*O oxu**y**acaq(dır).*	"(S)he will read." / "(S)he will sing."

*Biz oxu**y**acağıq.*	"We will read." / "We will sing."
*Siz oxu**y**acaqsınız.*	"You (pl.) will read." / "You (pl.) will sing."
*Onlar oxu**y**acaqlar.*	"They will read." / "They will sing."
*Mən de**y**əcəyəm.*	"I will say."
*Sən de**y**əcəksən.*	"You (sing.) will say."
*O de**y**əcək(dir).*	"(S)he will say."
*Biz de**y**əcəyik.*	"We will say."
*Siz de**y**əcəksiniz.*	"You (pl.) will say."
*Onlar de**y**əcəklər.*	"They will say."

In the case of some verb stems ending in ***t*** (***et*** "do", ***get*** "go", ***unut*** "forget", ***yarat*** "create", ***azalt*** "reduce", ***çoxalt*** "increase" etc.), the final ***t*** becomes ***d*** before the tense/aspect marker (see NOTE 49):

*Mən unu**d**acağam.*	"I will forget."
*Sən unu**d**acaqsan.*	"You (sing.) will forget."
*O unu**d**acaq(dır).*	"(S)he will forget."
*Biz unu**d**acağıq.*	"We will forget."
*Siz unu**d**acaqsınız.*	"You (pl.) will forget."
*Onlar unu**d**acaqlar.*	"They will forget."

As seen from the examples above, and as already explained in NOTE 2, the final ***q*** of the suffix ***-(y)acaq*** changes to ***ğ***, and the final ***k*** of the suffix ***-(y)əcək*** changes to ***y*** in the first person singular and plural.

The negative form of the Future Definite Tense is formed by means of adding the negation marker ***-ma/mə*** which is directly added to a verb stem. The liaison ***y*** is added between the negation marker and the tense/aspect marker.

Mən yaz<u>ma</u>yacağam.	"I will not write,"
Sən yaz<u>ma</u>yacaqsan.	"You (sing.) will not write."
O yaz<u>ma</u>yacaq.	"(S)he will not write."
Biz yaz<u>ma</u>yacağıq.	"We will not write."
Siz yaz<u>ma</u>yacaqsınız.	"You (pl.) will not write."
Mən gəl<u>mə</u>yəcəyəm.	"I will not come."
Sən gəl<u>mə</u>yəcəksən.	"You (sing.) will not come."
O gəl<u>mə</u>yəcək.	"(S)he will not come."
Biz gəl<u>mə</u>yəcəyik.	"We will not come."
Siz gəl<u>mə</u>yəcəksiniz.	"You (pl.) will not come."
Onlar gəl<u>mə</u>yəcəklər.	"They will not come."
Mən başla<u>ma</u>yacağam.	"I will not start."
Sən başla<u>ma</u>yacaqsan	"You (sing.) will not start."
O başla<u>ma</u>yacaq.	"(S)he will not start."
Biz başla<u>ma</u>yacağıq.	"We will not start."
Siz başla<u>ma</u>yacaqsınız	"You (pl.) will not start. "
Onlar başla<u>ma</u>yacaqlar	"They will not start. "
Mən soruş<u>ma</u>yacağam.	"I will not ask."

Sən soruşmayacaqsan.	"You (sing.) will not ask."
O soruşmayacaq(dır).	"(S)he will not ask."
Biz soruşmayacağıq.	"We will not ask."
Siz soruşmayacaqsınız.	"You (pl.) will not ask."
Onlar soruşmayacaqlar.	"They will not ask."
Mən gülməyəcəyəm.	"I will not laugh."
Sən gülməyəcəksən.	"You (sing.) will not laugh."
O gülməyəcək(dir).	"(S)he will not laugh."
Biz gülməyəcəyik.	"We will not laugh."
Siz gülməyəcəksiniz.	"You (pl.) will not laugh."
Onlar gülməyəcəklər.	"They will not laugh."

NOTE 52. The following expressions are used to express a future action that will take place in the near but indefinite time.

bu günlərdə	"(in) these days" / "in a few days" / "in the next few days"
bu yaxınlarda	"in the nearest future" / "very soon"
bu saatlarda	"in a few hours" / "in the next few hours"
bu dəqiqələrdə	"in a few minutes" / "in the next few minutes"

Bu dəqiqələrdə konfrans başlayacaq.	"The conference will start in a few minutes."
Bu günlərdə sizə gələcəyəm.	"I will come to you in the next few days."

NOTE 53. Some temporal phrases that are used in the Future Definite take the dative case ending (***-(y)a/(y)ə***) to express the moment when the future action will be completed.

Mən yarım saata qayıdacağam.	"I will come in half an hour."
O bu işi üç günə bitirəcək.	"He will finish this work in three days."

In sentences containing such phrases used in informal speech, the Future Indefinite may be replaced with the Present Simple:

Mən yarım saata qayıdıram.	"I am coming back in half an hour."
O bu işi üç günə bitirir.	"He is finishing this work in three days."

2.11.4.1.7. Future Definite Progressive (Definite Progressive Action/State/Condition in the Future): The Construction "Verb Stem + *-maqda/məkdə + olacaq* + Personal Ending"

The Future Definite Progressive is used to express an action, a condition, or a state of being, which will be in progress in the future:

Gələn il bu zaman Avstriyanı gəzməkdə olacağam.
"I will be touring Austria at this time next year."

The Future Definite Progressive is also used to express an action, a condition, or a state of being, which started in the past, is still continuing, and will be continuing in the future:

Gələn ay hələ də bu layihənin üzərində işləməkdə olacağıq.
"We will still be working on this project next month."

2.11.4.1.8. Future Indefinite (Uncertainty, Assumption): "Verb Stem + *-(y)ar/(y)ər* + Personal Ending"

The Future Indefinite expresses a future action/state/condition whose occurrence is assumed, or expected, but not certain. The Future Indefinite is formed by means of adding the inflectional suffix ***-(y)ar/(y)ər,*** followed by personal endings, to a verb stem:

Mən yazaram.	"I will [probably] write."
Sən yazarsan.	"You (sing.) will [probably] write."
O yazar.	"(S)he will [probably] write."
Biz yazarıq.	"We will [probably] write."
Siz yazarsınız.	"You (pl.) will [probably] write."
Onlar yazarlar.	"They will [probably] write."
Mən gələrəm.	"I will [probably] come."
Sən gələrsən.	"You (sing.) will [probably] come."
O gələr.	"(S)he will [probably] come."
Biz gələrik.	"We will [probably] come."
Siz gələrsiniz.	"You (pl.) will [probably] come."
Onlar gələrlər.	"They will [probably] come."
Mən başlayaram.	"I will [probably] start."
Sən başlayarsan.	"You (sing.) will [probably] start."
O başlayar.	"(S)he will [probably] start."
Biz başlayarıq.	"We will [probably] start."
Siz başlayarsınız.	"You (pl.) will [probably] start."
Onlar başlayarlar.	"They will [probably] start."
Mən alaram.	"I will [probably] buy."
Sən alarsan.	"You (sing.) will [probably] buy."
O alar.	"(S)he will [probably] buy."
Biz alarıq.	"We will [probably] buy."
Siz alarsınız.	"You (pl.) will [probably] buy."
Onlar alarlar.	"They will [probably] buy."
Mən gələrəm.	"I will [probably] come."
Sən gələrsən.	"You (sing.) will [probably] come."
O gələr.	"(S)he will [probably] come."
Biz gələrik.	"We will [probably] come."
Siz gələrsiniz.	"You (pl.) will [probably] come."
Onlar gələrlər.	"They will [probably] come."

If the verb stem ends in a vowel (e.g., ***oxu*** "read", "sing"; ***de*** "say"), then the liaison consonant ***y*** is added before the tense/aspect marker:

*Mən oxu**y**aram.*	"I will [probably] read." / "I will [probably] sing."
*Sən oxu**y**arsan.*	"You (sing.) will [probably] read." / "You (sing.) will [probably] sing."
*O oxu**y**ar.*	"(S)he will [probably] read." / "(S)he will [probably] sing."

*Biz oxu**y**arıq.*	"We will [probably] read." / "We will [probably] sing."
*Siz oxu**y**arsınız.*	"You (pl.) will [probably] read." / "You (pl.) will [probably] sing."
*Onlar oxu**y**arlar.*	"They will [probably] read." / "They will [probably] sing."
*Mən de**y**ərəm.*	"I will [probably] say."
*Sən de**y**ərsən.*	"You (sing.) will [probably] say."
*O de**y**ər.*	"(S)he will [probably] say."
*Biz de**y**ərik.*	"We will [probably] say."
*Siz de**y**ərsiniz.*	"You (pl.) will [probably] say."
*Onlar de**y**ərlər.*	"They will [probably] say."

As seen from the examples above, the singular form of the third person is not marked.

O yazar.	"(S)he will [probably] write."
O alar.	"(S)he will [probably] buy."
O deyər.	"(S)he will [probably] say."

The negative form of the Future Indefinite is formed by means of adding the negation marker ***-m*** directly to a verb stem. The final ***r*** becomes ***z*** in the 2nd and 3rd persons of the Future Indefinite negative form.

*Mən yaz**m**aram.*	"I will [probably] not write."
*Sən yaz**m**azsan.*	"You (sing.) will [probably] not write."
*O yaz**m**az.*	"(S)he will [probably] not write."
*Biz yaz**m**arıq.*	"We will [probably] not write."
*Siz yaz**m**azsınız.*	"You (pl.) will [probably] not write."
*Onlar yaz**m**azlar.*	"They will [probably] not write."
*Mən gəl**m**ərəm.*	"I will [probably] not come."
*Sən gəl**m**əzsən.*	"You (sing.) will [probably] not come."
*O gəl**m**əz.*	"(S)he will [probably] not come."
*Biz gəl**m**ərik.*	"We will [probably] not come."
*Siz gəl**m**əzsiniz.*	"You (pl.) will [probably] not come."
*Onlar gəl**m**əzlər.*	"They will [probably] not come."
*Mən başla**m**aram.*	"I will [probably] not start."
*Sən başla**m**azsan.*	"You (sing.) will [probably] not start."
*O başla**m**az.*	"(S)he will [probably] not start."
*Biz başla**m**arıq.*	"We will [probably] not start."
*Siz başla**m**azsınız.*	"You (pl.) will [probably] not start."
*Onlar başla**m**azlar.*	"They will [probably] not start."
*Mən al**m**aram.*	"I will [probably] not buy."
*Sən al**m**azsan.*	"You (sing.) will [probably] not buy."
*O al**m**az.*	"(S)he will [probably] not buy."
*Biz al**m**arıq.*	"We will [probably] not buy."
*Siz al**m**azsınız.*	"You (pl.) will [probably] not buy."
*Onlar al**m**azlar.*	"They will [probably] not buy."
*Mən gəl**m**ərəm.*	"I will [probably] not come."
*Sən gəl**m**əzsən.*	"You (sing.) will [probably] not come."
*O gəl**m**əz.*	"(S)he will [probably] not come."

Biz gəlmərik .	"We will [probably] not come."
Siz gəlməzsiniz.	*"*You (pl.) will [probably] not come.*"*
Onlar gəlməzlər.	"They will [probably] not come."

The Future Indefinite is sometimes used as an alternative to the Imperative Mood and expresses a mild command.

Məni gözləyərsiniz. "Please wait for me (lit. You are going to/will wait for me)."

Bu kitabı sabah qaytararsınız.
"Please return this book tomorrow (lit. You are going to/will return this book tomorrow)."

In some cases, the Future Indefinite expresses mild command with the nuances of advice, wish or request.

Özünüzlə çətir götürərsiniz.	"Take an umbrella with you."
Zəhmət olmasa, bir az sonra zəng edərsiniz.	"Please call a little later."
Ümid edirəm ki, bu gün bir az dincələrsən.	"I hope you can take some rest today."
Nəsə lazım olsa, mənə deyərsən.	*"*Tell me if you need anything."
Xoşunuz gəlməsə, qaytararsınız.	*"*If (you) don't like [it], bring it back."

The Future Indefinite also expresses hope, supposition and estimation.

Bilirəm, o heç vaxt məni tək qoymaz.	"I know (s)he will never leave me alone."
İnşallah, tezliklə sağalarsan.	"Inshallah, you will recover soon.*"*

In some cases, the Future Indefinite expresses habitual action. The Future Indefinite with this meaning is typical of sayings, proverbs and idioms.

Pis günün ömrü az olar.
*"*Bad days will pass quickly (lit. A bad day will have a short life)."

Tək əldən səs çıxmaz.
*"*One man, no man"/"It takes two to tango (lit. One hand cannot make a sound)."

The Future Indefinite also expresses confirmation or reminder of a usual or habitual action or behavior.

O belə şey deməz.	"He would/will not say such a thing."
Heç ora gedərəm?	"(Do you think) I would go there?"
Səncə, biz heç belə səhv edərik?	"Do you think we would make such a mistake?"
O, indiyə qədər işə gəlməmiş olar?	"Do you think (s)he would not have come to work by this time?"
Əlbəttə ki, işdədir.	"Of course, ((s)he) is at work."

2.11.4.1.9. Future Indefinite Progressive (Indefinite Progressive Action/State/Condition in the Future): The Construction "Verb Stem + *-maqda/məkdə* + *olar* + Personal Ending"

The Future Indefinite Progressive is used to express an action, a condition, or a state of being, which is assumed to occur as a process in the future. This construction is mostly used with the modal words ***hər halda*** "I think/I guess", ***yəqin ki*** "probably", ***zənnimcə*** "to my mind/I guess", ***bəlkə də*** "maybe", the expressions ***düşünürəm ki*** "I think (that)", ***mənə elə gəlir ki*** "it seems to me (that)" etc.

Hər halda sabah bu vaxt məclis hələ də davam etməkdə olar. "I guess the gathering would/might be (in the process of) continuing at this time tomorrow."

2.11.4.1.10. Predicativity (Nominal Predicates and *Ol* Predicates)

There are two types of predicativity in Azerbaijani: nominal and verbal. Nominal predicativity (see also 2.2.4., 2.3.10., 2.4.4., 2.5.6., and 2.6.3.) is formed by means of a nominal (noun, pronoun, adjective, numeral, or verbal) followed by a) personal endings for expressing present or habitual state or condition; b) the copular verbs ***idi*** "was/were", ***imiş*** "it appears ... was/were", or ***isə*** "if ... was/were". All other forms of predicativity belong to verbal predicativity. Verbal predicativity is also expressed by means of the linking verb (or the copula) ***ol*** "be/become" in the relevant tense/aspect form, which is also preceded by a noun, pronoun, adjective, numeral, or verbal. The verb ***ol*** may be used independently to express the meaning "be/become; live";[11] however, in most cases, it functions as a linking verb, which, together with the word it follows, expresses a certain state or condition. On the other hand, constructions with the linking verb ***ol*** can practically be seen as nominal rather than verbal predicativity constructions as both are used to form future and past habitual forms of nominal predicates expressing a certain condition or state. In this respect, constructions with the linking verb ***ol*** are semantically similar to nominal predicativity. For the purposes of this grammar book (and for the sake of clarity and simplicity): a) the term "nominal predicativity" will refer to constructions formed by means of the verbs ***idi***, ***imiş***, or ***isə***; b) and the term "***ol*** predicativity" or "***ol*** predicates" will refer to the constructions formed with the copula ***ol*** (except for those where ***ol*** is preceded by a verbal, which we treat as a different case related to temporal/aspectual semantics). All other forms of predicatives, including those containing the copula ***ol*** preceded by a verbal, will be dealt with in respective sections related to tense/aspect and modality.

2.11.4.1.10.1. Nonimal Predicativity in the Present (Expressing State or Condition): The Construction "Nominal Predicate + Personal Ending"

A state or a condition taking place at the moment of speech is expressed by means of nominal predicativity realized as personal endings ***-(y)am/(y)əm, -san/sən, -dır/dir/dur/dür, -(y)ıq/(y)ik/(y)uq/(y)ük, -sınız/siniz/sunuz/sünüz, -dırlar/dirlər/durlar/dürlər***, attached to nouns, pronouns, adjcectives and numerals. In the negative form, predicativity is expressed by means of the particle ***deyil*** used with respective personal endings:

Hava istidir. "The weather is hot."

[11] For example, *Mən Bakıda oluram. = Mən Bakıda yaşayıram*. "I live in Baku."

Mən işdəyəm.	"I am at work."
O, yorğundur.	"(S)he is tired."
Sən yorğun deyilsən.	"You are not tired."
Onlar məşğul deyillər.	"They are not busy."

Predicativity in the present is explained in more detail in relevant sections of this book dealing with nouns, pronouns, adjectives and numerals.

2.11.4.1.10.2. Nominal Predicativity in the Past (Progressive or Indiscrete State/Condition in the Past): The Construction "Nominal Predicate + *idi* + Personal Ending"

The progressive (indiscrete) state in the past is constructed by means of the copula ***idi***, which takes respective personal endings where necessary and follows a nominal predicative, i.e., a noun, pronoun, adjective, or numeral. ***İdi*** is an equivalent of the English verb "to be" in the past.

Mən yorğun idim.	"I was tired."
Sən yorğun idin.	"You (sing.) were tired."
O, yorğun idi.	"(S)he was tired."
Biz yorğun idik.	"We were tired."
Siz yorğun idiniz.	"You (pl.)were tired."
Onlar yorğun idilər.	"They were tired."

Below are more examples illustrating predicativity in the past:

Mən orada idim.	"I was there."
O aktyor idi.	"He was an actor."
Biz onuncu idik.	"We were tenth."

NOTE 54. In spoken language, the copula ***idi*** is fused with the verb stem and becomes a suffix. If the stem ends in a consonant, the copula ***idi*** is suffixed as ***-dı/di/du/dü*** or ***-ıydı/iydi/uydu/üydü*** followed by necessary personal endings: *məşğul idim* > *məşğuluydum/məşğuldum*; *cavan idim* > *cavanıydım/cavandım.* If the stem ends in a vowel, the copula ***idi*** is suffixed as ***-(y)dı/(y)di/(y)du/(y)dü*** followed by necessary personal endings: *xəstə idi* > *xəstəydi; üzgüçü idiniz* > *üzgüçüydünüz.*

The negative form of the category of predicativity in the past is constructed by adding the inflectional suffix ***-di*** to the particle ***deyil***.

Mən dünən yorğun deyildim.	"I was not tired yesterday."
Sən dünən yorğun deyildin.	"You (sing.) were not tired yesterday."
O, dünən yorğun deyildi.	"(S)he was not tired yesterday."
Biz dünən yorğun deyildik.	"We were not tired yesterday."
Siz dünən yorğun deyildiniz.	"You (pl.) were not tired yesterday."
Onlar dünən yorğun deyildilər.	"They were not tired yesterday."

The words ***var*** and ***yox*** are used with the auxilliary verb ***idi*** to express the past tense. The ending ***-dı/di/du/dü*** derived from the verb ***idi*** may also be used instead of the verb itself.

Dünən yaxşı konsert var idi. / Dünən yaxşı konsert vardı.

"There was a good/nice concert yesterday."

Keçən ay festival var idi. / Keçən ay festival vardı.
"There was a festival last month."

Keçən il müsabiqə yox idi. / Keçən il müsabiqə yoxdu.
"There was no competition last year."

Dünən evdən çıxmağa həvəsim yox idi. / Dünən evdən çıxmağa həvəsim yoxdu.
"I didn't have a desire to go out yesterday."

2.11.4.1.10.3. *Ol* Predicate in the Present (Indiscrete Habitual or Progressive State/Condition in the Present): The Construction "Nominal Predicate + *olur* + Personal Ending"

For expressing a state or condition occurring at different times or in general, the verb ***ol*** in the Present Simple (***olur***) is used.

Mən yorğun oluram.	"I am usually tired." or "I become tired."
Sən yorğun olursan.	"You (sing.) are usually tired." or "You (sing.) become tired."
O yorğun olur.	"(S)he is usually tired." or "(S)he becomes tired."
Biz yorğun oluruq.	"We are usually tired." or "We become tired."
Siz yorğun olursunuz.	"You (pl.) are usually tired." or "You (pl.) become tired."
Onlar yorğun olurlar.	"They are usually tired." or "They become tired."

To form negative forms of the ***ol*** predicate in the Present, the negation marker *-**m*** is added before the tense/aspect marker:

Mən yorğun olmuram.	"I am usually not tired." or "I do not become tired."
Sən yorğun olmursan.	"You (sing.) are usually not tired." or "You (sing.) do not become tired."
O yorğun olmur.	"(S)he is usually not tired." or "(S)he does not become tired."
Biz yorğun olmuruq.	"We are usually not tired." or "We do not become tired."
Siz yorğun olmursunuz.	"You (pl.)are usually not tired." or "You (pl.) do not become tired."
Onlar yorğun olmurlar.	"They are usually not tired." or "They do not become tired."

The verb ***olmaq*** may also express a continuous action resulting in a definite state.

Sizinlə işləyə-işlərə daha təcrübəli oluram.	"Working with you, I am becoming more (and more) experienced."

2.11.4.1.10.4. *Ol* Predicate in the Past (Discrete State/Condition in the Past): The Construction "Nominal Predicate + *oldu* + Personal Ending"

The discrete state in the past is also constructed by means of the verb ***ol*** in the Past Simple (***oldu***), which takes respective personal endings where necessary and follows a nominal predicate. In this context, the verb ***ol*** is used as an equivalent of the English verb "to become".

Mən azad oldum.	"I became free."
Sən azad oldun.	"You (sing.) became free."
O azad oldu.	"(S)he became free."
Biz azad olduq.	"We became free."
Siz azad oldunuz.	"You (pl.) became free."
Onlar azad oldular.	"They became free."

The negative form of this construction is formed by adding the negation marker ***-ma/mə*** after the stem ***ol***.

Mən azad olmadım.	"I did not become free."
Sən azad olmadın.	"You (sing.) did not become free."
O azad olmadı.	"(S)he did not become free."
Biz azad olmadınız.	"We did not become free."
Siz azad olmadınız.	"You (pl.) did not become free."
Onlar azad olmadılar.	"They did not become free."

2.11.4.1.10.5. *Ol* Predicate in the Future Definite (Definite State in the Future): The Construction "Nominal Predicate + *olacaq* + Personal Ending"

The definite state in the future is constructed by means of the verb ***ol*** in the Future Definite (***olacaq***), which takes respective personal endings where necessary and follows a predicate noun or adjective. In this context, ***ol*** is used as an equivalent of the English verb "to be/to become". This construction expresses a future state which is certain.

Mən azad olacağam.	"I will become free."
Sən azad olacaqsan.	"You (sing.) will become free."
O azad olacaq(dır).	"(S)he will become free."
Biz azad olacağıq.	"We will become free."
Siz azad olacaqsınız.	"You (pl.) will become free."
Onlar azad olacaqlar.	"They will become free."

The negative form of the ***ol*** predicate in the Future Definite is constructed by adding the negation marker ***-ma/mə*** after the stem ***ol***.

Mən azad olmayacağam.	"I will not become free."
Sən azad olmayacaqsan.	"You (sing.) will not become free."
O azad olmayacaq(dır).	"(S)he will not become free."
Biz azad olmayacağıq.	"We will not become free."
Siz azad olmayacaqsınız.	"You (pl.) will not become free."
Onlar azad olmayacaqlar.	"They will not become free."

More examples follow:

Bir azdan saat 5 olacaq.	"It will be 5 o'clock in a while."
Sağlam qidalansan, sağlam olacaqsan.	"If you eat healthy, you will be healthy."
Auditoruyanın gözünün içinə baxmasan, həyəcanlı olmayacaqsan.	"If you do not look into the eyes of the audience, you will not be/become nervous."
Mən həkim olacağam.	"I will become a doctor."
Təəssüf ki, o gün sənlə olmayacağıq.	"It is a pity that we will not be with you on that day."

2.11.4.1.10.6. *Ol* Predicate in the Future Indefinite (Indefinite/Uncertain State in the Future): The Construction "Nominal Predicate + *olar* + Personal Ending"

The indefinite state in the future is constructed by means of the verb ***ol*** in the Future Indefinite, which takes respective personal endings where necessary and follows a predicate noun or adjective. In this context, ***ol*** is used as an equivalent of the English verb "to be/to become". This construction expresses a future state which is probable but not certain.

Mən sabaha hazır olaram.	"I will probably be ready by tomorrow."
Sən sabaha hazır olarsan.	"You (sing.) will probably be ready by tomorrow."
O, sabaha hazır olar.	"(S)he will probably be ready by tomorrow."
Biz sabaha hazır olarıq.	"We will probably be ready by tomorrow."
Siz sabaha hazır olarsınız.	"You (pl.) will probably be ready by tomorrow."
Onlar sabaha hazır olarlar.	"They will probably be ready by tomorrow."

The negative form of the ***ol*** predicate in the Future Indefinite is constructed by adding the negation marker ***-m*** after the stem ***ol***.

Mən sabaha hazır olmaram.	"I will probably not be ready by tomorrow."
Sən sabaha hazır olmazsan.	"You (sing.) will probably not be ready by tomorrow."
O, sabaha hazır olmaz.	"(S)he will probably not be ready by tomorrow."
Biz sabaha hazır olmarıq.	"We will probably be ready by tomorrow."
Siz sabaha hazır olmazsınız.	"You (pl.) will probably not be ready by tomorrow."
Onlar sabaha hazır olmazlar.	"They will probably not be ready by tomorrow."

2.11.4.2. Complex Tense/Aspect Forms

2.11.4.2.1. Past Continuous: The Construction "Verb Stem + *-(y)ır/(y)ir/(y)ur/(y)ür + -dı/di/du/dü* + Personal Ending"

The Past Continuous, which is semantically equivalent to the English Past Continuous Tense, is formed by means of adding the morpheme cluster **"*-(y)ır/(y)ir/(y)ur/(y)ür + -dı/di/du/dü*"** to a verb stem. Personal endings are added after the tense/aspect markers.

Mən yazırdım.	"I was writing."
Sən yazırdın.	"You (sing.) were writing."
O yazırdı.	"(S)he was writing.
Biz yazırdıq.	"We were writing."
Siz yazırdınız.	"You (pl.) were writing."
Onlar yazırdılar.	"They were writing."
Mən gəlirdim.	"I was coming."
Sən gəlirdin.	"You (sing.) were coming."
O gəlirdi.	"(S)he was coming."
Biz gəlirdik.	"We were coming."
Siz gəlirdiniz.	"You (pl.) were coming."
Onlar gəlirdilər.	"They were coming."
Mən otururdum.	"I was sitting."
Sən otururdun.	"You (sing.) were sitting."
O otururdu.	"(S)he was sitting."
Biz otururduq.	"We were sitting."
Siz otururdunuz.	"You (pl.) were sitting."
Onlar otururdular.	"They were sitting."
Mən görürdüm.	"I was seeing."
Sən görürdüm.	"You (sing.) were seeing."
O görürdü.	"(S)he was seeing."
Biz görürdük.	"We were seeing."
Siz görürdünüz.	"You (pl.) were seeing."
Onlar görürdülər.	"They were seeing."
Mən başlayırdım.	"I was starting."
Sən başlayırdın.	"You (sing.) were starting."
O başlayırdı.	"(S)he was starting."
Biz başlayırdıq.	"We were starting."
Siz başlayırdınız.	"You (pl.) were starting."
Onlar başlayırdılar.	"They were starting."

The negative form of the Past Continuous is constructed by adding the negation marker ***-m*** before the marker ***-ır/ir/ur/ür.***

Mən yazmırdım.	"I was not writing."
Sən yazmırdın.	"You (sing.) were not writing."
O yazmırdı.	"(S)he was not writing."
Biz yazmırdıq.	"We were not writing."
Siz yazmırdınız.	"You (pl.) were not writing."
Onlar yazmırdılar.	"They were not writing."
Mən gəlmirdim.	"I was not coming."
Sən gəlmirdin.	"You (sing.) were not coming."
O gəlmirdi.	"(S)he was not coming."
Biz gəlmirdik.	"We were not coming."
Siz gəlmirdiniz	"You (pl.) were not coming."

Onlar gəlmirdilər.	"They were not coming."
Mən oturmurdum.	"I was not sitting."
Sən oturmurdun.	"You (sing.) were not sitting."
O oturmurdu.	"(S)he was not sitting."
Biz oturmurduq.	"We were not sitting."
Siz oturmurdunuz.	"You (pl.) were not sitting."
Onlar oturmurdular.	"They were not sitting."
Mən görmürdüm.	"I was not seeing."
Sən görmürdün.	"You (sing.) were not seeing."
O görmürdü.	"(S)he was not seeing."
Biz görmürdük.	"We were not seeing."
Siz görmürdünüz.	"You (pl.) were not seeing."
Onlar görmürdülər.	"They were not seeing."
Mən başlamırdım.	"I was not starting."
Sən başlamırdın.	"You (sing.) were not starting."
O başlamırdı.	"(S)he was not starting."
Biz başlamırdıq.	"We were not starting."
Siz başlamırdınız.	"You (pl.) were not starting."
Onlar başlamırdılar.	"They were not starting."

As in the case of the English Past Continuous Tense form, the Azerbaijani Past Continuous expresses an action in progress, which occurs at a definite time in the past or simultaneously with another action in the past. The second (simultaneously occurring) action in the past is usually expressed by non-finite verbal forms "stem+ ***-(y)anda/(y)əndə***" or "stem + ***-(y)arkən/(y)ərkən***", which form adverbial phrases from verbs.

*Mən sənin**lə** danışanda o öz otağında yatırdı.*
"When I was speaking with you, (s)he was sleeping in her/his room."

Dünən saat 5-də mən filmə baxırdım.
"I was watching a movie at 5 o'clock yesterday."

Dünən bu vaxt o bizimlə çay içirdi.
"At this time yesterday he was drinking tea with us."

*Sizə qulaq as**arkən** keçmiş günlərimizi xatırla**y**ırdıq.*
"As we were listening to you, we were remembering our old days."

The Past Continuous also expresses an iterative action, which repeatedly occurred in the past.

*Tbilisidə yaşa**y**anda tez-tez bu bazara gəlirdik.*
"When we lived in Tbilisi, we often came to this market."

Onlar Bakıda olarkən arabir bizimlə görüşürdülər.
"When they were in Baku, they met us from time to time."

The Past Continuous is also used to express an action or an event that was about to be completed.

Elə işimi qurtarırdım ki, bacım gəldi.
"I was about to finish my work when my sister came."

Evdən çıxmaq istəyirdim ki, yağış başladı.
"I was about to leave home when the rain began."

The Past Continuous is also used as an equivalent of the Simple Past if there is an implication of disappointment, dissatisfaction, reprimand etc. expressed by the speaker. Typically, this meaning of the Past Continuous is realized in ingterrogative sentences.

Yorğun idinsə, niyə gəlirdin?
"If you were tired, why did you (sing.) come?"

Çay istəyirdisə, niyə vermirdiniz?
"If ((s)he) wanted tea, why didn't you give [tea to her/him]?"

2.11.4.2.2. Past Perfect (Pluperfect): The Construction "Verb Stem + *-mış/miş/muş/müş* + *-dı/di/du/dü* + Personal Ending"

Past Perfect (Pluperfect) in Azerbaijani is semantically equivalent to the English Past Perfect Tense and is formed by means of adding the morpheme cluster "***-mış/miş/muş/müş + -dı/di/du/dü***" to verb stems. As in the English language, the Past Perfect expresses an action/state/condition that was completed before a definite time in the past or before another action in the past. However, the Past Perfect in Azerbaijani is semantically broader and may express an action/state/condition that occurred a long time ago in the past. The second (following) action in the past is usually expressed by non-finite verbal forms "stem + ***-(y)anda/(y)əndə***" or "stem + ***-(y)arkən/(y)ərkən***" "***-mazdan/məzdən + əvvəl***", which form adverbial phrases from verbs.

Mən yazmışdım.	"I had written."
Sən yazmışdın.	"You (sing.) had written."
O yazmışdı.	"(S)he had written."
Biz yazmışdıq.	"We had written."
Siz yazmışdınız.	"You (pl.) had written."
Onlar yazmışdılar.	"They had written."
Mən gəlmişdim.	"I had come."
Sən gəlmişdin.	"You (sing.) had come."
O gəlmişdi.	"(S)he had come."
Biz gəlmişdik.	"We had had come."
Siz gəlmişdiniz.	"You (pl.) had come."
Onlar gəlmişdilər.	"They had come."
Mən oturmuşdum.	"I had sat (down)."
Sən oturmuşdun.	"You (sing.) had sat (down)."
O oturmuşdu.	"(S)he had sat (down)."
Biz oturmuşduq.	"We had had sat (down)."
Siz oturmuşdunuz.	"You (pl.) had sat (down)."

Onlar oturmuşdular.	"They had sat (down)."
Mən görmüşdüm.	"I had seen."
Sən görmüşdün.	"You (sing.) had seen."
O görmüşdü.	"(S)he had seen."
Biz görmüşdük.	"We had had seen."
Siz görmüşdünüz.	"You (pl.) had seen."
Onlar görmüşdülər.	"They had seen."
Mən başlamışdım.	"I had started."
Sən başlamışdın.	"You (sing.) had started."
O başlamışdı.	"(S)he had started."
Biz başlamışdıq.	"We had started."
Siz başlamışdınız.	"You (pl.)had started."
Onlar başlamışdılar.	"They had started."

Mən evə çatanda artıq qonaqlar getmişdilər.
"When I reached home, the guests had already left."

Bunu Amerikada olanda almışdım.
"I bought it when I was in the USA (lit. I had bought it when I was in the USA)."

O, evə gələndə hamı yatmışdı.
*"*When (s)he came home, everyone had gone asleep."

Mən dünən saat ikidə artıq yeməyi bişirmişdim.
"By two o'clock (lit. "at two o'clock") yesterday I had already cooked the meal."

2007-ci ildə artıq 3 il idi ki, mən Bakıya köçmüşdüm.
"By 2007 (lit. "in 2007"), it had already been 3 years since I moved to Baku."

Biz nahar yeməyinə başladıqda saat ikini keçmişdi.
*"*It was past two o'clock when we started eating dinner."

O, universiteti bitirdikdə artıq çoxdan iş təklifi almışdı.
"(S)he had received a job offer long before (s)he graduated from the University (lit. When (s)he graduated from the University, (s)he had already received a job offer a long time earlier)."

Sənə sms göndərməzdən əvvəl onunla danışmışdım.
"I had spoken to her/him before I sent you an SMS."

The negative form of the Past Perfect is constructed by adding the negation marker ***-ma/mə*** before the marker ***-mış/miş*.**

Mən yazmamışdım.	"I had not written."
Sən yazmamışdın.	"You (sing.) had not written."
O yazmamışdı.	"(S)he had not written."
Biz yazmamışdıq.	"We had not written."
Siz yazmamışdınız.	"You (pl.) had not written."
Onlar yazmamışdılar.	"They had not written."

Mən gəlməmişdim.	"I had not come."
Sən gəlməmişdin.	"You (sing.) had not come."
O gəlməmişdi.	"(S)he had not come."
Biz gəlməmişdik.	"We had not come."
Siz gəlməmişdiniz.	"You (pl.) had not come."
Onlar gəlməmişdilər.	"They had not come."
Mən oturmamışdım.	"I had not sat down." / "I was not seated."
Sən oturmamışdın.	"You (sing.) had not sat down." / "You (sing.) were not seated."
O oturmamışdı.	"(S)he had not sat down." / "(S)he was not seated."
Biz oturmamışdıq.	"We had not sat down." / "We were not seated."
Siz oturmamışdınız.	"You (pl.) had not sat down." /"You (pl.) were not seated."
Onlar oturmamışdılar.	"They had not sat down." / "They were not seated."
Mən görməmişdim.	"I had not seen."
Sən görməmişdin.	"You (sing.) had not seen."
O görməmişdi.	"(S)he had not seen."
Biz görməmişdik.	"We had not seen."
Siz görməmişdiniz.	"You (pl.) had not seen."
Onlar görməmişdilər.	"They had not seen."
Mən başlamamışdım.	"I had not started."
Sən başlamamışdın.	"You (sing.) had not started."
O başlamamışdı.	"(S)he had not started."
Biz başlamamışdıq.	"We had not started."
Siz başlamamışdınız.	"You (pl.) had not started."
Onlar başlamamışdılar.	"They had not started."

The Past Perfect also expresses an action that took place some time before the same current action (performed by the speaker or by another person)

Mən bu filmə baxmışdım.
"I had watched this movie." (This is an example of a situation when someone who joins (or witnesses) the process of the watching of a movie has already watched this movie before).

Bu mənim buraya ikinci səfərimdir; ilk dəfə iki il əvvəl burada olmuşdum.
"This is my second trip here; I was here (lit. "I had been here") two years ago."

2.11.4.2.3. Future Definite in the Past: The Construction "Verb Stem + *-(y)acaq/(y)əcək* + *-dı/di* + Personal Ending"

The Future Definite in the Past is formed by means of adding the morpheme cluster "***-(y)acaq/(y)əcək + -dı/di***" to verb stems.

Examples of the conjugation of verbs in the Future Definite in the Past (affirmative):

Mən yazacaqdım/gələcəkdim/başlayacaqdım.
"I was going to write/come/start."

Sən yazacaqdın/gələcəkdin/başlayacaqdın.
"You (sing.) were going to write/come/start."

O yazacaqdı/gələcəkdi/başlayacaqdı.
"((S)he/it was going to write/come/start."

Biz yazacaqdıq/gələcəkdik/başlayacaqdıq.
"We were going to write/come/start."

Siz yazacaqdınız/gələcəkdiniz/başlayacaqdınız.
"You (pl.) were going to write/come/start."

Onlar yazacaqdılar/gələcəkdilər/başlayacaqdılar.
"They were going to write/come/start."

Examples of the conjugation of verbs in the Future Definite in the Past (negative):

Mən yazmayacaqdım/gəlməyəcəkdim/başlamayacaqdım.
"I was not going to write/come/start."

Sən yazmayacaqdın/gəlməyəcəkdin/başlamayacaqdın.
"You (sing.)were not going to write/come/start."

O yazmayacaqdı/gəlməyəcəkdi/başlamayacaqdı.
"(S)he/it was not going to write/come/start."

Biz yazmayacaqdıq/gəlməyəcəkdik/başlamayacaqdıq.
"We were not going to write/come/start."

Siz yazmayacaqdınız/gəlməyəcəkdiniz/başlamayacaqdınız.
"You (pl.) were not going to write/come/start."

Onlar yazmayacaqdılar/gəlməyəcəkdilər/başlamayacaqdılar.
"They were not going to write/come/start."

The Future Definite in the Past expresses an intended or expected action/state/condition that either was not realized or the realization of which is unknown to the speaker. The Future Definite in the Past expresses the meaning similar to the past forms of the verbs "to be supposed to", "to intend (to do smth)", "to be going to", and "to be planning (to do smth)".

Bu gün sizə gələcəkdim, amma vaxt tapmadım.
"I was going/I was intending to come and visit you, but I did not find time."

Dünən yağış yağacaqdı, amma yağmadı.

"It was supposed to rain yesterday, but it didn't."

Bu gün bunu sənə deyəcəkdim, lakin demədim.
"I was planning to say this to you today, but I didn't."

Az qala unudacaqdım. Yaxşı ki, yadıma saldın.
"I almost forgot. Glad you reminded me."

Axşam o bizə gələcəkdi, amma anası xəstələndiyi üçün gəlməyəcək.
"(S)he was going to come to our place, but (s)he will not (come) because her/his mother fell ill."

Bəs bu gün kitabı mənə gətirəcəkdin? Niyə unutdun?
"But you were going to bring the book to me today. Why did you forget?"

Bəs onlar bu gün həkimə gedəcəkdilər? Niyə getmədilər?
*"*But they were going to visit the doctor today. Why didn't they?"

Sən bu yay İstanbula gedəcəkdin. Getdin?
"You were going to go to Istanbul this summer. Did you go?"

The Future Definite in the Past also implies that the speaker is certain that an action/situation/condition would have occurred under certain circumstances. Thus, verbs in main clauses of composite complex sentences with adverbial clauses of condition are used in the Future Indefinite in the Past if the adverbial clause of condition implies that the occurrence of an action/situation/condition was real.

Evdən bir az tez çıxsaydım, paradı görəcəkdim.
"If I had left home a bit earlier, I would have seen the parade."

The Future Definite in the Past is also used to express an action or an event which nearly happened (which was about to happen but did not take place).

Az qala yıxılacaqdım.	"I almost fell."
Az qala unudacaqdım.	"I almost forgot."
Elə bunu sənə deyəcəkdim ki, kimsə qapını açdı.	"I was about to tell you this when someone opened the door."

2.11.4.2.4. Future Indefinite in the Past: The Construction "Verb Stem + *-(y)ar/(y)ər* + *-dı/di* + Personal Ending"

Future Indefinite in the Past is formed by adding *"**-(y)ar/(y)ər + idi***" to verb stems.

Mən yazardım.	"I would write."
Sən yazardın.	"You (sing.) would write."
O yazardı.	"(S)he would write."
Biz yazardıq.	"We would write."
Siz yazardınız.	"You (pl.) would write."
Onlar yazardılar.	"They would write."

Mən gələrdim.	"I would come."
Sən gələrdin.	"You (sing.) would come."
O gələrdi.	"(S)he would come."
Biz gələrdik.	"We would come."
Siz gələrdiniz.	"You (pl.) would come."
Onlar gələrdilər.	"They would come."

Mən yazmazdım.	"I would not write."
Sən yazmazdın.	"You (sing.) would not write."
O yazmazdı.	"(S)he would not write."
Biz yazmazdıq.	"We would not write."
Siz yazmazdınız.	"You (pl.) would not write."
Onlar yazmazdılar.	"They would not write."

Mən gəlməzdim.	"I would not come."
Sən gəlməzdin.	"You (sing.) would not come."
O gəlməzdi.	"(S)he would not come."
Biz gəlməzdik.	"We would not come."
Siz gəlməzdiniz.	"You (pl.) would not come."
Onlar gəlməzdilər.	"They would not come."

The Future Indefinite in the Past expresses an action/state/condition that could occur in the future according to the speaker's assumption.

Qubaya gedəndə Elmana da deyin, məncə, o da sizə qoşulmaq istəyərdi.
"Also, tell Elman when you go to Quba ─ I think he might want to join you."

The Future Indefinite in the Past also expresses an action/state/condition that could have occurred in the past but was not realized due to some reason.

Təəssüf ki, sənin Qubaya getmək istədiyini bilməmişəm; yoxsa keçən həftə oraya gedəndə sənə də deyərdim. "Unfortunately, I did not know that you wanted to go to Guba; otherwise, I would have told you when I went there last week.

Verbs in main clauses of composite complex sentences with adverbial clauses of condition are used in the Future Indefinite in the Past if the adverbial clause of condition implies an unreal or a half-real situation.

Çay dəmləsəydin, içərdik.
a) "We would have had tea if you had made it." (unrealistic situation: we did not have tea because you had not made it.)
b) "We would have tea if you made it." (half-realistic situation (wish, desire, possibility): it is still possible/it is desirable that you make tea so that we have it.)

The Future Indefinite in the Past is also used to express an action that was habitual in the past, or took place in a continuous way during some time in the past, but is no longer happening.

Mənim babam həmişə bizə nağıl danışardı.	"My grandpa used to tell us fairly tales."
Biz həmişə bu parkda görüşərdik.	"We used to meet in this park."

O <u>heç vaxt</u> yalan danış<u>mazdı</u>.	"He would never tell lies."
Mənim atam <u>həmişə</u> səliqəli geyin<u>ərdi</u>.	"My father always dressed neatly."

2.11.4.3. Expressing Time

In Azerbaijani, there is a 24-hour system of expressing time. To indicate time, i.e., to say what time it is, words expressing an hour or a minute follow the word ***saat*** "o'clock" and become the predicate of the sentence. Thus, the personal ending of the 3rd person singular is added to the word expressing time. ***Saat 4-dür*** "It is 4 o'clock"; ***Saat 5.20-dir*** "It is 5.20". It is possible to use a 12-hour system in Azerbaijani as well. In this case, if necessary, the words ***səhər*** "morning", *gündüz/günorta* "day", ***axşam*** "evening" and ***gecə*** "night" may be used before the word ***saat***. When indicating time between 12.00 p.m. and 12.00 a.m. using the 24-hour system, the entire pattern including the elements for the hour and the minutes is applied: ***saat 23.00-dır*** "It is 23.00"; ***Saat 22.45-dir*** "It is 22.45".

There are other models of temporal expressions in Azerbaijani with the use of English equivalents of "to", "past" and "half".

<u>qalır/qalıb</u> "to". When this model is applied, the word expressing the hour is used in the dative case, and the word expressing the minutes is used in the nominative case and is followed by the word *dəqiqə* "minute": *Saat beşə on dəqiqə* ***qalır/qalıb*** "It is ten to five".

<u>işləyir/işləyib</u> "past". When this model is applied, the word expressing the hour is used in the dative case, and the word expressing the minutes is used in the nominative case and is followed by the word *dəqiqə* "minute". The word ***işləyir/işləyib*** "past" follows the number which indicates an incomplete hour. Thus, the word ***işləyir/işləyib*** "past" is followed by the word expressing the next hour: *Saat beşə on dəqiqə* ***işləyir/işləyib*** "It is ten past four".

<u>yarısıdır</u> "half (lit. It is half)." The word ***yarısıdır*** follows the number which indicates an incomplete hour. Thus, if one wants to say "it is half past eight" in Azerbaijani, (s)he would need to use the word expressing the following hour – in this case "nine". So, the literal translation of "it is half past eight" will be "it is half of nine". The number preceding the word will be in the genitive case. *Saat doqquz****un (9-un) yarısıdır*** "It is half past eight". *Saat 12-****nin yarısıdır*** "It is half past 11".

In order to ask what time it is, the word ***neçə?*** "how many?"/"how much?" is used as a nominal predicative forming the predicate of the sentence: *Saat* ***neçədir****?* "What time is it?"

The models involving temporal words are not used with numbers from 13 to 24 indicating time between 12.00 p.m. and 12.00 a.m. by the 24-hour system. Thus, it is not possible to say ***22-yə 10 dəqiqə qalır*** or ***14-ə 15 dəqiqə işləyir***. The correct of formulating these two time indications will be *Saat 10-a 10 dəqiqə qalır "*It is 10 minutes to 10" and *Saat 2-yə 15 dəqiqə işləyir "*It is 15 minutes past 1", respectively.

2.11.4.3.1. At what time?

To express at what time something will occur, the word expressing the hour or the minutes is used in the locative case. Thus, the numeral expressing the time is used with the case marker ***–da/də***: *Saat 7****-də*** "at 7 o'clock". *Saat 12.14****-də*** - "at 12.14". ***Saat*** *23.40****-da*** – "at 23.40". In order to ask at what time something will occur, the word ***neçə?*** is used in the locative case: *Saat neçə<u>də</u>?* "At what time?"

Other models which use equivalents of the English temporal elements such as "to", "past" and "half" are also applied to indicate at what time something will occur. In this case, the words ***işləmiş*** "past", ***qalmış*** "to" and ***yarısında*** "half (past)" are used:

saat 10-a 10 dəqiqə ***qalmış*** "at 10 to 10" (i.e., 9.50)
saat 2-yə 20 dəqiqə ***işləmiş*** "at 20 past 1" (i.e., 1.20)
saat 9-un ***yarısında*** "at half past 8" (i.e., 8.30)

Saat 11-ə 15 dəqiqə qalmış aşağıda olacağam. "I will be downstairs at 15 to 11 (i.e., 10.45)."
O, saat 2-yə 10 dəqiqə işləmiş evdən çıxdı. "He left home at 10 past 1 (i.e., 1.10)."

NOTE 55. In writing, the word ***dəqiqə*** is shortened and used as ***dəq***. *Saat 11-ə 15* ***dəq***. *qalmış aşağıda olacağam.* "I will be downstairs at 15 to 11 (i.e., 10.45)".

More examples follow:

	09. 20	08. 45	07. 30
Saat neçədir? "What time is it?"	*Saat ona 20 dəqiqə işləyir. / Saat doqquz iyirmidir.* "It is 20 minutes past nine."/ "It is 9.20."	*Saat doqquza 15 dəqiqə qalır. / Saat səkkiz qırx beşdir.* "It is 15 minutes to nine."/ "It is 8.45."	*Saat səkkizin yarısıdır. / Saat yeddi otuzdur.* "It is half past seven." / "It is 7.30."
Dərs *saat neçədə başlayır?* "What time does the class begin?"	*Saat ona 20 dəqiqə işləmiş başlayır. / Saat doqquz iyirmidə başlayır.* "(The class) begins at 20 minutes past nine." / "(The class) begins at 9.20."	*Saat doqquza 15 dəqiqə qalmış başlayır. / Saat səkkiz qırx beşdə başlayır.* "(The class) begins at 15 minutes to nine." / "(The class) begins at 8.45."	*Saat səkkizin yarısında başlayır. / Saat yeddi otuzda başlayır.* "(The class) begins at half past seven." / "(The class) begins at 7.30."

2.11.5. MODALITY

2.11.5.1. Imperative

The Imperative Mood expresses order, request, wish, advice, demand, insistence etc., and thus also involves the semantic functions of voluntative and sometimes optative:

Get!	"Go!" (sing.)
Dayanın!	"Stop! (pl.)
Xoşbəxt ol!	"Be happy" (sing.)
Üzünüz hər zaman gülsün!	"Let you always smile! (lit. Let your face always smile!)" (pl.)

The Imperative Mood is formed by adding the following markers to verb stems:

1st person sing: *-(y)ım(y)/im/(y)um/(y)üm*
1st person plural: *-(y)aq/(y)ək*
2nd person singular - no marker
2nd person plural *-(y)ın/(y)in/(y)un/(y)ün*
3rd person sing: *-sın/sin/sun/sün*
3rd person plural: *-sınlar/sinlər/sunlar/sünlər*

As seen from the above formulas, if the verb stem ends in a vowel, the liaison ***y*** is used before the inflectional suffixes ***-ım/im/um/üm; -aq/ək; -ın/in/un/ün***.

Mən yazım/gəlim/oturum /üzüm/başlayım.
"Let me write/come/sit (down)/swim/start."

Sən yaz/gəl/otur/üz/başla
"(You (sing.)) write/come/sit (down)/swim/start."

O yazsın/gəlsin/otursun/üzsün/başlasın.
"Let her/him write/come/sit (down) /swim /start."

Biz yazaq/gələk /oturaq/üzək/başlayaq.
"Let us write/come/sit (down)/swim/start."

Siz yazın/gəlin/oturun/üzün/başlayın.
"(You (pl.)) write/come/sit (down)/swim/start."

Onlar yazsınıar/gəlsinlər/oturşunlar/üzsünlər/başlasınlar.
"Let them write/come/sit (down)/swim/start."

*Mən bağla**y**ım.*	"Let me close"
*Mən gözlə**y**im.*	"Let me wait"
*Mən oxu**y**um.*	"Let me read."/ "Let me sing"
*Mən bürü**y**üm/bük**ü**m.*	"Let me wrap"
Sən bağla.	"(You (sing.)) close."
Sən gözlə.	"(You (sing.)) wait."
Sən oxu.	"(You (sing.)) read."/ "(You (sing.)) sing."
Sən bürü/bük.	"(You (sing.)) wrap."
O bağlasın.	"Let her/him close."
O gözləsin.	"Let her/him wait."
O oxusun.	"Let her/him read."/ "Let her/him sing."
O bürüsün/büksün.	"Let her/him wrap."
*Biz bağla**y**aq.*	"Let us close."
*Biz gözlə**y**ək.*	"Let us wait."
*Biz oxu**y**aq.*	"Let us read." / "Let us sing."
*Biz bürü**y**ək/bükək.*	"Let us wrap."
*Siz bağla**y**ın.*	"(You (pl.)) close."
*Siz gözlə**y**in.*	"(You (pl.)) wait."
*Siz oxu**y**un.*	"(You (pl.)) read." / "(You (pl.)) sing."
*Siz bürü**y**ün/bükün.*	"(You (pl.)) wrap."
Onlar bağlasın(lar.)	"Let them close."
Onlar gözləsin(lər).	"Let them wait."

Onlar oxu<u>sun</u>(<u>lar</u>). "Let them read."/ "Let them sing."
Onlar bürü<u>sün</u>(lər)/büksün(lər). "Let them wrap."

The Imperative used in the first person usually expresses wish, desire, request, or decision and is semantically compatible with the voluntative or optative.

Yaxşısı budur, mən gedim. "It is better that I go."
Saat ikidə burda görüşək. "Let us meet here at two o'clock."
Sənə kömək edim. "Let me help you."

If a sentence in the Imperative Mood, where the predicate is in the 1st or 3rd person (sing. or pl.), is structured as an interrogative sentence, it expresses a request for permission or for agreement. In this sense, Imperative acquires an additional function of permissive, deontic, suggestive, optative or voluntative modality.

Mən oxu<u>yum</u>? "Shall I read?" / "Shall I sing?"
Bəlkə, balıq ye<u>yək</u>? "Shall we eat fish maybe?"
Sizə çay süz<u>üm</u>? "Shall I pour tea for you?"
Maşınla getmə<u>yək</u>? "Shan't we go by car?"

The particles ***qoy*** "let (sing.)" and ***qoyun*** "let (pl.)" may be used in the 1st and 3rd person imperative forms. The particles ***qoy*** and ***qoyun*** are not used in the 2nd person imperative form.

<u>Qoy</u> mən sənə kömək ed<u>im</u>. "Let me help you."
<u>Qoy</u> o sənin<u>lə</u> görüş<u>sün</u>. "Let her/him meet with you."

The negative form of the Imperative Mood is formed by means of adding the negation marker ***-ma/mə*** after the verb stem. The liaison ***y*** is used after the negation marker before the inflectional suffixes ***-(y)ım(y)/im; -(y)aq/(y)ək.***

Mən yaz<u>ma</u>yım/gəl<u>mə</u>yim/otur<u>ma</u>yım/üz<u>mə</u>yim/başla<u>ma</u>yım.
"Let me not write/come/sit (down)/swim/start."

Sən yaz<u>ma</u> /gəl<u>mə</u>/otur<u>ma</u> /üz<u>mə</u> /başla<u>ma</u>.
"You (sing.) do not write/come /sit (down)/swim/start."

O yaz<u>ma</u>sın/gəl<u>mə</u>sin/otur<u>ma</u>sın/üz<u>mə</u>sin/başla<u>ma</u>sın.
"Let her/him not write/come/sit (down)/swim/start."

Biz yaz<u>ma</u>yaq/gəl<u>mə</u>yək/otur<u>ma</u>yaq/üz<u>mə</u>yək/başla<u>ma</u>yaq.
"Let us not write /come/sit (down)/swim/start."

Siz yaz<u>ma</u>yın/gəl<u>mə</u>yin/otur<u>ma</u>yın/üz<u>mə</u>yin/başla<u>ma</u>yın.
"You (pl.) do not write/come/sit (down)/swim/start."

Onlar yaz<u>ma</u>sınıar/gəl<u>mə</u>sinlər/otur<u>ma</u>sınlar/üz<u>mə</u>sinlər/başla<u>ma</u>sınlar.
"Let them not write /come/sit (down)/swim/start."

Mən al<u>ma</u>yım. "Let me not buy."
Mən get<u>mə</u>yim. "Let me not go."

Mən oxumayım.	"Let me not read." / "Let me not sing."
Mən gülməyim.	"Let me not laugh."
Sən alma.	"(You (sing.)) don't buy."
Sən getmə.	"(You (sing.)) don't go."
Sən oxuma.	"(You (sing.)) don't read." / "(You (sing.)) don't sing."
Sən gülmə.	"(You (sing.)) don't laugh."
O almasın.	"Let her/him not buy."
O getməsin.	"Let her/him not go."
O oxumasın.	"Let her/him not read." / "Let her/him not sing."
O gülməsin.	"Let her/him now laugh."
Biz almayaq.	"Let us not buy."
Biz getməyək.	"Let us not go."
Biz oxumayaq.	"Let us not read." / "Let us not sing."
Biz gülməyək.	"Let us not laugh."
Siz almayın.	"(You (pl.)) don't buy."
Siz getməyin.	"(You (pl.)) don't go."
Siz oxumayın.	"(You (pl.)) don't read." / "You (pl.) don't sing."
Siz gülməyin.	"(You (pl.)) don't laugh."
Onlar almasınlar.	"Let them not buy."
Onlar getməsinlər.	"Let them not go."
Onlar oxumasınlar.	"Let them not read." / " Let them not sing."
Onlar gülməsinlər.	"Let them not laugh."

NOTE 56. The negation marker *–**ma/mə*** is pronounced as ***-mı/mi*** when used in the 1st person (sing. and pl.) and in the 2nd person (pl.) of the Imperative Mood:

Gəlməyim [Gəlmiyim]	"Let me not come."
Almayım [Almıyım]	"Let me not buy."
Getməyin [Getmiyin]	"Do not go (pl.)."
Yazmayın [Yazmıyın]	"Do not write (pl.)"

The interrogative form of the Imperative Mood is formed by means of applying the rising intonation to utterances or by means of adding the interrogative particle ***-mı/mi/mu/mü*** to the word that is the main point in interrogation. There is no interrogative form of the Imperative Mood for the 2nd person.

Sizə gəlim?	"Shall I come to your place?"
Metro ilə gedək?	"Shall we go by metro?"
Çay içəkmi?	"Shall we drink tea?"
Bu sarayın şəklini çəkək?	"Shall we take a photo of this palace?"
Mən səni burada gözləyim?	"Should I wait for you here?"
O bizə qoşulsunmu?	"Should (s)he join us?"
O sənə heç bir şey danışmasın?	"Shouldn't (s)he tell you anything?"
Onlar neçənci mərtəbəyə qalxsınlar?	"What floor shall they go up?"

2.11.5.2. Perfective:[12] The Marker - *mış/miş/muş/müş*

The Perfective in Azerbaijani implies that an action/state/condition is completed. Perfective constructions are formed by a perfective verbal form (verb stem + perfective marker ***-mış/miş/muş/müş***), followed by the copula ***ol*** in the relevant tense/aspect or mood form. In this respect, perfective constructions behave similarly to ***ol*** predicates.

2.11.5.2.1. Present Perfective Emphatic (Resultative or Habitual): The Construction "Verbal (Verb Stem + *-mış/miş/muş/müş*) + *olur* + Personal Elnding"

The Present Perfective Emphatic is constructed by adding the perfective marker ***-mış/miş/muş/müş*** to a verb stem followed by the linking verb ***ol*** in the Present Simple form (***olur***) with a relevant personal ending. This construction is used to express an additional (but not as strong as in the Past Perfective Emphatic) emphasis on an action/state/condition which, habitually or on a regular basis, appears as completed at or by a certain point in time or before another action starts.

Adətən, bu vaxtlar o, işdən qayıtmış olur.
"Usually, at this time, (s)he is back (lit. (s)he appears having returned) from work."

Əksər hallarda mən səhər saat 7-dək yuxudan oyanmış oluram.
"Most of the time I'm awake (lit. I appear to have waken up) by 7 a.m."

The Present Perfective Emphatic is also used to imply an accomplished action/state or condition.

Bu yolla onlar bizdən, biz də onlardan nəsə öyrənmiş oluruq.
"In this way, they learn (lit. they appear having learned) something from us and we learn (lit. we appear having learned) something from them."

2.11.5.2.2. Present Perfective Emphatic (Determinative): The Construction "Verbal (Verb Stem + *-mamış/məmiş)* + *deyil* + Personal Ending"

A perfective in the negative used together with the negative particle ***deyil*** implies a strong emphasis on the fact that an action was performed or a condition occurred. Thus, the Present Perfective Emphatic (Determinative) does not express negation and implies determinedness and certainty on the part of the speaker about a certain fact. The Present Perfective Emphatic (Determinative) is constructed by means of the perfective marker, which is preceded by a negation marker and followed by the negative particle ***deyil*** to which personal endings are attached.

[12] The perfective modality in Azerbaijani should not be confused with the perfective aspect which is expressed by perfect tense/aspect forms. There is a semantic difference between the two: the perfective modality conveys the speaker's attitude towards, or perception/interpretation of, a certain fact expressed by a perfective stem, while perfect tenses inform about completedness and/or resultativeness of an action. In other words, while the perfective modality conveys a speaker attitude (emphasizing, foregrounding, positing, expressing determinedness, objection, assertion, protest etc.), perfect tense forms highlight the fact that a certain action was completed at or by a certain point in time and have results possibly extending beyond such point.

Mən bütün bunları bilməmiş deyiləm.
"I do know all this." /"I certainly know all this." / "It is not that I do not know all this (lit. I am not [in the position of] not knowing/not having learned about all this)."

Biz sizi düşünməmiş deyilik.
"Of course, we think about you." / "We certainly think about you." / "It is not that we do not think about you (lit. We are not [in the position of] not thinking/not having thought about you)."

2.11.5.2.3. Past Perfective Emphatic (Resultative): The Construction "Verbal (Verb Stem + *-mış/miş/muş/müş)* + *oldu* + Personal Ending"

The Past Perfective Emphatic is constructed by adding the perfective marker ***-mış/miş/muş/müş*** to a verb stem followed by the linking verb ***ol*** in the Past Simple form (***oldu***) with a relevant personal ending. The Past Perfective Emphatic expresses strong emphasis on the fact that a certain action/state/condition was performed or experienced, the result of which has an impact on the present or future. The difference between the Past Perfective Emphatic and the Past Perfect is that the former has an additional focus on the completion of the action or experience at a certain point in the past while the latter has no such focus. On the other hand, the difference between the Past Perfective Emphatic and the Past Simple is that the former implies a completed action/state/condition with a potential impact on the present or future while the latter does not entail such an emphasis. Implicitly, the Past Perfective Emphatic implies that an action/state/condition was realized after some prior efforts, due to a certain/specific reason, or owing to some specific circumstances.

Nəhayət, bu yerləri görmüş olduq.	"Finally, we got to see these places."
Bir il ərzində bu bina da satılmış oldu.	"This building too got sold within one year."

2.11.5.2.4. Future Definite Perfective Emphatic (Resultative): The Construction "Verb Stem + *-mış/miş/muş/müş* + *olacaq* + Personal Ending"

The Future Definite Perfective Emphatic expresses a future action/state/condition that will be completed by a certain time in the future or before another action/state/condition starts. Compared to the Future Definite, the Future Definite Perfective Emphatic expresses an additional emphasis on the completion of an action/state/condition by a certain point in time in the future. The construction is formed by adding the perfective marker ***-mış/miş/muş/müş*** to a verb stem followed by the linking verb ***ol*** in the Future Definite (***olacaq***) with a relevant personal ending.

Sabah axşam saat 8-dək biz bütün görüşləri bitirmiş olacağıq.
"We will have finished all the meetings by 8 o'clock tomorrow evening."

Bu ayın axırına qədər biz iki yeni binanı istifadəyə vermiş olacağıq.
"By the end of this month we will have commissioned two new buildings."

Siz qayıdana kimi o, evdən çıxmış olacaq.
"By the time you get back, (s)he will have left home."

2.11.5.2.5. Future Indefinite Perfective Emphatic (Resultative): The Construction "Verb Stem + *-mış/miş/muş/müş* + *olar* + Personal Ending"

The Future Indefinite Perfective Emphatic expresses a future action/state/condition that might or will probably be completed by a certain time in the future or before another action/state/condition starts. Unlike the Future Definite Perfective Emphatic, which expresses certainty in regard to the occurrence of an action/state/condition, the Future Indefinite Perfective Emphatic implies that an action/state/condition will probably or possibly occur. The construction is formed by adding the perfective marker ***-mış/miş/muş/müş*** to a verb stem followed by the linking verb ***ol*** in the Future Indefinite (***olar***) with a relevant personal ending.

Düşünürəm ki, sabah axşam saat 8-dək biz bütün görüşləri bitirmiş olarıq.
"I think we will (probably/possibly) have finished all the meetings by 8 o'clock tomorrow evening.

Məncə, bu həftənin sonunadək sən o şirkətdən konkret xəbər almış olarsan.
"I think you will have heard from that company by the end of this week."

Yəqin ki, biz oraya çatana kimi o da piroqu hazırlamış olar.
"(S)he will probably have baked the pie by the time we get there."

2.11.5.2.6. Future Definite Resultative in the Past: The Construction "Verb Stem + *-mış/miş/muş/müş* + *olacaqdı* + Personal Ending"

The Future Definite Resultative in the Past expresses an action/state/condition that would have been completed by a certain time in the past or before another action/state/condition started.

Əgər planlaşdırılmamış işlər araya girməsəydi, hesabatı dünən bitirmiş olacaqdıq.
"If unplanned work had not intervened, we would have finished the report yesterday."

2.11.5.2.7. Future Indefinite Resultative in the Past: The Construction "Verb Stem + *-mış/miş/muş/müş* + *olardı* + Personal Ending"

The Future Indefinite Resultative in the Past expresses an action/state/condition that might or would probably have been completed by a certain time in the past or before another action/state/condition started. Unlike the Future Definite Resultative in the Past, the Future Indefinite Resultative in the Past expresses an action/state/condition whose occurrence was possible, probable or assumed.

Əgər bütün materialları vaxtında gətirsəydilər, biz təmir işlərini, yəqin ki, keçən ayın sonunadək bitirmiş olardıq.
"If they had brought all the materials on time, we could have finished/would have probably finished the renovation work by the end of last month."

2.11.5.3. Debitive (Obligation, Probability, Expectation, Assumption): The Marker *-malı/məli*

The Debitive in Azerbaijani expresses obligation, probability, expectation, or assumption in the present, past, or future.

2.11.5.3.1. Present Indefinite Debitive/Assumptive (Current, Habitual, Assumptive): The Construction "Verb Stem +-*malı/məli* + Personal Ending"

The Present Indefinite Debitive/Assumptive expresses a regular obligation, as well as an obligation arising at the moment of speech or any (but more often at the closest) point in the future. The construction is semantically equivalent to the English verb "have to", "must", "ought to", "need to" and "should".

Mən yazmalıyam.	"I have to write."
Sən yazmalısan.	"You (sing.) have to write."
O yazmalıdır.	"(S)he has to write."
Biz yazmalıyıq.	"We have to write."
Siz yazmalısınız.	"You (pl.) have to write."
Onlar yazmalıdırlar.	"They have to write."
Mən getməliyəm.	**"**I have to go."
Sən getməlisən.	**"**You (sing.) have to go."
O getməlidir.	**"**(S)he has to go."
Biz getməliyik.	**"**We have to go."
Siz getməlisiniz.	**"**You (pl.) have to go."
Onlar getməlidirlər.	"They have to go."

Axşam saat 8-də aeroportda olmalıyıq.
"We have to be at the airport at 8.00 in the evening."

Yenicə işə başlamışam; ona görə də artıq hər gün səhər saat 7-də evdən çıxmalıyam.
"I just started working; so I have to leave home at 7 a.m. every day now."

The Present Indefinite Debitive/Assumptive also expresses probability, expectation and supposition, and is semantically equivalent to the English construction "to be supposed to". In this sense, the construction expresses epistemic modality.

O, indi iclasda olmalıdır. = Mənə elə gəlir ki, o, indi iclasdadır.
"(S)he must be at the meeting now. = I think (s)he is at the meeting now."

Tamaşa yarım saat geç başlamalıdır.
"The performance is supposed to start half an hour later."

Eldar Bakıdadır. Bir neçə günə görüşməliyik.
"Eldar is in Baku. We are supposed to meet in a few days."

O, sabah bizə gəlməlidir.
"(S)he is supposed/(s)he is planning to come to our place tomorrow."

İki saatdan sonra yolları bağlamalıdırlar.
"They are going/they are supposed to close the roads in two hours."

The negative form of the Present Indefinite Debitive is formed by adding the negation marker ***–ma/mə*** before the inflectional suffix -***malı/məli***.

Mən yazmamalıyam.	"I don't/shouldn't have to write."
Sən yazmamalısan.	"You (sing.) don't/shouldn't have to write."
O yazmamalıdır.	"(S)he doesn't/shouldn't have to write."
Biz yazmamalıyıq.	"We don't/shouldn't have to write."

Siz yazmamalısınız. "You (pl.) don't/shouldn't have to write."
Onlar yazmamalıdırlar. "They don't/shouldn't have to write."

Mən gəlməməliyəm. "I don't/shouldn't have to come."
Sən gəlməməlisən. "You (sing.) don't/shouldn't have to come."
O gəlməməlidir. "(S)he doesn't/ shouldn't have to come."
Biz gəlməməliyik. "We don't/shouldn't have to come."
Siz gəlməməlisiniz. "You (pl.) don't/shouldn't have to come."
Onlar gəlməməlidirlər. "They don't/ shouldn't have to come."

More examples follow:

Mən səni iki saat gözləməməliyəm. "I don't/shouldn't have to wait for you for two hours."
O, sabah bizə gəlməməlidir. "(S)he is not supposed to come to our place tomorrow."

The negative form of the Present Indefinite Debitive is also constructed by means of the negation word ***deyil*** in the present tense followed by the respective personal ending:

Mən yazmalı deyiləm. "I am not supposed to write."
Sən yazmalı deyilsən. "You (sing.) are not supposed to write."
O yazmalı deyil. "(S)he is not supposed to write."
Biz yazmalı deyilik. "We are not supposed to write."
Siz yazmalı deyilsiniz. "You (pl.) are not supposed to write."
Onlar yazmalı deyillər. "They are not supposed to write."

Mən gəlməli deyiləm. "I am not supposed to come."
Sən gəlməli deyilsən. "You (sing.) are not supposed to come."
O gəlməli deyil. "(S)he is not supposed to come."
Biz gəlməli deyilik. "We are not supposed to come."
Siz gəlməli deyilsiniz. "You (pl.) are not supposed to come."
Onlar gəlməli deyillər. "They are not supposed to come."

More examples follow:

Mən bu işi görməli deyiləm. "I do not/shouldn't have to do this work."
O, sabah bizə gəlməli deyil. "He is not supposed to come to our place tomorrow."

2.11.5.3.2. Present Progressive Assumptive Debitive (Present Probability): The Construction "Verb Stem + *-mada/məkdə* + *olmalı* + Personal Ending"

The Present Progressive Assumptive Debitive is used to express an assumption that an action/situation/condition is in progress. This construction is not frequently encountered and is used when a specific focus on the progression of an assumed action/situation/condition is required.

Onlar bu dəqiqələrdə pyesin ikinci hissəsini məşq etməkdə olmalıdırlar. "They should be rehearsing the second part of the play right now (lit. these minutes)."

2.11.5.3.3. Present Resultative Assumptive Debitive (Present Result-Oriented Probability): The Construction "Verb Stem + *-mış/miş/muş/müş* + *olmalı* + Personal Ending"

The Present Resultative Assumptive Debitive is used to express an assumption that a certain action/situation/condition is completed.

O, indi Bakıya qayıtmış olmalıdır. "He must have returned to Baku now."

Onlar artıq dərslərini bitirmiş olmalıdırlar. "They must have already finished their studies."

2.11.5.3.4. Present Habitual Debitive (Regular, Frequent Obligation): The Construction "Verb Stem + *-malı/məli* + *olur* + Personal Ending"

To express an obligation that occurs habitually or repeatedly, the Present Habitual Debitive is used. This construction is formed with the verb ***ol*** ("verb stem + ***-malı/məli*** + ***ol*** + personal ending"), is used.

Mən yazmalı /gəlməli oluram.	"I (usully) have to write/to come."
Sən yazmalı/gəlməli olursan.	"You (sing.) (usully) have to write/to come."
O yazmalı/gəlməli olur.	"(S)he (usully) has to write/to come."
Biz yazmalı/gəlməli oluruq.	"We (usully) have to write/to come."
Siz yazmalı/gəlməli olursunuz.	"You (pl.) (usully) have to write/to come."
Onlar yazmalı/gəlməli olurlar.	"They (usully) have to write/to come"

Hər dəfə sən susanda mən sənin yerinə cavab verməli oluram.
"Every time you go silent, I have to answer on your behalf/instead of you."

The negative form of the Present Habitual Debitive is constructed by means of the negative form of the verb ***ol*** in the Present Simple.

Bu işi mən görməli olmuram. "I do not have to do this work."
(This implies repeated actions, e.g.: "I do not usually have to do this work".)

Mən yazmalı /gəlməli olmuram.	"I don't (usually) have to write/to come."
Sən yazmalı/gəlməli olmursan.	"You (sing.) don't (usually) have to write/to come."
O yazmalı/gəlməli olmur.	"(S)he doesn't (usually) have to write/to come."
Biz yazmalı/gəlməli olmuruq.	"We don't (usually) have to come/to write."
Siz yazmalı/gəlməli olmursunuz.	"You (pl.) don't (usually) have to write/to come."
Onlar yazmalı/gəlməli olmurlar.	"They don't (usually) have to write/to come."

2.11.5.3.5. Present Perfect Debitive (Unexpected Fulfilled): the Construction "Verb Stem + *-malı/məli* + *olmuş/olub* (except for the 1st and 2nd persons) + Personal Ending"

The Present Perfect Debitive is constructed according to the following form: "verb stem + ***-malı/məli + olmuş*** + personal ending". The construction expresses an obligation in the past, which was unexpected but fulfilled. The construction is used when the speaker wants to emphasize that the obligation has resulted from, or was caused by, certain circumstances.

Mən bir neçə dəfə onu bu insanlardan müdafiə etməli olmuşam. "I have had to protect her/him from these people several times."

Siz bu problemi onlara dəfələrlə izah etməli olmusunuz. "You have had to explain this problem to them several times."

2.11.5.3.6. Past Indefinite Debitive/Expectative (Fulfilled or Unfulfilled): The Construction "Verb Stem + *-malı/məli + idi* (or *-malı/məli + -(y)dı/(y)di*) + Personal Ending"

The Past Indefinite Debitive/Expectative expresses obligation or expectation related to the past and is semantically equivalent to the English modal verb forms "was/were to" (when the construction expresses an expectation), "had to" or "needed to", as well as the verb "was/were supposed to". However, the construction does not precisely indicate whether or not the obligation or expectation was fulfilled or accomplished.

Mən yazmalı idim/yazmalıydım.	"I had/needed to write." or "I was (supposed) to write."
Sən yazmalı idin/yazmalıydın.	"You (sing.) had/needed to write." or "You (sing.) were (supposed) to write."
O yazmalı idi/yazmalıydı.	"(S)he had/needed to write." or "(S)he (was) supposed to write."
Biz yazmalı idik/yazmalıydıq.	"We had/needed to write." or "We were (supposed) to write."
Siz yazmalı idiniz/yazmalıydınız.	"You (pl.) had/needed to write." or "You (pl.) were (supposed) to write."
Onlar yazmalı idilər/yazmalıydılar.	"They had/needed to write." or "They were (supposed) to write."
Mən gəlməli idim/gəlməliydim.	"I had/needed to come." or "I was (supposed) to come."
Sən gəlməli idin/gəlməliydin.	"You (sing.) had/needed to come." or "You (sing.) were (supposed) to come."
O gəlməli idi/gəlməliydi.	"(S)he had/needed to come." or "(S)he (was) supposed to come."
Biz gəlməli idik/gəlməliydik.	"We had/needed to come." or "We were (supposed) to come."
Siz gəlməli idiniz/gəlməliydiniz.	"You had/needed to come." or "You were (supposed) to come."
Onlar gəlməli idilər/gəlməliydilər.	"They had/needed to come." or "They were (supposed) to come."

Pandemiya dövründə hamı sosial məsafəyə riayət etməli idi. "During the pandemic period everyone needed to observe social distance."

In many cases, this construction expresses an obligation or expectation which was not fulfilled or accomplished.

Sən xəstəxanaya vaxtında getməli idin. "You needed to go/should have gone to the hospital in time."

O, vizasını bu gün almaq üçün sənədlərini ən azı bir həftə əvvəl təqdim etməli idi.
"(S)he needed to submit her/his documents at least two weeks ago in order to get her/his visa today."

Biz əslində sabah qayıtmalı idik, ancaq bu gün qayıdırıq. "In fact, we were to return tomorrow, but we are coming back today."

The construction also implies an expectation, the accomplishment of which is not known to the speaker.

O, dünən işə getməli idi. Heç bilmirəm, getdi, ya yox.
"(S)he was supposed to go to work yesterday. I don't even know if (s)he did (or not)."

The construction also expresses the meaning equivalent to an English modal verb "should have/shouldn't have", indicating that something didn't happen, but the speaker wishes it had.

Mən gəlməli idim/gəlməliydim. "I should have come."
Sən gəlməli idin/gəlməliydin. "You (sing.) should have come."
O gəlməli idi/gəlməliydi. "(S)he should have come."
Biz gəlməli idik/gəlməliydik. "We should have come."
Siz gəlməli idiniz/gəlməliydiniz. "You (pl.) should have come."
Onlar gəlməli idilər/gəlməliydilər. "They should have come."

The negative form of the Past Indefinite Debitive/Expectative is formed by adding the negation marker ***-ma/mə*** before the marker ***-malı/məli***.

Mən yazmamalı idim/yazmamalıydım. "I didn't have to write." / "I shouldn't have written."

Sən yazmamalı idin/yazmamalıydın. "You (sing.) didn't have to write." / "You (sing.) shouldn't have written."

O yazmamalı idi/yazmamalıydı. "(S)he didn'have to write." / "(S)he shouldn't have written."

Biz yazmamalı idik/yazmamalıydıq. "We didn't have to write." / "We shouldn't have written."

Siz yazmamalı idiniz/yazmamalıydınız. "You (pl.) didn't have to write." / "You (pl.) shouldn't have written."

Onlar yazmamalı idilər/yazmamalıydılar. "They didn't have to write." / "They shouldn't have written."

Mən gəlməməli idim/gəlməməliydim.	"I didn't have to come." / "I shouldn't have come."
Sən gəlməməli idin/gəlməməliydin.	"You (sing.) didn't have to come." / "You (sing.) shouldn't have come."
O gəlməməli idi/gəlməməliydi.	"(S)he didn'have to come." / "(S)he shouldn't have come."
Biz gəlməməli idik/gəlməməliydik.	"We didn't have to come." / "We shouldn't have come."
Siz gəlməməli idiniz/gəlməməliydiniz.	"You (pl.) didn't have to come." / "You (pl.) shouldn't have come."
Onlar gəlməməli idilər/gəlməməliydilər.	"They didn't have to come." / "They shouldn't have come."

More examples follow:

Mən səni iki saat gözləməməli idim.	"I didn't have to wait for you for two hours." or "I shouldn't have waited for you for two hours."
Sən bunu ona deməməli idin.	"You were not supposed to tell this to her/him." or "You shouldn't have told this to her/him".

The negative form of the Past Indefinite Debitive/Expectative is also formed by means of the negation word ***deyil*** in the Past Simple used instead of ***idi*** and followed by the respective personal ending: "verb stem + ***-malı/məli* + deyil *+-di*** + personal ending". For example, *Mən səni iki saat gözləməli deyildim* "I didn't have to wait for you for two hours", or *Bu işi mən görməli deyildim* "I was not supposed to do this job"/"It was not me who was supposed to do this job".

Mən yazmalı/gəlməli deyildim.	"I didn't have to write/come."
Sən yazmalı/gəlməli deyildin.	"You (sing.) didn't have to write/come."
O yazmalı/gəlməli deyildi.	"(S)he didn't have to write/come."
Biz yazmalı/gəlməli deyildik.	"We didn't have to write/come."
Siz yazmalı/gəlməli deyildiniz.	"You (pl.) didn't have to write/come."
Onlar yazmalı/gəlməli deyildilər.	"They didn't have to write/come."

2.11.5.3.7. Past Definite Debitive: The Construction "Verb Stem + *-malı/məli + oldu* + Personal Ending"

The Past Definite Debitive expresses an obligation in the past and is constructed in the following form: "verb stem + ***-malı/məli + oldu*** + personal ending". The difference between the Past Indefinite Debitive/Expectative and the Past Definite Debitive is in the following: 1. The former expresses an obligation or expectation in the past that was either fulfilled or not fulfilled (uncertain), while the latter expresses an obligation in the past that was fulfilled; 2. The former expresses an expected obligation, while the latter expresses an unexpected obligation. 3. Unlike the former, the latter does not express supposition or expectation and, therefore, does not have an epistemic modality function.

Compare:

O, dünən işə getməli idi.
"(S)he had to/was supposed to go to work yesterday." (We don't know whether or not (s)he went to work yesterday.)

O, dünən işə getməli oldu.
"(S)he had to go to work yesterday." (We know (s)he went to work yesterday.)

İki saat gözləməli idim.
"I was supposed/needed to wait for two hours (i.e., I am not making it certain that I waited for two hours. I am just mentioning the fact that I was expected to wait for two hours)."

İki saat gözləməli oldum.
"I had to wait for two hours (i.e., I was supposed to wait for two hours and, in fact, I waited for two hours)."

The negative form of the Past Definite Debitive is constructed by using the negative form of the verb ***ol*** in the Past Simple:

Mən onu iki saat gözləməli olmadım.
"I didn't have to wait for him for two hours."

Bu işi mən görməli olmadım.
"I did not have to do this job." (The circumstances did not make me do this job).

2.11.5.3.8. Past Habitual Debitive (Regular, Frequent): "Verb Stem + *-malı/məli* + *olurdu* + Personal Ending"

The Past Habitual Debitive expresses an obligation in the past that arose on a regular basis. The Past Habitual Debitive is constructed according to the following form: "verb stem + ***-malı/məli + olurdu*** + personal ending". Usually, the Past Habitual Debitive expresses an obligation in the past that arose as a regular necessity under certain (often unexpected) circumstances.

Biz o şirkətdə işlədiyimiz zaman ildə bir neçə dəfə İstanbula getməli olurduq.
"When we worked for that company, we had to travel to Istanbul several times a year."

Hər dəfə yağış yağanda onlar bu stulları həyətdən evə gətirməli olurdular.
"Every time it rained, they had to bring the (lit. these) chairs from the courtyard into the house."

2.11.5.3.9. Past Perfect Debitive (Unexpected, Fulfilled): "Verb Stem + *-malı/məli* + *olmuşdu* + Personal Ending"

The Past Perfect Debitive expresses an obligation that arose before a definite time in the past or before another action started. The Past Perfect Debitive implies an action that was unexpected but fulfilled. Usually, the Past Perfect Debitive expresses an obligation in the past that arose as a necessity under certain (often unexpected) circumstances.

Ailəsi onun gələcək həyatına qarışmasın deyə, o, universiteti bitirməzdən əvvəl evini tərk etməli olmuşdu.
"(S)he had to leave home before graduating from the University so that her/his family did not interfere with her/his future life."

Mən ailəmə maddi dəstək verə bilmək üçün universiteti bitirməzdən əvvəl işə başlamalı olmuşdum.
"I had to start working before graduating from the University in order to be able to support my family financially."

2.11.5.3.10. Future Definite Debitive: The Construction "Verb Stem + *-malı/məli + olacaq* + Personal Ending"

To express a definite obligation in the future, the future form of the auxiliary verb *ol* is used after the verb with the inflectional suffix ***-malı/məli,*** and the construction takes the following form: "verb stem + ***-malı/məli + olacaq*** + personal ending." Usually, the Future Definite Debitive expresses an obligation that arises as a necessity under certain circumstances.

Sabah bir daha gəlməli olacaqsınız. "You will have to come again tomorrow."
Sizinlə bir daha görüşməli olacağıq. "We will have to meet (with you) again."

The negative form of the Future Definite Debitive is constructed by using the negative form of the verb ***ol*** in the Future Definite**.**

Biz onu iki saat gözləməli olmayacağıq. "We will not have to wait for him for two hours."

Bu işi mən görməli olmayacağam. "I will not have to do this job." / "It is not me who will have to do this job."

2.11.5.3.11. Future Indefinite Assumptive Debitive: The Construction "Verb Stem + *-malı/məli + olar* + Personal Ending"

The Future Indefinite Assumptive Debitive expresses an indefinite obligation that may arise as a probability under certain circumstances. The Future Indefinite Assumptive Debitive is not frequent in speech practice, and the construction usually contains the modal words ***yəqin (ki)*** "probably", ***güman ki*** "I guess/probably", ***çox güman ki*** "most probably", ***hər halda*** "in any case".

Yəqin ki, biz də sizinlə oraya getməli olarıq. "We will/may probably also have to go there with you."

2.11.5.3.12. Future in the Past Definite Debitive: The Construction "Verb Stem + *-malı/məli + ol+ - acaqdı* + Personal Ending"

The Future in the Past Definite Debitive expresses a definite obligation that would have arisen (but did not arise) under certain circumstances in the past.

Əgər sən gəlməsəydin, biz bütün məlumatları ona verməli olacaqdıq.
"If you hadn't come, we would have had to give all the information to her/him."

Əgər sən gəlsəydin, biz bütün məlumatları ona verməli olmayacaqdıq.
"If you had come, we wouldn't have had to give all the information to her/him."

2.11.5.3.13. Future in the Past Indefinite Assumptive Debitive: The Construction "Verb Stem + *-malı/məli* + *olardı* + Personal Ending"

The Future in the Past Indefinite Assumptive Debitive expresses an indefinite obligation that might have arisen under certain circumstances in the past. As different from the Future in the Past Definite Debitive, the Future in the Past Indefinite Assumptive Debitive implies supposition, guess or assumption.

Bəlkə də, əgər sən gəlməsəydin, biz bütün məlumatları ona verməli olardıq.
"Maybe, if you hadn't come, we might have had to give all the information to her/him."

Bəlkə də, əgər sən gəlsəydin, biz bütün məlumatları ona verməli olmazdıq.
"Maybe, if you had come, we might not have had to give all the information to her/him."

2.11.5.4. Necessitative (Necessity, Intention, Obligation, Expectation, Assumption): The Marker *-(y)ası/(y)əsi*

The Necessitative in Azerbaijani expresses planned or intended obligation, assumed necessity, or necessity arising as a requirement or need, in the present, past, or future.

2.11.5.4.1. Present Indefinite Necessitative (Prospective, Intended, Uncertain): The Construction "Verb Stem + *-(y)ası/(y)əsi* + Personal Ending"

The Present Indefinite Necessitative is used to imply obligation under certain circumstances, but it is mainly used to imply planned or intended action. This construction is an equivalent of the English modal verb "to be" (for example, "I am to visit him"), or the expressions "I am planning to…" and "I am going to…". In some cases, the construction expresses an action that has to be performed due to certain circumstances or external conditions, as expressed by the modal verb "have to" in English. The Present Indefinite Necessitative is primarily used in spoken language. The final consonant ***t*** of the verbs ***et*** "do" and ***get*** "go" becomes the voiced ***d*** before the inflectional suffix ***-ası/əsi*: *edəsi*** "to be to do"*;* ***gedəsi*** "to be to go" (see NOTE 49). If the verb stem ends in a vowel, the liaison sound ***y*** is added before the inflectional suffix ***-ası/əsi***: ***gözləyəsi*** "to be to wait"*,* ***oxuyası*** "to be to read", ***işləyəsi*** "to be to work" etc.

Mən yazasıyam.	"I am to write"
Sən yazasısan.	"You (sing.) are to write"
O yazasıdır.	"(S)he is to write."
Biz yazasıyıq.	"We are to write."
Siz yazasısınız.	"You (sing.) are to write."
Onlar yazasıdırlar.	"They are to write."

Mən gələsiyəm.	"I am to come"
Sən gələsisən.	"You (pl.) are to come"
O gələsidir.	"(S)he is to come."
Biz gələsiyik.	"We are to come."
Siz gələsisiniz.	"You (pl.) are to come."
Onlar gələsidirlər.	"They are to come."

More examples follow:

Tam sağalmaq üçün hələ bir neçə ay müalicə qəbul edəsiyəm.
"I still have to receive treatment for a few months to fully recover."

Sabah axşam qonaqlarla şam yeməyinə çıxasıyam.
"I am going out (lit. I am to go out) to dinner with the guests tomorrow evening."

Sabah kitabları yeni otağa daşıyasıyıq.
"Tomorrow we are to move the books to a new room."

Sabah oraya saat neçədə gedəsisən?
"What time are you to go there tomorrow?"

Axşama plov bişirəsiyəm.
"I am planning to make pilaff for the evening."

Mən gələn ay səfərə gedəsiyəm.
" I am to go on a trip next month."

Siz də bizimlə gedəsisiniz?
"Are you going with us? (lit. Are you to go with us?)"

Sən ona saat neçədə zəng edəsisən?
"What time are you to call her/him?"

Deyəsən, biz bu işi sizinlə birlikdə görəsiyik.
"It seems we will have to do this work together with you."

Açarlar məndədir. Səhər iş başlamazdan əvvəl bir az tez gedib, otaqların qapısını açasıyam.
"I have the keys. I have to go earlier in the morning before the work starts in order to open the doors of the rooms."

The negative form of the Present Indefinite Necessitative is also formed by means of the negation word ***deyil***.

Mən yazası deyiləm.	"I am not to write."
Sən yazası deyilsən.	"You (sing.) are not to write."
O yazası deyil.	"(S)he is not to write."
Biz yazası deyilik.	"We are not to write."
Siz yazası deyilsiniz.	"You (sing.) are not to write."
Onlar yazası deyillər.	"They are not to write."
Mən gələsi deyiləm.	"I am not to come."
Sən gələsi deyilsən.	"You (pl.) are not to come."
O gələsi deyil.	"(S)he is not to come."
Biz gələsi deyilik.	"We are not to come."
Siz gələsi deyilsiniz.	"You (pl.) are not to come."
Onlar gələsi deyillər.	"They are not to come."

More examples follow:

Sabah erkən qalxası deyiləm.	"I am not (going) to get up early tomorrow morning."
Orada qalası deyilik. Evə qayıdacağıq.	"We are not (planning) to stay there. We will come back home."
Onlar burada yaşayası deyillər.	"They are not (planning) to live here."

The negative form of this construction often expresses a degree of resistance, opposition or even irritation.

Mən bunu ikinci dəfə deyəsi deyiləm.	"I am not going to say this the second time."
Biz burada iki saat gözləyəsi deyilik.	"We are not going to wait for two hours here."
O hər dəfə sənə hesabat verəsi deyil.	"(S)he does not have to report to you every time."
Biz heç kimə məlumat verəsi deyilik.	"We are not (going) to give information to anyone."
Sizə hesabat verəsi deyiləm.	"I am not (going) to report to you."
Gedirsən, get; sənin arxanca ağlayası deyiləm.	"If you want to go, go. I am not (going) to cry after you."

2.11.5.4.2. Present Progressive Assumptive Necessitative (Present Probability): The Construction "Verb Stem + *-mada/məkdə + olası* + Personal Ending"

The Present Progressive Assumptive Necessitative is used to express an assumption that an action/situation/condition is in progress. This construction is extremely rare and is used when a specific focus on the assumed progression of action/situation/condition is required. As distinct from the Present Progressive Assumptive Debitive, the Present Progressive Assumptive Necessitative expresses a weaker assumption and is more typical of colloquial speech or certain dialects of the Azerbaijani language.

Onlar bu saatlarda toy hazırlıqları görməkdə olasıdırlar.
"They are likely to do wedding preparations right now (lit. at these hours)."

2.11.5.4.3. Present Habitual Necessitative: The Construction "Verb Stem + *-(y)ası/(y)əsi +olur* + Personal Ending"

The Present Habitual Necessitive is used to express a habitual obligatory action that takes place regularly or frequently:

Hər dəfə bu suala o cavab verəsi olur. "It is always (s)he who has to answer this question."

2.11.5.4.4. Present Perfect Nevessitative (Unexpected, Fulfilled): The Construction "Verb Stem + *-asɪ/əsi* + *olmuş/*(*olub* except for the 1st person) + Personal Ending"

The Present Perfect Necessitative expresses a necessity or obligation in the past that was unexpected but fulfilled. It is used when the speaker wants to emphasize that the necessity or obligation resulted from, or was caused by, certain (often unexpected) circumstances. The Present Perfect Necessitative typically expresses a repetitive action, or a continuing state.

Üzrlü say, mənim üzümdən burada qalası olmusan.
"Sorry, you've had to stay here because of me."

Əhəmiyyətsiz bir sənədin dalınca bir neçə dəfə gedib-gələsi olmuşuq. Bu nə bürokratiyadır?
"We have been back and forth several times in pursuit of an unimportant document. What kind of bureaucracy is this?"

The form with *olub* is more typical of the informal language.

Bura neçə dəfə gələsi olubsan?
"How many times did you have to come here?"

2.11.5.4.5. Past Indefinite Intentive Necessitative (Fulfilled or Unfulfilled)): The Construction Verb Stem + *-(y)asɪ/(y)əsi* + *idi/-(y)dɪ/di* + Personal Ending"

The Past Indefinite Intentive Necessitative expresses a planned or intended action, which is uncertain and usually unfulfilled. It is formed by using the verb ***idi*** after the marker ***-(y)asɪ/(y)əsi***. Personal endings are added to the verb ***idi***.

Sən dünən bizə gələsi idin. Niyə gəlmədin?
"You were (planning) to come to our place yesterday. Why didn't you?"

Araz dünən layihəni təqdim edəsi idi; görəsən təqdim etdi?
"Araz was going to submit the project yesterday; I wonder if he did."

The negative form of the Past Indefinite Intentive Necessitative is expressed by means of the word ***deyil*** + the Past Simple marker ***-di***. Personal endings are added to the marker ***-di***.

Əslində, saçımı bu gün boyayası deyildim, amma dedilər ki, axşamkı toya mən də dəvətliyəm və ona görə də planım dəyişdi. "In fact, I was not planning to dye my hair today; but they said that I was invited to this evening's wedding party, and therefore my plan changed."

2.11.5.4.6. Past Definite Necessitative (Unexpected, Obligative, Fulfilled): The Construction "Verb Stem+ *-(y)asɪ/(y)əsi* + *oldu* + Personal Ending"

The Past Definite Necessitative is formed by using the auxiliary verb ***ol*** "be", "become", which follows the marker ***-(y)asɪ/(y)əsi*** and is then followed by the respective personal ending. The construction expresses a fulfilled obligation and, in this sense, is semantically equivalent to the Past Definite Debitive.

Deyəsən, sənədləri qaytarası oldun. "It seems you had to return the documents."

The negative form of the Past Definite Necessitative is formed by using the negative form of the verb ***ol*** in the Past Simple, i.e., ***olmadı*** + personal ending:

Deyəsən, sənədləri göndərəsi olmadın. "It seems you did not have to submit the documents."

2.11.5.4.7. Past Habitual Necessitative (Regular, Frequent): The Construction "Verb Stem + *-(y)ası/(y)əsi* + *olurdu* + Personal Ending"

The Past Habitual Necessitative expresses a necessity or obligation in the past that arose regularly. The Past Habitual Necessitative is constructed using the following form: "verb stem + ***-ası/əsi*** + ***olurdu*** + personal ending". Usually, the Past Habitual Necessitative expresses an obligation in the past that arose as a necessity under certain (often unexpected) circumstances.

Hər dəfə bu mövzunu açırdılar və hər dəfə eyni söhbətə qayıdası olurduq. "They brought up this topic every time, and every time we had to go back to this conversation."

2.11.5.4.8. Past Perfect Necessitative (Unexpected, Fulfilled): "Verb Stem + *-(y)ası/(y)əsi* + *olmuşdu* + Personal Ending"

The Past Perfect Necessitative expresses a necessity or obligation that arose before a specific time in the past, or before another action started. It conveys an action that was unexpected but ultimately fulfilled. Typically, the Past Perfect Necessitative reflects a necessity or obligation in the past that arose under certain (often unexpected) circumstances.

Yadımdadır ki, iki il əvvəl o şəhərə gedəndə yollar rahat olmadığı üçün avtobus iki dəfə yolunu dəyişəsi olmuşdu.
"I remember that when I went to that city two years ago, the bus had to change its route twice because the roads were not convenient."

2.11.5.4.9. Future Definite Necessitative (Prospective, Intended, Certain): The Construction "Verb Stem + *-(y)ası/(y)əsi* + *olacaq* + Personal Ending"

The Future Definite Necessitative is used as a partial equivalent of the Future Definite Debitive and implies obligation under certain circumstances. This construction is primarily used in spoken language and is equivalent to the English modal verb "have to".

Məncə, burada hələ bir az qalası olacağıq. "I think we will have to stay here for a while."

Burada nə qədər gözləyəsi olacağıq? "How long will we have to wait here?"

The negative form of the Future Definite Necessitive is formed by using the negative form of the verb ***ol*** "be, become".

Məncə, burada çox qalası olmayacağıq. "I think we will not have to stay here for long."

2.11.5.5. Optative ("I wish"/"I should")

The Optative in Azerbaijani is an equivalent of the English subjunctive construction which usually begins with the expression "I wish", "I should", or "it is necessary (that)". The Optative expresses a hypothetical (suggested but still possible) or unreal wish depending on whether the speaker refers to the past (thus impossible) or future (thus still possible) event or condition. Optative constructions in Azerbaijani usually begin with ***kaş/kaş ki***, which is an equivalent of the English phrase "I wish ...", or ***gərək,*** which is an equivalent of the English phrase "I should ... " or "it is necessary that...". In some cases, optative constructions begin with the phrase "***istəyirəm (ki)/istəyirik (ki)/istəyirsən (ki)/istəyirsiniz (ki)/istəyir (ki)/istəyirlər (ki)*** ("I want (that)/you want (that)/(s)he wants (that)/we want (that)/they want (that)"), in which case the optative construction becomes an object clause of a composite complex sentence.

2.11.5.5.1. Present/Future Optative Volitional (Hypothetical) - "I wish I did": The Construction "*Kaş/kaş ki/İstəyirəm ki* ...Verb Stem + *-(y)a/(y)ə* + Personal Ending"

The Present/Future Optative Volitional, which is an equivalent of the English construction "I wish I did" expressing a desire for a hypothetical action or state (Present/Future Subjunctive), is formed by using the particle ***kaş/kaş ki*** and adding the marker ***-(y)a/(y)ə*** followed by personal endings to verb stems. The adverb ***kaş/kaş ki*** is used at the beginning of the sentence or, depending on the emphasis, in any other position except the final one.

Kaş mən baxam/gələm./ Mən kaş baxam/gələm.	"I wish I watched/came" .
Kaş sən baxasan/gələsən./ Sən kaş baxasan/gələsən.	"I wish you (sing.) watched/came"
Kaş o baxa/gələ./ O kaş baxa/gələ.	"I wish (s)he watched/came.
Kaş biz baxaq/gələk./ Biz kaş baxaq/gələk.	"I wish we watched/came"
Kaş siz baxasınız/gələsiniz./ Siz kaş baxasınız/gələsiniz.	"I wish you (pl.) watched/came"
Kaş onlar baxalar/gələlər./ Onlar kaş baxalar/gələlər.	"I wish they watched/came."

The negative Present/Future Optative Volitional is formed by adding the negation marker ***-ma/mə*** after the verb stem.

Kaş mən baxmayam/gəlməyəm./Mən kaş baxmayam/gəlməyəm. "I wish I did't watch/come."
Kaş sən baxmayasan/gəlməyəsən./ Sən kaş baxmayasan/gəlməyəsən. "I wish you (sing.) didn't watch/come."
Kaş o baxmaya/gəlməyə./ O kaş baxmaya/gəlməyə. "I wish (s)he didn't watch/come."
Kaş biz baxmayaq/gəlməyək./ Biz kaş baxmayaq/gəlməyək. "I wish we didn't watch/come."
Kaş siz baxmayasınız/gəlməyəsiniz./ Siz kaş baxmayasınız/gəlməyəsiniz . "I wish you (pl.) didn'twatch/come."
Kaş onlar baxmayalar/gecikməyələr./ Onlar kaş baxmayalar/gecikməyələr. "I wish they didn't watch/come."

More examples follow:

Kaş yay tez gələ.	"I wish the summer came soon."
Kaş məni başa düşəsən.	"I wish you (sing.) understood me."

Sizinlə kaş qonşu olaq.	*"*I wish we were neighbors."
Kaş hamımız bilikdə səyahət edək.	*"*I wish we all traveled together."
Kaş hava bir az sərin ola.	*"*I wish the weather were cooler."
Kaş sən bura tez-tez gələsən.	*"*I wish you (pl.) came here frequently."
Siz bizdən kaş razı qalasınız.	"I wish you were satisfied with us."

In some cases, the optative construction begins with a phrase containing the verb ***istə*** "want" in the Present Simple or Past Continuous:

İstəyirəm ki, məni dinləyəsən.
"(I) want you to listen to me (lit. (I) want that you listen to me)."

O istəyirdi ki, biz bütün məsələləri bu gün həll edək.
"(S)he wanted us to solve all the problems today (lit. (S)he wants that we solve all the problems today)."

2.11.5.5.2. Present Debitive Optative (Hypothetical) - "I wish I had to (do smth)": The Construction "*Kaş/kaş ki* ...Verb Stem + *-malı/məli + ol* + Personal Ending

The Present Debitive Optative expresses a desire for a hypothetical obligation and is formed according to the following form: *"**kaş/kaş ki*** ...verb stem + ***-malı/məli + ol*** + personal ending.

Kaş siz də bizim kimi bu haqda bütün bildiklərinizi söyləməli olasınız.
"I wish you, like us, had to tell all you know about it."

2.11.5.5.3. Present/Future Necessitative Optative Volitional (Hypothetical) - "I wish I were to (do smth)": The Construction "*Kaş/kaş ki* ...Verb Stem + *-(y)ası/(y)əsi + ol* + Personal Ending"

The Present/Future Necessitative Optative Volitional is a rare construction and expresses a desire for a hypothetical necessity or intention.

Kaş sən bu kitabların hamısını oxuyası olasan.
"I wish you were to read all of these books./ I wish you intended to read all of these books."

İstəyirik ki, sən bu kitabların hamısını oxuyası olasan.
"We want you to have to read (lit. We want that you were to read) all of these books."

2.11.5.5.4. Present Potential Optative Volitional (Hypothetical) – "I wish I could (do smth)": The Construction *Kaş/kaş ki ... Verb Stem+-(y)a/(y)ə + bilə* + Personal Ending"

The Present Potential Optative Volitional expresses a desire for a hypothetical (but still possible) ability, permission etc.

Kaş o da o yerləri görə bilə.
"I wish (s)he also could see those places.

Kaş ki biz bu məsələni sizsiz həll edə bilək.

"I wish we could solve this problem without you."

2.11.5.5.5. Present Perfective Optative Volitional (Hypothetical) - "I wish I had smth done": The Construction "*Kaş/kaş ki* ...Verb Stem + *-mış/miş/muş/müş ola* + Personal Ending"

The Present Perfective Optaive Volitional expresses a desire for a hypothetical (but still possible) completion of an action/condition/situation.

Kaş ki biz qayıdanadək sən bütün işlərini bitirmiş olasan.
"I wish you got all your work finished by the time we return."

2.11.5.5.6. Past Optative Volitional (Unrealistic) - "I wish I had done (smth)": The Construction "*Kaş/kaş ki* ...Verb Stem + *-(y)a/(y)ə* + *idi/-(y)dı/(y)di* + Personal Ending"

The Past Optative Volitional, which is a semantic equivalent of the construction "I wish I had done", expresses an unreal action or condition (Past Subjunctive). It is formed by adding the marker ***-(y)a/(y)ə*** to the stem of the main verb and the verb ***idi*** **(*-(y)a(y)/ə +idi*)** preceded by the particle ***kaş/kaş ki*** which is an equivalent of the expression "I wish". Personal endings are added, accordingly, after the verb ***idi***. The adverb ***kaş/kaş ki*** is used at the beginning of the sentence or, depending on the emphasis, in any other position except the final one.

Mən kaş baxa idim/baxaydım/gələ idim/gələydim.
"I wish I had watched/come."

Sən kaş baxa idin/baxaydın/gələ idin/gələydin.
"I wish you (sing.) had watched/come."

O kaş baxa idi/baxaydı/gələ idi/gələydi.
"I wish (s)he had watched/come."

Biz kaş baxa idik/baxaydıq/gələ idik/gələydik.
"I wish we had watched/come."

Siz kaş baxa idiniz/baxaydınız/gələ idiniz/gələydiniz.
"I wish you (pl.) had watched/come."

Onlar kaş baxa idilər/baxaydılar/gələ idilər/gələydilər.
"I wish they had watched/come."

The negative Past Optative Volitional is formed by adding the negation marker ***-ma/mə*** to a verb stem.

Mən kaş baxmaya idim/baxmayaydım.	"I wish I hadn't watched."
Sən kaş baxmaya idin/baxmayaydın.	"I wish you (sing.) hadn't watched."
O kaş baxmaya idi/baxmayaydı.	"I wish (s)he hadn't watched."
Biz kaş baxmaya idik/baxmayaydıq.	"I wish we hadn't watched."

Siz kaş baxmaya idiniz/baxmayaydınız.	"I wish you (pl.) hadn't watched."
Onlar kaş baxmaya idilər/baxmayaydılar.	"I wish they hadn't watched."
Kaş mən gecikməyə idim/gecikməyəydim.	"I wish I hadn't been late."
Kaş sən gecikməyə idin/gecikməyəydin.	"I wish you (sing.) hadn't been late."
Kaş o gecikməyə idi/gecikməyəydi.	"I wish (s)he hadn't been late."
Kaş biz gecikməyə idik/gecikməyəydik.	"I wish we hadn't been late."
Kaş siz gecikməyə idiniz/gecikməyəydiniz.	"I wish you (pl.) hadn't been late."
Kaş onlar gecikməyə idilər/gecikməyəydilər.	"I wish they hadn't been late."

The Past Optative Volitional implies regret about an action that was not realized in the past.

Evdən gec çıxdım. İşə gecikdim. Kaş ki evdən tez çıxa idim.
"I left home late. I was late for the work. I wish I had left home earlier."

Kaş mən çətirimi özümlə götürə idim.
"I wish I had taken my umbrella with me."

Kaş bura tək gəlməyə idim (indi çox peşmanam).
"I wish I had not come here by myself. (Now I regret very much)."

Kaş sizin məsləhətlərinizə qulaq asa idik (İndi peşmanıq/təəssüf edirik).
"I wish we listened to you advice. (We regret now)."

In some cases, the contracted form of the verb ***idi – -dı/di/du/dü*** is used, which is preceded by the liaison sound ***y*.**

Kaş özündən soruşaydım.
"I wish I had asked her/him."

Kaş biz bir-birimizi çoxdan tanıyaydıq.
"I wish we had known each other for a long time."

Kaş sən məni başa düşəydin.
"I wish you had understood me."

Kaş siz bir il əvvəl bura qayıdaydınız.
"I wish you had returned here one year ago."

Kaş o mənə bu xəbəri deməyəydi.
"I wish (s)he had not told me this news."

Kaş onlar sizi də öz evlərinə dəvət edəydilər.
"I wish they had invited you to their home as well."

Nağıllardakı kimi kaş mənim də sehrli lampam olaydı.
"I wish I had a magic lamp, like in fairy tales."

More examples of the Past Optative Volitional in broader contexts follow:

Mənim sözüm onun xətrinə dəydi. Çox peşmanam. Kaş mən bu sözü ona deməyəydim.
"My word hurt her/him. I regret very much. I wish I hadn't said that to her/him."

Biz çox gəzəcəyik. Mənim ayaqqabım isə məni incidir. Kaş daha rahat ayaqqabı

geyinəydim. “We will walk a lot. And my shoes hurt me. I wish I had worn more comfortable shoes.”

Mən sənə dəfələrlə dedim ki, işini dəyişmə. Amma sən mənə qulaq asmadın. İndi də yeni işindən çox narazısan. Kaş mənə qulaq asaydın. “I told you several times not to change your job. But you didn’t listen to me. And now you are not happy with your new work. I wish you had listened to me.”

In informal speech, the Past Optative Volitional may also express a hypothetical (suggested, imagined, and possibly realistic) desire, which may still be fulfilled: *Kaş ki sən də sabah bizimlə gələydin* “I wish you also came with us tomorrow”. In fact, in spoken language, the Past Optative Volitional is used more commonly than the Present/Future Optative Volitional when a hypothetical desire is expressed.

2.11.5.5.7. Past Debitive Optative Volitional (Unrealistic) - “I wish I had had to (do smth)/I wish I had been obliged to (do smth)”: The Construction “*Kaş/kaş ki* ...Verb Stem+-*malı/məli* + *olaydı* +Personal Ending”

The Past Debitive Optative Volitional expresses an unrealistic desire for an obligation that could have occurred in the past but is now impossible due to the expiration of the time frame within which such an obligation could have arisen.

Kaş biz orada bir gün artıq qalmalı olaydıq. “I wish we had had to stay there one more day.”

Kaş ki onlar da sizin kimi hər gün vaxtında işə gəlməli olaydılar. “I wish they, like you, had also had to come to work in time every day.”

In informal speech, the Past Debitive Optative Volitional may also express a desire for a hypothetical (suggested, imagined, and possibly realistic) obligation that may still be fulfilled. As in the case of the Past Optative Volitional, the Past Debitive Optative Volitional is more commonly used than the Present Debitive Optative when expressing a hypothetical desire in spoken language. For example, as shown below, the sentences illustrated above may also express a desire that could still be realized:

Kaş ki biz orada bir gün artıq qalmalı olaydıq.“I wish we had to stay there one more day.”

Kaş ki onlar da sizin kimi hər gün vaxtında işə gəlməli olaydılar.“I wish they also had to come to work in time every day.”

2.11.5.5.8. Past Necessitative Optative Volitional (Unrealistic) - “I wish I had had to (do Smth)/I wish I had intended/planned to (do smth)”: The Construction “*Kaş/kaş ki* ...Verb Stem + *-(y)asıı/(y)əsi* + *ol*a + *idi/-(y)dı*+ Personal Ending”

The Past Necessitative Optative Volitional expresses an unrealistic desire for a necessity or intention that will no longer occur due to the expiration of the time frame within which such a necessity could have arisen.

Kaş ki biz də sizinlə birlikdə o şəhərdə qalası ola idik.

"I wish we were to have stayed in that town together with you." / "I wish we had planned to stay in that town together with you."

Kaş ki biz orada bir gün artıq qalası olaydıq.
"I wish we were to have stayed there one more day." / "I wish we had planned to stay there one more day."

Kaş ki onlar bütün hesabatları vaxtında verəsi olaydılar.
"I wish they were to have submitted all the reports in time." / "I wish they had intended to submit all the reports in time."

In informal speech, the Past Necessitative Optative Volitional may also express a desire for a hypothetical (suggested, imagined, and possibly realistic) necessity or intention that might still emerge or be realized. In spoken language, the Past Necessitative Optative Volitional is used more frequently than the Present/Future Necessitative Optative Volitional when a hypothetical desire is implied. For example, as shown below, the sentences illustrated above may also express a desire that could still be realized:

Kaş ki biz də sizinlə birlikdə o şəhərdə qalası ola idik.
"I wish we had to stay in that town together with you." / "I wish we planned to stay in that town together with you."

Kaş ki biz orada bir gün artıq qalası olaydıq.
"I wish we had to stay there one day longer." / "I wish we planned to stay there one day longer."

Kaş ki onlar bütün hesabatları vaxtında verəsi olaydılar.
"I wish they also had to submit all the reports in time." / "I wish they also intended to submit all the reports in time."

2.11.5.5.9. Past Potential Optative Volitional (Unrealistic): - "I wish I could have (done smth)": The Construction "*Kaş/kaş ki* ... Verb Stem+*-(y)a/(y)ə + bilə + idi/bilə+ -(y)di* + Personal Ending"

The Past Potential Optative Volitional expresses an unrealistic desire for an ability, permission etc., which is not going to take place due to the circumstances or because the time frame within which it could have occurred has expired. The Past Potential Optative Volitional is constructed according to the following form: "***kaş/kaş ki*** ... verb stem**+*-(y)a/(y)ə + bilə+idi/bilə+-(y)di*** + personal ending".

Kaş o da o yerləri görə biləydi.
"I wish (s)he could have also seen those places.

Kaş ki biz bu məsələni sizsiz həll edə biləydik.
"I wish we could have solved this problem without you."

Kaş onu anlaya bilə idiniz.
"I wish you had been able to understand her/him."

In informal speech, the Past Potential Optative Volitional may also express a desire for a hypothetical (suggested, imagined, and possibly realistic) obligation or intention, which may still be fulfilled. In spoken language, the Past Potential Optative Volitional is used more frequently than – or, at least, as frequently as – the Present Potential Optative Volitional when a desire for a hypothetical obligation or intention is implied:

Kaş ki sabah sən də gələ biləydin. "I wish you could also come tomorrow."

2.11.5.5.10. Past Perfective Optative Volitional (Unrealistic): - "I wish I had had smth done": The Construction "*Kaş/kaş ki* ...Verb Stem + *-mış/miş/muş/müş+ olaydı* + Personal Ending"

The Past Perfective Optaive Volitional expresses an unrealistic desire for the completion of an action/condition/situation.

Kaş ki dünən onlarla görüşənədək bütün məsələləri həll etmiş olaydınız.
"I wish you had had all the issues solved before meeting with them yesterday."

2.11.5.5.11. Present/Future Optative Deontic (Realistic) - "I should (do smth)": The Construction "*Gərək* ... Verb Stem + *(y)a/(y)ə* + Personal Ending"

The Present/Future Optative Deontic expresses the need for or necessity of an action or a state. The construction is an equivalent of the English expression "I should do"/"I need to do"/"it is necessary that I do". The particle ***gərək*** is used at the beginning of the sentence or, depending on the emphasis, in any position except the final one.

Gərək mən yazam/gələm./ Mən gərək yaz<u>a</u>m/gəl<u>ə</u>m. "I should write/come."
Gərək sən yazasan/gələsən./ Sən gərək yaz<u>a</u>san/gəl<u>ə</u>sən. "You (sing.) should write/come."
Gərək o yaza/gələ./ O gərək yaz<u>a</u>/gəl<u>ə</u>. "(S)he should write/come."
Gərək biz yazaq/gələk./ Biz gərək yaz<u>a</u>q/gəl<u>ə</u>k. "We should write/come."
Gərək siz yazasınız/gələsiniz./ Siz gərək yaz<u>a</u>sınız/gəl<u>ə</u>siniz. "You (pl.) should write/come."
Gərək onlar yazalar/gələlər./ Onlar gərək yaz<u>a</u>lar/gəl<u>ə</u>lər. "They should write/come."

The negative form of the Past Optative Deontic is formed by adding the negation marker ***-ma/mə*** after the verb stem.

Mən gərək yaz<u>ma</u>yam/gecik<u>mə</u>yəm.
"I shouldn't write." / "I shouldn't be late."
Sən gərək yaz<u>ma</u>yasan/gecik<u>mə</u>yəsən.
"You (sing.) shouldn't write." / "You (sing.) shouldn't be late."
O gərək yaz<u>ma</u>ya/gecik<u>mə</u>yə.
"(S)he shouldn't write." / "(S)he shouldn't be late."
Biz gərək yaz<u>ma</u>yaq/gecik<u>mə</u>yək.
"We shouldn't write." / "We shouldn't be late."
Siz gərək yaz<u>ma</u>yasınız/gecik<u>mə</u>yəsiniz.

"You (pl.) shouldn't write." / "You (pl.) shouldn't write be late."

Onlar gərək yazmayalar/gecikməyələr.
"They shouldn't write." / "They shouldn't be late."

More examples follow:

Gərək saat 7-də oyanam.
"I need to wake up ay 7." / "I should wake up at 7."

İnsan gərək öz sağlamlığına fikir verə.
"One needs to take care of her/his health." / "One should take care of her/his health."

The negative form of the Present Optative Deontic is formed by adding the negation marker ***-ma/mə*** to a verb stem before the inflectional suffix ***-(y)a/(y)ə.***

Gərək bir də ora getməyəm. "I should not go there again."
Sən onunla gərək danışmayasan. "You shouldn't speak to her/him."

2.11.5.5.12. Past Optative Deontic (Unrealistic) - "I should have (done smth)": The Construction "*Gərək* ... Verb Stem + *(y)a/(y)ə* + *idi/-(y)dı/(y)di* + Personal Ending"

The Past Optative Deontic expresses an unreal action or state in the past, the realization of which is no longer possible. The Past Optative Deontic is equivalent to the English construction "should have done...". This meaning is expressed by adding the inflectional suffix ***-(y)a/(y)ə*** to a verb stem, followed by the verb ***idi***, to which personal endings are added. The particle ***gərək***, an equivalent of the English expressions "it is needed that ...", "I need to ..."; and "it is necessary that ...", is used at the beginning of the sentence or, depending on the emphasis, in any position except the final one.

Mən gərək yaza idim/yazaydım. "I should have written."
Sən gərək yaza idin/yazaydın. "You (sing.) should have written."
O gərək yaza idi/yazaydı. "(S)he should have written."
Biz gərək yaza idik/yazaydıq. "We should have written."
Siz gərək yaza idiniz/yazaydınız. "You (pl.) should have written."
Onlar gərək yaza idilər/yazaydılar. "They should have written."

Mən gərək gələ idim/gələydim. "I should have come."
Sən gərək gələ idin/gələydin. "You (sing.) should have come."
O gərək gələ idi/gələydi. "(S)he should have come."
Biz gərək gələ idik/gələydik. "We should have come."
Siz gərək gələ idinizgələydiniz. "You (pl.) should have come."
Onlar gərək gələ idilər/gələydilər. "They should have come."

The negative form of the Past Optative Deontic is formed by adding the negation marker ***-ma/mə*** after the verb stem.

Mən gərək yazamaya idim/yazmayaydım.	"I shouldn't have written."
Sən gərək yazmaya idin/yazmayaydın.	"You (sing.) shouldn't have written."
O gərək yazmaya idi/yazmayaydı.	"(S)he shouldn't have written."
Biz gərək yazmaya idik/yazmayaydıq.	"We shouldn't have written."
Siz gərək yazmaya idiniz/yazmayaydınız.	"You (pl.) shouldn't have written."
Onlar gərək yazmaya idilər/yazmayaydılar.	"They shouldn't have written."
Mən gərək gecikməyə idim/gecikməyəydim.	"I shouldn't have been late."
Sən gərək gecikməyə idin/gecikməyəydin.	"You (sing.) shouldn't have been late."
O gərək gecikməyə idi/gecikməyəydi.	"(S)he shouldn't have been late."
Biz gərək gecikməyə idik/gecikməyəydik.	"We shouldn't have been late."
Siz gərək gecikməyə idiniz/gecikməyəydiniz.	"You (pl.) shouldn't have been late."
Onlar gərək gecikməyə idilər/gecikməyəydilər.	"They shouldn't have been late."

More examples follow:

*Gərək daha diqqətli ola idik. "*We should have been more careful."

Həkim bu gün sizi qəbul edə bilməyəcək, çünki xəstə çoxdur. Gərək gəlməzdən əvvəl qəbula yazılaydınız. "The doctor will not be able to receive you today because there are a lot of patients. You should have made an appointment before coming."

*Bu şeiri gərək əzbərləyə idim? "*Did I have to learn this poem by heart?" / "Should I have learned this poem by heart?"

Gərək qırmızı qələmlə yaza idim? "Should I have written with a red pen?" / "Did I have to write with a red pen?"

2.11.5.5.13. Present Perfective Optative Deontic (Realistic): - "I should have smth done": The Construction "*Gərək* ...Verb Stem + *-mış/miş/muş/müş ola* + Personal Ending"

The Present Perfective Optaive Deontic expresses a realistic necessity or need for the completion of an action/condition/situation.

Gərək axşam saat 5-dək bütün işlərini bitirmiş olasan.
"You should have all your work finished by 5 p.m." / "It is necessary that you have all your work finished by 5 p.m."

2.11.5.5.14. Past Perfective Optative Deontic (Unrealistic): - "I should have had smth done": The Construction "*Gərək* ...Verb Stem + *-mış/miş/muş/müş ola* + *idi/-(y)dı* + Personal Ending"

The Present Perfective Optaive Deontic expresses an unrealistic necessity or need for the completion of an action/condition/situation.

Gərək indiyədək bütün dəvətnamələri göndərmiş olaydınız. "You should have sent all the

invitations by now (lit. You should have had all the letters sent by now).” / “It was necessary that you had sent all the invitations by now.”

NOTE 57. In Azerbaijani, the Optative Deontic is also formed by means of an infinitive followed by the verb ***lazım*** in the relevant tense/aspect form: ***lazımdır*** “It is necessary/needed”, ***lazım idi*** “It was necessary/needed” and ***lazım olacaq*** “It will be necessary/needed”.

Saat 7-də oyanmaq lazımdır. “It is necessary to wake up at 7” or “I/you/we/(s)he/they need to wake up at 7”.

*Qışda “C“ vitamini qəbul etmək lazım olacaq. “*It will be necessary to take Vitamin C in the winter” or “I/you/we/(s)he/they will need to take Vitamin C in the winter.”

Onunla görüşmək lazım idi. “It was necessary to meet with her/him” or “I/you/we/(s)he/they needed to meet with her/him.”

NOTE 58. If a need or necessity on behalf of a specific person is expressed, the subject expressing the person takes the dative case marker.

Nailəyə gündə 3 dəfə qida qəbul etmək lazımdır. “Naila needs to take a meal three times a day.” / “Naila needs to take three meals a day.”

Bizə saat 2 də burada olmaq lazımdır.”We need to be here at 2 o’clock.”

Mənə saat 7-də oyanmaq lazımdır. “I need to wake up at 7 o’clock.”

However, this structure is relatively new in Azerbaijani and has emerged under the structural influence of the Russian language.

2.11.5.6. Potentials (Ability, permission, possibility)

2.11.5.6.1. Present/Future Potential (Permission/Possibility/Supposition/Ability): The Construction “Verb Stem + *-(y)a/(y)ə* + *bilər* + Personal Ending”

The Present/Future Potential, where the verb preceding the verb ***bil*** (lit. “know”) is in the Future Indefinite, expresses permission, possibility, or ability. The construction is semantically equivalent to the English construction containing the verb “to be permitted/to be allowed” in the present tense or the modal verbs “can” and “may”.

Mən üzə bilərəm.	“I can swim.” / ”I may swim.”
Sən üzə bilərsən.	“You (sing.) can swim.” / ”You (sing.) may swim.”
O üzə bilər.	“(S)he can swim.” / ”(S)he may swim.”
Biz üzə bilərik .	“We can swim.” / ”We may swim.”
Siz üzə bilərsiniz.	“You (pl.) can swim.” / ”You (pl.) may swim.”
Onlar üzə bilərlər.	“They can swim.” / ”They may swim.”

In the negative form of this construction, the negation marker ***-m*** is added to the stem of the verb ***bil*** before the tense/aspect marker.

Mən üzə bilmərəm.	“I cannot swim.” / ”I may not swim.”
Sən üzə bilməzsən.	“You (sing.) cannot swim.” / ”You (sing.) may not swim.”
O üzə bilməz.	“(S)he cannot swim.” / ”(S)he may not swim.”
Biz üzə bilmərik.	“We cannot swim.” / ”We may not swim.”
Siz üzə bilməzsiniz.	“You (pl.) cannot swim.” / ”You (pl.) may not swim.”
Onlar üzə bilməzlər.	“They cannot swim.” / ”They may not swim.”

The negation marker ***-ma/mə***, not ***-m***, may also be added to the stem of the main verb, in which case the meaning of supposition is expressed.

Mən buraya vaxtında çatmaya bilərəm.
"I may not get here in time (lit. It is possible that I will not get here in time)."

More examples follow:

Mən gedə bilərəm? "May I go?"

Siz saat 2-də gələ bilərsiniz. "You may come at 2 o'clock."

Bu qapıdan çıxa bilərsən. "You can exit through this door."

Biz bu pula çox şey ala bilərik. "We can buy lots of things for this money."

O, sabah səhər Bakıya yola düşə bilər; buna görə də, məncə, onunla indi danışmalısan.
"(S)he may leave for Baku tomorrow morning; therefore, I think, you should speak with her/him now."

2.11.5.6.2. Past Potential (Permission/Possibility): The Construction *"Verb Stem + -(y)a/(y)ə + bilərdi* + Personal Ending*"*

The Past Potential**,** where the verb preceding the verb ***bil*** (lit. "know") is in the Future Indefinite in the Past, expresses past permission or possibility. The construction is semantically equivalent to the English construction containing the verb "to be permitted/to be allowed" in the past tense or the modal verb "could".

O zamanlar biz bu pula çox şey ala bilərdik. "At those times we could buy lots of things for this money/At those times it was possible (for us) to buy lots of things for this money."

Bir neçə il əvvələ qədər bu ölkəyə vizasız da girə bilərdik. "Before several years ago, we could enter this country without a visa." / "Before several years ago, it was possible (for us) to enter this country without a visa."

When the Past Potential expresses permission or possibility, the verb ***bil*** may also be used in the Past Continuous.

O zamanlar biz bu pula çox şey ala bilirdik. "At those times we could buy lots of things for this Money." / "At those times it was possible (for us) to buy lots of things with this money."

Bir neçə il əvvələ qədər bu ölkəyə vizasız da girə bilirdik. "Before several years ago, we could enter this country without a visa." / "Before several years ago, it was possible (for us) to enter this country without a visa.

The Past Potential may also express a guess, supposition or assumption, as well as a statement about something, which could have occurred but didn't.

O sizi görə bilərdi. "(S)he might have seen you."

Siz saat 2-də də gələ bilərdiniz. "You could have come at 2 o'clock as well."

When the construction expresses a guess, supposition or assumption, as illustrated above, it may take the following form: "verb stem + ***-mış/miş/muş/müş*** + ***ola*** + ***bilərdi*** + personal ending".

O sizi görmüş ola bilərdi. "(S)he might have seen you."

2.11.5.6.3. Future Debitive Potential (Supposition): The Construction "Verb Stem + *-malı/məli* + *ola* + *bilər* + Personal Ending"

The Future Debitive Potential expresses the possibility of an obligation, which may arise in the future.

Mən bu gün saat 5-dək layihənin ilkin variantını göndərməli ola bilərəm.
"I may have to send the first draft of the project by 5 o'clock today.

2.11.5.6.4. Future Necessitative Potential (Supposition): The Construction "Verb Stem + *-ası/əsi* + *ola* + *bilər* + Personal Ending"

The Future Necessitative Potential expresses the possibility of an obligation that may arise in the future.

İşi vaxtında bitirmək üçün özümə bir köməkçi götürəsi ola bilərəm.
"I may have to hire (lit. to take) an assistant in order to finish the work in time."

2.11.5.6.5. Perfect Resultative Potential (supposition). The Construction *"Verb Stem*+*-mış/miş/muş/müş* + *ola* + *bilər* + Personal Ending"

The Perfect Resultative Potential expresses the possibility of an action or a state that might be completed by a certain point in time or by the start of another action.

Axşamadək mən işlərimi bitirmiş ola bilərəm.
"I may finish my work by the evening./ I may have my work done by the evening."

Onlar gələnədək siz müzakirələri bitirmiş ola bilərsiniz.
"You may finish all the discussions by the time they arrive./ You may have all the discussions finished by the time they arrive."

2.11.5.6.6. Expression of Ability: The Construction "Verb Stem + *-(y)a/(y)ə* + *bilir/bildi/bilmiş/bildi/biləcək/bilirdi/bilmişdi* + Personal Ending"

Expression of ability is realized when the verb ***bil*** "know" is used in other tense forms and thus takes any of the following endings: ***-ir; -di –miş; -əcək; -irdi; -mişdi.*** These endings are usually followed by personal endings.

Mən üzə bilirəm.
*"*I can swim."

Siz hotelə saat neçədə çata bildiniz?
*"*When could you get to the hotel?" / "When were you able to get to the hotel?"

Onlar görüşə bilmişlər.
"They have been able to meet."

Siz şəhərə vaxtında çata biləcəksiniz.
"You will be able to reach the town in time."

Below are examples containing the conjugation of the verb ***bil*** in various tense forms.

Mən üzə bilirəm.	"I can swim."
Sən üzə bilirsən.	"You (sing.) can swim."
O üzə bilir.	"(S)he can swim."
Biz üzə bilirik.	"We can swim."
Siz üzə bilirsiniz.	"You (pl.) can swim."
Onlar üzə bilirlər.	"They can swim."
Mən üzə bildim.	"I could/was able to swim."
Sən üzə bildin.	"You (sing.) could/were able to swim."
O üzə bildi.	"(S)he could/was able to swim."
Biz üzə bildik .	"We could/were able to swim."
Siz üzə bildiniz.	"You (pl.) could/were able to swim."
Onlar üzə bildilər.	"They could/were able to swim."
Mən üzə biləcəyəm.	"I will be able to swim."
Sən üzə biləcəksən.	"You (sing.) will be able to swim."
O üzə biləcək.	"(S)he will be able to swim."
Biz üzə biləcəyik.	"We will be able to swim."
Siz üzə biləcəksiniz.	"You (pl.) will be able to swim."
Onlar üzə biləcəklər.	"They will be able to swim."

When the construction is used to express ability, the verb ***bil*** may be replaced with the verb ***bacar*** "to be able to/to be capable of". *Mən şahmat oynaya bilirəm = Mən şahmat oynamağı bacarıram* "I can play chess". The verb *bacar* requires the main verb to be in the infinitive form in the accusative case: *Sən rəsm çəkmə**yi** bacarırsan?*

In the negative form of this construction, the negation marker ***-m*** (or ***-ma/mə*** where applicable) is added to the stem of the main verb.

Mən üzə bilmirəm.	"I cannot swim."
Sən üzə bilmirsən.	"You (sing.) cannot swim."
O üzə bilmir.	"(S)he cannot swim."
Biz üzə bilmirik.	"We cannot swim."
Siz üzə bilmirsiniz.	"You (pl.) cannot swim."
Onlar üzə bilmirlər.	"They cannot swim."

Mən üzə bilmədim.	"I could not swim." / "I was not able to swim."
Sən üzə bilmədin.	"You (sing.) could not swim." / "You (sing.) were not able to swim."
O üzə bilmədi.	"(S)he could not swim." / "(S)he was not able to swim."
Biz üzə bilmədik.	"We could not swim." / "We were not able to swim."
Siz üzə bilmədiniz.	"You (pl.) could not swim." / 'You (pl.) were not able to swim."
Onlar üzə bilmədilər.	"They could not swim." "/They were not able to swim."

Mən üzə bilməyəcəyəm.	"I will not be able to swim."
Sən üzə bilməyəcəksən.	"You (sing.) will not be able to swim."
O üzə bilməyəcək.	"(S)he will not be able to swim."
Biz üzə bilməyəcəyik.	"We will not be able to swim."
Siz üzə bilməyəcəksiniz.	"You (pl.) will not be able to swim."
Onlar üzə bilməyəcəklər.	"They will not be able to swim."

Constructions expressing ability with the help of the verb ***bil*** "be able to" may include the word ***bəlkə*** "maybe". In this case, the main verb is used in the Past Simple and takes the corresponding tense/aspect marker ***-di***.

Bəlkə, sizi görə bilmədim.	"Maybe I will not be able to see you."

More examples follow:

Mən onu anlaya bilmədim.	"I couldn't understand her/him."
Siz nə vaxt gələ bilərsiniz?	"When can you come?"
Saat 9-dan 5-ə kimi zəng edə bilərsən.	"You may call from 9 to 5."
Onu görə bildin?	"Could you see her/him?" / "Were you able to see her/him?"
Onun sualına cavab verə bildiniz?	"Could you answer her/his question?" / "Were you able to answer her/his question?"
Təəssüf ki, biz heç nə edə bilmərik.	"Unfortunately, we cannot do anything."
Onlar Azərbaycan dilindən ingilis dilinə tərcümə edə bilirlər.	"They are able to translate from Azerbaijani into English."

NOTE 59. The meaning of supposition is also expressed by using the expression ***ola bilsin ki*** "maybe". In this case, the verb of the sentence is used in either the Imperative Mood or the Past Simple.

*Ola bilsin ki, sizi görməyim. "*Maybe I will not see you."
Ola bilsin ki, sizi görmədim. "Maybe I will not see you."

NOTE 60. In impersonal sentences, ability or possibility, as well as lack of ability or possibility, can be expressed by using the word ***mümkün*** "possible" followed by the personal ending of the 3rd person singular, e.g. *Burada işləmək mümkündür* "It is possible to work here". The negative form of this construction is formed by using the word ***deyil*** or the negative form of the verb ***olma****q* "to be", "to become": *İşləmək mümkün deyil "*It is not possible to work"; *İşləmək mümkün deyildi* "It was not possible to work"; *Eşitmək mümkün olmadı* (lit.) "It did not become possible to hear"; *Maşın sürmək mümkün olmayacaq* "It will not be possible to drive" etc. The same meaning can also be expressed by the verb ***ol*** in its negative form: *İşləmək olmur* "It is not possible to work"; *Eşitmək olmadı* "It was not possible to hear"; *Maşın sürmək olmayacaq* "It will not be possible to drive". This latter type is more characteristic of informal speech.

The verb ***bil*** (expressing potential) may also be added to verb forms expressing other moods such as debitive, necessitative, optative or conditional:

Əgər mən gələ bilsəm, sənə zəng edəcəyəm.	"If I can come, I will call you."
*Kaş o, Bakıya köçə bilə***.**	"I wish (s)he could move to Baku."

2.11.5.7. Evidentiality: Unwitnessed (Reported/Renarrated/Inferred) Action or State

Evidentiality is a grammatical category that expresses indirectivity/inferentiality (indirect knowledge or information) in Azerbaijani; i.e., evidential markers indicate that the speaker has not directly witnessed an action or state, but instead has learned about it through hearsay or inferred it from the context. The evidentiality marker ***-mış/miş/muş/müş*** implies renarration of an action or state by the speaker, which the speaker has not directly oberved.

2.11.5.7.1. Present Evidentiality - Unwitnessed Action/State in the Present: The Construction "Verb Stem + -(y)*ır/(y)ir/(y)ur/(y)ür* + *-mış/miş/muş/müş* + Personal Ending"

The Present Evidentiality expresses a present action or state that the speaker did not directly witness but infers from a direct witness, surrounding circumstances, or hearsay. It can also be used to describe a present action that the speaker notices later during the course of the action or state. The Present Evidentiality is also used to imply a past action or state that the speaker did not directly observe but heard about from someone else, revealed later, or inferred from context or situation.

The Present Evidentiality is formed by using the Present Simple marker ***-(y)ır/(y)ir/(y)ur/(y)ür*** followed by the copula ***imiş***. The copula ***imiş*** is rarely used independently in this construction and is often combined with ***-(y)ır/(y)ir/(y)ur/(y)ür***, thus losing the initial ***i***. In this combination, the copula becomes an inflectional suffix with four forms (***-mış/miş/muş/müş***) that follow the principle of vowel harmony.

Mənim qrup yoldaşım da bizim küçədə yaşayırmış.– "It turns out my group-mate also lives on our street." (a present uninterrupted action revealed or noticed later.)

Eldar otağında dərsini oxuyurmuş. "It turns out Eldar has been doing his homework in his room." (a present action occurring at the moment of speech but noticed at a later stage.)

O, tez-tez ailəsinə məktub yazırmış. "It turns out (s)he often writes/wrote letters to her/his family." (a present/past repetitive action revealed later.)

Valideynləri Fəridənin müğənni olmağını istəmirlərmiş; lakin o öz arzusunun arxasınca

getmiş və sonunda dünyaşöhrətli soprano olmuşdur. "It turns out that Farida's parents did not want her to become a singer; but she has followed her dream and finally become a world-famous soprano." (past action revealed later).

Personal endings are added after the marker ***-(y)ır/(y)ir/(y)ur/(y)ür*** and before the marker ***-mış/miş/muş/müş***

Mən bilirəmmiş/bilirmişəm.	"It turns out I know/knew."
Sən bilirsənmiş/bilirmişsən.	"It turns out you know/knew."
O bilirmiş.	"It turns out (s)he knows/knew."
Biz bilirikmiş/bilirmişik.	"It turns out we know/knew."
Siz bilirsinizmiş/bilirmişsiniz.	"It turns out you know/knew"
Onlar bilirlərmiş/bilirmişlər.	"It turns out they know/knew."

The Present Evidentiality is also used with the expression ***sən demə*** (singular) and ***siz deməyin*** (plural), which is translated as "it turns out (that)". It should be noted that ***siz deməyin*** is less frequent and is used only if the speaker wants to be careful in order to avoid disrespect to her or his interlocutor (especially if the interlocutor is older, or is the speaker's teacher, adviser, supervisor, boss etc.).

Sən demə, o İstanbulda yaşayırmış.
"It turns out that (s)he lives in Istanbul."

Siz deməyin, bunlar öz siyasətlərini yürüdürlərmiş.
"It turns out they had been conducting their own politics."

In spoken language the pronouns ***sən*** and ***siz*** may be omitted.

Demə, o İstanbulda yaşayırmış. "It turns out that (s)he lives in Istanbul."

NOTE 61. The copula ***imiş*** as well as its contracted form ***-mış/miş/muş/müş*** does not lose the final ***ş*** before the personal endings of the 2nd person singular and plural.

Sən bütün bunları bilirmişsən. "It turns out you know/have known/knew all of this."

2.11.5.7.2. Past Evidentiality - Unwitnessed Action in the Past: The Construction "Verb Stem + *-ıb/ib* + *-mış/miş/muş/müş* + *personal ending*" or "Verb Stem + *-mış/miş/muş/müş* + personal ending + *-mış/miş*"

The Past Evidentiality expresses an action that took place in the past but was noticed much later. The speaker using this form implies that the speaker did not have any information about the action at the moment it happened and learned about it later or just recently. The Past Evidentiality also implies repetitive action in the past, which the speaker did not witness directly but heard from someone else. In both forms of the Past Evidentiality, the verb in the 3rd person does not take any personal ending ("0" personal ending).

Mən yazıbmışam/yazmışammış.	"It appears I have written."
Sən yazıbmışsan/yazmı(ş)sanmış.	"It appears you (sing.) have written."
O yazıbmış/yazmışmış.	"It appears (s)he has written."
Biz yazıbmışıq/yazmışıqmış.	"It appears we have written."
Siz yazıbmışsınız/yazmı(ş)sınızmış.	"It appears you (pl.) have written."

Onlar yazıbmışlar/yazmışlarmış.	"It appears they have written."
Mən görübmüşəm/görmüşəmmiş.	"It appears I have seen."
Sən görübmüşsən/görmü(ş)sənmiş.	"It appears you (sing.) have seen."
O görübmüş/görmüşmüş.	"It appears (s)he has seen."
Biz görübmüşük/görmüşükmüş.	"It appears we have seen."
Siz görübmüşsünüz/görmü(ş)sünüzmüş.	"It appears you (pl.) have seen."
Onlar görübmüşlər/görmüşlərmiş.	"It appears they have seen."

More examples follow:

O bu şəhərdə iki il əvvəl olubmuş/olmuşmuş.
"It turns out that (s)he visited this city two years ago."

Sən demə, imlada bir neçə sözü səhv yazıbmışam/yazmışammış.
"It turns out I have spelled several words incorrectly in the dictation."

2.11.5.7.3. Present Predicative[13] Evidentiality - Unwitnessed State in the Present or Past: The Construction "Nominal Predicate + *imiş/-mış/miş/muş/müş* + Personal Ending"

The copula ***imiş***, which is a derivative of the verb ***imək*** (see Section 2.11.3), is added to predicatives to express a state or condition that is reported by someone else. In this case, the phrase ***sən demə*** "it turns out" may be used.

Sən demə, o məndən gənc imiş.	**"**It turns out he is younger than me."
Sən demə, onun heç nədən xəbəri yox imiş.	*"*It turns out he was not aware of anything."
Biz çox sadəlövh imişik.	"(It turns out) we were very naïve."

The copula ***imiş*** may be replaced with its suffixed form ***-(y)mış/(y)miş/(y)muş/(y)müş***.

Sən demə, o məndən gəncmiş.	**"**It turns out he is younger than me."
Onun heç nədən xəbəri yoxmuş.	(It turns out) he was not aware of anything."
O, Bakıdaymış.	"It turns out (s)he was in Baku."

Sən neçə vaxtdır xəstəymişsən.
"It turns out you have been ill for some time."

Siz bütün bunlardan xəbərdar imişsiniz./Siz bütün bunlardan xəbərdarmışsınız.
"It turns out you are aware/have been aware/were aware of all this."

Sən demə, mənim iki saat vaxtım varmış.
"It turns out I had two hours."

[13] Here and in similar contexts, the word "predicative" implies constructions involving nominal prediactes.

The negative form of the Present Predicative Evidentiality is constructed by means of the particle ***deyil*.**

Siz bütün bunlardan xəbərdar deyilmişsiniz.
"It turns out you are not aware/have not been aware/were not aware of all this."

2.11.5.7.4. Future Definite Evidentiality - Presumable Future: The Construction"Verb Stem + *-(y)acaq/(y)əcək + imiş/-mış/miş* + Personal Ending"

The Future Definite Evidentiality expresses a planned future action, of which the speaker finds out from external sources. It also expresses a planned future action, which was supposed to but did not take place and of which (both of the action itself and of the fact that it did not take place), the speaker finds out from someone else.

The Future Definite Evidentiality is formed by means of the marker ***-(y)acaq/(y)əcək*** and copula ***imiş***. The copula is rarely used autonomously and is often combined with ***-(y)acaq/(y)əcək*** thus losing its first letter ***i***. In this case, the copula becomes an inflectional suffix realized two forms – ***-mış/miş*** depending on the vowel of the tense/aspect marker.

Elxan bizə gələcəkmiş. İndicə xanımı zəng etdi. Evə tez qayıtmalıyam. "It turns out Elhan is planning to come to our place. His wife just called me. I have to get back home earlier."

Elxan bizə gələcəkmiş. Amma sonradan təcili işi çıxdığı üçün gələ bilmədi. "Elkhan was planning to come to our place. But then something urgent came up, and he couldn't make it."

Dostum bu gün bizə gələcəkmiş, amma qəflətən bir işi çıxıb. Mən də bunu indi öyrəndim. **"**My friend was planning to come to our place today, but suddenly something urgent came up. I just found out about it."

Personal endings are added after the marker ***-(y)acaq/(y)əcək*** and before the marker ***-mış/miş***

Mən biləcəyəmmiş/biləcəkmişəm.	"It turns out I was going to know."
Sən biləcəksənmiş/biləcəkmişsən.	"It turns out you were going to know."
O biləcəkmiş.	"It turns out (s)he was going to know."
Biz biləcəyikmiş/biləcəkmişik.	"It turns out we were going to know."
Siz biləcəksinizmiş/biləcəkmişsiniz.	"It turns out you were going to know."
Onlar biləcəklərmiş/biləcəkmişlər.	"It turns out they were going to know."

The Future Definite Evidentiality is also used with the expression ***sən demə*** (sing.) and ***siz deməyin*** (pl.), which is translated as "it turns out (that)". As explained in 2.11.5.7.3. above, ***siz deməyin*** is less frequent and is used only if the speaker wants to be careful in order to avoid any disrespect to her or his interlocutor (especially if the interlocutor is older, or is the speaker's teacher, adviser, supervisor, boss etc.).

Sən demə, onlar iki ay sonra Bakıya gələcəklərmiş. O zaman mən də burada olacağam. "It turns out that they are planning to come to Baku in two months. At that time I will also be here." (a future action revealed to the speaker at a later stage).

Sən demə, onlar plana görə əvvəlcə Bakıya gələcəklərmiş. Lakin nə üçünsə Bakıya səfərlərinin sonunda gəldilər. "It turns out they were planning to come to Baku first. However, for some reason, they visited Baku at the end of their trip." (an action that was planned but did not occur.)

2.11.5.7.5. Future Indefinite Evidentiality: The Construction "Verb Stem + -*(y)ar/(y)ər* + *imiş/-mış/miş* + Personal Ending"

This tense form expresses a repetitive action in the past, which the speaker did not witness in the past but heard from someone else.

The Future Indefinite Evidentiality is formed by means of the tense/aspect marker -***(y)ar/(y)ər*** and copula ***imiş***. The copula ***imiş*** is rarely used independently. It is often combined with -***(y)ar(y)/ər*** thus losing its initial letter ***i***. In this case, the copula becomes an inflecional suffix realized in two forms – -***mış/miş*** depending on the vowel of the tense/aspect marker.

Mən yazarammış/yazarmışam.
"They say I used to write." / "I would have never imagined that I would have written."

Sən yazarsanmış/yazarmışsan.
"They say you (sing.) used to write." / "I would have never imagined that you (sing.) would have written."

O yazarmış.
"They say (s)he used to write." / "I would have never imagined that (s)he would have written."

Biz yazarıqmış/yazarmışıq.
"They say we used to write." / "I would have never imagined that we would have written."

Siz yazarsınızmış/yazarmışsınız.
"They say you (pl.) used to write." / "I would have never imagined that you (pl.) would have written."

Onlar yazarlarmış/yazarmışlar.
"They say they used to write." / "I would have never imagined that they would have written."

Mən gülərəmmiş/gülərmişəm.
"They say I used to laugh." / "I would have never imagined that I would have laughed."

Sən gülərsənmiş/gülərmişsən.
"They say you (sing.) used to laugh." / "I would have never imagined that you (sing.) would have laughed."

O gülərmiş.
"They say (s)he used to laugh." / "I would have never imagined that (s)he would have laughed."

Biz gülərikmiş/gülərmişik.
"They say we used to laugh." / "I would have never imagined that we would have laughed."

Siz gülərsinizmiş/gülərmişsiniz.
"They say you (pl.) used to laugh." / "I would have never imagined that you (pl.) would have laughed."

Onlar gülərlərmiş/gülərmişlər.
"They say they used to laugh." / "I would have never imagined that they would have laughed."

More examples follow:

O, tez-tez bu parka gələrmiş. "They say (s)he used to come to this park often."

Sən onlara tez-tez gedərmişsən. "I hear you used to go to their place quite frequently."

As seen from some of the above illustrations, the Future Indefinite Evidentiality is also used to express surprise.

Sən də bizə gələrmişsən.
"I would have never imagined that you would ever come to our place (lit. And you would come to our place)."

Bu uşaqlar da ağızlarını açarlarmış.
"I would have never imagined that these kids would ever open their mouths (lit. And these kids would ever open their mouths)."

2.11.5.7.6. Debitive Evidentiality: The Construction "Verb Stem + *-malı/məli* + *imiş* (or *-(y)mış/(y)miş)* + Personal Ending"

The Debitive Evidentiality is formed according to the construction "verb stem **+** ***-malı/məli*** **+** ***imiş*** (or ***-(y)mış/(y)miş***) + personal ending" and expresses reference to an unwitnessed obligation or expectation conveyed as renarration, hearsay or inference. The Debitive Evidentiality is semantically equivalent to the English construction "it turns out/according to…./ … understood that //….. was/were supposed to … / was/were to…/….. had to …../….. should have + past participle".

Polisin sözlərinə görə, biz o biri yol ilə getməli imişik.
"According to what the policeman said, we should have taken the other road."

Deməli, sən orda qalmalı imişsən
"So you were suposed to stay there."

Anladım ki, mən onu orada gözləməli imişəm.
"I understood that I had to wait for her/him there."

The negative form of the Debitive Evidentiality is formed by adding the negation marker ***-ma/mə*** before the marker ***-malı/məli***.

Mən səni iki saat gözləməməli imişəm/gözləməməliymişəm.
"It turns out that I didn't have to wait for you for two hours."

The negative form of the Debitive Evidentiality is also formed by means of the negation word ***deyil*** followed by the marker ***-miş*** to which respective personal endings are added.

Anladım ki, mən onu orada gözləməli deyilmişəm.
"I understood that I was not supposed/I didn't have to wait for him there."

2.11.5.7.7. Necessitative Evidentiality: The Construction "Verb Stem + -*(y)asɪ/(y)əsi* + *imiş* (or *-(y)mış/(y)miş)* + Personal Ending"

The Necessitative Evidentiality construction "verb stem **+** ***-(y)asɪ/(y)asi*** **+** ***imiş*** (or **-*(y)mış/miş*** + personal ending" expresses a reference to a planned or intended action/state/condition conveyed as renarration, hearsay or inference. The construction is semantically equivalent to the English construction "It turns out/according to…./ … understood that //….. was/were supposed to … / was/were to…/….. had to... .

Afətin dediyinə görə, onlar bu gün şəhərə gələsi imişlər/gələsiymişlər. "
According to Afat, they were (supposed/planning) to come to the city today."

Deməli, sən orada qalası imişsən/qalasıymışsan.
"So you were suposed to stay there."

Anladım ki, o məni universitetin qarşısından götürəsi imiş, mənimsə bundan xəbərim yox idi.
"I understood that (s)he was to have picked me up at the University's entrance; but I was not aware of this."

The negative form of the Necessitative Evidentiality is formed by means of the negation word *deyil* followed by the ending ***-miş*** to which the respective personal ending are added: "verb stem+ ***-(y)asɪ/(y)əsi + deyil + -miş*** + personal ending".

Anladım ki, o gələsi deyilmiş. "I understood that (s)he was not (planning) to come."
O gələsi deyilmiş. "It turns out that (s)he was not (planning) to come."

2.11.5.7.8. Optative Volitional Evidnetiality (Unrealistic): The Construction "*Kaş/kaş ki* ...Verb Stem + *-(y)a/(y)ə + imiş/-(y)mış/(y)miş* + Personal Ending"

The Optative Volitional Evidentiality expresses an unwitnessed regret (i.e., a regret inferred through hearsay and other indirect sources) about an unfulfilled action/state relating to the past. It is semantically equivalent to the English construction "It turns out/according to…, // it was a pity that someone didn't do smth.

Dedilər ki, hamı orada səni axtarıbmış: kaş gedəymişsən.
"They said everyone was looking for you there: it turns out it was a pity you didn't go.

The negative form of the Optative Volitional Evidentiality is formed by adding the negation marker ***-ma/mə*** before the inflectional suffix ***-(y)a/(y)ə***.

Dedilər ki, hamı orada səni axtarıbmış: kaş o məclisi qaçırmayaymışsan.
"They said everyone was looking for you there: it turns out it was a pity you missed that gathering."

2.11.5.7.9. Optative Deontic Evidentiality (Unrealistic)": The Construction "*Gərək* ... Verb Stem + *(y)a/(y)ə* + *imiş/-(y)mış/(y)miş* + Personal Ending"

The Optative Deontic Evidentiality expresses an unwitnessed regret (i.e., a regret inferred through hearsay and other indirect sources.) about an unfulfilled action/state in the past, which was necessary/important to fulfill. It is semantically equivalent to the English construction "it turns out/they say that someone should have (done smth)."

Eşitdim ki, mühüm bir hesabat dinlənilibmiş və sənin orada olmamağına hamı çox təəssüf edib. Gərək gedəymişsən.
"I heard that an important report was being heard and that everyone regretted that you were not there. It turns out you needed to go/should have gone there.

The negative form of the Optative Deontic Evidentiality is formed by adding the negation marker ***-ma/mə*** before the inflectional suffix ***-(y)a/(y)ə***.

Dedilər ki, hamı orada səni axtarıbmış: gərək o məclisi qaçırmayaymışsan.
"They said everyone was looking for you there: it turns out you shouldn't have missed that gathering"

2.11.5.8. Iterativity

Iterativity in Azerbaijani is a category with broad semantics. It expresses an action/state/condition that occurs in an intensive way or frequently.

Morphosyntactically, iterativity in Azerbaijani is formed mostly through reduplication:

gəlib-getmək "to come and go (frequently)"
açıb-örtmək "to open and close (frequently)"

Qapını tez-tez açıb örtmə - soyuqdur.
"Don't keep opening and closing the door – it is cold."

Mən onlara həftədə bir dəfə gedib-gəlirəm.
"I frequently visit them."

Siz hər gün bu pillələri qalxıb-düşürsünüz?
"Do you go up and down these stairs every day?"

As seen from the examples above, sentences where reduplicated verbs expressing iterativity are used contain adverbs or adverbial phrases (e.g., ***hər gün*** "every day", ***hər il*** "every year", ***tez-tez*** "often/frequently", *gündə* ***beş dəfə*** "five times a day" etc.) denoting continuity, intensity, repetition or habitualness of action/state/condition.

Iterativity in Azerbaijani is also formed by using compound verbal phrases consisting of two verbs: one that expresses the core semantics of an action/state/condition, and the second verb (typically one of the following verbs: ***dur*** "stay", and ***qal*** "stay"), which is used to imply iterativity. The second verb is conjugated to express the respective tense, aspect or modality. The first verb, which expresses the core semantics, appears either as a reduplication of a verb stem ending in ***-(y)a/(y)ə*** or takes a converbial form ending in ***-(y)ıb/(y)ib/(y)ub/(y)üb***. This

form of iterativity is equivalent to the English construction "to keep (on) doing something". It should also be noted that compound verbal phrases mostly contain the following verbs expressing core semantics in iterative constructions: ***bax*** "look", ***de*** "say", ***soruş*** "ask", ***döy*** "knock", ***aç*** "open", ***yalvar*** "beg", ***xahiş et*** "ask, request" etc., ***istə*** "want", ***deyin*** "grumble", ***şikayət et*** "complain", ***ağla*** "cry", ***qışqır*** "shout" ***bağır*** "yell/shout", ***sus*** "be/keep silent", ***çağır*** "call", ***zəng et*** "call", "phone", ring up", ***gileylən*** "complain", ***səslə*** "call", "call out", ***don*** "freeze", and ***arzula*** "wish".

Sənin bu paltarın o qədər gözəldir ki, hər dəfə sən onu geyinəndə sənə baxa-baxa qalıram.
"This dress of yours is so beautiful that each time you put it on I keep looking at you."

Sən hər dəfə bu haqda məndən soruşa-soruşa dursan. Amma mən bu haqda heç nə bilmirəm.
"You keep asking me about this. But I don't know anything about this."

Bu işin riskli olduğunu deyə-deyə durdum, amma heç kəs mənim sözümü ciddi qəbul etmədi.
"I kept saying that this business was risky, but no one took my words seriously."

Bu sözü eşidəndə donub qaldıq.
"We stood numb (lit. stood frozen) when we heard this word."

2.11.5.9. Conditional

The conditional modality implies that the performance of an action or the occurrence of a situation is dependent on a certain condition. This meaning is realized in composite complex sentences with conditional clauses. The verb in the conditional clause takes the inflectional suffix ***-sa/sə,*** which is a contraction for the copula ***isə***. In the case of a conditional clause containing a noun or noun phrase, the copula ***isə*** is added, which may nevertheless be contracted to ***-sa/sə*** in informal speech. Personal endings are added after the suffix ***-sa/sə***.

2.11.5.9.1. Conditional Neutral: The Construction "Verb Stem + *-sa/sə* + Personal Ending" or "Nominal Predicate + Personal Ending + *-sa/sə"*

Mən yazsam.	"If I write."
Sən yazsan.	"If you (sing.) write."
O yazsa.	"If (s)he writes."
Biz yazsaq.	"If we write."
Siz yazsanız.	"If you (pl.) write."
Onlar yazsalar.	"If they write."
Mən gəlsəm.	"If I come."
Sən gəlsən.	"If you (sing.) come."
O gəlsə.	"If (s)he comes."
Biz gəlsək.	"If we come"
Siz gəlsəniz.	"If you (pl.) come"
Onlar gəlsələr.	"If they come"

Mən yazmasam.	"If I don't write."
Sən yazmasan.	"If you (sing.) don't write."
O yazmasa.	"If (s)he doesn't write."
Biz yazmasaq.	"If we don't write."
Siz yazmasanız.	"If you (pl.) don't write."
Onlar yazmasalar.	"If they don't write."

Mən gəlməsəm.	"If I don't come."
Sən gəlməsən.	"If you (sing.) don't come"
O gəlməsə.	"If (s)he doesn't come."
Biz gəlməsək.	"If we don't come."
Siz gəlməsəniz.	"If you (pl.) don't come."
Onlar gəlməsələr.	"If they don't come."

More examples follow:

Əgər yeni bir şey eşitsəm, sənə də deyərəm.
"If I hear something new, I will let you know (lit. tell you) as well."

İstəsəniz, şəkilləri sizə də göstərərəm.
"If you want, I can show the photos also to you."

Gecikşək, taksi ilə gedərik.
"If we are late, we can go by taxi."

Onu görsən, məndən ona salam de.
"If you see her/him, give her/him my regards (lit. say hello from me to her/him)."

Vaxtınız olsa, mənə kömək edərsiniz?
"If you have time, would you help me?"

O məni dəvət etsə, əlbəttə, gedəcəyəm.
"If (s)he invites me, of course I will go."

Biz getməsək, yəqin ki, bizdən inciyərlər.
"If we don't go, they will probably be offended."

Gecikməsəm, yaxşıdır.
"I hope I am not late (lit. It will be good if I am not late)."

Piyada getsək, onlarla yolda rastlaşarıq.
"If we go on foot, we will meet them on the way."

Qəzeti tapsam, sənə göndərəcəyəm.
"If I find the newspaper, I will send it to you."

Vaxtım olsa, mütləq gələcəyəm.
"If I have time, I will definitely come."

The use of the word ***əgər*** "if" in conditional clauses is optional.

Əgər yeni bir şey eşitsəm, sənə də deyərəm = Yeni bir şey eşitsəm, sənə də deyərəm. "If I hear something new, I will let you know as well."

The verb in the main clause may also be in the imperative form thus expressing an order or requset.

Çağırsa, get.	"If s/he calls you, go."
Elmanı görsən, evə göndər.	"If you see Elman, please send him home."

The verb in the main clause may also be in the debitive mood

O səni çağırsa, əlbəttə, getməlisən. "If (s)he calls you, of course you should go."

The repetition of the word used in conditional modality expresses exclusiveness or limitation. In this case, the verb will take respective personal endings to conform to the subject of the sentence.

Bizə kömək etsə, etsə, ancaq Sevil kömək edə bilər.
"Only and only Sevil can help us."

Bu sualın cavabını tapsa, tapsa, ancaq Məmməd tapar.
"Only Mammad can find the answer to this question, and no one else."

Mən orda qalsam, qalsam iki gün qalaram, çox qalmaram.
"If I stay there, it will only be for two days, no more."

If a verb form is followed by its negative form and the conjunction ***da/də*** ("too", "also") is added after each verb form, the sentence implies that the action will be performed under any condition. This pattern of repetition is equal to the English phrase "whether ..... or..... ".

Sən istəsən də, istəməsən də, mən ora gedəcəyəm.
"Whether you want it or not, I will go there."

Biz razı olsaq da, olmasaq da, onlar bizə öz şərtlərini deyəcəklər.
"Whether we agree or not, they will state their conditions to us."

The conditional mood in Azerbaijani is also expressed by using the following formula "verb stem + the perfective -***mış/miş/muş/müş***" followed by the copular verb ***ol*** "to be" in the conditional mood (***olsa***). This form is used to express an action in the conditional mood which may be completed by a certain time in the future.

Mən işə qayıdana qədər müdir məni axtarmış olsa, hər şeyi ona özün izah edərsən.
"If the boss looks for me before I come back to work (i.e., office), explain everything to her/him, please."

The copula *isə* is also added to a nominal predicate, in which case it is contracted to -***sa/sə***.

Otaq soyuqdursa, pəncərələri bağla.
"If the room is cold, close the windows."

Əgər siz razısınızsa, mən bu işə başlayacağam.

"If you agree, I will start this work."

Əgər qapı bağlıdırsa, burada niyə gözləyirsən?
"If the door is closed, why are you waiting here?"

Evdəsənsə, sizə gəlmək istəyirəm.
"If you are at home, I would like to come over."

The negative form of this construction is formed by means of the particle ***deyil*.**

Onlar razı deyillərsə, biz şərtləri dəyişə bilərik.
"If they do not agee, we may change the conditions."

Mən evdə deyiləmsə, o gəlməyəcək.
"If I am not at home, (s)he won't come."

The conditional marker *-sa/sə* can also be used with various tense/aspect forms, which are illustrated below.

2.11.5.9.2. Present Conditional: The Construction "Verb Stem + *-(y)ır/(y)ir/(y)ur/(y)ür* + Personal Ending + *-sa/sə*"

Affirmative constructions:

Mən yazıramsa/gəlirəmsə/otururamsa/görürəmsə/başlayıramsa.
"If I write/come/sit (down)/see/start."

Sən yazırsansa/gəlirsənsə/otursansa/görürsənsə/başlayırsansa.
"If you (sing.) write/come/sit (down)/see/start."

O yazırsa/gəlirsə/otursa/görürsə/başlayırsa.
"If (s)he writes/comes/sits (down)/sees/starts."

Biz yazırıqsa/gəliriksə/otururuqsa/görürüksə/başlayırıqsa.
"If we write/come/sit (down)/see/start."

Siz yazırsınızsa/gəlirsinizsə/otursunuzsa/görürsünüzsə/başlayırsınızsa.
"If you (sing.) write/come/sit (down)/see/start."

Onlar yazırlarsa/gəlirlərsə/oturlarsa/görürlərsə/başlayırlarsa.
"If they write/come/sit (down)/see/start"

Negative constructions:

Mən yazmıramsa/gəlmirəmsə/oturmuramsa/görmürəmsə/başlamıramsa.
"If I don't write/don't come/don't sit (down)/don't see/don't start"

Sən yazmırsansa/gəlmirsənsə/oturmursansa/görmürsənsə/başlamırsansa.
"If you (sing.) don't write/don't come/don't sit (down)/don't see/don't start"

O yazmırsa/gəlmirsə/oturmursa/görmürsə/başlamırsa.
"If (s)he doesn't write/doesn't come/doesn't sit (down)/doesn't see/doesn't start."

Biz yazmırıqsa/gəlmiriksə/oturmuruqsa/görmürüksə/başlamırıqsa.
"If we don't write/don't come/don't sit (down)/don't see/don't start."

Siz yazmırsınızsa/gəlmirsinizsə/oturmursunuzsa/görmürsünüzsə/başlamırsınızsa.
"If you (pl.) don't write/don't come/don't sit (down)/don't see/don't start."

Onlar yazmırlarsa/gəlmirlərsə/oturmurlarsa/görmürlərsə/başlamırlarsa
"If they don't write/don't come/don't sit (down)/don't see/don't start"

(Əgər) evə gedirsənsə, kitabları da apar.
"If you are going home, take the books as well."

Sən gedirsənsə, mən də gəlirəm.
"If you are going, I am coming as well."

Sən qalmırsansa, o da qalmayacaq.
"If you are not staying, (s)he will not stay either."

Əgər bu işi görmək istəmirsənsə, özünü məcbur etməməlisən.
"You should not oblige yourself if you do not want to do this work."

NOTE 62. The construction **"*.....-(y)ır/(y)ir/(y)ur/(y)ür +-sa/sə* - + *....-sın/sin/sun/sün*"** ("verb stem+ ***-(y)ır/(y)ir/(y)ur/(y)ür +sa/sə*** (conditional clause)" + "verb stem + ***-sın/sin/sun/sün*** (main clause)") confirms the truth or reality under any condition. This construction is equal to the English interrogative pronouns combined with the component "-ever" (whatever, whoever, whenever, wherever etc.)

Məni kim soruşursa-soruşsun, yerimi demə. "Whoever asks about me, do not tell them where I am. (lit. ..... do not tell my place (to them)."
Nə qədər gec yatıramsa-yatım, yenə də vaxtında oyana bilirəm. "However late I may go to bed, I can still wake up on time."
Hara gediriksə-gedək, tez evə qayıtmaq istəyirik. "Wherever we go, we want to return home as soon as possible."

2.11.5.9.3. Past Conditional: The Construction "Verb Stem + *-dı/di/du/dü* + Personal Ending + *-sa/sə*"

Əgər sözünü bitirdinsə, nəyi gözləyirsən?	"If you have finished what you wanted to say, what are you waiting for?"
Əgər onu tanıdınsa, niyə salam vermədin?	"If you recognized her/him, why didn't you say 'hello' to her/him?"
Əgər söz verdinsə, sözünə əməl etməlisən.	"If you have made a promise, you should keep it."
Əgər söz verdisə, sözünə əməl edəcək.	"If (s)he has made a promise, (s)he will keep it."
Əgər vəd verdimsə, vədimə əməl edərəm.	"If I have made a promise, I will keep it."

2.11.5.9.4. Present Perfect Conditional: The Construction "Verb Stem + *-mış/miş/muş/müş* +Personal Ending + *-sa/sə*

In this construction, the final consonant ***ş*** of the perfective suffix ***-mış/miş/muş/müş*** is usually dropped before the personal endings of the 2nd person (***-san/sən*** (sing.) and ***-sınız/siniz/sunuz/sünüz*** (pl.)). In the 2nd and 3rd person singular, the form ***-mışdır/mişdir/muşdur/müşdür*** (the perfective marker + personal ending) is usually replaced with the form ***-(y)ıb/(y)ib/(y)ub/(y)üb***, an equivalent of ***-mış/miş/muş/müş***, which may be (but, in fact, is rarely) followed by the personal ending ***-dır/dir/dur/dür***. The same rule applies to the 3rd person plural, for which the form ***-mışlar/mişlər/muşlar/müşlər*** (the perfective marker + personal ending) is usually replaced with the form ***-(y)ıblar/(y)iblər/(y)ublar/(y)üblər*** (the perfective marker + personal ending).

Mən yazmışamsa/gəlmişəmsə/oturmuşamsa/görmüşəmsə/başlamışamsa.
"If I have written/have come/have sat (down)/have seen/have started."

Sən yazmısansa/gəlmisənsə/oturmusansa/görmüsənsə/başlamısansa
"If you (sing.) have written/have come/have sat (down)/have seen/have started."

O yazmışdırsa/gəlmişdirsə/oturmuşdursa/görmüşdürsə/başlamışdırsa.
"If (s)he has written/has come/has sat (down)/has seen/has started."

Biz yazmışıqsa/gəlmişiksə/oturmuşuqsa/görmüşüksə/başlamışıqsa.
"If we have written/have come/have sat (down)/have seen/have started."

Siz yazmısınızsa gəlmisinizsə/oturmusunuzsa/görmüsünüzsə/başlamısınızsa.
"If you (pl.)have written/have come/have sat (down)/have seen have started."

Onlar yazmışlarsa/gəlmişlərsə/oturmuşlarsa/görmüşlərsə/başlamışlarsa.
"If they have written/have come/have sat (down)/have seen/have started."

Alternative forms for the 2nd and 3rd persons:

Sən yazıbsansa/gəlibsənsə/oturubsansa/görübsənsə/başlayıbsansa.
"If you (sing.) have written/have come/have sat (down)/have seen/have started."

Siz yazıbsınızsa/gəlibsinizsə/oturubsunuzsa/görübsünüzsə/başlayıbsınızsa.
"If you (pl.) have written/have come/have sat (down)/have seen/have started."

O yazıbsa/gəlibsə/oturubsa/görübsə/başlayıbsa.
"If (s)he has written/has come/has sat (down)/has seen/has started ."

Onlar yazıblarsa/gəliblərsə/oturublarsa/görüblərsə/başlayıblarsa.
"If they have written/have come/have sat (down)/have seen/have started"

Əgər onu əvvəllər görmüşəmsə, mütləq tanıyacağam.
"If I have seen her/him before, I will definitely recognize (her/him)."

Əgər dünən bu filmə baxmısansa, niyə bu gün bir də baxırsan?
"If you watched this film yesterday, why are you watching it again today?"

Əgər o, Bakıya gəlibsə, mütləq mənə də zəng edəcək.
"If (s)he has come to Baku, (s)he will definitely call me."

Əgər sualların 90 faizinə cavab vermişiksə, deməli, bu fənni yaxşı bilirik.
" If we have answered 90% of the questions, then we are good at this subject."

Əgər onlar dünən onu görmüşlərsə/görüblərsə, yəqin ki, ona hər şeyi danışıblar.
*"*If they saw her/him yesterday, then they probably told her/him everything."

Əgər CV-lərinizi bu gün göndərmisinizsə, 2-3 gündən sonra nəticələr bilinər.
*"*If you have sent out your CVs today, the results will be known in 2-3 days."

Əgər o, işini bitirmişdirsə/bitiribsə, evə gedə bilər.
"If (s)he has finished her/his work, (s)he may go home."

Əgər müştəri ilə görüşmüsənsə/görüşübbsənsə, mənə görüşün nəticəsi ilə bağlı məlumat verməlisən.
"If you have met with the client, you should inform me about the results of the meeting."

2.11.5.9.5. Future Definite Conditional: The Construction "Verb Stem + *-(y)acaq/(y)əcək* + Personal Ending + *-sa/sə*"

Mən yazacağamsa/gələcəyəmsə/başlayacağamsa.
"If I write/come/start." (in the future)

Sən yazacaqsansa/gələcəksənsə/başlayacaqsansa.
"If you (sing.) write/come/start." (in the future)

O yazacaqsa/gələcəksə/başlayacaqsa.
"If (s)he writes/comes/starts." (in the future)

Biz yazacağıqsa/gələcəyiksə/başlayacağıqsa.
"If we write/come/start." (in the future)

Siz yazacaqsınızsa/gələcəksinizsə/başlayacaqsınızsa.
"If you (pl.) write/come/start." (in the future)

Onlar yazacaqlarsa/gələcəklərsə/başlayacaqlarsa.
"If they write/come/start." (in the future)

Əgər gedəcəksənsə, məni də özünlə apar.
"If you are going, take me with you."

Əgər yayda istirahət edəcəksinizsə, yaydan sonra daha yaxşı işləyəcəksiniz.
"If you take a rest in summer, you will work better after it."

Əgər Bakıya gedəcəksinizsə, Qız Qalasını mütləq görməlisiniz.
"If you go to Baku, you must see the Maiden's Tower for sure."

NOTE 63. In special contexts, particularly in spoken language, the verb in the main clause can be in the past tense. However, the verb used in the past tense in fact implies the future action, and the past tense form is only metaphorical. In these cases, the past tense is employed to emphasize probability.

Əgər geç gələcəksənsə, onda bu gecə burada qaldıq. "If you are going to come back late, then (it means that) we will stay here (lit. If you are going to come back late, then we stayed here)."

2.11.5.9.6. Future Indefinite Conditional: The Construction "Verb Stem + *-(y)ar/(y)ər* + Personal Ending + *-sa/sə*"

Əgər kömək lazım olarsa, mütləq mənə deyin.
"If you need help, make sure to let me know."

O nə qədər tez gələrsə, bir o qədər yaxşı olar.
"The sooner (s)he comes, the better."

Məsələ haqqında yeni bir xəbər eşidərəmsə, sənə də deyərəm.
"If I hear something new about the matter, I will let you know (lit. I will tell you)."

Əgər istəyəriksə, maşınla da qayıda bilərik.
"If we want, we can also return by car."

2.11.5.9.7. Past Continuous Conditional: The Construction "Verb Stem + *-(y)ır/(y)ir/(y)ur/(y)ür + -dı/di/du/dü* + Personal Ending + *-sa/sə* "

Bu çanta xoşuna gəlmirdisə, bəs niyə aldın?
"If you didn't like this bag, why did you buy it?"

Onu yaxşı tanımırdılarsa, bəs niyə sirlərini onlara deyiblər?
"If they did not know her/him well, why did they tell her/him all their secrets?"

Bunu bilirdinsə, məndən niyə hər dəfə soruşurdun?
"If you knew this, why were you asking me about this every time?"

Bu cümlənin mənasını başa düşmürdünsə, gərək məndən soruşaydın.
"If you did not understand the meaning of this sentence, you should have asked me."

Gecikirdinizsə, taksi ilə getməli idiniz.
"If you were late, you should have taken a taxi."

2.11.5.9.8. Past Perfect (Pluperfect) Conditional: The Construction "Verb Stem + *-mış/miş/muş/müş + - dı/di/du/dü* + Personal Ending + *-sa/sə* "

Siz ondan incimişdinizsə, onun yanına bir daha niyə getdiniz?
"If you had been offended by her/him, why did you go to her/him again?"

O öz maşını ilə gəlməmişdisə, deməli, öz maşını ilə də qayıtmayıb.
"If (s)he hadn't come in her/his own car, then (s)he didn't return in her/his own car either."

Bu xəbəri sənə biz buraya gəlməzdən əvvəl demişdilərsə, niyə bizə zəng edib xəbər

vermirdin?
"If they had told you this news before we came here, why didn't you call (us) to inform us?"

Mənə necə tapşırmışdılarsa, mən də çıxışımı elə hazırlamışdım.
"I prepared my speech the way they had instructed me."

Bu lüğəti almışdınsa, gərək yenisini almayaydın.
"If you had bought this dictionary, you shouldn't have bought a new one."

O filmə baxmışdılarsa, bu dəfə başqa filmə baxmalıydılar.
"If they had watched this film, they should have watched a different one this time.

2.11.5.9.9. Future Definite in the Past Conditional: The Construction "Verb Stem + *-(y)acaq/(y)əcək* + *-dı/di* + Personal Ending + *-sa/sə* "

Biz səhər çıxacaqdıqsa, cədvəlimizi başqa cür quracaqdıq.
"If we were/had planned to leave in the morning, we would (have) set up our schedule differently."

Əgər onunla görüşəcəkdinsə, buraya niyə gəldin?
"If you were going to meet with her/him, why did you come here?"

Bu ayaqqabını geyinməyəcəkdinsə, niyə almısan?
"Why did you buy these shoes if you were not going to wear them?"

Bu gecə orda qalacaqdınsa, niyə mənə xəbər vermirdin?
"If you were going to stay there overnight, why didn't you let me know?

Siz getməyəcəkdinizsə, gərək bizə xəbər verəydiniz.
"If you were not going to go, you should have let us know."

O bizimlə işləməyəcəkdisə, bir ay əvvəl bizə xəbər verməliydi.
"If (s)he was not going to work with us, ((s)he) should have informed us one month before."

2.11.5.9.10. Future Indefinite in the Past Conditional: The Construction "Verb Stem + *-(y)ar/(y)ər* + *-dı/di* + Personal Ending + *-sa/sə* "

O öz narazılığını bildirərdisə, biz cavab verərdik.
"If (s)he had expressed her/his dissatisfaction, we would [most probably] have responded."

O da bu haqda fikir bildirərdisə, biz bunu nəzərə alacaqdıq.
"If (s)he had also expressed an opinion about it, we would have taken it into account."

2.11.5.9.11. Debitive Conditional: The Construction "Verb Stem + *-malı/məli* + Tense/Aspect marker + Personal Ending + *-sa/sə*"

O. imtahana hazırlaşmalıdırsa, biz ona mane olmayacağıq.
"If (s)he has to prepare for exams, we will not disturb her/him.

Həkimə getməliydinsə, gərək bu gün işə gəlməyəydin.
"If you had to go to the doctor, you should not have come to work today.

2.11.5.9.12. Necessitative Conditional: The Construction "Verb Stem + *-(y)ası/(y)əsi* + Tense/Aspect marker + Personal Ending + *-sa/sə*"

O, Gəncəyə gedəsidirsə, indidən qatar bileti alsın.
"If (s)he is to go to Ganja, (s)he should buy a train ticket now."

Anama baş çəkəsi oluramsa, ona nəsə bişirirəm.
"If I plan to visit my mom, I cook something for her."

2.11.5.9.13. Evidential Conditional: The Construction "Verb Stem + Tense/Aspect marker + *-mış/miş/muş/müş* + Personal Ending + *-sa/sə*" or "Nominal Predicate + *imiş/-(y)mış/(y)miş/(y)muş/(y)müş* + Personal Ending + *-sa/sə*"

Bu problemlər onu bu qədər narahat edirmişsə, bəs necə bu qədər susub gözləyib?
"If, as they say/as it appears, these problems worried her/him so much, how could (s)he wait so silently for so long?"
Uşaqlıqda o nə istəyirmişsə, valideynləri də onun arzularını dərhal həyata keçirirmiş.
"They say, whatever (s)he wanted in the childhood, her/his parents immediately fulfilled her/his wishes."
Əgər buraya sizinlə görüşməyə gələcəkmişsə, niyə əvvəldən mənə də xəbər verməyib?
"If, as they say, (s)he was planning to come here to meet you, why didn't (s)he let me know from the beginning?"

The evidential conditional is also formed with the help of nominal prediactes that are followed by the copular verb ***imiş*** or its contracted form ***-(y)mış/(y)miş/(y)muş/(y)müş***.

Əgər onun məsləhəti faydalı imişsə, niyə onlar özləri bu məsləhətdən istifadə etmirlərmiş?
"If, as they say/as it seems, her/his advice was helpful, why didn't they use it themselves?"

2.11.5.9.14. Hypothetical Conditional: The Construction "Verb Stem + *-sa/sə* + *idi/-dı/ydi* + Personal Ending"

In Azerbaijani, the Hypothetical Conditional expresses an action/state/condition that has not yet occurred but is realistic (possible), as well as one that has not occurred and is unrealistic. Semantically, the Hypothetical Conditional is equivalent to the English constructions "if I did" and "if I had done" depending on whether it expresses a realistic or unreal event.

The verb ***idi*** may be contracted to ***-dı/di*** and be added to the suffix ***-sa/sə*** with a relative personal ending. In this case, the liaison consonant ***y*** is added after the form ***-sa/sə***.

Mən gəlsə idim/gəlsəydim. (spoken language) "If I came." / "If I had come."
Sən gəlsə idin/gəlsəydin. (spoken language) "If you (sing.) came." / "If you had come."
O gəlsə idi/gəlsəydi. (spoken language) "If (s)he came." / "If (s)he had come."
Biz gəlsə idik/gəlsəydik. (spoken language) "If we came." / "If we had come."
Siz gəlsə idiniz/gəlsəydiniz. (spoken language) "If you(pl.) came." / "If you had come."
Onlar gəlsə idilər/gəlsəydilər. (spoken language) "If they came." / "If they had come."

If a realistic or possible action is expressed, the conditional clause is formed using the construction ***-sa/sə + idi/-ydı/ydi,*** and the Future Indefinite form is used for the verb in the main clause.

Əgər mənə kömək etsəydin, mən də işimi tez qurtarardım.
"If you helped me, I would finish my work earlier." (The possibility is still real.)

If an unrealistic action is expressed, the conditional clause is formed using the construction ***-sa/sə + idi/-ydı/ydi,*** and the verb in the main clause is either in the Future Definite or the Future Indefinite form.

Əgər mənə kömək etsəydin, mən də işimi tez qurtarardım.
"If you had helped me, I would have finished my work earlier." (The possibility has disappeared, and the action is already unrealistic.)

Əgər mənə kömək etsəydin, mən də işimi tez qurtaracaqdım.
"If you had helped me, I would have finished my work earlier." (The possibility has disappeared, and the action is already unrealistic.)

The more precise meaning of unreal action is expressed by the verb ***ol*** "to be", "to become" which is inflexted with the suffix ***-sa/sə*** to indicate the conditional mood. In this case, the verb ***ol*** in the conditional clause follows the main verb in its perfective form (stem + *-mış/miş/muş/müş*) and precedes the copular verb ***idi***, or its contracted form ***-ydı/ydi***, with respective personal endings. The verb in the main clause is used in either the Future Definite or the Future Indefinite form.

Dünən gəlmiş olsaydı, ona bütün bunları deyəcəkdim.
"If ((s)he) had come yesterday, I would have told her/him all this."

Əgər mənə kömək etmiş olsaydın, işimi tez qurtarardım.
"If you had helped me, I would have finished my work early."

Dünən sizə gəlmiş olsaydım, onu da görərdim.
*"*If I had come to your place yesterday, I would have seen her/him as well."

To make a more explicit reference to the past action, it is possible to use the verb ***ol*** also in the main clause. In this case, the verb ***ol*** follows the main verb in its perfective form (stem + the perfective marker ***-mış/miş/muş/müş***) and is used in either the Future Definite or the Future Indefinite.

Əgər mənə kömək etmiş olsaydın, işimi tez qurtarmış olacaqdım/olardım.
"If you had helped me, I would have finished my work early."

2.11.6. VOICE

The grammatical category of voice represents a semantic-syntactic paradigm of regulations between the subject and the object of an action. Azerbaijani distinguishes the following grammatical voices: Active Voice, Passive Voice, Causative Voice, Reciprocal Voice and Reflexive Voice. It should be noted that all voice forms in Azerbaijani, except for the Active Voice, are constructed from verb stems.[14]

2.11.6.1. Active Voice

The Active Voice in Azerbaijani, as in many other languages, represents a structure where the subject of the sentence corresponds to the agent of the action at the referential level. Also, as in many other languages, the Active Voice in Azerbaijani does not have any special morphological indicator or any special rule of formation. Any structure where the subject of the sentence corresponds to the agent of the action at the referential level is a structure in the Active Voice.

2.11.6.2. Passive Voice

The Passive Voice implies that the subject of the sentence represents not the performer but the receiver of the action. Thus, as in English, the Passive Voice in Azerbaijani is a structure in which the grammatical subject represents the logical object of the action. The verb of the active sentence becomes passive by accepting the Passive Voice markers ***-n, -ın/in/un/ün***, or ***-ıl/il/ul/ül***. Verbs ending in a vowel take the marker ***-n*** (with the exception of the verbs ***de*** "say", "tell", ***ye*** "eat and ***yu*** "wash" which take the marker ***–ıl/il/ul/ül*** followed by the liaison ***y***); verbs ending in ***-l*** take the inflectional suffix ***-ın/in/un/ün***; and verbs ending in other consonants take the inflectional suffix ***-ıl/il/ul/ül:*** *oxu* "read" – *oxun* "be read"; *tanı* "know", "recognize" – *tanın* "be known", "be recognized", *bağla* "close", "shut" – *bağlan* "be closed", "be shut", *de* "say", "tell" – *deyil* "be said", "be told, *ye* "eat" – *yeyil* "be eaten", yu "wash" – *yuyul* "be washed", *al* "take" - *alın* "be taken"; *bax* "review" – *baxıl* "be reviewed". Only the direct object of the active sentence may become the subject of the passive sentence. *Mən məktubu* (dir. obj.) *yazdım* "I wrote the letter." – *Məktub yazıldı* "The letter was written"; *O, hesabatı* (dir. obj.) *hazırladı* "(S)he prepared the report"; *Hesabat hazırlandı* "The report was prepared." If the passive sentence is transformed from an active sentence with an indirect but no direct object, the passive sentence will have the structure of an impersonal sentence with no subject. For example, the sentence *O, hesabatdan danışdı* "He talked about the report" is in the Active Voice and contains an indirect object *hesabatdan*. The passive sentence transformed from this sentence will be *Hesabatdan danışıldı* "They talked about the report (lit. About the report was talked)." In Azerbaijani, similar to English, the object expressing the agent may be omitted in passive structures as the above example also inllustates: *Məktub yazıldı.* "The letter was written." However, the agent of the action may gramatically be expressed by an indirect object followed by the word *tərəfimdən/tərəfindən/tərəfimizdən/tərəfinizdən* "by", "on the side of" depending on the person of the subject:

mənim tərəfimdən	"by me"
sənin tərəfindən	"by you"
onun tərəfindən	"by her/him"

[14] Verbs constructed from nominal forms with suffixes homonymous with voice-forming ones (e.g., ***-laş/ləş*** in such verbs as ***gözəlləş*** (***gözəl*** ("beautiful") + ***-ləş***) "to become more beautiful") should not be confused with voice structures.

bizim tərəfimizdən	"by us"
sizin tərəfinizdən	"by you"
onlar tərəfindən	"by them"

If the agent of the action is represented by a noun, then in the Passive Voice it is expressed by an indirect object in the nominative case followed by the word ***tərəfindən*** "by", "on the side of" used with both singular or plural nominals: *Məktub Eldar tərəfindən yazıldı* "The letter was written by Eldar"; *Müraciət müəllimlər tərəfindən edildi* "The appeal was made by the teachers." If the agent of the action is represented by a pronoun, then, as examples above indicate, in the Passive Voice this pronoun becomes an indirect object in the genitive case followed by the word ***tərəfindən*** "by", "on the side of": *Məktub onun tərəfindən yazıldı* "The letter was written by him". The personal pronoun in the 3rd person plural (*onlar*) expressing an indirect object should be in the nominative case: *Məktub onlar tərəfindən yazıldı* "The letter was written by them".

In interrogative sentences, the pronoun ***kim?*** "who?" followed by the word *tərəfindən* is also used in the nominative or genitive case: *Bu məktub kim tərəfindən hazırlanıb? / Bu məktub kimin tərəfindən hazırlanıb?* "Who was this letter prepared by?"

2.11.6.3. Causative Voice

The Causative Voice expresses an action or condition that the subject causes someone else to perform or experience. The Causative is formed by adding the inflectional suffix "***-dır/dir/dur/dür*** or the inflectional suffix ***-t*** to verb stems: *yazmaq – yaz**dır**maq* "to write – to make someone write"; the stems ending in a vowel and the consonants ***r*** or ***l*** take the inflectional suffix ***-t***: *ütüləmək - ütülə**t**mək* "to iron – "to make someone iron"; *gətirmək – gətir**t**mək* "to bring – to make someone bring".

More examples of causative formation follow:

yazmaq-yaz<u>dır</u>maq	"to write – to make someone write"
silmək-sil<u>dir</u>mək	"to erase/clean – to make someone erase/clean"
tikmək-tik<u>dir</u>mək	"to build/to construct – to make someone build/construct"
almaq-al<u>dır</u>maq	"to buy – to make someone buy"
oxumaq-oxu<u>t</u>maq	"to read – to make someone read"
gözləmək-gözlə<u>t</u>mək	"to wait – to make someone wait"
təmizləmək-təmizlə<u>t</u>mək	"to clean – to make someone clean"
rəngləmək-rənglə<u>t</u>mək	"to paint/to color - to to make someone paint/color"
boyamaq-boya<u>t</u>maq	"to dye/to paint – to make someone dye/paint"
içirmək – içir<u>t</u>mək	"to drink – to make someone drink"
gətirmək – gətir<u>t</u>mək	"to bring - to make someone bring"

NOTE 64. Some verbs which take the suffix ***-dır/dir/dur/dür*** and ***-t*** are not causative forms (See: Secion 2.11.1. on transitive and intransitive verbs), e.g., ***yedirmək*** "to feed someone", ***içirmək*** "to give someone something to drink", ***geyindirmək*** "to put clothes on someone", ***soyundurmaq*** "to take clothes off someone", ***barışdırmaq*** "to make reconciliation between or among people, parties, ***azaltmaq*** "to decrease something" etc.". The causative of these verbs is formed by adding the suffix ***t*** after the suffix ***-dır/dir/dur/dür*** and ***-dır/dir/dur/dür*** after ***-t*: *yedirtmək, geyindirtmək, soyundurtmaq, azaltdırmaq***. The subject of causative sentences is the person (or other factors such as natural factors etc.) that causes someone else to perform an action. The person who performs an action becomes an indirect object of the sentence and is used in the dative case. The object of the action becomes a direct object in the accusative case:

O, evi məşhur memara tikdirdi. "(S)he had her/his house built by a famous architect (lit. (S)he had a famous architect build her/his house)."

2.11.6.4. Reciprocal Voice

The Reciprocal Voice in Azerbaijani is constructed by adding the suffix ***-ş/ış/iş/uş/üş*** to verb stems: *yaz* "write" – *yaz**ış*** (write to each other/one another); *salamla* "greet" - *salamla**ş*** "to greet each other/one another". Tense/aspect and personal endings are added after the reciprocal suffix ***-ş/ış/iş/uş/üş***. The Reciprocal expresses an action in which the subject represents two or more agents who, at the same time, become patients of each other/one another.

*Onlar hər gün yazı**ş**ırlar.* "They write to each other every day."
*Mən onunla dəhlizdə qarşılaş**dım**.* "I bumped into him in the hallway."
*Biz onunla dəhlizdə qarşılaş**dıq**.* "We bumped into each other in the hallway."

The pronoun ***bir-biri***, which may also take plural forms and be used with the preposition ***ilə*** "with" (see Section 2.3.6. Reciprocal Pronouns), is sometimes used in reciprocal sentences as an equivalent of the English pronouns "each other" and "one another":

*Onlar **bir-biri ilə** çoxdan yazı**ş**ırlar.*
"They have been in correspondence with each other for a long time."

At the same time, reciprocal pronouns express an action that is performed collectively.

*Uşaqlar bu zarafata gülü**ş**dülər.* "Children laughed at this joke."

2.11.6.5. Reflexive Voice

The Reflexive Voice in Azerbaijani indicates that the subject is directing the action towards herself/himself, i.e., that the performer and the receiver of the action are the same. It also implies an action/state caused by external factors. The Reflexive Voice is formed by adding the marker ***-n*** (if the verb stem ends in a vowel, except for ***de*** "say", "tell" and ***yu*** "wash" which take the marker ***-ın/in/un/ün*** followed by the liaison ***y***), or the marker ***-ıl/il/ul/ül*** (if the verb stem ends in a consonant, except for those ending in ***-l*** which take ***-ın/in/un/ün***) to verb stems:[15]

*qaşı**n**maq* "to scratch oneself" (from *qaşımaq* "to scratch")
*bəzə**n**mək* "to dress up; to doll oneself up" (from *bəzəmək* "to decorate; to doll someone up")
*yu**yun**maq* "to wash oneself" (from yumaq "to wash")
*açı**l**maq* "to clear up" (about the weather) (from *açmaq* "to open", i.e., *Hava açlıdı* "The weather cleared up".)
silinmək "to be erased" (from *sil* "to clean"; "to erase", i.e. *O gözəl anlar yaddaşımdan silindi* "Those beautiful moments were erased from my memory".)

2.11.7. NON-FINITE FORMS OF VERBS (VERBALS) IN AZERBIAJANI

As in all agglutinative languages, verbals, or non-finite forms of verbs are a typical feature in Azerbaijani. In general, Azerbaijani favors non-finite forms over clauses. Verbals in Azerbaijani correspond to gerunds, verbal nouns and participles, and fulfil various syntactic functions (attributes, adverbials etc.). Verbals are formed by adding specific suffixes to verb stems. In relevant cases, they are followed by postpositions as required by their syntactic functions.

[15] In the Azerbaijani grammar, verbs formed with ***-ın/in/un/ün*** and ***-ıl/il/ul/ül***, which imply intensive or iterative action or state are also included in the category of reflexivity: ***döyün*** "beat (about the heart)"; ***çəkil*** "to retreat; to withdraw"; ***çəkin*** "not to dare"; "to be shy (to do or to say smth (suggests hesitation or avoidance))".

2.11.7.1. Infinitive

In the Azerbaijani language, Infinitive is formed by means of adding the marker ***-maq/mək*** to a verb stem:

qal<u>maq</u>	"to stay"
gəl<u>mək</u>	"to come"
oxu<u>maq</u>	"to read"
üz<u>mək</u>	"to swim"

2.11.7.1.1. Declension of Infinitives

Infinitives or infinitive constructions can be declined and take case endings.

Mən işləmək istəyirəm.	"I want to work."
Mən çay içməyi sevmirəm.	"I do not like to drink tea."
Sən gəlməyə məcbursan.	"You have to come."
Biz sizi dinləməkdən zövq alırıq.	"We enjoy listening to you."
Müəllim lüğətdən istifadə etməyə icazə vermir.	"The teacher does not allow the use of dictionaries."

Infinitives may also be used with postpositions and take case endings as respective postpositions would require.

Onlar Bakıya gəlmək üçün proqram hazırlayırlar.
"They are preparing a program to visit Baku."

Siz bu tapşırığı vaxtında bitirməməyə görə töhmət ala bilərsiniz.
"You may receive a reprimand for not completing this task in time."

Bakıya Azərbaycan dilini öyrənmək üçün gəlmişəm.
"I have come to Baku to learn Azerbaijani."

NOTE 65. The infinitive in the ablative case "verb stem + ***-maq/mək*** + ablative case ending ***(-dan/dən)"*** may express the source factor of a certain state or condition.

Qışqırmaqdan səsim tutuldu. (lit.)" Due to shouting, I lost my voice."

Saatlarla kompüterin qarşısında oturmaqdan gözlərin ağrıyacaq. "Your eyes will hurt because you sit in front of the computer for hours (lit. Your eyes will hurt due to sitting in front of the computer for hours)."

The agent of the action expressed by the infinitive in the ablative case may be either the same as or different from the subject of the action expressed by the predicate.

Eyni şeyi hər gün deməkdən yorulmuşam "I am tired of saying the same thing every day." (The agent of the action expressed by the infinitive is the same as that of the action expressed by the predicate.)

Oturmaqdan ayaqlarım şişdi "My feet have swollen due to (my) sitting (lit. My feet have swollen from sitting)." (The agent of the action expressed by the infinitive is not the same as that of the action expressed by the predicate.)

2.11.7.1.2. The Use of Possessive Endings with Infinitives

Infinitives, like nouns or nominals, can take possessive endings according to the grammatical person of the agent of the action expressed by the infinitive. Let us look at the example of the verb *oxumaq*"to read":

1st person sing. *(mənim) oxumağım*	"my reading"
2nd person sing. *(sənin) oxumağın*	"your reading"
3rd person sing. *(onun) oxumağı*	"her/his reading"
1st person pl. *(bizim) oxumağımız*	"our reading"
2nd person pl. *(sizin) oxumağınız*	"your reading"
3rd person pl. *(onların) oxumağı/oxumaqları*	"their reading"

Respective case endings follow possessive endings. In such cases, the agent of the action represented by the infinitive is usually explicitly expressed, although it remains optional.

O (mənim) azərbaycanca danışmağımı istəyir.
"(S)he wants me to speak Azerbaijani."

Onlar (bizim) evdən çıxmağımızı gözləyirlər.
"They are waiting for us to leave the house."

Mən (sənin) qrupumuza gəlməyini xatırlayıram.
"I remember you joining our group."

Hamı sənin rəqs etməyini bəyənir. Sən niyə bizim rəqs etməyimizi bəyənmirsən?
"Everyone likes your dancing. Why don't you like our dancing?"

If, however, the omission of the personal pronouns creates ambiguity, the use of the personal pronoun becomes desirable. For example, the infinitive in the sentence ***Mən dincəlməyini istəyirəm*** can express an action performed either by the second or the third person. Therefore, the explicit use of the personal pronoun is advisable in such cases:

Mən sənin dincəlməyin+i (ACC) *istəyirəm.*	"I want you to rest."
Mən onun dincəlməyi+ni (ACC) *istəyirəm.*	"I want him to rest."

If the agent of the action in both the predicate verb and the infinitive is the same, the pronoun used to refer to the agent of the action expressed by the infinitive is omitted or replaced with the reflexive pronominal construction "***öz* + possessive ending + case ending**".

Mən ~~mənim~~ ilk gün məktəbə getməyimi xatırlayıram.
(lit.) "I remember my going to school the first day (i.e., I remember the first day I went to school)."

Mən özümün ilk gün məktəbə getməyimi xatırlayıram.
(lit.) "I remember the first day of myself going to school."

Sən ~~sənin~~ ilk gün məktəbə getməyimi xatırlayırsan?.
"Do you remember your going to school the first day? (i.e., Do you remember the first day you went to school)?"

Sən özünün ilk gün məktəbə getməyimi xatırlayırsan?
(lit.) "Do you remember the first day of yourself going to school?"

In some cases, the construction "infinitive + possessive ending" is used to replace direct speech:

Nigar mənə "saat 5-dən sonra zəng et" dedi (or *Nigar mənə dedi: "Saat 5-dən sonra zəng et").* "Nigar said to me :'Call me after 5 o'clock.'" > *Nigar mənə saat 5-dən sonra zəng etməyimi dedi.* "Nigar told me to call (her) after 5 o'clock."

2.11.7.2. Verbal Noun

Verbal nouns in Azerbaijani are formed by adding the suffix ***-ma/mə*** to verb stems. These verbal nouns in Azerbaijani are equivalent to gerund or verbal noun in English:

oxuma	reading
yazma	writing
üzmə	swimming

Üzmə insanın əsəblərini sakitləşdirir. "Swimming calms (one's) nerves."

O illərdə hökumət oxuma və yazma bilməyən insanlar üçün kurslar açdı.
"In those years, the government established courses for those who did not know how to read and write (lit. …. those who did not know reading and writing)."

Verbal nouns take all grammatical forms that nouns take: they are declined, accept possessive endings etc.

Üzmənin (GEN) *sağlamlığa nə qədər faydalı olduğunu bilirsənmi?*
"Do you know how beneficial swimming is for health?"

Sənin oxumana sözüm yoxdur, yazmanda isə problemlər var.
"I have nothing to say about your reading; but you have problems with your writing."

Verbal nouns should not be confused with nouns derived from verbs, as some of these derived nouns are also formed with the suffix ***-ma/mə***:

çalışma "exercise" (derived from the verb *çalış* 'to work; to try")
buğlama "stew" (derived from the verb *buğla* "to steam; to prepare in steam")

2.11.7.3. Participles and Converbs: Verbals Functioning as Determinants or Qualifiers

Verbals except fot infinitives and verbal nouns function as determinants of objects or actions. These verbals are equivalents of the present and past participles in the English language. However, not all of the verbals in Azerbaijani correspond to English participles. Some verbals functioning as determinants in Azerbaijani correspond to subordinate clauses in English. Certain verbals, especially those qualifying an action, are also defined as converbs. Verbals functioning as determinants may be substantivized and accept features characteristic of nouns. Thus, as examples will show further, when substantivized, verbals may be used with postpositions, declined for case, and take possessive endings.

2.11.7.3.1. Participles: Verbals Functioning as Determinants of Objects

2.11.7.3.1.1. Partciple Form "Verb Stem + *-(y)an(y)/ən*"

The participle form constructed by adding the inflectional suffix ***-(y)an/(y)ən*** to verb stems implies a continuing action or state and is an equivalent of present participle in the English language. This verbal form conveys a quality, which is expressed by referring to an action or state, and thus possesses characteristics of both adjectives and verbs. The action expressed by this verbal form may refer to the present, past or future. Due to its verbal feature, this verbal form can take objects and be used with adverbials.

Danışan tələbə mənim tələbəmdir.
"The student who is talking (lit. the talking student) is my student."

Üzən gəmi sahilə yaxınlaşdı.
"The ship that was sailing (lit. the sailing ship) approached the coast."

Maraqlanan insanlar ofisə zəng edə bilərlər.
"People who are interested (lit. the interested people) may call the office."

This participle form may be preceded by nominals (nouns, pronouns or substantivized adjectives and numerals) in oblique (non-nominative) cases, adverbs and verbals.

Bizə baxan qızın adı Sevincdir.
"The name of the girl looking at us is Sevinj."

Azərbaycan dilini öyrənən tələbələrə lüğət lazım olacaq.
"Students learning Azerbaijani will need a dictionary."

Dünən səninlə danışan tələbənin adı nədir?
What is the name of the student speaking with you yesterday?"

Birinci danışan tələbə həyəcanlı idi.
"The student who spoke first was nervous."

Hər zaman güclünü dəstəkləyən insan ədalətli ola bilməz.
"A person who always supports the strong cannot be just."

Axşam gələn qonaqlar hotelə yerləşdirildilər.
"The guests who arrived in the evening were placed in the hotel."

Sürətlə gedən maşını polis saxladı.
"The police stopped the car that was speeding."

Deyilənləri xatırlamayan tələbə mənə bir neçə sual verdi.
"The student who didn't remember what had been said asked me several questions."

In spoken language, nominals in the nominative case may precede the participle form "verb stem + ***-(y)an/(y)ən***". In this case, nominals are mostly represented by pronouns.

Sən axtaran kitab buradadır. **"**The book you are/were looking for is here."

The participle "verb stem + ***-(y)an/(y)ən***" preceded by a nominal in the nominative case is a simplified derivative of the verbal form "verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending", which will be discussed further.

Let us examine how this verbal form is derived from two different sentences:

Bir qız bizə baxır. Bu qızın adı Sevincdir. > Bizə baxan qızın adı Sevincdir.
"This girl is looking at us. This girl's name is Sevinj. > The name of the girl (who is) looking at us is Sevinj."
Tələbələr Azərbaycan dilini öyrənirlər. Bu tələbələrə lüğət lazım olacaq. > Azərbaycan dilini öyrənən tələbələrə lüğət lazım olacaq. "The students learn Azerbaijani. These students will need a dictionary. > The students who learn Azerbaijani will need a dictionary."
Maşın sürətlə gedirdi. O maşını polis saxladı. >Sürətlə gedən maşını polis saxladı.
"A car was going too fast. The police stopped that car. > The police stopped the car that was going too fast."

Constructions containin the word ***var*** or a nominal predicates formed with ***ol*** can be transformed into participle forms constructed on the basis of the verb ***ol***.

O qızın başında papaq var. > başında papaq olan qız
*"*That girl has a hat on her head." > "the girl that has a hat on her head"

O qızın başında papaq yoxdur. > başında papaq olmayan qız
"That girl does not have a hat on her head." > "the girl that does not have a hat on her head"

O qızın başında həmişə papaq olur. > başında həmişə papaq olan qız
*"*That girl always has a hat on her head." > "the girl that always has a hat on her head"

O qızın başında heç vaxt papaq olmur. > başında heç vaxt papaq olmayan qız
*"*That girl never has a hat on her head." > "the girl that never has a hat on her head"

Kişinin əlində jurnal var. O, bizim müəllimimizdir. > Əlində jurnal olan kişi bizim müəllimimizdir.
*"*The man has a journal in his hand. He is our teacher. " > "The man that has a journal in his hand is our teacher."

Universitet şəhər kənarındadır. > şəhər kənarında olan universitet
*"*The University is outside the city." > "the University that is outside the city"

Açar stolun üstündədir. > stolun üstündə olan açar
*"*The key is on the table." > "the key that is on the table"

Açar stolun üstündədir. > üstündə açar olan stol
*"*The key is on the table." > "the table that has a key on it"

Bəzi sərnişinlərin vizası yoxdur. Bu sərnişinlər bir neçə dəqiqə gözləsinlər. > Vizası olmayan sərnişinlər bir neçə dəqiqə gözləsinlər.
*"*Some passengers do not have visas. Let these passengers wait a little. Let the passengers who do not have visas wait a little."

NOTE 66. The final consonant ***t*** at the end of the verbs ***et*** "to do" and ***get*** "to go", the suffix ***-t*** (causative or transitivity), and the final ***t*** in the transitivity suffix ***-ıt/it/ut/üt*** become ***d*** before the suffix ***-(y)an/(y)ən*** (see NOTE 49):

et > edən: Bunu edən insan "The person who does/is doing/has done this"
get > gedən: Qubaya gedən qrup "The group who is leaving/has left for Guba"
ucalt > ucaldan: başımızı ucaldan layihələrdən "the projects that make us proud (lit. that puts our heads up)."
oxut > oxudan: mənə mahnı oxudan uşaq "the child who made me sing a song"

2.11.7.3.1.1.1. Substantivization of the Participle Form "Verb Stem + *-(y)an/(y)ən*"

Participles formed with ***-(y)an/(y)ən*** may be substantivized. In this case, the subject of the sentence is omitted, and the meaning of the omitted word is inferred from the context.

*Sənin**lə** danışan adam kim idi? > Sənin**lə** danışan kim idi?*
"Who was the man talking to you?" > (lit.) "Who was the [...] talking to you?"

Sənin yanında dayanan adam kimdir? > Sənin yanında dayanan kimdir?
*"*Who is the man standing beside you?" > (lit.) "Who is the [...] standing beside you?"

*Mənim**lə** üzbəüz oturan qadını tanımıram. > Mənim**lə** üzbəüz oturanı tanımıram.*
"I don't know the woman sitting across from me." > (lit.) "I don't know the [...] sitting across from me."

Sən istəyən şey oldu. > Sən istəyən oldu.
*"*The thing that you wanted happened." > (lit.) "What you wanted happened."

2.11.7.3.1.2. Participle Form "Verb Stem + *-mış/miş/muş/müş*"

This participle form expresses a quality or state through a completed action and is constructed by adding the inflectional suffix ***-mış/miş/muş/müş*** to verb stems.

tətildən qayıtmış tələbələr
"the students who have returned from vacation."

The negative form of this participle is constructed by means of adding the negation marker *-**ma/mə*** before the suffix ***-mış/miş***.

tətil zamanı Bakını tərk etməmiş tələbələr
"the students who did not leave Baku during the vacation"

This participle form may also be followed by the verbal form ***olan*****.** The use of the verbal form *olan* adds an emphasis to the semantics of the completion of the action and does not essentially change the meaning of the verbal.

tətildən qayıtmış olan tələbələr
"the students who have returned from vacation"

2.11.7.3.1.2.1. Substantivization of the Participle Form "Verb Stem + *-mış/miş/muş/müş*"

Participles formed with ***-mış/miş/muş/müş*** can be substantivized. In this case, the subject of the sentence is omitted, and its meaning is inferred from the context.

Gecikmiş insanları içəri buraxmadılar = Gecikmişləri içəri buraxmadılar.
*"*Those who were late were not let in. (lit. Those late were not let in)."

Zərər çəkmiş insanlara yardım etdilər. = Zərər çəkmişlərə yardım etdilər.

*"*Those people who suffered were helped. (lit. Those suffered were helped)."

Sometimes the substantivized form is followed by the participle ***olan*** derived from the verb ***ol*** "to be"; to become".

Gecikmiş olanları içəri buraxmadılar.
*"*Those who were late were not let in."

2.11.7.3.1.3. Participle Form "Verb Stem + *-malı/məli*"

The construction "verb Stem + ***-malı/məli***" is formed by adding the marker ***-malı/məli*** to verb stems. This verbal form expresses a quality or state through obligation.

yazılmalı məktub "the letter which needs to be written"
hazırlanmalı layihə "the project that needs to be prepared"

This verbal form also expresses a quality or state through intention or plan. In this meaning, this verbal form is equivalent to the verbal construction "verb stem + ***-(y)acaq/əcək****"*.

Dəvət olunmalı qonaqlar = Dəvət olunacaq qonaqlar. "The guests to be invited."

2.11.7.3.1.3.1. Substantivization of the Participle Form "Verb Stem + *-malı/məli*"

The verbal formed with ***-malı/məli*** may be substantivized. In this case, the subject of the sentence is omitted, and the meaning of the omitted word is inferred from the context.

It is usually the passive forms of the verbal "verb stem + ***-malı/məli***" which are substantivized. If the active form of the verbal "verb stem + ***-malı/məli***" is substantivized, then the substantivized form is followed by the verbal ***olan*** derived from the verb ***ol*** ("to be", "to become"). However, passive forms of the verbal "verb stem + ***-malı/məli***" may also be followed by the verbal ***olan***.

Bu gün imzalanmalı sənədlərə baxdım. = İmzalanmalılara baxdım. "Today I looked at the documents that were to be signed. = Today I looked at [those] to be signed."

Konfransa getməli insanları dəvət etməliyik. Konfransa getməli olanları dəvət etməliyik. "We should invite the people who are going to attend the conference. We should invite [those] who are going to attend the conference."

2.11.7.3.1.4. Participle Form "Verb Stem + *-(y)ası/əsi*"

The construction "verb Stem + ***-(y)ası/(y)əsi***" is formed by means of adding the marker **–*(y)ası/(y)əsi*** to verb stems. This verbal form expresses a quality or state through obligation.

imzalanası məktub *"*the letter which needs to be signed"
hazırlanası sənədlər "the documents that need to be prepared"
başlayası film "the movie that is (about) to start"

This verbal form also expresses a quality or state through intention or plan. In this meaning, it is equivalent to the verbal construction "verb stem + ***-(y)acaq/(y)əcək***".

təltif ediləsi işçilər = təltif ediləcək işçilər "the employees to be awarded"

2.11.7.3.1.4.1. Substantivization of the Participle Form "Verb Stem + *-(y)ası/(y)əsi*"

The verbal formed with ***-(y)ası/(y)əsi*** can be substantivized. In this case, the subject of the sentence is omitted, and its meaning is inferred from the context.

The substantivized form (whether active or passive) of the verbal "verb stem + ***-(y)ası/əsi***" is always followed by the verbal ***olan*** derived from the verb ***ol*** ("to be"; "to become").

Bakıya gələsi tələbələrin siyahısı hazırdır. > *Bakıya gələsi olanların siyahısı hazırdır.*

"The list of the students who are to visit Baku is ready." > "The list of those (who are) to visit Baku is ready."

Bu gün görüləsi işlər haqqında danışdıq. > *Bu gün görüləsi olanlar haqqında danışdıq.*

"Today we talked about the work to be done." > "Today I talked about (what is) to be done."

2.11.7.3.1.5. Participle Form "Verb Stem + *-dıq/dik/duq/dük* + Possessive Ending"

The verbal "verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending" implies an action that is either simultaneous with the moment of speech or is completed before the moment of speech. This verbal form primarily fulfills the function of an attribute and is constructed by adding the inflectional suffix ***-dıq/dik/duq/dük*** to a verb stem, followed by a possessive ending. The verbal that becomes an attribute qualifies an object through the "adjectivized" action. Due to its verbal feature, this verbal form can take objects and be used with adverbials. The use of the possessive pronoun expressing the agent of the action is optional.

(mənim) aldığım kitab	"the book I have bought"
(sənin) aldığın kitab	"the book you (sing.) have bought"
(onun) aldığı kitab	"the book (s)he has bought"
(bizim) aldığımız kitab	"the book we have bought"
(sizin) aldığınız kitab	"the book you (pl.) have bought"
(onların) aldıqları kitab	"the book they have bought"
(mənim) əvvəllər yaşadığım şəhər	"the city I lived in before"
(sənin) əvvəllər yaşadığın şəhər	"the city you (sing.) lived in before"
(onun) əvvəllər yaşadığı şəhər	"the city (s)he lived in before"
(bizim) əvvəllər yaşadığımız şəhər	"the city we lived in before"
(sizin) əvvəllər yaşadığınız şəhər	"the city you (pl.) lived in before"
(onların) əvvəllər yaşadıqları şəhər	"the city they lived in before"

However, if the agent of the action is expressed by a noun, the noun may not be omitted. The noun in this case is used in the genitive case.

qızın yazdığı məktub	"the letter the girl wrote"
Nailənin işlədiyi məktəb	"the school Naila works at"

In spoken language, the possessive pronoun may be replaced with a personal pronoun.

(mən) aldığım kitab	"the book I have bought"
(sən) aldığın kitab	"the book you (sing.) have bought"
(o) aldığı kitab	"the book (s)he has bought"
(biz) aldığımız kitab	"the book we have bought"
(siz) aldığınız kitab	"the book you (pl.) have bought"
(onlar) aldıqları kitab	"the book they have bought"

As well, the noun expressing the agent of the action may be used in the nominative case.

qız yazdığı məktub	"the letter the girl wrote"
Nailə işlədiyi məktəb	"the school Naila works at"

The negative form of this verbal is constructed by means of adding the negation marker ***-ma/mə*** before the inflectional suffix ***-dıq/dik***:

(mənim) anlamadığım mövzu
"the subject (that) I do not/did not understand"

(sənin) anlamadığın mövzu
"the subject that you (sing.) do not/did not understand"

(onun) anlamadığı mövzu
"the subject that (s)he does not/did not understand"

(bizim) anlamadığımız mövzu
"the subject that we do not/did not understand"

(*sizin) anlamadığınız mövzu*
"the subject that you (pl.) do not/did not understand"

(onların) anlamadığı/anlamadıqları mövzu
"the subject that they do not/did not understand"

Let us examine how this verbal form is derived from two different sentences:

Kitab aldım. O kitab ingiliscədir. > Aldığım (attr.) *kitab ingiliscədir.* "I have bought a book. That book is in English > The book I have bought is in English."

NOTE 67. When used with the words ***an*** "moment"**,** ***vaxt*** "time", ***zaman*** "time", ***ay*** "month", ***il*** "year", ***saat*** "hour", ***gün*** "day", ***dəqiqə*** "minute", the verbal form "verb stem + ***-dıq,-dik,-duq,-dük*** + possessive endings" fulfills the function of an adverbial of time.

sizə gəldiyim gün	" the day I came to your place"
Bakıda işlədiyimiz zaman	"the time I worked in Baku (when I worked in Baku)"
ingilis dilini öyrəndiyimiz illər	"the years we studied English"
bizi gördüyü an	"the moment (s)he saw us"

The verbal "verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük***+ possessive ending" can also be used either as a subject or as an object, in which case the participle does not appear as a determinant:

Onun məmnun qaldığı (subj.) *məlum oldu.* "(The fact) that (s)he was satisfied became

known."

When used as an object, this participle form takes case endings where necessary:

Onun məmnun qaldığını (obj.) *bizə dedilər.*
"They told us that (s)he was satisfied."

Onun məmnun qalmadığından (obj.) *xəbərim yoxdur*.
"I am not aware that he was satisfied."

The verbal "verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük***+ possessive ending" may become part of the construction "verb stem + ***-(y)ıb/(y)ib/(y)ub/(y)üb*** - verb stem + ***-ma/mə*** + ***-dıq/dik*** + possessive ending". The latter is a reduplication form that conveys a meaning similar to the English construction "whether (or not)/whether ..... or not/if", referring to a present or past actions:

Onun ingiliscə danışıb-danışmadığı məlum deyil.
"It is not known whether (or not) (s)he knows English."

Mən sənin bu işi sevib-sevmədiyini anlamıram.
"I do not understand whether or not you like this job."

Sən onun işə gəlib-gəlmədiyini bilirsənmi?
"Do you know whether (or not) (s)he has come to work?"

Onun Bakıda olub-olmadığı haqqında məlumatım yoxdur.
"I do not have any information whether (s)he is in Baku or not."

Bu hesabatı onların hazırlayıb-hazırlamadıqlarına əmin deyiləm.
"I am not sure if they have prepared the report."

Usually, these constructions are simplified versions of direct questions or a direct speech pattern that may contain more than one sentence:

Müəllim soruşdu: "Aylin dərsə gəlib, yoxsa gəlməyib?"/Müəllim "Aylin dərsə gəlib, yoxsa gəlməyib?" deyə soruşdu. > Müəllim Aylinin dərsə gəlib-gəlmədiyini soruşdu.

"The teacher asked: "Has Aylin come to the class or not?" / "Has Aylin come to the class or not?" the teacher asked. > The teacher asked whether (or not) Aylin has come to the class."

Moreover, these structures also appear as simplified versions of object clauses:[16]

Mən bilirəm ki, o gəlib. < *Mən onun gəldiyini bilirəm*. "I know that (s)he has come." < (lit.) "I know about her/his having come."

O düşünür ki, dərs maraqlı oldu. < *O, dərsin maraqlı olduğunu düşünür*. "(S)he thinks that the lesson was interesting. < (lit.) "(S)he thinks of the lesson being interesting."

[16] See 3.2.3.1.3. Object Clauses.

NOTE 68. As we observe, in the process of simplification, the subject of the object clause is typically used in the genitive case and takes the genitive case marker in the simplified construction. In some cases, however, when the subject is an indefinite substance, the subject may remain in the nominative case.

Tələbələrdən biri dedi ki, bu gün dərs yoxdur. < *Tələbələrdən biri bu gün dərs olmadığını dedi./Tələbələrdən biri bu gün dərsin olmadığını dedi*. "One of the students said that there were no class today. < (lit.) "One of the students said about there being no class today."

NOTE 69. As well, if the object clause contains the words ***saniyə*** "second (as a measure of time"*,* ***dəqiqə*** "minute"*,* ***saat*** "hour"*,* ***vaxt/zaman*** "time"*,* ***gün*** "day"*,* ***həftə*** "week"*,* ***ay*** "month"*,* or ***il*** "year", these words do not take the genitive marker.

Hamı bilir ki, konfransa 2 həftə qalır. < *Konfransa 2 həftə qaldığını hamı bilir.* "Everyone knows that there are 2 weeks left before the conference." < (lit.) "Everyone knows of 2 weeks being left before the conference."
Bilirsən ki, imtahana az vaxt qalır? < *İmtahana az vaxt qaldığını bilirsən?* "Do you know that there is little time left for the exam?" < (lit.) "Do you know of there being little time left for the exam?"

NOTE 70. Also, if the simplified construction involves homogeneous subjects connected with the conjunctions ***və*** "and" or ***ilə*** "with; and", the genitive marker is added to the last/second subject.

Mənə bacım dedi ki, Anar ilə Sevinc Şamaxıya gediblər. < *Anar ilə Sevincin Şamaxıya getdiklərini mənə bacım dedi.* "My sister told me that Anar and Sevinj had left for Shamakhi." < (lit.) "My sister told me of Anar and Sevinj having left for Shamakhi."
Mənə bacım dedi ki, Anar və Sevinc Şamaxıya gediblər. < *Anar və Sevincin Şamaxıya getdiklərini mənə bacım dedi.* "My sister told me that Anar and Sevinj had left for Shamakhi." < (lit.) "My sister told me of Anar and Sevinj having left for Shamakhi."

However, if the simplified construction involves homogeneous subjects connected with the conjunctions ***həm, ... həm*** *də* "both ….. and", "***da, ...də***" "both ….. and", the genitive marker is added to both subjects.

Mənə bacım dedi ki, həm Anar, həm də Sevinc Şamaxıya gediblər. < *Həm Anarın, həm də Sevincin Şamaxıya getdiklərini mənə bacım dedi.* "My sister told me that both Anar and Sevinj had left for Shamakhi." < (lit.) "My sister told me of both Anar and Sevinj having left for Shamakhi."
Mənə bacım dedi ki, Anar da, Sevinc də Şamaxıya gediblər. < *Anarın da, Sevincin də Şamaxıya getdiklərini mənə bacım dedi.* "My sister told me that both Anar and Sevinj had left for Shamakhi." < (lit.) "My sister told me of both Anar and Sevinj having left for Shamakhi."

NOTE 71. If both the agent of the action represented by the predicate verb and the agent of the action represented by the verbal is expressed by the same grammatical person, the pronoun expressing the agent of the action is omitted or is replaced with the reflexive pronominal construction "***öz*** + possessive ending + case ending*"*.

Mən Leylaya demişəm ki, mən dərsə gecikirəm. < *Mən ~~mənim~~ dərsə gecikdiyimi Leylaya demişəm. / Mən özümün dərsə gecikdiyimi Leylaya demişəm.* "I have told Leyla that I am being late." < (lit.) "I have told Leyla of my being late."
O, bizə dedi ki, o xəstələnib. < *O, ~~onun~~ xəstələndiyini bizə dedi. / O, özünün xəstələndiyini bizə dedi.* "(S)he told us that (s)he was ill." < (lit.) "(S)he told us of her/his being ill."

NOTE 72. Both infinitives ending with ***-maq/mək*** and verbal forms with ***-dıq/dik/duq/dük*** ("verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending") may precede the following verbs: ***bilmək*** "to know"*,* ***öyrənmək*** "to learn", ***xoşuna gəlmək*** "to like", ***cürətlənmək*** "to dare", ***xoşlamaq*** "to like", ***xoşu gəlmək*** "to like", ***utanmaq*** "to be embarrassed", ***isifadə etmək*** "to use", ***etiraz etmək*** "to object", ***məmnun qalmaq*** "to be satisfied with", ***təəccüblənmək*** "to be surprised", ***xatırlamaq*** "to remember", ***yada düşmək*** "to recall, to remember", ***görmək*** "to see", ***demək*** "to say", ***unutmaq*** "to forget", ***maraqlanmaq*** "to be interested", ***hiss etmək*** "to feel".
The semantics expressed by these endings (***-maq/mək*** and ***-dıq/dik/duq/dük***) are not the same:

Onun gəlməyini dedim. "I told her/him to come."

Onun gəldiyini dedim. "I told that (s)he had come."

Verbal forms with ***-dıq/dik/duq/dük*** ("verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending") are not used with the verbs ***gözləmək*** "to wait", ***xahiş etmək*** "to ask", ***təklif etmək*** "to offer", ***tövsiyə etmək*** "to recommend", ***bağışlamaq*** "to forgive", ***bezmək*** "to be fed up/to be bored", ***yorulmaq*** "to get tired", ***qorxmaq*** "to fear", ***şikayət etmək*** "to complain", ***adət etmək*** "to be used to", ***alışmaq*** "to be used to", ***öyrəşmək*** "to be used to", ***əsəbiləşmək*** "to get angry", ***hirslənmək*** "to get angry", ***çalışmaq*** "to try" ***şad olmaq*** "to be happy/to be glad", ***razı olmaq*** "to be satisfied", ***sevinmək*** "to rejoice"; "to be happy", ***söz vermək*** "to promise", ***səbəb olmaq*** "to cause", ***şübhəli bilinmək*** "to be suspected", ***üstünlük vermək*** "to prefer", ***imtina etmək*** "to deny"; "to refuse", ***tərgitmək*** "to quit"; "to break the habit", ***zövq almaq*** "to enjoy". Instead, infinitives ending with ***-maq/mək*** are used with the above-mentioned verbs.

Mən onun da gəlməsini xahiş etdim. "I asked also her/him to come."
Soyuqda uşaqların xəstələnmələrindən qorxuram. "I am afraid that the kids may get sick in the cold."

2.11.7.3.1.5.1. Substantivization of the Participle Form "Verb Stem + *-dıq/dik/duq/dük* + Possessive Ending"

The verbal formed with ***-dıq,-dik,-duq,-dük*** followed by possessive endings may be substantivized. The substantivization of this verbal form is realized through the category of possession. Thus the verbal "verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending" is substantivized only by taking possessive endings:

(mənim) anladığım	"(the thing/the fact) that I understand/understood"
(sənin) anladığın	"(the thing/the fact) that you understand/understood"
(onun) anladığı	"(the thing/the fact) that (s)he understands/understood"
(bizim) anladığımız	"(the thing/the fact) that we understand/understood"
(sizin) anladığınız	"(the thing/the fact) that you understand/understood"
(onların) anladığı/anladıqları	"(the thing/the fact) that they understand/understood"

More examples follow:

Mən gördüyümü sabah sənə danışaram.	"I will tell tomorrow you what I have seen."
O oxuduqlarını anlamadı.	"(S)he did not understand what (s)he read."
Sənin danışdığın kim idi?	"Who was (someone) you were talking to?"
Göndərdiyimi oxudun?	"Did you read (what) I sent you?"
Gördüklərimizə heyran qaldıq.	"We were amazed by (what) we saw."

As seen from the above examples, in the case of substantivization, the element determined by the verbal form is omitted.

Sənin danışdığın adam kim idi? > Sənin danışdığın kim idi? "Who was the man you were talking to?" > (lit.)"Who was (who) you were talking to?"
Göndərdiyim SMS-i oxudun? > Göndərdiyimi oxudun?
"Did you read the sms I sent you?" > (lit.) "Did you read (what) I sent you?"
Gördüyümüz mənzərələrə heyran qaldıq. > Gördüklərimizə heyran qaldıq.
"We were amazed by the scenery we saw > We were amazed by (what) we saw."

The negative form of the substantivized verbal "verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + *possessive ending*" is constructed by means of adding the negation marker ***-ma/mə*** before the inflectional suffix ***-dıq/dik***.

(mənim) anlamadığım "(the thing/the fact) that I do not/did not understand"
(sənin) anlamadığın "(the thing/the fact) that you (sing.) do not/did not understand"
(onun) anlamadığı "(the thing/the fact) that (s)he does not/did not understand"
(bizim) anlamadığımız "(the thing/the fact) that we do not/did not understand"
(*sizin) anlamadığınız* "(the thing/the fact) that you (pl.) do not/did not understand"
(onların) anlamadığı/anlamadıqları "(the thing/the fact) that they do not/did not understand"

Substantivized verbal form "verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending" may be a simplified form of a direct speech pattern:

Mənə "Gecikmisən" deyildi. > Mənə gecikdiyim deyildi.
"I was told: 'You are late'." > "I was told I was late (lit. I was told of being late/My being late was told to me)."
Ona "Buraya gəlməlisən" dedim. > Ona buraya gəlməli olduğunu dedim.
"'You have to come here,' I told him." > "I told him he had to come here (lit. I told him of his obligation to come here)."

The substantivized verbal form "verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending" is declined and takes case endings required by the grammatical context:

NOM. *Mənim gördüyüm elə sənin də gördüyündür.*
"What I have seen/saw/see is just what you have seen/saw/see."

GEN. *Sənin gördüyünün onda birini mən görmədim.*
"I did not see one tenth of what you saw/had seen."

DAT. *Bu elə bizim gördüyümüzə bənzəyir.*
"This is just like what we have seen/saw."

ACC. *Onun gördüyünü mən də görürəm.*
"I also see what he sees/has seen/saw."

LOC. *Mənim gördüyümdə qəribə nə var ki*?
"What is strange in what I see/have seen/saw?"

ABL. *Siz gördüyünüzdən nə anladınız*?
"What did you understand from what you saw?"

NOTE 73. The Verbal "verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending" is also used with postpositions such as, for example**, *üçün, görə, qədər, kimi*** etc. where they become determinants of action. (This type of usage of the verbal will be dealt with in more detail in the section "Verbal Forms Functioning As Qualifiers of Action.")

Maşını burada saxladığım üçün cərimə ödəyəcəyəm. "I will be penalized for stopping the car here."
İstədiyin qədər burada gözləyə bilərsən. "You may wait here as long as you want."
Hər şey onun söylədiyi kimi idi. "Everything was the way he had told us."
Mənə kömək etdiyinə görə sənə minnətdaram. "I am grateful to you for helping me."

2.11.7.3.1.6. Participle Form "Verb Stem + *-(y)acaq/(y)əcək*"

This participle form, constructed by adding the inflectional suffix ***-(y)acaq/(y)əcək*** to verb stems, expresses a quality or state through a future action or event. This construction conveys an intention, expectation or action that will happen in the future. It mainly performs the function of an attribute, which determines the subject of the action or state. From this point of view, both active and passive verb stems may be used to construct this participle form:

Bizim universitetə gələcək qonaqların siyahısı hazırdır.
"The list of the guests who will come to our University is ready."

Imzalanacaq sənədlər hazırdır.
"The documents to be signed are ready."

Let us examine how this participle form is derived from two different sentences:

Bir neçə kitab alınacaq. Onların adlarını yazdım. > Alınacaq kitabların adlarını yazdım.
*"*Several books will be purchased. I wrote down their titles. > I wrote down the titles of the books to be purchased."

The negative form of this participle is constructed by means of adding the negation marker ***-ma/mə*** before the inflectional suffix *-**(y)acaq/(y)əcək***. The liaison ***y*** is required between the negation marker ***-ma/mə*** and the suffix ***-(y)acaq/(y)əcək***.

Komissiya tərəfindən baxılmayacaq təklifləri irəli sürməyək.
*"*Let us not put forward proposals which will not be considered by the Commission."

2.11.7.3.1.6.1. Substantivization of the Participle Form "Verb Stem + *-(y)acaq/(y)əcək*"

The participle formed with ***-(y)acaq/(y)əcək*** can be substantivized. In this case, the subject of the sentence is omitted, and its meaning is inferred from the context.

Usually passive forms of the participle "verb stem + ***-(y)acaq/(y)əcək***" are substantivized. If the active form of the participle "verb stem + ***-(y)acaq/(y)əcək***" is substantivized, then the substantivized form is followed by the participle ***olan*** derived from the verb ***ol*** ("to be", "to become"). However, passive forms of the participle "verb stem + ***-(y)acaq/(y)əcək***" may also be followed by the participle ***olan*** derived from the verb ***ol*** ("to be"; "to become").

Yarışa gedəcək idmançılarla görüş keçiriləcəkdir. > Yarışa gedəcək olanlarla görüş keçiriləcəkdir.
"There will be a meeting held with the sportsmen who are going to the competition." > "There will be a meeting held with the ones who are going to the competition."

*İmzalanacaq sənədlər var. > İmzalanacaqlar var. / İmzalanacaq olanlar var. "*There are documents to be signed." > (lit.) "There are the [...]/(ones) to be signed."

2.11.7.3.1.6.2. The Use of the Participle Form "Verb Stem + *-(y)acaq/(y)əcək*" with Possessive Endings

The participle "verb stem + ***-(y)acaq/(y)əcək*** + possessive ending" implies an action that

will occur after the moment of speech.

Gedəcəyim yerlər çoxdur. "There are many places I am going to visit."

This participle form expresses a quality or state through a future action and is constructed by adding the inflectional suffix ***-(y)acaq/(y)əcək***, followed by possessive endings, to verb stems. This participle form mainly performs the function of an attribute, which, however, is not an independent determiner and is itself determined by another determiner expressing possession:

onun gedəcəyi yer "the place (s)he will go (lit. her/his to-be-going-to-go places)"
mənim alacağım kitab "the books I will buy (lit. my to-be-going-to-buy books)"

Below are examples of the usage of this participle form in sentences:

Onun bu ayın sonunda gedəcəyi yer məlum oldu.
"The place where (s)he will go at the end of this month became known."

Şəhərin xəritəsi turistlərə gedəcəkləri yerləri dəqiqləşdirməkdə kömək edir.
"The city map helps tourists pinpoint the places they are going to visit."

However, this participle form can also be used either as a subject or as an object, in which case the participle does not appear as a determinant:

<u>*Onun bu ayın sonunda gedəcəyi*</u> (subj.) *məlum oldu.*
"(The fact) that (s)he will leave at the end of this month became known."

When used as an object, the participle form takes case endings where necessary:

<u>*Onun bu ayın sonunda gedəcəyini*</u> (obj.) *bilirsən*?
"Do you know that he will leave at the end of this month?"

<u>*Onun gəlməyəcəyindən*</u> *qorxuram*.
"I am afraid (s)he will not come."

Let us examine how this participle form is derived from two different sentences:

Yeni evə köçəcəyik. O, şəhərin mərkəzindən bir az uzaqdır. > <u>*Köçəcəyimiz*</u> (attr.) *yeni ev şəhərin mərkəzindən bir az uzaqdır.* "We will move to a new house. It is a little far from the city center. > The house we will move into is a little far from the city center."
O gedəcək. Bu, məlum oldu. > <u>*Onun gedəcəyi*</u> (subj.) *məlum oldu.* "(S)he will leave. This (fact) became known." > (The fact) that (s)he will leave became known."

The negative form of this participle is constructed by adding the negation marker ***-ma/mə*** before the inflectional suffix ***-(y)acaq/(y)əcək***. The liaison ***y*** is required between the negation marker ***-ma/mə*** and the suffix ***-(y)acaq/(y)əcək***.

Komissiyanın baxmayacağı təklifləri irəli sürməyək.
"Let us not put forward proposals which the Commission will not consider."

The participle "verb stem + ***-(y)acaq/(y)əcək*** + possessive ending" may become part of the construction "verb stem + ***-(y)ıb/(y)ib/(y)ub/(y)üb*** - verb stem + negation marker (***-ma/mə***) + ***-(y)acaq/(y)əcək*** + possessive ending". This construction is a reduplication form which conveys a meaning similar to the English construction "whether (or not)/whether ..... or not/if" with reference to future actions:

Onun buraya gəlib-gəlməyəcəyi məlum deyil.
"It is not known whether (or not) (s)he will come here/It is not known whether (s)he will come here or not."

Bu çantanı bəyənib-bəyənməyəcəyini bilmirəm.
"I do not know whether or not you will like this bag/I do not know if you will like this bag."

Usually, these constructions are simplified versions of direct questions or a direct speech pattern that may contain more than one sentence:

Bələdçi bizdən "Köməyə ehtiyacınız olacaqmı?" deyə soruşdu./Bələdçi bizdən soruşdu: "Köməyə ehtiyacınız olacaqmı?" > Bələdçi bizdən köməyə ehtiyacımız olub-olmayacağını soruşdu.

"The guide asked us: "Will you need help?" / "Will you need help?" the guide asked. > The guide asked whether or not we would need help."

Moreover, these structures also appear as simplified versions of object clauses:

Mən bilirəm ki, o gələcək. < Mən onun gələcəyini bilirəm. "I know that (s)he will come < I know about her/his coming."

NOTE 74. NOTES 68,70,71,72 in Section 2.11.7.3.1.5."Participle Form 'Verb Stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + Possessive Ending'" also apply to participles forms "verb stem + *-(y)acaq/(y)əcək* with possessive endings".

2.11.7.3.1.6.3. Substantivization of the Participle Form "Verb Stem + *-(y)acaq/(y)əcək* + Possessive Ending"

The participle formed with ***-(y)acaq/əcək*** may be substantivized. In this case, the subject of the sentence is omitted, and the meaning of the omitted word is inferred from the context.

The substantivization of this participle form is realized through the category of possession. Thus the verbal "verb stem + ***-(y)acaq/(y)əcək*** + possessive ending" is substantivized only by taking possessive endings:

(mənim) alacağım	"(the thing) that I will/would buy"
(sənin) alacağın	"(the thing) that you will/would buy"
(onun) alacağı	"(the thing) that (s)he will/would buy"
(bizim) alacağımız	"(the thing) that we will/would buy"
(sizin) alacağınız	"(the thing) that you will/would buy"
(onların) alacağı/alacaqları	"(the thing) that they will/would buy"

Onun istəyəcəyi olacaq.
"What(ever) he wants will happen."

Mənim istəməyəcəyim olsa, mən burada qalmayacağam.
"If what I don't want takes place, I will not stay here."

Sənin istəməyəcəyin olmayacaq.
"What you don't want will not happen.

Mənim harda qalacağım məlum deyil.
"It is now known where I will stay."

Sabahkı görüşün təxirə salınacağı deyildi.
"It was said that tomorrow's meeting will be postponed."

The negative form of the participle "verb stem + ***-(y)acaq/(y)əcək*** + possessive ending" is constructed by means of adding the negation marker ***-ma/mə*** before the suffix ***-(y)acaq/(y)əcək***.

(mənim) anla<u>ma</u>yacağım	"(the thing) that I will/would not understand"
(sənin) anla<u>ma</u>yacağın	"(the thing) that you (sing.) will/would not understand"
(onun) anla<u>ma</u>yacağı	"(the thing) that (s)he will/would not understand"
(bizim) anla<u>ma</u>yacağımız	"(the thing) that we will/would not understand"
(*sizin) anla<u>ma</u>yacağınız*	"(the thing) that you (pl.) will/would not understand"
(onların) anla<u>ma</u>yacağı/anla<u>ma</u>yacaqları	"(the thing) that they will/would not understand"

The substantivized participle form "verb stem + ***-(y)acaq/(y)əcək*** + possessive ending" is declined and takes case endings required by the grammatical context:

NOM. *Mənim görəcəyim indidən məndə böyük maraq oyadır.*
"What I will see already makes me curious."

GEN. *Sənin söyləyəcəklərinin bir hissəsi haqqında bilirəm.*
"I know about part of what you are going to say."

DAT. *Bunlar bizim müzakirə edəcəklərimizə aid deyil.*
"These do not belong to what we will dicuss."

ACC. *Onların sərgidə göstərəcəklərini biz planlaşdırırıq.*
"We are planning what they will show at the exhibition."

LOC. *Mənim deyəcəklərimdə gözləmədiyiniz məqamlar olacaq.*
"There will be unexpected points in what I am going to say."

ABL. *Onun deyəcəklərindən nə gözləyirsiniz*?
"What do you expect from what he is going to say?"

If the substantivized participle form "verb stem + ***-(y)acaq/(y)əcək*** + possessive ending" is used in the plural form, then the plural ending precedes the possessive ending.

Deyəcəyim sözlər var. > *Deyəcəklərim var.* (lit.) "I have words to say." > (lit.) "I have […] to say."

NOTE 75. The participle "verb stem + ***-(y)acaq(y)/əcək*** + possessive ending" is also used with certain postpositions such as ***üçün, görə, qədər, kimi*** etc. In this case, the resulting constructions provide further context such as reason, condition, comparison etc., and become determinants of the action expressed by the main verb. (This usage of this participle construction with postpositions will be discussed in more detail in the Section "Verbal Forms Functioning As Qualifiers of Action".)

Sizə gələcəyim üçün çox sevinirəm.	"I am happy (due to the fact) that I will come to your place."
Yeyə biləcəyin qədər götür.	"Take as much as you can eat."
Hər şey onun istəyəcəyi kimi olacaq.	"Everything will be as he will want."
Mənə kömək edəcəyinizə görə sizə indidən təşəkkür edirəm.	"I am grateful to you for helping me."

2.11.7.3.1.7. Participle Form "Verb Stem + *-ar/ər*"

This participle form expresses on-going, process-like quality and is constructed by adding the inflectional suffix ***-ar/ər*** to verb stems.

ax<u>ar</u> (ax "flow")	"flowing"
gül<u>ər</u> (gül "laugh")	"laughing"
yan<u>ar</u> (yan "burn")	"burning"

2.11.7.3.1.8. Participle Form "Verb Stem + *-maz/məz* "

This participle form expresses ongoing, process-like quality through the negation of a certain action and is constructed by adding the inflectional suffix ***-maz/məz*** to verb stems.

sön<u>məz</u>	(*sön* "go out (stop burning)")	"unqunechable"
qan<u>maz</u>	(*qan* "understand"	"dunderhead"
gözlənil<u>məz</u>	(*gözlənil*"expect")	"unexpected"
əvəzolun<u>maz</u>	(*əvəz olun* "be replaced")	"irreplacable"
qarşısıalın<u>maz</u>	(*qarşısı alın(maq)* "(to)be prevented")	"unpreventable"

2.11.7.3.2. Converbs:[17] Verbal Forms Functioning as Qualifiers of Action

2.11.7.3.2.1. Converbial Construction "Infinitive + 3rd Person Possessive Ending + Dative Case Ending (*-(n)a/(n)ə*)"

This converbial construction is equivalent to the English conjunction "as to" or the phrase "when it comes to". This structure is used together with the full predicate form of the verb constructed from the same stem as the verbal. The construction where the verbal is used together with the full predicate verb becomes an independent predicative clause of a complex compound sentence where the second clause often starts with the conjunction ***amma/lakin/ancaq*** 'but/however" or with the phrase ***buna baxmayaraq*** "nevertheless/in spite of this". This construction is typically used to introduce a topic or to emphasize a specific action or situation, and it can set up a contrast or an additional statement in the second part of the sentence.

[17] In this book, converbs are sometimes referred to as verbals, and converbial forms (converbial constructions) as verbal forms (or verbal constructions).

Mən səni anlamağına anlayıram, amma dediklərinlə razı deyiləm.
"As to understanding you, I do understand you; but I do not agree with what you are saying."

Biz qəbula gəlməyinə gələcəyik, lakin yarım saatdan çox orada qala bilməyəcəyik.
"As to coming to the reception, we will come there; however we will not be able to stay there longer than half an hour."

Onlar nümayəndələrlə görüşməyinə görüşüblər; ancaq əsas məsələni müzakirə etməyiblər.
"As to meeting with the delegates, they have met with them; nevertheless, they did not discuss the main issue."

Mən bu filmi görməyinə görmüşəm; buna baxmayaraq, heç nəyi xatırlamıram.
"As to seeing this film, I have seen it; however, I do not remember anything."

O bu layihəni dəstəkləməyinə dəstəkləmir; buna baxmayaraq, bu layihənin həyata keçməsinə əngəl törətmir.
"When it comes to supporting this project, (s)he does not support it; nevertheless, (s)he does not create any obstacle to its implementation."

2.11.7.3.2.2. Converbial Form "Verb Stem + *-dığı/diyi/duğu/düyü* + Possessive Ending + Ablative Case Ending (*-dan/dən*)

The converbial form "***-dığı/diyi/duğu/düyü*** + possessive ending + ablative case ending (***-dan/dən***)" expresses a reason. It is an equivalent of the English expression "due to..... -ing". The subject of the converbial form "***-dığı/diyi/duğu/düyü*** + possessive ending + ablative case ending" may be the same as, or different from, the subject of the action expressed by the predicate.

Bütün gecəni oyaq qaldığımdan indi işləyə bilmirəm. (lit.) "Due to staying awake the whole night, I cannot work now." (The subject or the verbal is the same as the subject of the action expressed by the predicate).

Dünən evdə qonaqlar olduğundan sizə baş çəkə bilmədik. (lit.) "Due to there being guests in our home yesterday, we were not able to come and visit you." (The subject or the verbal is not the same as the subject of the action expressed by the predicate).

2.11.7.3.2.3. Converbial Form "Verb Stem+ *-dıq/dik/duq/dük* + Ablative Case Ending (*-dan/dən*) + *sonra*"

This converbial form is constructed by attaching the inflectional suffix ***-dıq/dik/duq/dük*** to a verb stem. The suffix is followed by the ablative case ending (***-dan/dən***), and then by the word ***sonra*** "after". This converbial form implies an action that precedes another action expressed by the main verb. The main verb may refer to either a past or a future action.

Bakıya qayıtdıqdan sonra dərslərə davam etdim.
"I resumed classes after I returned to Baku."

Layihəni təhvil verdikdən sonra iş yerimi dəyişəcəyəm.
"After I submit the project, I will change my job (lit. job place)."

2.11.7.3.2.4. Converbial Form "Verb Stem + *-dıq/dik/duq/dük* + Possessive Ending + *üçün"*

This form is constructed by adding the inflectional suffix ***-dıq/dik/duq/dük*** with relevant possessive endings to verb stems. The suffix is then followed by the postposition ***üçün***. This converbial form functions as an adverbial of cause and reason. The suffix takes personal endings in accordance with the grammatical person of the agent of the action expressed by the verbal.

Namiq hər şeyi anladığı üçün heç bir şey demədi.
*"*As Namig understood everything, he did not say anything."

Qızlar Bakıda yaşadıqları üçün Bakını bizdən daha yaxşı tanıyırlar.
"Because the girls live in Baku, they know Baku better than we do."

As seen from the above examples, if the agent of the action expressed by the converb is the same as the agent of the action expressed by the predicate, and if, consequently, the word representing the agent fulfills (actually or potentially) the function of a subject in both positions, the word representing the agent is used only once, typically with the verb represented by the converb. However, this usage is optional if the subject is represented by personal pronouns.

(Mən) gecikdiyim üçün ~~mən~~ taksi ilə getdim./ ~~Mən~~ gecikdiyim üçün (mən) taksi ilə getdim
"I took a taxi as [I] was being late."

(Sən) onu tanıdığın üçün ~~sən~~ heç nə demədin. / ~~Sən~~ onu tanıdığın üçün (sən) heç nə demədin.
"You did not say anything as [you] know her/him."

(O) bizi sevdiyi üçün ~~o~~ bizimlə çox vaxt keçirmək istəyir./ ~~O~~ bizi sevdiyi üçün (o) bizimlə çox vaxt keçirmək istəyir
"(S)he wants to spend much time with us because [(s)he] loves us."

(Biz) hər zaman belə bir riskin olduğunu düşündüyümüz üçün, ~~biz~~ bir neçə mümkün nəticəni öncədən planlaşdırırıq./ ~~Biz~~ hər zaman belə bir riskin olduğunu düşündüyümüz üçün, (biz) bir neçə mümkün nəticəni öncədən planlaşdırırıq.
"We make our plans taking into consideration a number of possible outcomes because [we] think there would always be such a risk."

(Siz) hər şeyi anladığınız üçün ~~siz~~ bir daha bu məsələyə qayıtmadınız./ ~~Siz~~ hər şeyi anladığınız üçün (siz) bir daha bu məsələyə qayıtmadınız.
"You did not come back to this question as [you)] had understood everything."

(Onlar) bu universitetin məzunları olduqları üçün ~~onlar~~ ilk olaraq, bu universitetə gəldilər./ ~~Onlar~~ bu universitetin məzunları olduqları üçün (onlar,) ilk olaraq, bu universitetə gəldilər.
"Because they have graduated from this University, [they] came here in the first place."

If the agent of the action expressed by the converb is not the same as the agent of the action expressed by the predicate, both agents are grammatically realized. The use of both subjects, if expressed by personal pronouns, is optional.

(Mən) gecikdiyim üçün (o) mənə öz narazılığını bildirdi.
*"*Because I was late, (s)he expressed her/his dissatisfaction."

(Sən) onu tanıdığın üçün mən sənə heç nə demədim.
*"*As you know her/him, I did not say anything to you."

(O) bizi sevdiyi üçün (biz) onu bütün tədrbilərimizə dəvət edirik.
*"*Because (s)he loves us, we ivitie her/him to all our events."

(Onlar) hər zaman belə bir riskin olduğunu bizə söylədikləri üçün (biz) sizə bu məlumatları öncədən göndəririk.
*"*As they have always tell/told us about the existence of such a risk, we send the information to you in advance."

Namiq hər şeyi anladığı üçün mən ona heç bir şey demədim.
*"*As Namig understands/understood everything, I did not say anything to him."

In fact, sentences containing the converbial form "verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending + ***üçün****"* are syntactical equivalents of complex sentences with subordinate clauses of reason.

Mən çox sevinirəm, çünki özümə yaxşı iş tapmışam. < Özümə yaxşı iş tapdığım üçün çox sevinirəm. "I am very happy, because I have found a good job (for myself). < I am happy for having found a good job (for myself)."
*Sənə təşəkkür edirəm, çünki mənə kömək etdin. < Mənə kömək etdiyin üçün sənə təşəkkür edirəm. "*I thank you, because you helped me. < I thank you for having helped me."
*Üzr istəyirik, çünki gecikdik. < Gecikdiyimiz üçün üzr istəyirik. "*We apologize because we are late < We apologize for being late."

2.11.7.3.2.5. Converbial Form "Verb Stem + *-dıq/dik/duq/dük* + Possessive Ending + *qədər*"

The converbial form "verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending + ***qədər***" expresses the quantity of an action or state as measured in terms of someone's ability, wish, thought, expectation, vision, reflection, taste, determination, definition etc.

Sual bizim düşündüyümüz qədər çətin deyildi.
*"*The question was not as difficult as we had thought [it would be]."

Əlimdən gəldiyi qədər onu dəstəkləyəcəyəm.
*"*I will support her/him as much as I can."

İstədiyiniz qədər bizim evimizdə qala bilərsiniz.
*"*You can live (lit. stay) in our house as long as you wish."

İstədiyin qədər and iç, onsuz da mən sənə inanmayacağam.
*"*You can swear as much as you want, but I still won't believe you."

Bu aktyor filmdə olduğu qədər həyatda da gənc və cazibədardır.
*"*This actor is as young and attractive in real life as he is in the movie."

O, ağıllı olduğu qədər də nəzakətlidir.
"(S)he is as polite as (s)he is intelligent."

NOTE 76. If the main verb of the sentence expresses the present or future action, the action expressed by the verbal form "***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending + ***qədər***" may refer to either past or present.

Səninlə məsləhətləşdiyim qədər onunla məsləhətləşə bilməyəcəyəm "I will not be able to consult with him as much as I have consulted/am consulting with you."

2.11.7.3.2.6. Converbial Form "Verb Stem + *-dıq/dik/duq/dük* + Possessive Ending + *kimi*"

The converbial form "verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending + ***kimi***" expresses conformity/non-conformity of an action or state to someone's ability, wish, thought, expectation, vision, reflection, taste, determination, definition etc.

Bu ofis sizin istədiyiniz kimi işıqlıdır.
*"*This office is as bright as you desired."

Plovu sənin istədiyin kimi bişirdim.
*"*I made pilaff the way you wanted [it]."

Hər şey sizin gözlədiyiniz kimi bitdi.
*"*Everything turned out as you expected."

Hər il olduğu kimi, bu il də yayda Bodruma gedəcəyəm.
*"*This summer, as every year, I will go to Bodrum."

Sən hər zaman fikirləşdiyin kimi danışırsan.
*"*You always speak the way you think."

The converbial form "verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending + ***kimi***" may also express comparison.

Mənimlə məsləhətləşdiyin kimi, öz valideynlərinlə də məsləhətləşə bilərsən.
*"*You can consult with your parents just as you are consulting/have consulted with me."

Bu məsələni bizə açıqladığınız kimi, müdirinizə də açıqlamalısınız.
*"*You must reveal this matter to your boss just as you have revealed it to us."

Ona güvənmədiyim kimi, onun təqdim etdiyi namizədə də güvənməyəcəyəm.
*"*I will not trust the candidate introduced by her/him just as I do not trust her/him."

NOTE 77. If the main verb of the sentence expresses the present or future action, the action expressed by the verbal form "***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending + ***kimi"*** may refer to either past or present.

Səninlə məsləhətləşdiyim kimi, onunla məsləhətləşə bilməyəcəyəm "I will not be able to consult with him/the same way as I have consulted/am consulting with you."

2.11.7.3.2.7. Converbial Form "Verb Stem+ *-dıq/dik/duq/dük* + Possessive Ending + Dative Case Ending (*-a/ə*) + *görə*"

The converbial form "verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending +dative case ending ***(-(n)a/(n)ə) + görə***" expresses cause and effect relationship.

Bu şəhəri yaxşı tanımadığıma görə burada tək gəzmək istəmirəm.

*"*Since I don't know the city well, I do not want to walk alone here."

Otaq isti olduğuna görə pəncərəni açdıq.
*"*Since it was hot in the room, we opened the window."

Məni ilk dəfə gördüyünə görə mənə bu haqda heç bir şey danışmadı.
*"*Since (s)he saw me for the first time, (s)he did not tell me anything about this."

Mən səni dinləmədiyimə görə üzr istəyirəm.
"I apologize for not having listened to you."

Mən onu tanıdığıma görə bu xəbərin doğru olduğuna inanmıram.
"Because I know her/him, I do not believe that this news is true."

NOTE 78. The verbs ***eşit*** "hear", ***bil*** "know", ***anla*** "understand" used in the converbial form "***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending + ***görə***", may imply reference to some information, knowledge or understanding:

eşitdiyimə görə	"as I heard"
eşitdiklərinə görə	"as they heard"
bildiyimə görə	"as far as I know"
anladığımıza görə	"as we understand"

2.11.7.3.2.8. Converbial Form "Verb Stem + *-dıq/dik/duq/dük* + Possessive Ending + *haqda*"

The converbial form "verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending + ***haqda***", where the word ***haqda*** is an equivalent of the English preposition "about", conveys the meaning "on the subject of/concerning some action or state", such action or state being expressed by the converb.

Onun burada yaşadığı haqda məlumatım yoxdur. "I don't have information about her/his living here."

2.11.7.3.2.9. Converbial Form "Verb Stem + *-dıq/dik/duq/dük* + Possessive Ending + *halda* or *təqdirdə*"

This converbial form "verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending + ***halda*** or ***təqdirdə"*** fulfills the function of a concessive adverbial. The word ***halda*** means "although/despite" and "in the case of ...", and the word ***təqdirdə*** means "in the case of ...". The suffix takes personal endings in accordance with the grammatical person of the agent of the action expressed by the verbal. If the agent of the action expressed by the verbal is the same as the agent of the action expressed by the predicate, and if, consequently, the word representing the agent fulfills (actually or potentially) the function of a subject in both positions, the word representing the agent is used only once, typically with the verb represented by the converb. However, this usage is optional if the subject is represented by personal pronouns.

(O,) həqiqəti bildiyi halda, heç bir söz demədi.
"Although (s)he knew the truth, (s)he did not say anything."

If the agent of the action expressed by the verbal is not the same as the agent of the action expressed by the predicate, both the subject of the verbal form and the subject of the main verb of the sentence should be realized.

Mən sənə inandığım halda, sən özünə inanmırsan.
"Although (while) I believe you, you do not believe yourself."

The form "verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending + ***halda****"* is also used to imply the meaning expressed by the English structure which contains the phrase "in case/in the case of", "in the event of, "unless". In this case, the word ***halda*** may be replaced with the word ***təqdirdə*** "in case/in the case of".

Bu xəstəlik vaxtında aşkar edildiyi halda/təqdirdə, tez müalicə olunur.
"In case this illness is detected early, it can be treated quickly."

Zəruri olmadığı təqdridə, oraya getməyin.
"Do not go there unless it is necessary."

2.11.7.3.2.10. Converbial Form "Verb Stem + *-dıq/dik/duq/dük* + Possessive Ending + Dative Case Ending (*-a/ə*) + *baxmayaraq*"

The converbial form "verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending" is also used with the word ***baxmayaraq*** – a negative verbal form of the verb ***bax*** "to watch" constructed by adding the inflectional suffix ***-(y)araq*** to a verb stem. In this context, ***baxmayaraq*** is an equivalent of the English preposition "despite".

O məni tanıdığına baxmayaraq, mənə salam vermədi.
"Despite knowing me, (s)he didn't greet me."

2.11.7.3.2.11. Converbial Form "Verb Stem + *-(y)acaq/(y)əcək* + Possessive Ending + *üçün*"

The converbial form "verb stem + ***-(y)acaq/(y)əcək*** + possessive ending" is also used with the postpositions ***üçün*** "for".

Onlar Bakıda yaşayacaqları üçün Azərbaycan dilini öyrənirlər.
"They are learning Azerbaijani because they will live in Baku,"

Babamın yanına gedəcəyim üçün çox sevinirəm.
"I am very happy because I am going to visit my grandfather."

2.11.7.3.2.12. Converbial Form "Verb Stem + -(y)*acaq/(y)əcək* + Possessive Ending + Dative Case Ending (*-(n)a/(n)ə*) + *görə*"

The converbial form "verb stem + ***-(y)acaq/(y)əcək*** + possessive ending" is also used with the postposition ***görə*** ("because of/due to").

Mən onu sabah görəcəyimə görə ondan hər şeyi soruşa bilərəm.
"Since I will see her/him tomorrow, I can ask her/him about everything."

2.11.7.3.2.13. Converbial Form "Verb Stem + *-(y)acaq/(y)əcək* + Possessive Ending + *kimi*"

The converbial form "verb stem + ***-(y)acaq/(y)əcək*** + possessive ending" is also used with the postposition ***kimi*** "as well as/the same way as".

Bayramda öz vaildeynlərimə baş çəkəcəyim kimi, yoldaşımın valideynlərinə də baş çəkəcəyəm.
"During the holiday, I will visit my spouse's parents just as I will visit my own parents."

2.11.7.3.2.14. Converbial Form "Verb Stem + *-(y)acaq/(y)əcək* + Possessive Ending + *qədər*"

The converbial form "verb stem + ***-(y)acaq/(y)əcək*** + possessive ending" is also used with the postposition ***qədər*** "as much as".

Bu layihəyə bizi cəlb edəcəyin qədər onları da cəlb etməlisən.
"You should involve them in this project as much as you involve us."

2.11.7.3.2.15. Converbial Form "Verb Stem + *-(y)acaq/(y)əcək* + Possessive Ending + *haqda*"

The converbial form "***-(y)acaq/(y)əcək*** + possessive ending" can be used with the word ***haqda***, which is an equivalent of the English preposition "about".

Sən Bakıya gedəcəyin haqda mənə məlumat verməmişdin.
"You had not informed me that you were going to Baku. (lit. You had not informed me about (your) going to Baku)."

2.11.7.3.2.16. Converbial Form "Verb Stem + *-(y)acaq/(y)əcək* + Possessive Ending + *halda(/təqdirdə)*"

The converbial form "verb stem + ***-(y)acaq/(y)əcək*** + possessive ending", used with the words ***təqdirdə*** and ***halda***, expresses conditionality. Both words are equivalents of the English expressions "in the case of", "in the instance of", and the conjunction "if".

İclasa gələcəyiniz təqdirdə, bu məsələni qaldıracağıq.
"In case/if you come to the meeting, we will raise this issue."

Müqaviləni müzakirə edəcəyimiz halda, onun bütün şərtlərinə bir də baxarıq.
"In case/if we discuss the contract, we will go through all of its provisions again."

2.11.7.3.2.17. Converbial Form "Verb Stem + *-(y)acaq/(y)əcək* + Possessive Ending + Dative Case Ending (*-(n)a/(n)ə*) + *baxmayaraq*"

The converbial form "verb stem + ***-(y)acaq/(y)əcək*** + possessive ending" is also used with the word ***baxmayaraq*** – a negative verbal form of the verb ***bax*** "to watch" constructed through the inflectional suffix ***-(y)araq***. In this context, ***baxmayaraq*** is an equivalent of the English preposition "despite".

Ofisə gəlməyəcəyimə baxmayaraq, evdən işləyəcəyəm.
"Despite not coming to the office, I will work from home."

2.11.7.3.2.18. Converbial Form "Verb Stem + *-(y)arkən/(y)ərkən*"

This converbial form expresses an action that occurs simultaneously with another action. The form is constructed by adding the complex inflectional suffix ***-(y)arkən/(y)ərkən*** (***-(y)ar(y)/ər + -kən***) to a verb stem (see Section 2.11.7.3.2.38. for the explanation of the suffix ***-kən***). The converbial form is an equivalent of the English construction "while ... -ing".

Mən şəkillərə baxarkən uşaqlıq günlərimizi düşünürdüm.
"While looking at the photos, I was thinking of our childhood."

Sən telefonla danışarkən mən yeməyimi qızdırırdım.
"I was heating the meal while you were talking over the phone."

2.11.7.3.2.19. Converbial Form "Verb Stem + *-mışkən/mişkən/muşkən/müşkən*"

This converbial form expresses an action that may serve as a pre-condition for another action. The form is constructed by adding the complex inflectional suffix ***-mışkən/mişkən/muşkən/müşkən*** (***-mış/miş/muş/müş + -kən***) to a verb stem (see Section 2.11.7.3.2.38. for the explanation of the suffix ***-kən***). The converbial form is equivalent to the English construction containing the conjunction "now that".

Bura gəlmişkən onlara da baş çəkək.
"Now that we are here, let us go and visit them as well."

Bakıya gəlmişkən bizə də gəl.
"Now that you are in Baku, come and visit us too."

NOTE 79. The phrase ***yeri gəlmişkən*** is used as an equivalent of the English phrase "by the way".

Yeri gəlmişkən, yadınıza salım ki, bu axşam qonaqlarımız gələcək. "By the way, let me remind you that we will have guests this evening."

2.11.7.3.2.20. Converbial Form "Verb Stem + *-(y)ıb/(y)ib/(y)ub/(y)üb*"

This converbial form expresses an action that immediately precedes another action. It is constructed by adding the inflectional suffix ***-(y)ıb/(y)ib/(y)ub/(y)üb*** to a verb stem. If the verb stem ends in a vowel, then liaison consonant ***y*** is used before the suffix. The agent of the action

expressed by the verbal form is the same as the agent of the action expressed by the predicate. The inflectional suffix ***-(y)ıb/(y)ib/(y)ub/(y)üb*** quite often replaces the conjunction ***və*** "and", and liaises consecutive actions.

O, maşını binanın qabağında saxlayıb, maşından düşdü.
(lit.) "Having stopped the car in front of the building, (s)he got out (of the car)."

Əllərini yuxarı qaldırıb, dərindən nəfəs aldı.
(lit.) "Raising her/his hands, (s)he took a deep breath."

Mən qapını açıb, içəri keçdim. (lit.) "Having opened the door, I entered."

The converbial form "verb stem + ***-(y)ıb/(y)ib/(y)ub/(y)üb***" may also express manner. In this usage, the converb describes an action that occurs simultaneously with the action expressed by the the main verb.

Mahnı oxuyub, rəqs edib əyləndik.
"We sang, danced and had fun. (lit. Singing and dancing, we had fun)."

The inflectional suffix ***-(y)ıb/(y)ib/(y)ub/(y)üb*** may be preceded by the negation marker ***-ma/mə***, which requires the use of the liaison ***y*** before the suffix**.** In this case, the action expressed by the verbal indicates contradiction rather than succession of actions:

Mən onların sözlərinə fikir verməyib, öz işimə davam etdim.
"I continued with my work without paying attention to their words."

Qrip olanda mən dərman içməyib, bitkilərlə müalicə olunmağa üstünlük verirəm.
"When I get the flu, I prefer to be treated with herbs rather than medication (lit. "When I get the flu, I prefer to treat myself with herbs not taking any medication)."

In certain cases, the negative form of this converbial construction may express surrounding conditions or circumstances within which another action occurs.

O heç bir şey yeməyib, evdən çıxdı. *"*(S)he left home without eating anything."

NOTE 80. The meaning of circumstances is also expressed by the inflectional suffix ***–dan/dən*** added after the negation marker ***-ma/mə***. In this case, ***-madan/mədən*** expresses the same meaning as ***-mayıb/məyib***.

O heç bir şey yeməyib, evdən çıxdı. = O heç bir şey yemədən evdən çıxdı. "(S)he left home without eating anything."

NOTE 81. If the predicate is in the negative form, the verbal construction will be in the affirmative form and will still express negation.

Heç bir dəfə də vaxtında gəlib, bizimlə şam etməmisən. "You have never arrived on time to have dinner with us (lit. You have never had dinner with us arriving on time at least once)."

There are verbal phrases composed of two verbs, the first of which takes the inflectional suffix ***-(y)ıb/(y)ib/(y)ub/(y)üb,*** and the second one is either conjugated and thus appears in the predicative form or takes the form of an infinitive or another non-finite verbal form. These verbal phrases express semantically close actions that occur simultaneously or iteratively. In some of such verbal phrases, a hyphen is used between the two verbs.

O bizə tez-tez gəlib-gedir. "(S)he frequently comes to our place (lit. (S)he frequently coming-goes to our place)."

Dünən o qədər yoruldum ki, bu gün yatıb qaldım, işə gecikdim.
"I was so tired yesterday that I overslept and came late to work today (lit. I was so tired yesterday that I stayed sleeping and came late to work today)."

Sevib-sevilmək çox gözəldir.
*"*It is wonderful to love and be loved."

Gənclər burada əylənir, deyib-gülürlər.
"Young people entertain themselves here; they talk and laugh (lit. they talking laugh)."

Vaxtından əvvəl gəlib çatan sifarişləri götürdük.
"We processed (lit. accepted) the orders that came ahead of time (lit. that coming reached ahead of time)."

Hər gün bu yolu gedib-gələn insanlar buradakı sürücüləri yaxşı tanıyırlar.
"People who take this road every day (lit. people who coming go by this way) know the drivers here very well."

Hər axşam, az da olsa, bir şey yazıb-pozmadan yata bilmirəm.
"I cannot go to bed without writing something every evening (lit. I cannot go to sleep without writing-erasing something every evening)."

Bu qız neçə yaşından yazıb-oxuya bilir?
"Since what age has this girl been able to read and write? (lit. Since what age can this girl writing-read?)"

The second verb of such phrases takes case endings and may be followed by a postposition.

Qışqırıb-bağırmağın heç bir faydası yoxdur.
"There is no use screaming and yelling."

Araşdırıb öyrənməyi çox sevirəm.
"I love exploring and studying."

Hər gün bura gəlib-getməkdən yoruldum.
"I am tired of coming and going here every day."

Bu qədər ərzaq alıb gətirməkdə məqsədin nədir?
"What is your purpose in buying and bringing so much food?"

Məqaləni yazıb bitirdikdən sonra göndərməyi unutmuşam.
"I forgot to send the article after I finished (writing) it."

Məqaləni yazıb bitirmək üçün mənə iki həftə lazımdır.
"I need two weeks to finish (writing) the article."

The negative form of these verbal phrases is constructed by adding the negation marker to the second verb only. Although the first verb that takes the inflectional suffix ***-(y)ıb/ib/ub/üb*** remains in the affirmative form, it also expresses negation.

Bir neçə gündür, xəstə yeyib-içmir.
"The patient has not been eating or drinking for several days."

Son zamanlar danışıb-gülmürsən. Bir şeymi baş verib?
"You have not been talking or laughing lately. Has something happened?"

In spoken language, the verbs with the inflectional suffix ***-(y)ıb/(y)ib/(y)ub/(y)üb*** may be repeated to express an intensive or iterative action.

Qapınızı döyüb-döyüb getdi.
"(S)he kept knocking on your door and then left (lit. Knocking-knocking on your door, (s)he left)."

Əlindəki şəklə baxıb-baxıb qaşlarını çatdı.
"(S)he frowned as (s)he kept looking at the picture in her/his hand."

Bu qədər gözləyib-gözləyib geri çəkilə bilmərəm.
"After waiting so long, I can't pull out (lit. Waiting-waiting so long, I can't pull out)."

Soyub-soyub quyruğunda qoymazlar.
*"*One shouldn't stop at the tail when skinning a sheep (lit. Skinning-skinning, you don't stop at the tail)." (a proverb, metaphorizing the skinning of a sheep, which means that once you start a task, you should see it through to the end.)

2.11.7.3.2.21. Converbial Form "Verb Stem + *-(y)araq/(y)ərək*"

The inflectional suffix ***-(y)araq/(y)ərək*** is added to verb stems to express a) the manner of action; b) an action that precedes another action. The agent of the action expressed by the verbal form is the same as the agent of the action expressed by the predicate.

Mən ona zəng edərək, bu haqda bütün fikirlərimi ona dedim.
"Calling her/him, I told her/him all I thought about it. (succession)."

O, gülümsəyərək, razılığını bildirdi.
"Smiling, (s)he expressed her/his consent. (succession)"

Cibindən pul çıxararaq, saymağa başladı.
"Taking money out of her/his pocket, (s)he began counting." (manner).

Mən saçımı kəsdirərək, bir az görünüşümü dəyişdim.
*"*Having cut my hair, I changed my apperance a bit." (manner).

When the inflectional suffix ***-(y)araq/(y)ərək*** is added to the verb ***ol*** "to be", the verbal implies the meaning similar to "as" or "in the quality of". In this sense, the verbal ***olaraq*** may be replaced with the postposition ***kimi***.

tələbə olaraq = tələbə kimi
*fəal bir internet istifadəçisi olaraq = fəal bir internet istifadəçisi kimi "*being an active Internet user = as an active Internet user".

2.11.7.3.2.22. Converbial Form "Verb Stem + *-maqla/məklə*"

The converbial form constructed with the inflectional suffix ***-maqla/məklə*** indicates the way or method by which, or the context in which, an action is performed.

Hər gün səhər idman etməklə istədiyim nəticəni əldə etdim.
*"*By doing morning exercises every day, I reached the result I was aiming at."

Azərbaycanda yaşamaqla mən bu xalqın mədəniyyətini daha yaxından öyrəndim.
"By *l*iving in Azerbaijan, I learned more about the culture of this people."

In some cases, the suffix ***-maqla/məklə*** is used as a synonym to the inflectional suffix ***-(y)araq/(y)ərək***.

2.11.7.3.2.23. Converbial Form "Verb Stem + *-dıqca/dikcə/duqca/dükçə*"

The converbial form constructed with the inflectional suffix ***-dıqca/dikcə/duqca/dükçə*** implies iterative or continuing action. The agent of the action expressed by the verbal does not have to be the same as the agent of the action expressed by the predicate.

Mən şəkillərə baxdıqca uşaqlığımızı xatırlayırdım.
"I was recalling our childhood as I was looking at the photos." (continuing action)

O danışdıqca mən əsas faktları qeyd edirdim.
"As (s)he was speaking, I was taking note of the main facts." (continuing action)

Mən uşaqların adını çəkdikcə onlar bir-bir ayağa qalxırdılar.
"As I called (lit. was calling) the children by their names, they stood up (lit. were standing up) one by one." (iterative action)

The converbal form with the inflectional suffix ***-dıqca/dikcə/duqca/dükçə*** may also imply a condition under which an action occurs.

Sən onun buraya gəlməsində israr etdikcə onun şübhələri daha da artacaqdır.
"As long as you insist on her/his coming here, her/his doubts will increase even more."

This meaning is also expressed by the negative form of the converbial, which is created by adding the suffix ***-dıqca/dikcə*** after the negation marker ***-ma/mə.***

Sən qalın geyinmədikcə tez-tez soyuqlayacaqsan.
*"*As long as you don't wear warm clothes, you will catch a cold frequently."

Sən bu dildə danışmadıqca bu dili yaxşı öyrənə bilməyəcəksən.
"As long as you don't speak in this language, you won't learn it well."

Problemləri həll etmədikcə onlar daha da çoxalır.
"As long as the problems are not solved, they keep multiplying."

2.11.7.3.2.24. Converbial Form "Verb Stem -*(y)anda/(y)əndə*"

The converbial form *"*verb stem + -***(y)anda/(y)əndə***" indicates the time of occurrence of an action that is simultaneous to another action expressed by the main verb, or which precedes or follows that action. Its English equivalent is "at the time/moment (when smb did smth/smth happened)".

Mən danışanda o, otaqdan çıxdı.
"(S)he left the room when I was speaking."

Sən susanda mən danışmağa başlayaacağam.
"I will start speaking when you become silent."

Hər dəfə biz gələndə siz evdə olmursunuz.
"Whenever we come to visit you, you are not at home."

The liaison ***y*** is added after the verb stem ending in a vowel: ***de+y+əndə***. The subject of the verbal may be the same as, or different from, the subject of the main verb.

O, rusca danışanda mən heç nə anlamıram.
"When (s)he speaks Russian, I do not understand anything." (The subject of the verbal is not the same as the subject of the main verb.)

Siz acanda mütləq bir şey yeyin.
"When you get hungry, make sure you eat something.**"** (The subject of the verbal is the same as the subject of the main verb.)

2.11.7.3.2.25. Converbial Form "Verb Stem + -*(y)an/(y)ən kimi*"

This converbial form is constructed by adding the inflectional suffix ***-(y)an/(y)ən*** to a verb stem, which is then followed by the postposition ***kimi***. This verbal form implies that the action expressed by the verbal is immediately followed by another action expressed by the predicate. The verbal form is an equivalent of the English adverbial phrases "as soon as", "immediately after" etc. The agent of the action expressed by the verbal may be the same as, or different from, the agent of the action expressed by the predicate.

Tətil başlayan kimi hər gün üzgüçülük hovuzuna gedəcəyəm.
"I will start going to the swimming pool as soon as the vacation starts."

Mən məktubu alan kimi ona cavab yazdım.
*"*I wrote back to her/him as soon as I got the letter."

2.11.7.3.2.26. Converbial Form "Verb Stem + -*(y)an/(y)ən* + Dative Case Ending (-*a/ə*) + *qədər/kimi/-can/-cən/-dək*"

This converbial form is constructed by adding the inflectional suffix ***-(y)an/(y)ən*** to a verb stem, which is then followed by the dative case ending (***-a/ə***). The postposition ***qədər/kimi***

"till" or the inflectional suffixes ***-can/cən/-dək*** denoting distance to a certain point in time or space are added after the dative case ending. This verbal form implies that there is another action that is completed before the action expressed by the verbal.

Sən gələnə qədər mən səni burda gözləyəcəyəm.
*"*I will wait for you until you come."

Mən bu klipə baxanacan bu müğənnini heç tanımırdım.
"I did not know this singer until I watched this (video) clip."

Sən sağalana kimi mən burda qalacağam.
*"*I will stay here until you revover."

Biz gələnə qədər sən bizi burda gözlə.
*"*Wait for us here until we come."

Sən məqaləni yoxlayana qədər mən də hesabatı bitirərəm.
"I will [probably] finish the report till you revise the article."

2.11.7.3.2.27. Converbial Form "Verb Stem + *-(y)an/(y)ən* + Ablative Case Ending (*-dan/dən*) + *sonra*"

This converbial form is constructed by using the inflectional suffix ***-(y)an/(y)ən*** followed by the ablative case ending (***-dan/dən***), and then the word ***sonra*** ("after"). The converbial form implies an action that precedes another action expressed by the main verb of the sentence. The main verb may refer to either a past or a future action.

İşə qayıdandan sonra sənə zəng edəcəyəm. "I will call you after I return to work."
Yeməyini bitirəndən sonra bir az dincəl. "Rest a little after you finish eating."

2.11.7.3.2.28. Converbial Form "Verb Stem + *-(y)ınca/(y)incə/yunca/yüncə*"

This converbial form is constructed by adding the inflectional suffix ***-(y)ınca/(y)incə/ (y)unca/(y)üncə*** to a verb stem and implies an action that immediately precedes another action expressed by the main verb of the sentence. The main verb may refer to either a past or a future action. The form is equivalent to the English pattern constructed with the adverb "as soon as".

Evə gəlincə ona zəng etdim.
"As soon as I came home, I called her/him."

İşə qayıdınca o sənədləri imzalamağı unutma.
"As soon as you return to work, do not forget to sign those documents."

2.11.7.3.2.29. Converbial Form "Verb Stem + *-dıqda/dikdə/duqda/dükdə*"

This converbial form is constructed by adding the inflectional suffix ***-dıqda/dikdə/duqda/dükdə*** to a verb stem. It implies an action that precedes another action

expressed by the main verb of the sentence. The main verb may refer to either a past or a future action. The form is equivalent to the English pattern constructed with the adverb “when”.

Onu gördükdə ona hər şeyi söyləyəcəyəm.
“When I see her/him, I will tell everything to her/him.”

Onu gördükdə utandıq.
“When we saw her/him, we got embarrassed.”

Onlar bura çatdıqda artıq gec olacaq.
“It will be late when/by the time they get here.”

2.11.7.3.2.30. Converbial Form “Verb Stem + -*madan/mədən/-mamış/məmiş*“

This converbial form is constructed by adding the negative inflectional suffix ***-madan/mədən*** or the inflectional suffix ***-mamış/məmiş*** to verb stems. The first part of these suffixes ***-madan/mədən*** and ***-mamış/məmiş*** is the negation marker ***-ma/mə***. The verbal form “verb stem + ***-madan/mədən/-mamış/məmiş***“ implies a negative action that takes place before another action expressed by the predicate. In this case, the verbal is equivalent to the English construction “without .... ing”.

Mən məktubu oxumadan/oxumamış ona zəng etdim və buna görə də onun suallarına cavab verə bilmədim. “I called her/him without reading/having read the letter and therefore was unable to answer her/his questions.”

Nahar etmədən/etməmiş işə başladıq.
“We started work without having lunch.”

The converbial form “verb stem + ***-madan/mədən/-mamış/məmiş***“ also expresses a condition without which another action/state cannot take place. The meaning conveyed by this verbal form is equivalent to the English conditional phrase with the conjunction “unless” or “until”.

Məndən icazə almadan/almamış heç kimə bir söz demə.
*“*Do not tell anything to anyone without my permission (lit. without taking my permission).”

Mən gəlmədən/gəlməmiş getmə.
*“*Do not leave before I arrive.”

Mən onunla görüşmədən/görüşməmiş oraya getməyəcəyəm.
*“*I will not go there without meeting (with) her/him.”

Zəng vurulmadan/vurulmamış uşaqlar içəri doluşdular.
*“*The children filled the classroom before the bell rang.”

Yay gəlmədən/gəlməmiş havalar istiləşir.
*“*The weather gets warmer before summer comes.”

Payız gəlmədən/gəlməmiş yağışlar başladı.
*“*The rain started before autumn came.”

NOTE 82. The verbals constructed with the suffix ***-madan/mədən*** (e.g., ***dayanmadan, durmadan*** "without stopping, continuously") cannot be replaced with their equivalents containing the suffix ***-mamış/məmiş***, e.g., ***dayanmamış***, ***durmamış*** if they express the manner of an action: *O dayanmadan gedirdi.* "He was going without stopping"; *Qiymətlər durmadan artır*. "The prices are continuously increasing."

NOTE 83. The verbal form "verb stem **+** ***-madan/mədən***", when constructed with the verb ***ol***, has the same meaning as a word with the suffix ***-sız/siz/suz/süz*** expressing the absence of something or some quality: *Susuz yaşamaq mümkün deyil*. **=** *Su olmadan yaşamaq mümkün deyil.* "It is impossible to live without water."

2.11.7.3.2.31. Converbial Form "Verb Stem + *-maz/məz* + Ablative Case Ending (*-dan/dən*) + *əvvəl/qabaq*"

This converbial form is constructed by adding the negative Future Indefinite marker (*-**maz/məz**)* to a verb stem followed by the ablative case ending (*-**dan/dən***), which, in its turn, is followed by the word ***əvvəl*** "before". The converbial form implies an action that precedes another action expressed by the main verb. The main verb may refer to a past or a future action.

İşə getməzdən əvvəl/qabaq onunla danışdım.
"I spoke with her/him before going to work."

İşə getməzdən əvvəl/qabaq onunla danışacağam.
"I will speak with her/him before going to work."

2.11.7.3.2.32. Converbial Form "Verb Stem + *-(y)an/(y)ən* + Ablative Case Ending (*-dan/dən*) + (*bəri*)"

The converbial form *"*verb stem **+** ***-(y)an/(y)ən*** **+** ablative case ending (***-dan/dən***) + (***bəri***)" expresses a starting point after which another action continues for a certain period of time. This converbial form is an equivalent of the English construction formed with the preposition "since." The structure may also be used without the word ***bəri*** ("since").

Mən bura gələndən (bəri) hər gün yağış yağır.
*"*It has been raining every day since I came here."

Mən bura gələndən (bəri) yağış yağır.
*"*It has been raining since I came here."

Mən onu görəndən (bəri) ancaq onun haqqında fikirləşirəm.
*"*Since I saw her/him, I have been thinking only about her/him."

Onlar bura köçəndən (bəri) mən onlara tez-tez baş çəkirəm.
*"*Since they moved here, I go and visit them frequently."

Sən gedəndən (bəri) mən burdayam.
*"*I have been here since you left.*"*

Havalar soyuyandan (bəri) biz şəhər kənarına dincəlməyə getmirik.
*"*Since it got cold, we haven't been going to the suburbs to rest/to relax."

2.11.7.3.2.33. Converbial Form "Infinitive + Ablative Case Ending (*-dan/dən*) + *-sa/sə*"

This converbial form expresses the same meaning as the English structure "instead of ..... ing" and "rather than ..... ing" in English.

Telefonla oynamaqdansa, kitab oxu.
"Instead of playing with the telephone, read a book."

Axşamlar qaçmaqdansa, səhərlər təmiz havada gəzmək yaxşıdır.
"Instead of running in the evenings, it is better to walk in the fresh air in the mornings."

İşimi bitirməkdənsə, bütün gün sosial şəbəkələrdə boş vaxt keçirdim.
"Instead of finishing my work, I spent the whole day wasting time on social networks."

Restoranda yeməkdənsə, evdə yemək hazırlamaq daha yaxşıdır.
"Rather than eating in restaurants, it is better to prepare meals at home."

Film seyr etməkdənsə, kitab oxumağa üstünlük verirəm.
"Rather than watching a movie, I prefer reading a book."

Bir-birimizlə mübahisə etməkdənsə, məsələnin həlli yolunu axtarmalıyıq.
"Instead of arguing with each other, we should be looking for a solution to the problem."

The same meaning is also expressed by the equivalent converbial form "infinitive (***-maq/mək***) + ***əvəzinə/yerinə***", in which the words ***əvəzinə/yerinə*** mean "instead of/in the place of".

Telefonla oynamaq əvəzinə/yerinə, kitab oxu.
"Instead of playing with the telephone, read a book."

Mənim nöqsanımı tutmaq əvəzinə/yerinə, öz səhvlərini düzəltsən, daha yaxşı olar.
"Instead of pointing out my faults, it would be better if you corrected your own mistakes."

Biz sənə təşəkkür etmək əvəzinə, sən bizə təşəkkür edirsən.
"Instead of us thanking you, you are thanking us."

2.11.7.3.2.34. Converbial Structure "Verb Stem + *-(y)a/(y)ə* – Verb Stem + *-(y)a/(y)ə*"

The converbial structure "verb stem + ***-(y)a/(y)ə*** – verb stem + ***-(y)a/(y)ə***" is a reduplication and expresses the manner of an action or its simultaneity with another action. The structure may also convey a contrast between a real and an expected situation. The subject of the action expressed by the converb is the same as the subject of the main verb.

1. If the structure expresses simultaneity of actions, it is equivalent to the English construction "while ……. -ing".
   *Mən filmə baxa-baxa yemək hazırladım. "*I prepared food while watching a movie."

2. If the structure expresses the manner of an action, it is an equivalent of the English construction "(by) ……. -ing".
   *Düşünə-düşünə cavabı tapdıq. "*We found the answer by thinking."

3. If the structure expresses a contrast between a real and an expected situation, it is

equivalent to the English construction "in spite of ..... -ing".

O mənim qaranlıqdan qorxduğumu bilə-bilə məni yalnız qoydu.
"In spite of knowing that I am scared of the dark, (s)he left me alone."

The structure has a negative form "verb stem + ***-ma/mə + -ya/yə*** – verb stem + ***-ma/mə + -ya/yə***", which corresponds to the English structure "by not ……. -ing".

Danışmaya-danışmaya şifahi nitq vərdişlərini itirə bilərsən.
"You may lose your oral communication skills by not continuing to speak (lit. By not speaking, you may lose your oral communication skills)."

2.11.7.3.2.35. Converbial Structure "Verb Stem+ -*(y)ar/(y)ər* - Verb Stem + -*maz/məz*".

The structure *"*verb stem + ***-(y)ar/(y)ər*** - verb stem + ***-maz/məz***" is a reduplication form which require that the same verb stem be used in both parts. Although the structure represents a converbial form as a whole, the elements (verbal forms) it comprises are participles, not converbs. The structure has the same meaning as the English construction involving the element "as soon as", or the constructions "hardly ... when (before)/no sooner ... than". The subject of the verbal may be the same as, or different from, the subject of the main verb. The main verb of the sentence has the structure *"*verb stem + ***-(y)ar/(y)ər*** - verb stem + ***-maz/məz***" is used, may refer to a past, present or future action.

Evə çatar-çatmaz mənə zəng et.
"Call me as soon as you reach home."

O gələr-gəlməz mən otağı tərk etdim.
"I had hardly left the room when (s)he arrived./No sooner had I left the room than (s)he arrived."

The structure *"*verb stem + ***-(y)ar/(y)ər*** - verb stem + ***-maz/məz***" is synonymous with the verbal structure *"*verb stem + ***-(y)an/(y)ən kimi****"*; however, the former expresses a higher degree of urgency.

O gələr-gəlməz mən evdən çıxdım.
"I had hardly left home when (s)he arrived." = *O gələn kimi mən evdən çıxdım.* "I left home as soon as (s)he arrived."

NOTE 84. In spoken language, the same meaning is conveyed through the structure "infinitive/(only for the 3rd person) verbal noun + possessive ending + ***ilə*** + infinitive/(only for the 3rd person) verbal noun + possessive ending + ***bir oldu***."

Onun evə gəlməyi/gəlməsi ilə mənim evdən çıxmağım bir oldu. "No sooner had I left (home) when he came (lit. The moment he came home was the same as I left home)."= *O gələn kimi mən evdən çıxdım. "*I left home as soon as he came home."

Gəlməyi/gəlməsi ilə qayıtmağı/qayıtması bir oldu. "(S)he left as soon as (s)he came back (lit. The moment (s)he returned was the same as (s)he came in.)." = *Gələn kimi qayıtdı*. "(S)he returned as soon as (s)he came back."

Evə girməyimlə çıxmağım bir oldu. "I left home as soon as I came in (lit. The moment I left home was the same when I came in)." = *Evə girən kimi çıxdım*. "I left as soon as I came in."

Zəngin çalınmağı/çalınması ilə qapının açılmağı/açılması bir oldu. "Hardly had the bell rung when the door opened (lit. The moment the door opened was the same when the bell rang)." = *Zəng çalınan kimi qapı açıldı*. "The door opened as soon as the bell rang."

2.11.7.3.2.36. Converb *Deyə*

The converb ***deyə*** expresses cause or reason and is equivalent to the English causal conjunctions "because", "since" and "as". This converb is most characteristic of oral speech.

O, Azərbaycan dilini bilir deyə türk dilini tez öyrəndi.
"Because (s)he knows Azerbaijani, (s)he learned Turkish fast."

Səni görmədim deyə orada çox qalmadım.
"Since I did not see you, I did not stay there long."

Axşam restorana gedəcəyik deyə bu gün yemək hazırlamadım.
"Since we will go to the restaurant in the evening, I did not prepare any meal today."

The meaning conveyed through the converb *deyə* following a verb is equivalent to the meaning expressed by the converbial form "+ ***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending + ***üçün***"

O, Azərbaycan dilini bilir deyə türk dilini tez öyrəndi. = O, Azərbaycan dilini bildiyi üçün türk dilini tez öyrəndi. "Because (s)he knows Azerbaijani, (s)he learned Turkish fast."

2.11.7.3.2.37. Converb *Gəlincə*

The converb ***gəlincə*** "when it comes to" is used with the dative case of nominals, infinitives or different verbals used with possessive endings. The structure with the word ***gəlincə*** has the same meaning as the English conjunction "as far as ..... is concerned" or the phrase "when it comes to".

Bu məsələyə gəlincə, mən heç nə anlamadım.
"As far as this issue is concerned, I did not understand anything."

Layihəni başlamağa gəlincə, əvvəlcə sizin təsdiqinizi almalıyıq.
"When it comes to starting the project, we need to get your approval first."

2.11.7.3.2.38. Converbial Form *İkən*

İkən is a form of the ancient verb ***imək*** (see Section 2.11.3), which is derived by adding the suffix ***-kən*** to the stem ***i***. Both the verb form ***ikən*** and the suffix ***-kən*** express the meaning "while". The verb form ***ikən*** is added to nominals, including nouns, numerals, adjectives, adverbs, pronouns, as well as to the words ***var*** "there is" and ***yox*** "there is no/there is not".

Biz evdə ikən gəl.
"Come when we are at home./ Come while we are at home."

Yaxında ikən gəlib sizə dəyərəm.
"While I am nearby, I will come by and visit you."

Hava isti ikən kəndə gedək.
"Let's go to the village while the weather is warm."

Uşaq ikən bu cizgi filmlərinə çox baxırdım.

”When I was a child, I watched these cartoons a lot.”

O, yaşı hələ 18 ikən universiteti bitirmişdi.
“(S)he graduated from the University when (s)he was still 18.”

Vaxt var ikən bir az məşq eləmək istəyirəm.
“I want to practice a little while I have the time.”

Heç bir səbəb yox ikən niyə köçürsünüz?
“Why are you moving when there is no reason [for it]?”

Bütün bunlar mən burda yox ikən baş verib.
“All this happened when I was not here.”

Mən evdə ikən sən bir az dincəl.
“Take some rest while I am at home.”

Sən evdə ikən mən də bir az çıxım, hava alım.
“Let me go out and get some fresh air while you are at home.”

Ev sərin ikən keçin, bir az dincəlin.
“While it is cool inside (lit. while the home is cool), come and have some rest.”

NOTE 85. In some cases, especially in formal speech, the suffix ***-kən*** is added instead of the verb ***ikən***. *Uşaqkən bu cizgi filmlərinə çox baxırdım.* “When I was a child, I watched these cartoons a lot.”

In colloquial speech, when a word stem ends in a vowel, the liaison sound ***y*** is added between the word stem and the suffix ***-kən***. However, adding the liaison ***y*** between these elements in writing goes against the orthographic rules of the Azerbaijani language.

Yaxındaykən gəlib sizə dəyərəm.
“While I am nearby, I will come by and visit you.”

Hava istiykən kəndə gedək. “While the weather is warm, let’s go to the village.”

The verb ***ikən*** is also added after the suffix of obligation ***-malı/məli***.

Dərs oxumalı ikən televizora baxır.
“(S)he is watching a TV when (s)he should be studying.”

Maşın saatda 50 km sürətlə getməli ikən 85 km sürətlə gedib.
“The car was moving at 85 km/h when it was supposed to move at 50 km/h.”

O, birinci bu suala cavab verməli ikən həmin sualın cavabını ən sona saxladı.
“While (s)he was supposed to answer this question first, (s)he saved the answer (to that question) for the very end.”

In formal speech the suffix of obligation ***-malı/məli*** may be followed by the suffix ***-kən*** instead of the verb ***ikən***. In this case, the suffix ***-kən*** is preceded by the liaison consonant ***y***.

Dərs oxumalıykən televizora baxır.
"(S)he is watching a TV when (s)he should be studying."

Maşın saatda 50 km sürətlə getməliykən 85 km sürətlə gedib.
"The car was moving at 85 km/h when it was supposed to move at 50 km/h."

O, birinci bu suala cavab verməliykən həmin sualın cavabını ən sona saxladı.
"While (s)he was supposed to answer this question first, (s)he saved the answer (to that question) for the very end."

The suffix ***-kən*** is added to verbs used with the perfective marker ***-mış/miş/muş/müş*** or the Future Indefinite marker ***-(y)ar/(y)ər***.

Ayağa durmuşkən mənə bir stəkan su gətir.
"Now that you are up, bring me a glass of water."

Evdə qalmışkən bir az özümüzə vaxt ayıraq.
"Now that we are at home, let us take some time for ourselves."

Bu haqda söhbət düşmüşkən hamımız fikirlərimizi bildirdik.
"Now that this topic came up, we all expressed our opinions."

Yolu keçərkən ehtiyatlı ol.
"Be carefull while crossing the road."

Bakıda yaşayarkən onunla tez-tez zəngləşirdim.
"When I lived in Baku, we frequently called her/him."

Part 3

PRACTICAL RULES OF SYNTAX

3.1. WORD ORDER IN THE AZERBAIJANI LANGUAGE

The standard word order in Azerbaijani is subject-object-verb (SOV). Attributes precede the words they define, and adverbials precede the predicate.

Mən detektiv filmləri sevirəm.	"I love detective films."
Siz yanlış qərar vermisiniz.	"You have made a wrong decision."
O, dünən gəldi.	"(S)he came yesterday."
Biz səhərlər parkda qaçırıq.	"We run in the park in the mornings."

If a sentence contains both an adverbial and an object, the adverbial usually precedes the object.

Müəllim hər gün yeni tapşırıq verir.
"Every day the teacher gives a new assignment."

In case the logical (emphatic) stress falls on the adverbial, the adverbial is placed directly in front of the predicate. In this case, if the sentence contains an indirect object, this object becomes a direct object and takes the accusative case ending.

Müəllim yeni tapşırığı <u>hər gün</u> verir.
"The teacher gives a new assignment <u>every day</u>."

If the predicate of a sentence is expressed by the words ***var*** or ***yox***, and if there are adverbials or indirect objects contained in the sentences, then the subject of the sentence follows the adverbial or the indirect object.

Bakıda həm müasir, həm də tarixi binalar var.
"Baku has both modern and historic buildings."

O şəhərdə göl yoxdur. "There is no lake in that city."
Səndə səbir yoxdur. "You don't have patience."

The indefinite direct object immediately precedes the predicate. Thus, if a sentence contains an indirect object and an indefinite direct object, the indirect object precedes the indefinite direct object.

Qız öz otağında paltar ütüləyir. "The girl is ironing clothes in her room."

If a sentence contains both a definite direct and an indirect object, the definite direct object usually precedes the indirect object. As well, if the sentence contains both a direct object and an indirect object followed by postpositions such as ***ilə*** (contracted to ***-la/lə***) "with", ***üçün*** "for", ***görə*** "for/because of", the definite direct object precedes the indirect object.

Bacım açarı mənə verdi.	"My sister gave the key to me."
O, kitabı bizə göstərmədi.	"He didn't show the book to us."
Mən qışı yaydan daha çox sevirəm.	"I love winter more than summer."

O sizi məndən daha yaxşı tanıyır.
"(S)he knows you better than I do (or (s)he knows you better than me)."

Mən çayı limonla içirəm.	"I drink tea with lemon."
Mən stolu sizin üçün hazırlayıram.	"I am preparing the table for you."
Mən bu çantanı sənə görə aldım.	"I bought this bag for/because of/thanks to you."

In some cases when the direct object has an emphatic (logical) stress, it may follow the indirect object.

O bizə kitabı göstərmədi.	"He didn't show the book to us."
Mən sizin üçün stolu hazırlayıram.	"I am preparing the table for you."

If a sentence has two or more attributes one of which is expressed by a demonstrative pronoun, the attribute expressed by a demonstrative pronoun will precede other attributes.

Həmin sənədli film iki il əvvəl çəkilib.
"That documentary was made two years ago."

Bu balaca uşaqlar mənim qohumlarımdır.
"These little children are my relatives."

O çoxmərtəbəli yaşıl bina çox müasir görünüşə malikdir.
"That multi-storey green building has a very modern look."

However, in a sentence containing both an attribute expressed by a demonstrative pronoun and an attribute expressed by a word with the inflectional suffix ***-dakı/dəki***, the former will follow the latter.

Bakıdakı həmin bina XIX əsrdə tikilib.
"That building in Baku was built in the 19th century."

Parkdakı o heykəlin müəllifi kimdir?
"Who is the author of that statue in the park?"

In a sentence containing both an attribute expressed by a demonstrative pronoun and an attribute expressed by a verbal, the former will follow the latter.

Əlimdə tutduğum bu kitab ingiliscədir.
"This book I am holding (in my hand) is in English."

If a sentence contains two adverbials of manner, one of which is expressed by a verbal, this adverbial will precede the others.

O, başını aşağı əyərək, cəld otaqdan çıxdı.
"(S)he bowed her/his head and hurried out of the room (lit. Bowing her/his head, (s)he left the room quickly)."

If a sentence contains two adverbials, one of which is expressed by a word in the locative case and the other is an adverb of manner, the former will precede the latter.

Onun kiçik qardaşı həmin evdə tək yaşayırdı.
"Her/his younger brother lived in that house by himself."

Mən qaranlıqda pis görürəm.
"I can't see well in the dark (lit. I see badly in the dark)."

Despite the general rules, the word order in Azerbaijani may change depending on the emphatic (logical) stress, which is particularly common oral speech. For example, the object of the sentence may precede the subject, or the predicate may be placed at the beginning of the sentence. In some cases, the predicate may even precede the adverbial. It is even possible to encounter the following word order in Azerbaijani if such is required by the emphatic (logical) stress: (adverbial +) verb + object + (attribute +) subject. (The only rule that does not change is the position of the attribute which always precedes the word it defines.)

Bu qərarı mən vermişəm. attr. obj. subj. pred.	"I have made this decision."
Bu evi siz tapdınız mənim üçün. attr. obj. subj. pred. obj.	"You found this house for me."
Səhər danışdı əhvalatı mənə. adv. pred. obj. obj.	"((S)he) told me the story in the morning."
Getdim dünən o parka. pred. adv. attr. adv.	"I went to that park yesterday."

3.2. INTERROGATIVE SENTENCES

Interrogative sentences in the Azerbaijani language are formed with the help of intonation, interrogative pronouns and interrogative particles. Interrogative sentences formed with the help of intonation are structurally not different from affirmative sentences. In such interrogative sentences aiming at clarifying the information, only the last syllable of the predicate is pronounced a little longer. Regardless of which word the logical emphasis falls on, the word order remains unchanged. Such interrogative sentences can be answered both briefly (***bəli*** "yes", ***hə*** "yes (colloquial)", ***xeyr*** "no", ***yox*** "no", ***əlbəttə*** "of course", ***şübhəsiz*** "no doubt") and in full.

In Azerbaijani, there are four types of questions: general questions, special questions, disjunctive questions and alternative questions. No type of interrogative question requires inversion.

3.2.1. GENERAL QUESTIONS

General questions are recognized only by means of rising intonation, the use of interrogative particles, or the use of interrogative particle ***-mı/mi/mu/mü*** in which case the falling intonation is used.

3.2.1.1. General Questions Formed with Interrogative Particles *bəs, məgər, bəyəm*

Bəs gəlmirsən? "Are you not coming?"
Məgər bilmirdin? "Didn't you know?"
Bəyəm bilmirdin? "Didn't you know?"
Bəs qələmlər hardadır? "Where are the pens?"

NOTE 86. These particles do not have any direct equivalents in English. The particle ***bəyəm*** is used in colloquial speech

3.2.1.2. General Questions Formed with Interrogative Particle *-mı/mi/mu/mü*

The use of interrogative particle ***-mı/mi/mu/mü*** is not obligatory. It is only used to add emphasis and is joined to the word which is the focus of the question. The rule of adding a particular form of the interrogative particle follows the principle of vowel harmony.

Bu, lüğətdir<u>mi</u>? "Is it a dictionary?"
Sən<u>mi</u> istədin kitabı? "Did you ask for the book? (lit. Was it you who asked for the book)?"
Bakıya<u>mı</u> gedirsiniz? "Are you going to Baku?" (lit. Is it to Baku you are going to)?"
Qardaşın gəldi<u>mi</u>? "Has your brother arrived?"
Sarı<u>mı</u> olsun pərdənin rəngi? "Should the color of the curtain be yellow (i.e., Do you want the color of the curtain to be yellow?)? (lit. Is it yellow that the color of the curtain should be)?"
Pərdənin rəngi sarı olsun<u>mu</u>? "Should the color of the curtain be yellow?" (Do you want the color of the curtain to be yellow?)?
Otağın qapısı açıq<u>mı</u> qalsın? "Should the door of the room remain open (i.e., Do you want the door to remain open?)?"
Otağın qapısı açıq qalsın<u>mı</u>? "Should the door of the room remain open (i.e., Do you want the door to remain open?)?"

3.2.2. SPECIAL QUESTIONS

In Azerbaijani, there are simple and compound interrogative pronouns that form special questions (see Section 2.3.8.). All interrogative pronouns are used in forming special questions. The logical (emphatic) stress in special questions falls on interrogative pronouns.

Interrogative pronouns can be used in various functions such as in those of a subject, an object, a predicate, an adverbial and an attribute.

O kimdir?	"Who is that?"
Bu nədir?	"What is this?"
Bu necə kitabdır?	"What kind of book is this?"
O haradadır?	"Where is (s)he/it?
Hara istidir?	"Where is it warm?"
Hansı kitab?	"Which book?"
Necə gedim?	"How should I go?"
Nə üçün buradasınız?	"Why are you here?"
Sən kimi gözləyirsən?	"Who are you waiting for?"
Kim həkimdir?	"Who is a doctor?"
Həkim kimdir?	"Who is the doctor?"
Nə maraqlıdır?	"What is interesting?"
Bu nədir?	"What is this?"

The pronoun ***nə?*** "what?" is also used with color names to ask about the color of something: ***nə rəng/nə rəngdə*** "what color/which color". *Karandaş nə rəngdir/Karandaş nə rəngdədir*?

The interrogative particle ***-mı/mi/mu/mü*** is not used in special questions. However, it is possible to use interrogative particle ***bəs*** "but" in this type of question.

Bəs kim buradadır?	"But who is here?"
Bəs nə istəyirsiniz?	"But what do you want?"

The interrogative particle ***məgər*** is less commonly encountered in special sentences. Rather, its colloquial form ***bəyəm*** is used in informal special questions in some cases. ***Bəyəm*** can also be used at the end of a sentence:

Bəyəm nə vaxt gəlir?	"When is ((s)he) coming?"
Bəyəm neçəyədir?	"How much is it?"
Nə istəyir bəyəm?	"What does ((s)he) want?"

Sentences where the particle ***bəyəm*** is used can also contain the particle ***ki*** at the end of the predicate.

Bəyəm nə vaxt gəlir ki?	"(But) when is ((s)he) coming?"
Bəyəm neçəyədir ki?	"(But) how much is it?"
Nə istəyir ki bəyəm?	"(But) what does ((s)he) want?"

The particle ***bəyəm*** is only used to add emphasis to the question asked. Its distant semantic counterparts in English are the following: a) the conjunction "but" used at the beginning of a question sentence to add emphasis to the question: "But how much is it?" *Bəyəm neçəyədir (ki)? / Neçəyədir (ki) bəyəm?* b) certain types of subject clauses: "What does (s)he want? (lit. What is that that (s)he wants?)" *Bəyəm nə istəyir (ki)? / Nə istəyir (ki) bəyəm?*

Falling intonation is used in special questions.

3.2.3. ALTERNATIVE QUESTIONS

Alternative questions are formed by means of the conjunction ***yoxsa*** "or"

Bu qələm qaradır, yoxsa yaşıl?	"Is this pen black or green?"
Bu kitab maraqlıdır, yoxsa maraqsız?	"Is this book interesting or not interesting?"

The conjunction ***yoxsa*** is followed by a comma.

NOTE 87. After the conjunction *yoxsa*, the negation ***yox*** may be used to replace the word with the opposite meaning if the sentence involves antonyms.

Bu kitab maraqlıdır, yoxsa yox? "Is this book interesting or not?"

Falling intonation is used in alternative questions.

3.2.4. DISJUNCTIVE QUESTIONS

In the Azerbaijani language, disjunctive questions are formed by means of the words ***hə***, ***yox*** (both characteristic of informal style) and ***elə, eləmi, elədir, elədrimi, elə deyil, elə deyilmi***.

Sən gəlirsən, hə?	"You are coming, yes?"
Sən gəlirsən, yox?	"You are coming, no?"
Mən haqlıyam, hə?	"I am right, yes?"
Mən haqlıyam, yox?	"I am right, no?"
O haqlı deyil, hə?	"He is not right, yes?"
O haqlı deyil, yox?	"He is not right, no?"

Sən gəlirsən, elə/eləmi/elədir/elədirmi?	"You are coming, is that right?"
O yorğundur, elə deyil/elə deyilmi?	"He is tired, is that not right?"

While the English language requires that the tag question be negative if the main sentence is affirmative and vice versa, in the Azerbaijani language the difference between affirmative and negative tags is only stylistic: affimrative tags express more confidence while negative tags express more suspicion, caution and lack of confidence.

As in general questions, intonation in disjunctive questions, i.e., their tag parts, is a rising one. The falling intonation is used only if the tag question ends with the interrogative particle ***-mı/mi/mu/mü***

3.3. NEGATION

Negative sentences in the Azerbaijani language are formed by adding the negation marker ***-ma/mə*** or ***-m*** before inflectional suffixes.

Mən bu gün kitabxanaya get<u>m</u>irəm.
"I am not going to the library today."

Sən bu işi gör<u>mə</u>məlisən.
"You don't have to do this work."

Kaş ki bu gün sənə onun haqqında danış<u>ma</u>yaydım.
"I wish I hadn't told you about her/him today."

Bu məktuba hələ cavab veril<u>mə</u>mişdir.
"This letter has not been answered yet."

If the sentence contains a nominal predicate, the negative meaning is expressed by means of the negative particle ***deyil***, which is used in the present and past tenses.

Mən müəllim deyiləm.	"I am not a teacher."
Sən Bakıda deyildin.	"You were not in Baku."
Biz buna razı deyilik.	"We do not agree to this."
Siz orada rahat deyildiniz.	"You were not comfortable there."

If the sentence contains a nominal predicate in a future tense, the negative is formed by means of the verb ***ol*** "to be/to become" in the relevant future tense.

Mən müəllim olmayacağam.	"I will not be a teacher. (definitely)
Mən müəllim olmaram.	"I will not be a teacher." (probably)
Biz buna razı olmayacağıq.	"We will not agree to this." (definitely)
Biz buna razı olmarıq.	"We will not agree to this." (probably)
Siz orada rahat olmayacaqsınız.	"You will not be comfortable there." (definitely)
Siz orada rahat olmazsınız.	"You will not be comfortable there." (probably)

3.4. SENTENCE STRUCTURE

There are simple and composite sentence structures in Azerbaijani.

3.4.1. SIMPLE SENTENCES

Simple sentences consist of one independent clause with its subject/subjects and predicate/predicates.

Müəllim tələbələri çağırdı.
"The teacher called the students."

Müəllim və tələbələr bu mövzunu indi müzakirə edirlər.
"The teachers and the students are discussing this topic now."

Tələbələr bu mövzunu oxuyurlar və müzakirə edirlər.
"The students are reading and discussing this topic."

Ev sahibi və qonaqlar həm mahnı oxuyurdular, həm də rəqs edirdilər.
"The host and the guests were both singing (songs) and dancing."

Qızlar və oğlanlar söhbət edirdilər və şəkil çəkirdilər.
"The girls and boys were chatting and taking pictures."

Composite sentences have two types: composite compound sentences and composite complex sentences.

3.4.2. COMPOSITE COMPOUND SENTENCES

A composite compound sentence consists of two independent clauses. These clauses are combined by means of a comma, semicolon or coordinating conjunctions such as ***və*** "and", ***amma/lakin/ancaq*** "but", ***həm .... həm də*** "both.... and", ***da .... də*** "both.... and", ***nə ..... nə də*** "neither.... no", ***ya .... ya da*** "either ..... or", ***gah .... gah da*** "sometimes ....., sometimes", ***halbuki*** "although", *isə* "but".

Qız qalası silindr formasındadır, onun hündürlüyü 28 metrdir. "The Maiden's Tower has a cylindrical form; it is 28 meters high."

Həm musiqi çalınır, həm də qonaqlar ucadan danışırlar. "The music is playing, and the guests are speaking in a loud voice (lit. Both the music is playing, and the guests are speaking in a loud voice)."

Nə o maraqlanır, nə də o biri qohumlar gəlib ona baş çəkir. "Neither (s)he is interested, nor the other relatives come and visit her/him."

Madaqaskar adası Hind okeanında yerləşir və bu ada dünyanın ən böyük adalarındandır.
"The Island of Madagaskar is located in the Indian Ocean, and it is one the biggest islands of the world."

Hacı Zeynalabdin Tağıyevin böyük parça fabriki var idi və bu, Rusiya İmperiyasındakı ən böyük parça fabriki idi.
"Haji Zeynalabdin Taghiyev had a large fabric factory, and it was the largest fabric factory in the Russian Empire."

Onlar buranın sahibidirlər, biz isə qonağıq.
"They are hosts here, and we are guests."

O mənə hər şeyi danışmışdı, amma mən heç nəyi xatırlamıram.
"(S)he had told me everything; but I do not remember anything."

Gah sərin meh əsir, gah da bürkü olur.
"Sometimes the breeze is blowing, and sometimes the weather gets stuffy."

Ya biz özümüz gedib gətirməliyik, ya da onlar kiminləsə göndərməlidirlər.
"Either we need to go and bring (it), or they need to send (it) with someone."

Mən danışıram, sən isə dinləmirsən.
"I am speaking, but you are not listening."

3.4.3. COMPOSITE COMPLEX SENTENCES

There are two types of clauses in the Azerbaijani language: main and subordinate. Subordinate clauses, also defined as dependent clauses, complement the main clause semantically. Unlike in some languages (and similar to some other), the syntactic and semantic structure of the Azerbaijani language is such that the main clause cannot be always regarded as a fully independent one, i.e., it cannot always stand alone as a separate sentence. Moreover, in certain cases, a subordinate clause may even appear more independent than the main clause. Therefore, the definition of the relationship between a main and a subordinate clause in the English (or any other relevant) language may not always be helpful in understanding this relationship in the Azerbaijani language. The main idea behind the main versus subordinate clause relationship in Azerbaijani is that the two clauses complement each other semantically.

3.4.3.1. Types of Subordinate Clauses

There are the following types of subordinate clauses in Azerbaijani.

- Subject clause
- Predicate Clause
- Object Clause
- Attributive Clause

- Adverbial Clause of Manner
- Adverbial Clause of Place
- Adverbial Clause of Time (Temporal Clause)
- Adverbial Clause of Quantity
- Adverbial Clause of Reason
- Adverbial Clause of Purpose
- Adverbial Clause of Condition
- Adverbial Clause of Concession

3.4.3.1.1. Subject Clause

Subject clauses function as the subject (expressed by a noun or a pronoun) of the main clause. There are two types of composite complex sentences with subject clauses in Azerbaijani.

1. The subordinate clause follows the main clause. In this case, the subordinate clause is joined to the main clause by means of a subordinate conjunction ***ki*** "that" which follows the main clause. The conjunction ***ki*** is followed by a comma.

Hamıya məlumdur ki, o bu işi çox sevir.
"It is known to everybody that (s)he likes this job very much."

Birdən ağlıma gəldi ki, sən o şəhərdə heç kimi tanımırsan.
"It suddenly occurred to me that you did not know anyone in that city."

Mənə elə gəlir ki, biz bu gün onu yalnız buraxmalıyıq.
"It seems to me that we need to leave her/him alone today."

Elələri var ki, çox asanlıqla yalan danışırlar.
"There are those who tell lies easily."

In some cases, the main clause of a composite complex sentence with the subject clause expresses the time or duration of an action or state of being.

İki ildir ki, ...
"It has been two years that..... "

İki ildir ki, burada işləyirəm.
"It has been two years that I have been working here."

Birinci dəfədir ki, ...
"This is the first time that ....."

Birinci dəfədir ki, belə bir maraqlı bina görürəm.
"This is the first time I have seen (lit. I am seeing) such an interesting building."

İyirmi dəqiqədir ki, ...
"It has been twenty minutes that ....."

İyirmi dəqiqədir ki, avtobus gözləyirəm.
"It has been twenty minutes that I have been waiting for a bus."

Neçə gündür ki, ...
"It has been several days ....."

Neçə gündür ki, dostumu görmürəm.
"It has been several days that I have not seen my friend."

The conjunction ***ki*** "that" may be omitted before the subject clause.

Mənə elə gəlir, biz bu gün onu yalnız buraxmalıyıq.
"It seems to me (that) we need to leave her/him alone today."

İki ildir, burada işləyirəm. "It has been two years (that) I have been working here."

İyirmi dəqiqədir, avtobus gözləyirəm.
"It has been twenty minutes (that) I have been waiting for a bus."

2. The subordinate clause precedes the main clause. In this case, the subordinate clause follows the relative pronouns ***kim; kim ki*** "who"; whoever", ***hər kim; hər kim ki*** "whoever", ***nə; nə ki*** "what; "whatever', ***hər nə; hər nə ki*** "what; "whatever" in various cases or used with postpositions.

If a pronoun is used without the particle ***ki*** "that", then the predicate of the subordinate clause accepts the conditional suffix -***sa/sə***.

Kim qaydanı pozsa, o, cərimə ödəyəcək.
"Whoever violates the rule(s) will pay a fine."

Kim bunu demişdirsə, çox ağıllı insandır.
"Whoever has said this is a very clever person."

However, the conditional suffix -***sa/sə*** is not necessary in certain cases, especially if the predicate is expressed by a verb in the present or future tense.

Kim razıdır(sa), o bizmlə gəlsin.
"Whoever agrees, let her/him come with us."

Kim daha çox işləyir(sə), o, əlavə əməkhaqqı alacaq.
"Whoever works more will receive an extra salary."

Kim qaydanı pozacaq(sa), o, cərimə ödəyəcək.
"Whoever will violate the rules will pay a fine."

If a pronoun is used with the conjunction ***ki*** "that", then the predicate of the subordinate clause does not accept the conditional suffix ***-sa/sə***.

Kim ki razıdır, o bizimlə gəlsin.
"Whoever agrees, let her/him come with us."

Kimdən ki soruşmuşam, o bilir.
"The one I have asked knows (this)."

Kimlər üçün çalışıramsa, onlar bunu yaxşı anlayırlar.
"Whoever I am working for, understand this very well."

NOTE 88. The particle ***ki*** "that" used after pronouns in subject clauses excludes the possibility of the conditional mood of the verb.

The anaphoric pronoun in the main clause is often omitted. Anaphoric pronouns are more typical of the spoken language.

Kim qaydanı pozsa, (o) cərimə ödəyəcək.
"Whoever violates the rules will pay a fine."

Kim razıdır(sa),(o) bizmlə gəlsin.
"Whoever agrees, let her/him come with us."

Kim bunu demişdirsə,(o) situasiyanı anlamışdır.
"Whoever has said this has understood the situation."

Kimin ki sualı var, (o) əlini qaldırsın.
"Whoever has a question, please raise your hand."

Kim ki sağlamlığının qeydinə qalır, (o) sağlam qidalanmalıdır.
"Whoever cares about her/his health should eat helthy."

The main clause of a composite complex sentence with a subject caluse may also contain such compound verbal or nominal predicates as ***belə çıxır ki*** "it turns out that/that means that", ***belə görünür ki*** "it seems that", ***belə məlum olur ki*** "it becomes known that/it appears that" etc. The sentences containing such phrases are impersonal sentences.

Belə çıxır ki, bu gün bu işi bitirə bilməyəcəyik.
"It turns out that we will not be able to finish this work today."

Belə məlum olur ki, builki prioritetlər arasında iqtisadiyyat mövzusu yoxdur.
"It turns out that the subject of economics is not among this year's priorities."

Belə görünür ki, hələ uyğun işçi tapa bilməmişlər.
"It seems that they have not been able to find a suitable employee yet."

Belə məlum olur ki, hələ heç bir kitabxana Sovet dövründə çıxan qəzetləri rəqəmsallaşdırmayıb.

"It turns out that no library has digitized the newspapers published during the Soviet times."

Subject clauses have simplified syntactic equivalents constructed with the help of the substantivized verbal forms "verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending", "verb stem + ***-(y)an/(y)ən*** + possessive ending", and "verb stem + ***-(y)acaq/(y)əcək*** + possessive ending".

Kim razıdır(sa), bizmlə gəlsin. < Razı olan bizimlə gəlsin.
"Whoever agrees, let her/him come with us."

Kimdən ki soruşmuşam, o bilir. < Soruşduğum bilir.
"The one I have asked knows (this)."

Kimdən ki soruşacağam, o bilir. < Soruşacağım bilir.
"The one I will ask knows (this)."

Hamıya məlum idi ki, onlar qalib gələcəklər. < Onların qalib gələcəyi hamıya məlum idi.
"(The fact) that (s)he would win was known to everyone."

Bir neçə gün gizli saxlandı ki, o qaçıb. < Onun qaçdığı bir neçə gün gizli saxlandı. "(The fact) that he ran away was hidden for a few days."

Bütün dünyada bilinir ki, Bakı çoxmədəniyyətli şəhərdir.< Bakının çoxmədəniyyətli şəhər olduğu bütün dünyada bilinir.
"(The fact) that Baku is a multicultural city is known in the entire world."

3.4.3.1.2. Predicate clause

Predicate clauses function as the predicate of the main clause. There are two types of composite complex sentences with predicate clauses in Azerbaijani.

1. The subordinate clause follows the main clause. In most cases, the predicate of the main clause is a compound nominal predicate formed with the help of the words ***bu*** "this", ***o*** "that", ***belə*** "so (this way)", ***elə*** "so (that way)", ***burası*** "here" (used with a possessive ending), ***orası*** "there" (used with a possessive ending), which are used in different cases as well as with possessive endings. The subordinate predicate clause is joined to the main clause by means of a subordinate conjunction ***ki*** "that" which follows the main clause. The conjunction ***ki*** is followed by a comma.

İş burasındadır ki,.....
"The thing is that....."

İş burasındadır ki, sən onu düzgün anlamamısan.
"The thing is that you have not understood her/him correctly."

The conjunction ***ki*** "that" may be dropped before the predicate clause.

İş burasındadır, sən onu düzgün anlamamısan.

"The thing is that you have not understood her/him correctly."

NOTE 89. If the verb of the main clause expresses mood, desire, wish, aim or requirement, the predicate of the subordinate clause is used in the Imperative Mood.

Məqsədim budur ki,.....
"My purpose is that (It is my purpose that) ....."

Məqsədim budur ki, bu işi sona çatdırım.
"My purpose is that I finalize this work (My purpose is to finalize this work)."

Arzum budur ki, ...
"My desire/wish is that (It is my desire/wish that)."

Arzum budur ki, bütün uşaqlar xoşbəxt olsunlar.
"It is my wish that all children be happy."

Fikrim bu idi ki, gəlib sizə baş çəkim.
"I was thinking of coming to visit you (lit. My thought was that I come and visit you)."

The main clause of a composite complex sentence with a predicate clause may also contain such compound verbal or nominal predicates as ***bu o deməkdir ki*** "it means that", ***bu o demək deyil ki*** "it doesn't mean that", ***bu ona görədir ki*** "it is because …" etc.

Bu o deməkdir ki, onun bu məsələdən xəbəri yoxdur.
"This means that (s)he is unaware of this matter."

Bu ona görədir ki, mən sənə kömək etmək istəyirəm.
"This is because I want to help you."

Predicate clauses of this type of the respective composite complex structure have simplified syntactic equivalents formed using an infinitive with or without possessive endings, verbal noun, or the verbal form "verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending (+ üçün/görə)".

Arzum budur ki, bütün uşaqlar sağlam olsunlar < Arzum bütün uşaqların sağlam olmasıdır.
"I wish all children were healthy."

Fikrim bu idi ki, gəlib sizə baş çəkim. < Fikrim gəlib sizə baş çəkmək idi.
"I was thinking of coming to visit you."

Bu ona görədir ki, sənə kömək etmək istəyirəm. < Bu sənə kömək etmək istədiyimə görədir.
"This is because I want to help you."

2. The main clause follows the subordinate clause. The subordinate clause is introduced with the words ***kim*** "who", ***kim ki*** "who/whoever", ***hər kim ki*** "whoever" ***nə*** "what", ***nə ki*** "what/whatever" ***hər nə ki*** "whatever". The predicate of the main clause is typically the following nominal predicates: ***odur, budur, onundur***.

Kim finala birinci çatsa, qalib odur.
"Whoever reaches the final first will be the winner."

Kim susursa, günahkar odur.
"Whoever is silent is guilty."

Predicate clauses belonging to this type of the respective composite complex structure may have simplified syntactic equivalents expressed with the help of the substantivized verbal form "verb stem + ***-(y)an/(y)ən***".

Qalib finala birinci çatandır. "The winner is the one who reaches the final first."

3.4.3.1.3. Object Clause

Object clauses function as an object of the main clause. There are two types of composite complex sentences with object clauses in Azerbaijani.

1. The subordinate clause follows the main clause. In this case, the subordinate clause is joined to the main clause by means of the subordinate conjunction ***ki*** "that" which follows the main clause. The conjunction **ki** is followed by a comma.

O bilir ki,..... "(S)he knows that....."
Mən əminəm ki,..... "I am sure that....."
Biz inanırıq ki,..... "We believe that....."

Mən bilirəm ki, o bizimlə razılaşacaq.
"I know that (s)he will agree with us."

The conjunction ***ki*** may be dropped before the object clause.

Mən bilirəm, o bizimlə razılaşacaq "I know (that) (s)he will agree with us."
Tələb edirik ki, onlar üzr istəsinlər. "We demand that they apologize."

2. The subordinate clause precedes the main clause. In this case, the subordinate clause follows the relative pronouns ***kim; kim ki*** "who"; "whoever", ***hər kim; hər kim ki*** "whoever", ***nə; nə ki*** "what"; whatever", ***hər nə; hər nə ki*** "what"; "whatever" in various cases or used with postpositions.

If a pronoun is used without the particle ***ki*** "that", then the verb of the subordinate clause may accept the suffix ***-sa/sə***.

Kim razıdır(sa), onu dəvət edin. "Invite the one who agrees."

However, the suffix ***-sa/sə*** is necessary if the verb is in the conditional mood.

Kim qaydanı pozsa, onu cərimə edəcəyik. "We will penalize whoever violates the rules."

If a pronoun is used with the particle ***ki*** "that", then the verb of the subordinate clause does not accept the suffix ***-sa/sə***.

Kim ki razıdır, onu dəvət edin.
"Invite the one who(ever) agrees."

Hər nə ki səni məyus edir, (onu) çox düşünmə.
"Do not think much about whatever disappoints you."

NOTE 90. The particle ***ki*** "that" used after pronouns in object clauses excludes the possibility of the conditional mood of the verb.

The anaphoric pronoun in the main clause is often omitted.

Kim qaydanı pozsa, (onu) cərimə edəcəyik.
"We will penalize whoever violates the rules."

Nəyi istəyirsiniz(sə), (onu) müzakirə edə bilərsiniz.
"You may discuss whatever you want."

Kimdən istəyirsiniz(sə), (ondan) soruşa bilərsiniz.
"You may ask whoever you want."

Object clauses have simplified syntactic equivalents constructed with the help of the verbal forms "verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + *possessive ending*", "verb stem + ***-(y)an/(y)ən*** + possessive ending", or "verb stem + ***-(y)acaq/(y)əcək*** + possessive ending":

Mən bilirəm ki, o bizimlə razılaşacaq. < Mən onun bizimlə razılaşacağını bilirəm.
"I know that (s)he will agree with us."

Kimi istəyirsinizsə, (onu) dəvət edə bilərsiniz. < İstədiyinizi dəvət edə bilərsiniz.
"You may invite whoever you wish."

Kim hazırdırsa, (onu) çağırın. < Hazır olanı çağırın.
"Call the one who is ready."

Mən bilirəm ki, Nailə Bakıya köçəcək. < Mən Nailənin Bakıya köçəcəyini bilirəm.
"I know that Naila will move to Baku."

Biz düşünürük ki, siz bu təklifi qəbul edəcəksiniz. < Biz sizin bu təklifi qəbul edəcəyinizi düşünürük.
"We think that you will accept this offer."

Kafedra müdiri dedi ki, bu gün əlavə dərs olacaq. < Kafedra müdiri bu gün əlavə dərs olacağını dedi.
"The department chair said that there would be an additional class today."

Hamımız sevinirik ki, siz Azərbaycana gələcəksiniz. < Sizin Azərbaycana gələcəyinizə hamımız sevinirik.
"(The fact) that you will come to Azerbaijan makes everyone happy."

Mən qorxuram ki, o bu təklifi qəbul etməyəcək. < Mən onun bu təklifi qəbul etməyəcəyindən qorxuram.
"I am afraid that (s)he will decline this proposal."

Mən bilirəm ki, o, iki il əvvəl Bakıda işləyirdi. < Mən onun iki il əvvəl Bakıda işlədiyini bilirəm.

"I know that (s)he worked in Baku two years ago."

Biz anlamırıq ki, siz nə istəyirsiniz. < Biz sizin nə istədiyinizi anlamırıq.
"We do not understand what you want."

Mən bilirəm ki, Sevda Moskvada yaşayır. < Mən Sevdanın Moskvada yaşadığını bilirəm.
"I know that Sevda lives in Moscow."

If the object clause contains the words ***var*** "is/there is" or ***yox*** "is not/there is not", the verbalization is realized through the verb ***ol***:

Kafedra müdiri dedi ki, bu gün əlavə dərs var. < Kafedra müdiri bu gün əlavə dərs olduğunu dedi.
"The department chair said that there would be an additional class today."

Kafedra müdiri dedi ki, bu gün əlavə dərs yoxdur. < Kafedra müdiri bu gün əlavə dərs olmadığını dedi.
"The department chair said that there would be no additional class today."

3.4.3.1.4. Attributive Clause

Attributive clauses serve as attributes of nouns/nominals in the main clause. There are two types of composite complex sentences with attributive clauses in Azerbaijani.

1. The subordinate clause follows the main clause. In this case, the subordinate clause is joined to the main clause by means of a subordinate conjunction ***ki*** "that", which follows the main clause. The conjunction ***ki*** is followed by a comma. The main clause contains such words or word combinations as ***elə*** "such", ***elə bir*** "such a", ***belə*** "such", ***belə bir*** "such a", ***o*** "that", ***bu*** "this", ***bir*** "a/one" etc. If the predicate of the main clause is expressed by the expressions ***var/var idi*** "there is/there are/there were" ***yoxdur/yox idi*** "there is not/there are not/there were not", the words or word combinations ***elə*** "such", ***elə bir*** "such a", ***belə*** "such", ***belə bir*** "such a", ***o*** "that", ***bu*** "this", ***bir*** "a/one", as well as the conjunction ***ki*** may be dropped.

(Elə) adam var (ki), onunla saatlarla söhbət etmək istəyirsən.
"There are people with whom one wants to talk for hours."

Şəhərimizdə (elə) adam yoxdur (ki), bizi tanımasın.
"There is no one in our city that does not know us."

Mən bu fikirdəyəm ki, axşam onlara tək gedim.
"I think I will go to their place by myself (lit. I have an idea that I should go to their place by myself)."

O adama güvən ki, səni çətin anda tək qoymur.
"Count on that person who will not leave you alone in a difficult moment."

Mənə elə kitab lazımdır ki, bu sualların hamısının cavabı orda olsun.
"I need such a book which will have answers to all these questions."

2. The main clause follows the subordinate clause. In this case, the subordinate clause starts with such words as ***necə*** "how", ***hansı*** "which"; "whichever", ***kim*** "who"; "whoever",

necə “what kind”; “whatever kind”, ***nə cür*** “what kind”; “whatever kind” etc. The use of the conditional suffix ***-sa/sə*** at the end of the predicate of the subordinate clause is optional.

Hansı evi bəyənirsən(sə), o evi al.
“Buy whichever house you like.”

Hansı sual çətin idi(sə), o sualı bura qeyd eləmişəm.
“Whichever question was difficult, I have noted that question here.”

Kim daha çox məsuliyyətlidirsə, o adama da üstünlük vermək lazımdır.
“Preference should be given to whoever is more responsible.”

Necə çanta istəyirsənsə, o cür çanta al.
(lit.) “Buy whatever kind of purse you want.”

Nə cür musiqi dinləmək istəyirsənsə, o cür musiqi dinləyək.
(lit.) “Let’s listen to whatever kind of music you wish.”

Attributive clauses have simplified syntactic equivalents constructed using the verbal forms “verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + *possessive ending*”, “verb stem + ***-(y)an/(y)ən*** + possessive ending”, or “verb stem + ***-(y)acaq/(y)əcək*** + possessive ending”:

Elə insanlar var ki, onlardan ayrılmaq olmur. > Ayrılmaq mümkün olmayan insanlar var.
“There are people with whom it is impossible to part.”

Elə suallar var ki, onlara cavab verə bilməyəcəyəm. > Cavab verə bilməyəcəyim suallar var.
“There are questions that I will not be able to answer.”

Elə suallar oldu ki, onlara cavab verə bilmədim. > Cavab verə bilmədiyim suallar oldu.
“There were questions that I was not able to answer.”

3.4.3.1.5. Adverbial Clause of Manner

Adverbial clauses of manner function as adverbs denoting the manner of action/state/situation in the main clause. There are two types of composite complex sentences with adverbial clauses of manner in Azerbaijani.

1. The main clause precedes the subordinate clause. In this case, the main clause contains the adverbs ***elə*** “so” and ***belə*** “so”. The conjunction ***ki*** “that/so”, followed by a comma, may be dropped. In this case, the comma remains.

Elə danışır (ki), sanki haqlıdır.
“(S)he speaks (so) as if (s)he is right.”

O bizə belə baxır (ki), sanki bizi heç tanımır.
“(S)he is looking at us (so) as if (s)he does not know us.”

NOTE 91. The adverb ***elə*** is used much less frequently than the adverb ***belə***.

2. The subordinate clause precedes the main clause. In this case, the subordinate clause starts with the adverb ***necə*** “how”. The use of the conditional suffix ***-sa/sə*** at the end of the predicate of the subordinate clause is optional.

Necə arzulamışdın(sa), elə də oldu. "It happened the way you wished (to happen)."
Necə deyəcəklər(sə), biz də elə edəcəyik. "We will do so as they will tell us (to do)."
Plovu necə istəyirsən(sə), bişir. "Make the pilaff the way you wish."

Adverbial clauses of manner may have simplified syntactic equivalents constructed with the help of substantivized verbal forms "verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending", "verb stem + ***-(y)an/(y)ən*** + possessive ending", and "verb stem + ***-(y)acaq/(y)əcək*** + possessive ending".

Necə arzulamışdın(sa), elə də oldu. < Arzuladığın kimi oldu.
"It happened the way you wished (to happen)."

Plovu necə istəyirsən(sə), bişir. < Plovu istədiyin kimi bişir.
"Make the pilaff the way you wish."

Necə deyəcəklər(sə), biz də elə edəcəyik. < Deyəcəkləri kimi edəcəyik.
"We will do so as they will tell us (to do)."

Sən necə demişdin(sə), elə də oldu. < Sən dediyin kimi oldu/Sən deyən kimi oldu.
"It happened [just] the way you wished."

3.4.3.1.6. Adverbial Clause of Quantity

Adverbial clauses of quantity function as adverbs denoting the quantity, frequency, intensity etc. of actions/states/conditions in the main clause. There are two types of composite complex sentences with adverbial clauses of quantity in Azerbaijani.

1. The main clause precedes the subordinate clause. In this case, the main clause contains the adverbs ***o qədər*** "so much", ***o dərəcədə*** "to such extent" etc. The conjunction ***ki*** "that/so", followed by a comma, may be dropped. In this case, the comma remains.

O qədər yorulmuşam ki, ayağa durmağa gücüm yoxdur.
"I am so tired that I don't have the strength to get up."

Hava o dərəcədə dumanlı idi ki, qarşıdakı binanı güclə görürdük. "The weather was so foggy that we were hardly seeing the opposite building."

2. The subordinate clause precedes the main clause. The subordinate clause contains the adverbs ***nə qədər; hər nə qədər*** "how much"; "however much", and its predicate has an optional conditional suffix ***-sa/sə***. The main clause contains the adverbs ***o qədər, o qədər də , bir o qədər, bir o qədər də, bir elə***, all of which convey the meaning expressed by the English phrase "as/so much (as)."

Nə qədər lazımdırsa, bir o qədər götür.
"Take however much you need."

O, işdə nə qədər ciddidirsə, evdə bir o qədər zarafatcıldır.
"The more serious (s)he is at work, the more joking (s)he is at home."

Nə qədər demişdilərsə, o qədər də hazırlamışıq.

"We have prepared as much as they have told us [to prepare]."

Nə qədər çox bal toplasanız, bir elə yaxşıdır.
"The higher you score, the better."

In some cases, the use of the adverbs ***o qədər, o qədər də, bir o qədər, bir o qədər də, bir elə*** becomes optional.

Nə qədər lazımdırsa, (bir o qədər) götür.
"Take however much you need."

Nə qədər demişdilərsə, (o qədər də) hazırlamışıq.
"We have prepared as much as they have told us [to prepare]."

Adverbial clauses of manner have simplified syntactic equivalents constructed with the help of the substantivized verbal form "verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending".

Nə qədər istəyirsən(sə), yat. < *İstədiyin qədər yat.* "Sleep as much as you want."

3.4.3.1.7. Adverbial Clause of Time

Adverbial clauses of time function as an adverb denoting the time of the action/state/situation in the main clause. There are two types of composite complex sentences with adverbial clauses of time in Azerbaijani.

1. The main clause precedes the subordinate clause. In this case, the main clause contains the adverbs ***onda*** "then", ***o zaman*** "then/at that time", ***o vaxt*** "then/at that time" ***o vaxt ... ki*** "then/at that time that" etc. The conjunction ***ki*** "that/so", followed by a comma, may be dropped. In this case, the comma remains.

O vaxt ayıldım ki, artıq hava işıqlaşmışdı.
(lit.) "I woke up at that time when the dawn had already appeared."

2. The subordinate clause precedes the main clause. This has the following subtypes:

a) The conjunction ***ki*** connects the subordinate clause to the main clause.

Evdən çıxırdım ki, qardaşım mənə zəng elədi.
*"*Just as I was leaving home, my brother called."

Müzakirələrə başlamaq istəyirdik ki, iki nəfər içəri daxil oldu.
*"*Just as we were going to start the discussion, two people came in."

b) The subordinate clause is connected to the main clause with the particle ***elə ki*** "when/whenever/as soon as".

Elə ki bayram olur, hamımız bir yerə toplaşırıq.
"Whenever a holiday comes, we all get together."

Elə ki işini bitirdin, mənə zəng et.
"As soon as you finish your work, call me."

c) The subordinate clause is connected to the main clause with the adverbial phrases ***nə vaxt*** "when/whenever", ***nə zaman*** "when/whenever", ***haçan*** "when/whenever".

Nə vaxt istəsəniz, gələ bilərsiniz.
"You may come whenever you wish."

Nə zaman boş vaxtın olsa, mütləq görüşək.
"Let us meet when you have free time."

Haçan hazır olsaq, sizə xəbər edərik.
"When we are ready, we will let you know."

NOTE 92. When the particle ***ki*** follows the adverbial phrases ***nə vaxt*** "when/whenever", ***nə zaman*** "when/whenever", ***haçan*** "when/whenever", the suffix ***-sa/sə*** at the end of the verb is dropped.

Nə zaman ki yay gəlir, hamımız bağa gedirik. "When the summer comes, we all go to the country house."

d) The subordinate clause is connected to the main clause with the adverbial phrases ***nə qədər ki*** "while/as long as/when".

Nə qədər ki cavansınız, səyahət edin.
"Travel while you are young."

Nə qədər ki enerjim var, işləyəcəyəm.
"I will work as long as I have energy."

Nə qədər ki o bizə yaxın yaşayırdı, onu tez-tez görürdüm.
"When/while (s)he lived close to us, I saw him often."

e) The subordinate clause is connected to the main clause with the particle ***-mı/mi/mu/mü***.

Evə çatdınmı, mənə zəng elə.
"As soon as you reach home, call me."

Darıxdımmı, kitab oxumağa başlayıram.
"As soon as I get bored, I start reading a book."

Adverbial clauses of time have simplified syntactic equivalents constructed with the help of the verbal form "verb stem+ ***-(y)anda/(y)əndə***" or the verbal form "verb stem + ***-(y)arkən/(y)ərkən***":

Müzakirələrə başlamaq istəyirdik ki, iki nəfər içəri daxil oldu. < Müzakirələrə başlamaq istəyəndə iki nəfər içəri daxil oldu.
"Just as we were going to start the discussions, two people came in."

Nə zaman ki yemək yeyirsən, kitab oxuma. < Yemək yeyərkən kitab oxuma.
"Do not read when you eat."

3.4.3.1.8. Adverbial Clause of Place

Adverbial clauses of place function as adverbs denoting the place of an action/state/condition. In Azerbaijani, there is only one type of composite complex sentences

with an adverbial clause of place, in which the subordinate clause precedes the main clause. This has two subtypes:

a) The subrdinate clause is connected to the main clause with the adverbs ***haraya*** *"*(to) where", ***harada*** *"*(in/at) where", ***haradan*** *"*from where", and the use of the adverbs ***oraya*** *"*(to) there", ***orada*** "(at/in) there", ***oradan*** *"*from there" in the main clause is optional.

Hara istəyirsiniz(sə), (ora/oraya) gedə bilərsiniz.
"You may go (there) where you want."

Haradan gəlmişdi(sə), (ora/oraya) qayıtmaq istəmirdi.
"(S)he did not want to go (there) where he had come from."

b) The subordinate clause is connected to the main clause with the phrases ***o yerə ki*** (lit.) "to the place that", ***o yerdə ki*** (lit.) "at the place that", ***o yerdən ki*** (lit.) "from the place that", ***bir yerə ki*** (lit.) "to the place that", ***bir yerdə ki*** (lit.) "at the place that", ***bir yerdən ki*** (lit.) "from the place that".

O yerdə ki insanlar bir-birinə hörmət edir, orada işləmək asandır.
"At the place where people have mutual respect, it is easy to work."

Bir yerə ki səni dəvət etməyiblər, ora getmə.
"Do not go to the place where you are not invited."

Adverbial clauses of place have simplified syntactic equivalents constructed with the help of the verbal form "verb stem+ ***-(y)an/(y)ən***", the verbal form "verb stem +***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending", or the verbal form "verb stem + ***-(y)acaq/(y)əcək*** + possessive ending":

Bir yerə ki səni dəvət etməyiblər, ora getmə. < Dəvət edilmədiyin yerə getmə.
"Do not go to the place where you are not invited."

Hara istəyirsiniz(sə), (ora/oraya) gedə bilərsiniz. < İstədiyiniz yerə gedə bilərsiniz.
"You may go (there) where you want."

Harada sənə rahatdır(sa), (orada) otur. < Sənə rahat olan yerdə otur.
"Sit wherever you feel comfortable."

Harada sənə rahat olacaq(sa), (orada) otur. < Sənə rahat olacaq yerdə otur.
"Sit wherever you will feel comfortable."

3.4.3.1.9. Adverbial Clause of Reason

Adverbial clauses of reason function as an adverb denoting the reason for the action/state/condition occurring in the main clause of the sentence. There are two types of composite complex sentences with adverbial clauses of reason in Azerbaijani.

1. The main clause precedes the subordinate clause. This has the following subtypes.

a) The subordinate clause is connected to the main clause with the conjunction ***çünki*** "because". The conjunction ***çünki*** is used in the subordinate clause

Bu işi ona tapşıra bilmərəm, çünki onu yaxşı tanımıram.
"I cannot delegate this work to her/him, because I do not know her/him well."

b) The main clause contains one of the following expressions: ***ona görə (ki), onun üçün (ki)*** "because", or ***o səbəbə (ki), bu səbəbə (ki)*** "for the reason that".

Ona görə sevinirəm ki, çoxdan arzuladığım işi tapmışam.
"I am happy because I found a job I had long been looking for."

Mən onun işindən o səbəbə razı qaldım ki, o hər detala diqqətlə fikir verirdi.
"I was satisfied with her/his work for the reason that (s)he was paying close attention to every detail."

c) The main clause contains the conjunction ***ki*** "that".

Çox sağ ol ki, bunu vaxtında eləmisən.
"Thank you for doing this in time (lit. "Thank you that you did it in time)."

Məni bağışlayın ki, o vaxt gəlib, sizə baş çəkə bilmədim.
"Excuse me for not having visited you at that time (lit. "Excuse me that I did not visit you at that time)."

2. The subordinate clause precedes the main clause. In this case, the subordinate clause contains the particle ***ki*** "that/now that". This type is more characteristic of the spoken language.

Sən ki bizə kömək edirsən, biz də sənə kömək edəcəyik.
"Now that you are helping us, we will also help you."

Adverbial clauses of reason have simplified syntactic equivalents constructed with the help of the verbal form "verb stem+ ***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending + ***üçün*** 'for'" or the verbal form "verb stem + ***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending + ***-na/nə + görə"*** 'for/because of'":

Bu işi ona tapşıra bilmərəm, çünki onu yaxşı tanımıram. < Onu yaxşı tanımadığım üçün bu işi ona tapşıra bilmərəm.
"I cannot delegate this work to her/him, because I do not know her/him well."

Ona görə sevinirəm ki, çoxdan arzuladığım işi tapmışam. < Çoxdan arzuladığım işi tapdığım üçün çox sevinirəm.
"I am happy because I found a job I had long been looking for."

Mən onun işindən o səbəbə razı qaldım ki, o hər detala diqqətlə fikir verirdi. < O hər detala diqqətlə fikir verdiyi üçün onun işindən razı qaldım.
"I was satisfied with her/his work for the reason that (s)he was paying close attention to every detail."

Çox sağ ol ki, bunu vaxtında eləmisən. < Bunu vaxtında elədiyin üçün çox sağ ol.
"Thank you for doing this in time (lit. "Thank you that you did it in time)."

Məni bağışlayın ki, o vaxt gəlib, sizə baş çəkə bilmədim. < O vaxt gəlib, sizə baş çəkə bilmədiyim üçün məni bağışlayın.).
"Excuse me for not having visited you at that time. (lit. "Excuse me that I did not isit you at that time)."

Sən ki bizə kömək edirsən, biz də sənə kömək edəcəyik. < Bizə kömək etdiyin üçün biz də sənə kömək edəcəyik.

"Now that you are helping us, we will also help you."

Hamımız sevinirik, çünki siz Bakıya gələcəksiniz. < Siz Bakıya gələcəyiniz üçün hamımız sevinirik.

"Everyone is happy because you will come to Baku."

3.4.3.1.10. Adverbial Clause of Purpose

Adverbial clauses or purpose serve as an adverb denoting the purpose/goal of the action/state/condition occurring in the main clause. The predicate of the subordinate clause is expressed by the imperative or optative. There are two types of adverbial clauses of purpose in Azerbaijani.

1. The main clause precedes the subordinate clause. The main clause may contain one of the words and/or expressions ***ona görə (ki),*** "so that", ***ondan ötrü (ki)*** "so that/for the purpose of"***, o məqsədlə (ki)*** "so that/for the purpose of".

Bura o məqsədlə gəlmişəm ki, azərbaycanca öyrənim.

"I came here to learn (lit. for the purpose of learning) Azerbaijani."

Bizə ona görə indidən xəbər veriblər ki, hər şey vaxtında hazır olsun.

"They informed us in advance so that everything is ready in time."

Evdən tez çıxın ki, vaxtında çatasınız.

"Leave home early so that you can arrive in time."

2. The subordinate clause precedes the main clause. In this case, the subordinate clause contains one of the expressions ***nə üçün, nədən ötrü, nə məqsədlə*** "for what", "for which", "for what purpose" and the main clause contains one of the following expressions ***o məqsədlə, onun üçün*** "for that purpose", "for that".

Nə üçün demişdilərsə, onun üçün də hazırla.

"Prepare it for what they had asked for (lit. "Prepare it for that purpose for which they had asked for.)."

Adverbial clauses of purpose has simplified syntactic equivalents constructed with the help of the verbal form "verb stem + ***-maq/mək*** + (possessive ending (where needed) +) ***üçün*** 'for'", the verbal form "verb stem + ***-ma/mə*** + (possessive ending (where needed) +) ***üçün*** 'for', the verbal form "verb stem + ***-maq/mək*** + (possessive ending (where needed) +) ***məqsədilə*** 'with the purpose of'", or the verbal form "verb stem + ***-ma/mə*** + (possessive ending (where needed) +) ***məqsədilə*** 'with the purpose of'":

Bura o məqsədlə gəlmişəm ki, azərbaycanca öyrənim (simplified form: *Bura azərbaycanca öyrənmək üçün gəlmişəm.*).

"I came here to learn (lit. for the purpose of learning) Azerbaijani."

Bizə ona görə indidən xəbər veriblər ki, hər şey vaxtında hazır olsun (simplified form: *Hər şeyin vaxtında hazır olmağı/olması üçün bizə indidən xəbər veriblər.*).

"They informed us in advance so that everything is ready in time."

Evdən tez çıxın ki, vaxtında çatasınız (simplified form: *Vaxtında çatmaq/çatmağınız/çatmanız üçün evdən tez çıxın*).

"Leave home early so that you can arrive in time."

3.4.3.1.11. Adverbial Clause of Condition

Adverbial clauses of condition function as an adverb denoting that the action or state contained in the main clause is or will be occurring under a certain condition or circumstances. There are two types of composite complex sentences with adverbial clauses of condition in Azerbaijani.

1. The main clause precedes the subordinate clause. The main clause contains the expressions ***bu şərtlə*** "on this condition (that)", ***o şərtlə*** "on that condition (that)", and ***bir şərtlə*** "on one condition (that)"; "on the condition (that)". The main clause may contain the conjunction ***ki*** "that", which is used after the predicate.

Mən kitabı bir şərtlə sənə verirəm ki, iki gündən sonra qaytarasan.
"I am giving this book to you on the condition that you return it in two days."

Səni o şərtlə bağışlayıram ki, bu, bir daha təkrar olunmasın.
"I excuse you on the condition that this is not repeated again."

2. The subordinate clause precedes the main clause. This has two subtypes:

a) The predicate of the subordinate clause takes the conditional suffix ***-sa/sə***. The subordinate clause may contain the conjunction ***əgər*** "if".

Əgər balın xeyrini bilsən, heç vaxt ondan imtina etməzsən.
"If you know the benefit of honey, you will never refuse [eating] it."

Əgər çox istidirsə, pəncərəni açа bilərsiniz.
"If it is too hot, you can open the window."

Əgər çox istəsəniz, gələ bilərsiniz.
"If you want it very much, you may come."

NOTE 93. The past form of a verb expressing the condition (verb stem + ... -***sa/sə+idi/***veb srem + - .... ***saydı/səydi*** (in this latter variant the verb ***idi*** is contracted to ***-dı/di*** and the liaison sound ***y*** is added between the suffix -***sa/sə*** and the suffixed form -***dı/di***) in an adverbial clause of condition conveys an unreal or half-real situation (i.e., an action which has not occurred yet and whose occurrence is not guaranteed). An adverbial clause of condition with the verb in the past tense requires that the verb of the main clause be in either the Future Definite or the Future Indefinite. The verb of the main clause which is in the Future Definite expresses assurance on the part of the agent performing the action expressed by the verb of the main clause.

Bizi çağırsaydılar, gedəcəkdik. "If they had invited us, we would have gone [there] (i.e., "They did not invite us; if they had, we would have gone there for sure)."

If the verb in the main clause is in the Future Indefinite, then the adverbial clause expresses either an unreal situation, i.e., an action that did not take place, or a half-real action that still may take place.

If the adverbial clause expresses an unreal situation, the verb of the main clause, which is in the Future Indefinite, expresses possibility or probability.

Bizi çağırsaydılar, gedərdik. "If they had invited us, we would have gone [there] (i.e., "They did not invite us; if they had, we would have [probably] gone [there])."

If the adverbial clause expresses a half-real situation, the verb of the main clause, which is in the Future Indefinite, expresses mainly wish or desire, and sometimes possibility or probability.

Bizi çağırsaydılar, gedərdik. "If they invited us, we would go [there] (i.e., "They have not invited us yet, but maybe they will; I wish they did, and we went there)."

b) The subordinate clause contains the expressions ***indi ki*** "now that/since", ***madam ki*** "now that/since", ***bir halda ki*** "now that/since", in which case the predicate of the subordinate clause does not have the inflectional suffix ***-sa/sə***.

İndi ki mənim təklifimlə razılaşmırsınız, mən də başqa yol tapmağa çalışacağam.
"Now that you do not agree with my proposal, I will try to find another way."

İndi ki bu qədər narahatsınız, gedib maraqlanın.
"Now that you are so worried, go and find out."

Madam ki bunu dəqiq bilirdiniz, niyə məndən bir daha soruşdunuz?
"Since you knew this precisely, why did you ask me again?"

Bir halda ki hər şeyi həll etmisiniz, təhvil verə bilərsiniz.
"Since you have solved everything, you can hand it over."

Madam ki sən qaydaları bilirsən, onları bizə də izah et.
"Since you know the rules, explain them to us too."

Madam ki bizimlə yaşamaq istəyirsən, bizimlə bağlı şübhələrin olmamalıdır.
"Since you want to live with us, you should not have any doubts about us."

Madam ki cənubda yağış bütün həftə yağacaq, biz də şərq tərəfə gedərik.
"As there will be rain in the south, we will go eastward."

Madam ki bu xoşuna gəlmir, özün bişir.
"Now that you don't like this, cook [it] yourself."

Only adverbial clauses of condition belonging to the 1st type of the respective composite complex structure may be simplified. The simplified syntactic equivalent of such adverbial clauses of condition is formed with the help of the verbal form "verb stem+ ***-maq/mək*** + *şərtilə*".

Mən kitabı bir şərtlə sənə verirəm ki, iki gündən sonra qaytarasan (simplified form: *İki gündən sonra qaytarmaq şərtilə bu kitabı sənə verirəm.*).
"I am giving this book to you on the condition that you return it in two days."

Səni o şərtlə bağışlayıram ki, bu bir daha təkrar olunmasın (simplified form: *Bunun bir daha təkrar olunmaması şərtilə səni bağışlayıram.*).
"I excuse you on the condition that this is not repeated again."

3.4.3.1.12. Adverbial Clause of Concession

Adverbial clauses of concession imply that the action/state/condition conveyed in the main clause will occur despite the factors that make the occurrence of this action/state/condition less likely, such adverse factors being expressed by the subordinate clause. The verb in the subordinate clause is marked by the inflectional suffix ***-sa/sə***, followed by the particle ***da/də***,

which is an equivalent of the English conjunctions “though”, “although”, “even though”, “even if” and “no matter”.

In Azerbaijani, there is one type of composite complex sentence with adverbial clauses of concession, in which the subordinate clause precedes the main clause. This has the following subtypes:

a) The predicate of the subordinate clause takes the inflectional suffix ***-sa/sə*** followed by the particle ***da/də***. The particle ***da/də*** may be replaced with the particle ***belə.*** The latter is more characteristic of formal language. This form is used to convey the meaning “although/even though” and “even if”.

Suallar çox olsa da, hamısına cavab verdi.
“Although there were many questions, ((s)he) answered all of them.”

Başqa yerdə yüksək məbləğ təklif olunsa belə, o, komandada qalacağını bildirdi.
“((S)he) said (s)he would stay in the team even if a higher amount was offered elswhere.”

b) The subordinate clause contains the expression ***kim*** “whoever/no matter who”, ***nə*** “whatever/no matter what”, ***necə*** “however”, ***nə qədər*** “however (much/hard)/no matter how (much/hard)”. The predicate in the subordinate clause takes the inflectional suffix ***-sa/sə*** followed by the particle ***da/də***.

Nə qədər çalışsa da, onu razı sala bilmədi.
“No matter how hard ((s)he) tried, ((s)he) could not convince her/him.”

Kim onunla söhbət etsə də, onu inandıra bilməyəcək.
“Whoever talks to her/him will not be able to convince her/him.”

Ona nə desələr də, onu inandıra bilməyəcəklər.
”No matter what they say, they will not be able to convince her/him.”

Kim nə desə də, mən öz fikrimdən dönməyəcəyəm.
“No matter what anyone says, I will not change my mind.”

Kim sussa da, gərək sən susmayaydın.
“Whoever was silent, you should not have kept silence.”

Nə desə də, olmayacaq.
“No matter what (s)he says, it will not happen.”

Necə yazsa da, qəbul etməyəcəklər.
“No matter how (s)he writes, they will not accept it.”

Nə qədər istəsə də, ailəsi bu evliliyə razı olmayacaq.
“No matter how much (s)he wants, her/his family will not agree to this marriage.”

c) The subordinate clause contains one of the following words: ***hərçənd*** “although/even though”, ***düzdür*** “it is true that”, ***doğrudur*** “it is true that”. The word ***hərçənd*** is mostly characteristic of formal style, while the words ***düzdür*** and ***doğrudur*** are typical of informal speech. The main clause contains one of the following conjunctions: ***amma, ancaq*** and ***lakin***, all of which mean “but”. These conjunctions are sometimes omitted.

Hərçənd biz etirazımızı iki il əvvəl bildirmişdik, (lakin) indiyə qədər nəzərə almayıblar.
"Although we expressed our objection two years ago, they have not taken it into account yet."

Düzdür, o bu qaydanı mənə iki dəfə izah edib, amma yenə də mənə aydın deyil.
"It is true that (s)he explained this rule to me twice, but still it is not clear to me."

d) The subordinate clause contains one of the words ***kim*** "who"**,** ***nə*** "what"**,** ***hara*** "where" and ***necə*** "how"; "however", all of which except for ***necə*** may be used in different cases. The verb in the subordinate clause is reduplicated: the first stem in such reduplicated form may take the suffix ***-sa/sə***, while the second part is an imperative.

Mənim haqqımda nə düşünür(sə)-düşünsün, mən fikrimi dəyişən deyiləm.
"No matter what (s)he thinks about me, I am not going to change my mind."

Kimdən soruşursunuz(sa)-soruşun, cavab eyni olacaq.
"Whoever you ask, the answer will be the same."

Hara gedirsinizsə-gedin, eyni cavabı alacaqsınız.
"Wherever you go, you will get the same answer."

Necə danışırsa-danışsın, danışdıqları bizim xeyrimizədir.
"No matter how (s)he speaks, what (s)he says is for our benefit."

Adverbial clauses of concession have simplified syntactic equivalents constructed with the help of the verbal form "verb stem+ ***-maq/mək*** + possessive ending + dative case + ***baxmayaraq*** 'in spite of', 'even though', 'although'" or "verb stem+ ***-dıq/dik/duq/dük*** + possessive ending + ***halda*** 'in the case of'":

Bizi yaxşı tanısa da, yaxınlaşmadı. "Although (s)he knew us well, (s)he did not approach us." < *(Onun) bizi yaxşı tanımağına baxmayaraq, yaxınlaşmadı*. / *Bizi yaxşı tanıdığı halda, yaxınlaşmadı*. "(S)he did not approach us, even though (s)he knew us well." / "(S)he did not approach us in spite of knowing us well."

Hərçənd işi çətin idi, lakin bacardı. "Although (her/his) work was difficult, (s)he managed (it)." < *(Onun) işinin çətin olmağına baxmayaraq, bacardı*. / *İşi çətin olduğu halda, bacardı*. "Despite the difficulty of her/his work (lit. despite the work being difficult), (s)he managed (it)." / "Even though the work was difficult, (s)he managed (it)."

Düzdür, dəfələrlə ona demişdim, amma mənə inanmırdı. "It is true that I had told her/him many times, but (s)he did not believe me." < *Dəfələrlə ona (mənim) deməyimə baxmayaraq, mənə inanmırdı*. / *Dəfələrlə ona dediyim halda, mənə inanmırdı* "(S)he didn't believe me, even though I had told her/him many times." / "Although I told her/him many times, (s)he did not believe me."

NOTE 94. If the verb in the concession clause expresses a potential, not a real action or a state of being, the inflectional suffix in the concession clause conforms to the conjunction "even if".

Dərman qəbul etsəm də, başımın ağrısı, adətən, iki gün davam edir. "Although I take medication, my headache usually lasts for two days."
Sən gəlməsən də, biz cavabı hazırlayacağıq. "Even if you don't come, we will prepare an answer."

If the verb in the concession clause expresses a real action, the inflectional suffix in the concession clause is equivalent to English conjunctions “though”, “although” and “even though”.

O üzr istəsə də, onun üzrxahlığı səmimi deyildi.
“Although (s)he apologized, her/his apology was not sincere.”

Hava gözəl olsa da, gəzməyə çıxmaq istəmirəm.
“Although the weather is nice, I don’t want to go out for a walk.”

If the main clause consists of only one word ***olar*** “(it is) possible”, the verb with the inflectional suffix ***-sa/sə*** followed by the particle ***da/də*** expresses an action or a state that is not obligatory and is not binding on the subject.

Bu tapşırığı yazmasan da, olar.
*“*It is Ok if you don’t do this task.”/ “You don’t have to do this task (lit. It is possible that you don’t write this task).”

Gəlsən də, olar, gəlməsən də (, olar).
“You may come, but you don’t have to.”

Bu işi bu gün təhvil verməsək də, olar.
”We don’t have to submit this work today.” / “It is Ok if we don’t submit this work today.”

Bu mətni ixtisar etsək də, olar.
“It is Ok if we shorten this text.”

APPENDIX 1

A COMPREHENSIVE DESCRIPTION OF INFLECTIONAL SUFFIXES IN CONTEMPORARY AZERBAIJANI

1. NOMINAL INFLECTIONAL SUFFIXES

1.1. Plurality Marker (used with nouns, pronouns, substantivized adjectives, substantivized adverbs, verbal nouns, infinitives, and substantivized verbals)

-lar/lər

masa<u>lar</u>	"tables"
qoca<u>lar</u>	"the old"
gəlin<u>lər</u>	"brides"
uşaq<u>lar</u>	"children"
gənc<u>lər</u>	"the young/the youth"
gələn<u>lər</u>	"comers/those who came"
kim<u>lər</u>	"who (pl.)"
nə<u>lər</u>	"what (pl.)"

1.2. Case Markers (used with nouns, pronouns, substantivized adjectives, substantivized adverbs, verbal nouns, and substantivized participles)

Genitive (except for personal pronouns)	*-(n)ın/(n)in/(n)un/(n)ün*	*Elxanı<u>n</u>* "Elkhan's" *küçə<u>nin</u>* "the street's" *top<u>un</u>* "the ball's" *ütün<u>ün</u>* "the iron's"
	-(y)un for the word *su* "water"	*su<u>yun</u>* "water's"
	-(y)in for the word *nə* "what"	*nə<u>yin</u>* "of what"
Dative	*-(y)a/(y)ə*	*Elxan<u>a</u>* "to Elkhan" *kül<u>ə</u>* "to the ash" *küçə<u>yə</u>* "to the street" *qapı<u>ya</u>* "to the door"
Accusative	*-(n)ı/(n)i/(n)u/(n)ü*	*Elxanı* "Elkhan (as obj.)" *küçə<u>ni</u>* "the street (as obj.)" *top<u>u</u>* "the ball (as obj.)" *ütün<u>ü</u>* "the iron (as obj.)"
	-(y)u for the word *su* "water"	*su<u>yu</u>* "water (as obj.)"
	-(y)i for the word *nə* "what"	*nə<u>yi</u>* "what" (as obj.)

Locative	*-da/də*	*Bakı<u>da</u>* "in Baku" *kənd<u>də</u>* "in the village" *qutu<u>da</u>* "in the box" *stol<u>da</u>* "on the table" *bölüm<u>də</u>* "in the department"
Ablative	*-dan/dən*	*Bakı<u>dan</u>* "from Baku" *kənd<u>dən</u>* "from the village" *qutu<u>dan</u>* "out of the box" stol<u>dan</u> "off the table" *sürü<u>dən</u>* "from/out of the herd"

1.3. Genitive Case Markers Used with Personal Pronouns

1st person sing.	*-im*	mən<u>im</u> "my"
2nd person sing.	*-in*	sən<u>in</u> "your (sing.)"
3rd person sing.	*-nun*	on<u>un</u> "her/his"
1st person pl.	*-im*	biz<u>im</u> "our"
2nd person pl.	*-in*	siz<u>in</u> "your (pl.)"
3rd person pl.	*-ın*	onlar<u>ın</u> "their"

1.4. Possessive Markers (added to nouns, pronouns, substantivized adjectives, substantivized adverbs, substantivized numerals, verbal nouns, infinitives, and substantivized participles)

1st person sing.	*-(ı)m/(i)m/(u)m/(ü)m*	*(mənim) kitab<u>ım</u>/ev<u>im</u>/dost<u>um</u>/yük<u>üm</u>/kitablar<u>ım</u>/evlər<u>im</u>/ dostlar<u>ım</u>/yüklər<u>im</u>* "(my) book/house/friend/luggage/ books/houses/friends/luggages" *(mənim) ana<u>m</u>/əmi<u>m</u>/qonşu<u>m</u>/güzgü<u>m</u>* "(my) mother/uncle/neighbor/mirror"
	-(y)im (for the following words of the Arabic origin: *mövqe, tale, mənbə, mənşə, mənafe*)	*(mənim) mövqe<u>yim</u>/tale<u>yim</u>* "(my) position/fate"
	-(y)um (for the word *su*)	*(mənim)su<u>yum</u>* "(my) water"
	-(y)im (for the word *nə*)	*(mənim)nə<u>yim</u>* "(my) what"
2nd person sing.	*-(ı)n/(i)n/(u)n/(ü)n*	*(sənin) kitab<u>ın</u>/ev<u>in</u>/dost<u>un</u>/yük<u>ün</u>/ kitablar<u>ın</u>/evlər<u>in</u>/dostlar<u>ın</u>/yüklər<u>in</u>* "(your) book/house/friend/luggage/ books/houses/friends/luggages"

		(sənin) anan/əmin/qonşun/güzgün "(your) mother/uncle/neighbor/mirror"
	-(y)in (for the following words of the Arabic origin: *mövqe, tale, mənbə, mənşə, mənafe*)	*(sənin) mövqeyin/taleyin* "(your) position/fate"
	-(y)un (for the word *su*)	*(sənin) suyun* "(your) water"
	-(y)in (for the word *nə*)	*(sənin) nəyin* "(your) what"
3rd person sing.	*-(s)ı/(s)i/(s)u/(s)ü*	*(onun) kitabı/evi/dostu/yükü/* *kitabları/evləri/dostları/yükləri* "(her/his/its) book/house/friend/luggage/books/ houses/friends/luggages"
		(onun) anası/əmisi/qonşusu/güzgüsü "(her/his/its) mother/uncle/neighbor/mirror"
	-(y)i (for the following words of the Arabic origin: *mövqe, tale, mənbə, mənşə, mənafe*)	*(onun) mövqeyi/taleyi* "(her/his/its) position/fate"
	-(y)u (for the word *su*)	*(onun) suyu* "(her/his/its) water"
	-(y)i (for the word *nə*)	*(onun) nəyi* "(her/his/its) what"
1st person pl.	*-(ı)mız/(i)miz/(u)muz/(ü)müz*	*(bizim) kitabımız/evimiz/dostumuz/yükümüz* *kitablarımız/evlərimiz/dostlarımız/yüklərimiz* "(our) book/house/friend/luggage/books/houses/ friends/luggages"
		(bizim) anamız/əmimiz/qonşumuz/güzgümüz "(our) mother/uncle/neighbor/mirror"
	-(y)imiz (for the following words of the Arabic origin: *mövqe, tale, mənbə, mənşə, mənafe*)	*(bizim) mövqeyimiz/taleyimiz* "(our) position/fate"
	-(y)umuz (for the word *su*)	*(bizim)suyumuz* "(our) water"
	-(y)imiz (for the word *nə*)	*(bizim) nəyimiz* "(our) what"

2nd person pl.	*-(ı)nız/(i)niz/(u)nuz/(ü)nüz*	*(sizin) kitabınız/eviniz/dostunuz/yükünüz/ kitablarınız/evləriniz/dostlarınız/yüklər<u>iniz</u>* "(your) book/house/friend/luggage/books/houses/ friends/luggages" *(sizin) ananız/əminiz/qonşunuz/güzgünüz* "(your) mother/uncle/neighbor/mirror"
	-(y)iniz (for the following words of the Arabic origin: *mövqe, tale, mənbə, mənşə, mənafe*)	*(sizin)mövqeyiniz/taleyiniz* "(your) position/fate"
	-(y)unuz (for the word *su*)	(*sizin) suyunuz* "(your) water"
	-(y)iniz (for the word *nə*)	*(sizin) nəyiniz* "(your) what"
3rd person pl.	*-(s)ı/si/su/sü*	*(onların) kitabı/evi/dostu/yükü/ kitabları/evləri/dostları/yükləri* "(their) book/house/friend/luggage/books/ houses/friends/luggages" *(onların) anası/əmisi/qonşusu/güzgüsü* "(their) mother/uncle/neighbor/mirror"
	-(y)i (for the following words of the Arabic origin: *mövqe, tale, mənbə, mənşə, mənafe*)	*(onların) mövqeyi/taleyi* "(their) position/fate"
	-(y)u (for the word *su*)	*(onların) suyu* "(their) water"
	-(y)i (for the word *nə*)	*(onların) nəyi* "(their) what"

2. VERBAL INFLECTINOAL SUFFIXES

2.1. Person Markers

1st person sing.	*-(y)am/(y)əm*	qalıram gəlirəm qalmışam gəlmişəm qalacağam gələcəyəm qalaram gələrəm qalmalıyam gəlməliyəm qalasıyam gələsiyəm
	-(y)ım/im/um/üm	qalım gəlim oxuyum büküm
	-m	qaldım gəldim (gərək/kaş) qalam gələm oxuyam gözləyəm qalsam gəlsəm qalırdım gəlirdim qalmışdım gəlmişdim qalacaqdım gələcəkdim qalardım gələrdim
	-(y)ım/(y)im/(y)um/(y)üm	qalım gəlim oxuyum büküm
2nd person sing.	*-san/sən*	qalırsan gəlirsən qalmısan gəlmisən qalacaqsan gələcəksən qalarsan gələrsən (gərək/kaş) qalasan gələsən qalmalısan gəlməlisən qalasısan gələsisən
	-n	qalsan gəlsən qaldın gəldin qalırdın gəlirdin qalmışdın gəlmişdin qalacaqdın gələcəkdin qalardın gələrdin
	0 (zero)	qal gəl oxu bük
3rd person sing.	0 (zero)	qalır gəlir oxuyur bükür qaldı gəldi oxudu bükdü qalıb(dır) gəlib(dir) oxuyub(dur) büküb(dür) qalar gələr qalsa gəlsə oxusa büksə qala gələ oxuya bükə
	-dır/dir/dur/dür	qalmalıdır gəlməlidir oxumalıdır bükməlidir qalmışdır gəlmişdir oxumuşdur bükmüşdür
	-sın/sin/sun/sün	qalsın gəlsin oxusun büksün
1st person pl.	*-ıq/ik/uq/ük*	qalırıq gəlirik oxuyuruq bükürük

	-q/k	qalmışıq gəlmişik oxumuşuq bükmüşük qaldıq gəldik oxuduq bükdük qalmışdıq gəlmişdik oxumuşduq bükmüşdük qalacaqdıq gələcəkdik oxuyacaqdıq bükəcəkdik qalardıq gələrdik oxuyardıq bükərdik (gərək/kaş) qalaq gələk
	-(y)aq/(y)ək	qalaq gələk oxuyaq bükək
2nd person pl.	*-sınız/siniz/sunuz/sünüz*	qalırsınız gəlirsiniz oxuyursunuz bükürsünüz qalmısınız gəlmisiniz oxumusunuz bükmüsünüz qalıbsınız gəlibsiniz oxuyubsunuz bükübsünüz qalacaqsınız gələcəksiniz qalarsınız gələrsiniz qalmalısınız gəlməlisiniz qalasısınız gələsisiniz qalasınız gələsiniz oxuyasınız bükəsiniz
	-(y)ın/in/un/ün	qalın gəlin oxuyun bükün
	-nız/niz/nuz/nüz	aldınız gəldiniz oxudunuz bükdünüz qalsanız gəlsəniz qalırdınız gəlirdiniz oxuyurdunuz bükürdünüz qalacaqdınız gələcəkdiniz qalardınız gələrdiniz qalmışdınız gəlmişdiniz oxumuşdunuz bükmüşdünüz
3rd person pl.	*-lar/lər*	qalırlar gəlirlər oxuyurlar bükürlər qaldılar gəldilər oxudular bükdülər qalmışlar gəlmişlər oxumuşlar bükmüşlər qalıblar gəliblər oxuyublar bükülər qalacaqlar gələcəklər oxuyacaqlar bükəcəklər qalarlar gələrlər qalsalar gəlsələr oxusalar büksələr qalalar gələlər oxuyalar bükələr qalmalıdırlar gəlməlidirlər oxumalıdırlar bükməlidirlər qalsınlar gəlsinlər oxusunlar büksünlər qalırdılar gəlirdilər oxuyurdular bükürdülər

		qalmışdılar gəlmişdilər oxumuşdular bükmüşdülər qalacaqdılar gələcəkdilər oxuyacaqdılar bükəcəkdilər qalardılar gələrdilər oxuyardılar bükərdilər

2.2. Tense/Aspect Markers

2.2.1. Present Simple (Progressive and Regular Actions/States/Conditions)

-(y)ır/(yir)/(y)ur/(y)ü

1st pers. sing.	alıram gəlirəm otururam gülürəm bağlayıram səpələyirəm oxuyuram üşüyürəm
2nd pers. sing.	alırsan gəlirsən oturursan gülürsən bağlayırsan səpələyirsən oxuyursan üşüyürsən
3rd pers. sing.	alır gəlir oturur gülür bağlayır səpələyir oxuyur üşüyür
1st pers. pl.	alırıq gəlirik otururuq gülürük bağlayırıq səpələyirik oxuyuruq üşüyürük
2nd pers. pl.	alırsınız gəlirsiniz otursunuz gülürsünüz bağlayırsınız səpələyirsiniz oxuyursunuz üşüyürsünüz
3rd pers. pl.	alırlar gəlirlər otururlar gülürlər bağlayırlar səpələyirlər oxuyurlar üşüyürlər

2.2.2. Present Perfect (Resultative or Experiential)

-mış/miş/muş/müş[18]//(y)ıb/(y)ib/(y)ub/(y)üb (excpet for the 1st person sing. and pl.)

1st pers. sing.	almışam gəlmişəm oturmuşam gülmüşəm bağlamışam səpələmişəm oxumuşam üşümüşəm
2nd pers. sing.	almı(ş)san/alıbsan gəlmi(ş)sən/gəlibsən oturmu(ş)san/oturubsan gülmü(ş)sən/gülübsən bağlamı(ş)san/bağlayıbsan səpələmi(ş)sən/səpələyibsən oxumu(ş)san/oxuyubsan üşümü(ş)sən/üşüyübsən
3rd pers. sing.	almışdır/alıb(dır) gəlmişdir/gəlib(dir) oturmuşdur/oturub(dur) gülmüşdür/gülüb(dür) bağlamışdır/bağlayıb)dır) səpələmişdir/səpələyib(dir) oxumuşdur/oxuyub(dur) üşümüşdür/üşüyüb(dür)
1st pers. pl.	almışıq gəlmişik oturmuşuq gülmüşük bağlamışıq səpələmişik oxumuşuq üşümüşük
2nd pers. pl.	almı(ş)sınız/alıbsınız gəlmi(ş)siniz/gəlibsiniz oturmu(ş)sunuz/oturubsunuz gülmü(ş)sünüz/gülübsünüz

[18] ***-mış/miş/muş/müş*** is also a perfective aspect marker within the category of modality. Since modality-related perfective stems in Azerbaijani are not conjugated autonomously as they are always followed by linking elements (the verb *ol* "to be"; "to become" and, just in one case, the particle ***deyil*** "not"), we have not provided a separate perfectivity conjugation paradigm further when we describe the paradigms within the category of modality.

	bağlamı(ş)sınız/bağlayıbsınız səpələmi(ş)siniz/səpələyibsiniz oxumu(ş)sunuz/oxuyubsunuz üşümü(ş)sünüz/üşüyübsünüz
3rd pers. pl.	almışlar/alıblar gəlmişlər/gəliblər oturmuşlar/oturublar gülmüşlər/gülüblər bağlamışlar/bağlayıblar səpələmişlər/səpələyiblər oxumuşlar/oxuyublar üşümüşlər/üşüyüblər

2.2.3. Progressive Marker (used for all tense and aspect forms)

-maqda/məkdə

1st pers. sing.	almaqdayam gəlməkdəyəm oturmaqdayam gülməkdəyəm
2nd pers. sing.	almaqdasan gəlməkdəsən oturmaqdasan gülməkdəsən
3rd pers. sing.	almaqdadır gəlməkdədir oturmaqdadır gülməkdədir
1st pers. pl.	almaqdayıq gəlməkdəyik oturmaqdayıq gülməkdəyik
2nd pers. pl.	almaqdasınız gəlməkdəsiniz oturmaqdasınız gülməkdəsiniz
3rd pers. pl.	almaqdadırlar gəlməkdədirlər oturmaqdadırlar gülməkdədirlər

2.2.4. Past Simple (One-Time or Consecutive Action/State/Condition)

-dı/di/du/dü

1st pers. sing.	aldım gəldim oturdum güldüm bağladım səpələdim oxudum üşüdüm
2nd pers. sing.	aldın gəldin oturdun güldün bağladın səpələdin oxudun üşüdün
3rd pers. sing.	aldı gəldi oturdu güldü bağladı səpələdi oxudu üşüdü
1st pers. pl.	aldıq gəldik oturduq güldük bağladıq səpələdik oxuduq üşüdük
2nd pers. pl.	aldınız gəldiniz oturdunuz güldünüz bağladınız səpələdiniz oxudunuz üşüdünüz
3rd pers. pl.	aldılar gəldilər oturdular güldülər bağladılar səpələdilər oxudular üşüdülər

2.2.5. Future Definite (Definite Action/State/Condition in the Future)

-(y)acaq/(y)əcək

1st pers. sing.	alacağam gələcəyəm oturacağam gələcəyəm bağlayacağam səpələyəcəyəm oxuyacağam üşüyəcəyəm
2nd pers. sing.	alacaqsan gələcəksən oturacaqsan gələcəksən bağlayacaqsan səpələyəcəksən oxuyacaqsan üşüyəcəksən
3rd pers. sing.	alacaq(dır) gələcək(dir) oturacaq(dır) gələcək(dir) bağlayacaq(dır) səpələyəcək(dir) oxuyacaq(dır) üşüyəcək(dir)
1st pers. pl.	alacağıq gələcəyik oturacağıq gələcəyik bağlayacağıq səpələyəcəyik oxuyacağıq üşüyəcəyik
2nd pers. pl.	alacaqsınız gələcəksiniz oturacaqsınız gələcəksiniz bağlayacaqsınız səpələyəcəksiniz oxuyacaqsınız üşüyəcəksiniz
3rd pers. pl.	alacaqlar gələcəklər oturacaqlar gələcəklər bağlayacaqlar səpələyəcəklər oxuyacaqlar üşüyəcəklər

2.2.6. Future Indefinite (Uncertainty, Assumption)

-(y)ar/(y)ər

1st pers. sing.	alaram gələrəm oturaram gülərəm bağlayaram səpələyərəm oxuyaram üşüyərəm
2nd pers. sing.	alarsan gələrsən oturarsan gülərsən bağlayarsan səpələyərsən oxuyarsan üşüyərsən
3rd pers. sing.	alar gələr oturar gülər bağlayar səpələyər oxuyar üşüyər
1st pers. pl.	alarıq gələrik oturarıq gülərik bağlayarıq səpələyərik oxuyarıq üşüyərik
2nd pers. pl.	alarsınız gələrsiniz oturarsınız gülərsiniz bağlayarsınız səpələyərsiniz oxuyarsınız üşüyərsiniz
3rd pers. pl.	alarlar gələrlər oturarlar gülərlər bağlayarlar səpələyərlər oxuyarlar üşüyərlər

2.2.7. Nominal Predicativity in the Past (Progressive or Indiscrete State/Condition in the Past)

1st pers. sing.	razı/gənc/yorğun/üzgüçü idim
2nd pers. sing.	razı/gənc/yorğun/üzgüçü idin
3rd pers. sing.	razı/gənc/yorğun/üzgüçü idi
1st pers. pl.	razı/gənc/yorğun/üzgüçü idik
2nd pers. pl.	razı/gənc/yorğun/üzgüçü idiniz
3rd pers. pl.	razı/gənc/yorğun/üzgüçü idilər

2.2.8. Past Continuous

-(y)ırdı/(y)irdi/(y)urdu/(y)ürdü

1st pers. sing.	alırdım gəlirdim otururdum gülürdüm bağlayırdım səpələyirdim oxuyurdum üşüyürdüm
2nd pers. sing.	alırdın gəlirdin otururdun gülürdün bağlayırdın səpələyirdin oxuyurdun üşüyürdün
3rd pers. sing.	alırdı gəlirdi otururdu gülürdü bağlayırdı səpələyirdi oxuyurdu üşüyürdü
1st pers. pl.	alırdıq gəlirdik otururduq gülürdük bağlayırdıq səpələyirdik oxuyurduq üşüyürdük
2nd pers. pl.	alırdınız gəlirdiniz otururdunuz gülürdünüz bağlayırdınız səpələyirdiniz oxuyurdunuz üşüyürdünüz
3rd pers. pl.	alırdılar gəlirdilər otururdular gülürdülər bağlayırdılar səpələyirdilər oxuyurdular üşüyürdülər

2.2.9. Past Perfect (Pluperfect)

-mışdı/mişdi/muşdu/müşdü

1st pers. sing.	almışdım gəlmişdim oturmuşdum gülmüşdüm bağlamışdım səpələmişdim oxumuşdum üşümüşdüm
2nd pers. sing.	almışdın gəlmişdin oturmuşdun gülmüşdün bağlamışdın səpələmişdin oxumuşdun üşümüşdün
3rd pers. sing.	almışdı gəlmişdi oturmuşdu gülmüşdü bağlamışdı səpələmişdi oxumuşdu üşümüşdü
1st pers. pl.	almışdıq gəlmişdik oturmuşduq gülmüşdük bağlamışdıq səpələmişdik oxumuşduq üşümüşdük
2nd pers. pl.	almışdınız gəlmişdiniz oturmuşdunuz gülmüşdünüz bağlamışdınız səpələmişdiniz oxumuşdunuz üşümüşdünüz
3rd pers. pl.	almışdılar gəlmişdilər oturmuşdular gülmüşdülər bağlamışdılar səpələmişdilər oxumuşdular üşümüşdülər

2.2.10. Future Definite in the Past

-(y)acaqdı/(y)əcəkdi

1st pers. sing.	alacaqdıq gələcəkdik oturacaqdıq güləcəkdik bağlayacaqdıq səpələyəcəkdik oxuyacaqdıq üşüyəcəkdik
2nd pers. sing.	alacaqdın gələcəkdin oturacaqdın güləcəkdin bağlayacaqdın səpələyəcəkdin oxuyacaqdın üşüyəcəkdin
3rd pers. sing.	alacaqdı gələcəkdi oturacaqdı güləcəkdi bağlayacaqdı səpələyəcəkdi oxuyacaqdı üşüyəcəkdi
1st pers. pl.	alacaqdıq gələcəkdik oturacaqdıq güləcəkdik bağlayacaqdıq səpələyəcəkdik oxuyacaqdıq üşüyəcəkdik
2nd pers. pl.	alacaqdınız gələcəkdiniz oturacaqdınız güləcəkdiniz bağlayacaqdınız səpələyəcəkdiniz oxuyacaqdınız üşüyəcəkdiniz
3rd pers. pl.	alacaqdılar gələcəkdilər oturacaqdılar güləcəkdilər bağlayacaqdılar səpələyəcəkdilər oxuyacaqdılar üşüyəcəkdilər

2.2.11. Future Indefinite in the Past

-(y)ardı/(y)ərdi

1st pers. sing.	alardım gələrdim oturardım gülərdim bağlayardım səpələyərdim oxuyardım üşüyərdim
2nd pers. sing.	alardın gələrdin oturardın gülərdin bağlayardın səpələyərdin oxuyardın üşüyərdin
3rd pers. sing.	alardı gələrdi oturardı gülərdi bağlayardı səpələyərdi oxuyardı üşüyərdi
1st pers. pl.	alardıq gələrdik oturardıq gülərdik bağlayardıq səpələyərdik oxuyardıq üşüyərdik
2nd pers. pl.	alardınız gələrdiniz oturardınız gülərdiniz bağlayardınız səpələyərdiniz oxuyardınız üşüyərdiniz
3rd pers. pl.	alardılar gələrdilər oturardılar gülərdilər bağlayardılar səpələyərdilər oxuyardılar üşüyərdilər

2.3. Modality Markers

2.3.1. Imperative

1st pers. sing.	yazım gəlim soruşum sürüm başlayım
2nd pers. sing.	yaz gəl soruş sür başla
3rd pers. sing.	yazsın gəlsin soruşsun sürsün başlasın
1st pers. pl.	yazaq gələk soruşaq sürək başlayaq
2nd pers. pl.	yazın gəlin soruşun sürün başlayın
3rd pers. pl.	yazsınlar gəlsinlər soruşsunlar sürsünlər başlasınlar

2.3.2. Present Indefinite Debitive/Assumptive (Current, Habitual, Assumptive

-malı/məli

1st pers. sing.	almalıyam gəlməliyəm oturmalıyam gülməliyəm bağlamalıyam səpələməliyəm oxumalıyam üşüməliyəm
2nd pers. sing.	almalısan gəlməlisən oturmalısan gülməlisən bağlamalısan səpələməlisən oxumalısan üşüməlisən
3rd pers. sing.	almalıdır gəlməlidir oturmalıdır gülməlidir bağlamalıdır səpələməlidir oxumalıdır üşüməlidir
1st pers. pl.	almalıyıq gəlməliyik oturmalıyıq gülməliyik bağlamalıyıq səpələməliyik oxumalıyıq üşüməliyik
2nd pers. pl.	almalısınız gəlməlisiniz oturmalısınız gülməlisiniz bağlamalısınız səpələməlisiniz oxumalısınız üşüməlisiniz
3rd pers. pl.	almalıdırlar gəlməlidirlər oturmalıdırlar gülməlidirlər bağlamalıdırlar səpələməlidirlər oxumalıdırlar üşüməlidirlər

2.3.3. Past Indefinite Debitive/Expectative (Fulfilled or Unfulfilled)

-malı/məli + idi//-malı/məli+ (-y)+ -dı/di

1st pers. sing.	almalı idim/almalıydım gəlməli idim/gəlməliydim oturmalı idim/oturmalıydım gülməli idim/gülməliydim bağlamalı idim/bağlamalıydım səpələməli idim/səpələməliydim oxumalı idim/oxumalıydım üşüməli idim/üşüməliydim
2nd pers. sing.	almalı idin/almalıydın gəlməli idin/gəlməliydin oturmalı idin/oturmalıydın gülməli idin/gülməliydin bağlamalı idin/bağlamalıydın səpələməli idin/səpələməliydin oxumalı idin/oxumalıydın üşüməli idin/üşüməliydin
3rd pers. sing.	almalı idi/almalıydı gəlməli idi/gəlməliydi oturmalı idi/oturmalıydı gülməli idi/gülməliydi bağlamalı idim/bağlamalı idi/bağlamalıydı səpələməli idi/səpələməliydi oxumalı idi/oxumalıydı üşüməli idi/üşüməliydi
1st pers. pl.	almalı idik/almalıydıq gəlməli idik/gəlməliydik oturmalı idik/oturmalıydıq gülməli idik/gülməliydik bağlamalı idik/bağlamalıydıq səpələməli idik/səpələməliydik oxumalı idik/oxumalıydıq üşüməli idik/üşüməliydik
2nd pers. pl.	almalı idiniz/almalıydınız gəlməli idiniz/gəlməliydiniz oturmalı idiniz/oturmalıydınız gülməli idiniz/gülməliydiniz bağlamalı idiniz/bağlamalıydınız səpələməli idiniz/səpələməliydiniz oxumalı idiniz/oxumalıydınız üşüməli idiniz/üşüməliydiniz
3rd pers. pl.	almalı idilər/almalıydılar gəlməli idilər/gəlməliydilər oturmalı idilər/oturmalıydılar gülməli idilər/gülməliydilər bağlamalı idilər/bağlamalıydılar səpələməli idilər/səpələməliydilər oxumalı idilər/oxumalıydılar üşüməli idilər/üşüməliydilər

2.3.4. Present Indefinite Necessitative (Prospective, Intended, Uncertain)

-(y)ası/(y)əsi

1st pers. sing.	alasıyam gələsiyəm oturasıyam güləsiyəm bağlayasıyam səpələyəsiyəm oxuyasıyam üşüyəsiyəm
2nd pers. sing.	alasısan gələsisən oturasısan güləsisən bağlayasısan səpələyəsisən oxuyasısan üşüyəsisən
3rd pers. sing.	alasıdır gələsidir oturasıdır güləsidir bağlayasıdır səpələyəsidir oxuyasıdır üşüyəsidir
1st pers. pl.	alasıyıq gələsiyik oturasıyıq güləsiyik bağlayasıyıq səpələyəsiyik oxuyasıyıq üşüyəsiyik
2nd pers. pl.	alasısınız gələsisiniz oturasısınız güləsisiniz bağlayasısınız səpələyəsisiniz oxuyasısınız üşüyəsisiniz
3rd pers. pl.	alasıdırlar gələsidirlər oturasıdırlar güləsidirlər bağlayasıdırlar səpələyəsidirlər oxuyasıdırlar üşüyəsidirlər

2.3.5. Past Indefinite Intentive Necessitative (Fulfilled or Unfulfilled)

-(y)asɪ/(y)əsi + idi//-(y)asɪ/(y)əsi+ (-y)+ -dɪ/di

1st pers. sing.	alası idim/alasıydım gələsi idim/gələsiydim oturası idim/oturasıydım güləsi idim/güləsiydim bağlayası idim/bağlayasıydım səpələyəsi idim/səpələyəsiydim oxuyası idim/oxuyasıydım üşüyəsi idim/üşüyəsiydim
2nd pers. sing.	alası idin/alasıydın gələsi idin/gələsiydin oturası idin/oturasıydın güləsi idin/güləsiydin bağlayası idin/bağlayasıydın səpələyəsi idin/səpələyəsiydin oxuyası idin/oxuyasıydın üşüyəsi idin/üşüyəsiydin
3rd pers. sing.	alası idi/alasıydı gələsi idi/gələsiydi oturası idi/oturasıydı güləsi idi/güləsiydi bağlayası idi/bağlayasıydı səpələyəsi idi/səpələyəsiydi oxuyası idi/oxuyasıydı üşüyəsi idi/üşüyəsiydi
1st pers. pl.	alası idik/alasıydıq gələsi idik/gələsiydik oturası idik/oturasıydıq güləsi idik/güləsiydik bağlayası idik/bağlayasıydıq səpələyəsi idik/səpələyəsiydik oxuyası idik/oxuyasıydıq üşüyəsi idik/üşüyəsiydik
2nd pers. pl.	alası idiniz/alasıydınız gələsi idiniz/gələsiydiniz oturası idiniz/oturasıydınız güləsi idiniz/güləsiydiniz bağlayası idiniz/bağlayasıydınız səpələyəsi idiniz/səpələyəsiydiniz oxuyası idiniz/oxuyasıydınız üşüyəsi idiniz/üşüyəsiydiniz
3rd pers. pl.	alası idilər/alasıydılar gələsi idilər/gələsiydilər oturası idilər/oturasıydılar güləsi idilər/güləsiydilər bağlayası idilər/bağlayasıydılar səpələyəsi idilər/səpələyəsiydilər oxuyası idilər/oxuyasıydılar üşüyəsi idilər/üşüyəsiydilər

2.3.6. Present/Future Optative Volitional (Hypothetical) - "I wish I did";
Present/Future Optative Deontic (Realistic) – "I should do"

-(y)a/(y)ə

1st pers. sing.	alam gələm oturam güləm bağlayam səpələyəm oxuyam üşüyəm
2nd pers. sing.	alasan gələsən oturasan güləsən bağlayasan səpələyəsən oxuyasan üşüyəsən
3rd pers. sing.	ala gələ otura gülə bağlaya səpələyə oxuya üşüyə
1st pers. pl.	alaq gələk oturaq gülək bağlayaq səpələyək oxuyaq üşüyək
2nd pers. pl.	alasınız gələsiniz oturasınız güləsiniz bağlayasınız səpələyəsiniz oxuyasınız üşüyəsiniz
3rd pers. pl.	alalar gələlər oturalar gülələr bağlayalar səpələyələr oxuyalar üşüyələr

2.3.7. Past Optative Volitional (Unrealistic) - "I wish I had done"
Past Optative Deontic (Unrealistic) - "I should have done"

-(y)a/(y)ə + idi//-(y)ay/(y)ə+ (-y)+ -dɪ/di

1st pers. sing.	ala idim/alaydım gələ idim/gələydim otura idim/oturaydım gülə idim/güləydim bağlaya idim/bağlayaydım səpələyə idim/səpələyəydim oxuya idim/oxuyaydım üşüyə idim/üşüyəydim

2nd pers. sing.	ala idin/alaydın gələ idin/gələydin otura idin/oturaydın gülə idin/güləydin bağlaya idin/bağlayaydın səpələyə idin/səpələyəydin oxuya idin/oxuyaydın üşüyə idin/üşüyəydin
3rd pers. sing.	ala idi/alaydı gələ idi/gələydi otura idi/oturaydı gülə idi/güləydi bağlaya idi/bağlayaydı səpələyə idi/səpələyəydi oxuya idi/oxuyaydı üşüyə idi/üşüyəydi
1st pers. pl.	ala idik/alaydıq gələ idik/gələydik otura idik/oturaydıq gülə idik/güləydik bağlaya idik/bağlayaydıq səpələyə idik/səpələyəydik oxuya idik/oxuyaydıq üşüyə idik/üşüyəydik
2nd pers. pl.	ala idiniz/alaydınız gələ idiniz/gələydiniz otura idiniz/oturaydınız gülə idiniz/güləydiniz bağlaya idiniz/bağlayaydınız səpələyə idiniz/səpələyəydiniz oxuya idiniz/oxuyaydınız üşüyə idiniz/üşüyəydiniz
3rd pers. pl.	ala idilər/alaydılar gələ idilər/gələydilər otura idilər/oturaydılar gülə idilər/güləydilər bağlaya idilər/bağlayaydılar səpələyə idilər/səpələyəydilər oxuya idilər/oxuyaydılar üşüyə idilər/üşüyəydilər

2.3.8. Present Evidentiality (Unwitnessed Action/State in the Present)

-(y)ırmış/(y)irmiş/(y)urmuş/(y)ürmüş

1st pers. sing.	alırmışam gəlirmişəm otururmuşam gülürmüşəm bağlayırmışam səpələyirmişəm oxuyurmuşam üşüyürmüşəm
2nd pers. sing.	alırmışsan gəlirmişsən otururmuşsan gülürmüşsən bağlayırmışsan səpələyirmişsən oxuyurmuşsan üşüyürmüşsən
3rd pers. sing.	alırmış gəlirmiş otururmuş gülürmüş bağlayırmış səpələyirmiş oxuyurmuş üşüyürmüş
1st pers. pl.	alırmışıq gəlirmişik otururmuşuq gülürmüşük bağlayırmışıq səpələyirmişik oxuyurmuşuq üşüyürmüşük
2nd pers. pl.	alırmışsınız gəlirmişsiniz otururmuşsunuz gülürmüşsünüz bağlayırmışsınız səpələyirmişsiniz oxuyurmuşsunuz üşüyürmüşsünüz
3rd pers. pl.	alırmışlar gəlirmişlər otururmuşlar gülürmüşlər bağlayırmışlar səpələyirmişlər oxuyurmuşlar üşüyürmüşlər

2.3.9. Present Predicative Evidentiality (Unwitnessed State in the Present or Past)

imiş

1st pers. sing.	həyəcanlı/müəllim/yorğun/üzgüçü imişəm
2nd pers. sing.	həyəcanlı/müəllim/yorğun/üzgüçü imişsən
3rd pers. sing.	həyəcanlı/müəllim/yorğun/üzgüçü imiş
1st pers. pl.	həyəcanlı/müəllim/yorğun/üzgüçü imişik
2nd pers. pl.	həyəcanlı/müəllim/yorğun/üzgüçü imişsiniz
3rd pers. pl.	həyəcanlı/müəllim/yorğun/üzgüçü imişlər

2.3.10. Past Evidentiality (Unwitnessed Action in the Past)

-mış/miş/muş/müş + (person marker) ***+ -mış/miş/muş/müş***

1st pers. sing.	almışammış gəlmişəmmiş oturmuşammış gülmüşəmmiş bağlamışammış səpələmişəmmiş oxumuşammış üşümüşəmmiş
2nd pers. sing.	almısanmış gəlmisənmiş oturmusanmış gülmüsənmiş bağlamısanmış səpələmisənmiş oxumusanmış üşümüsənmiş
3rd pers. sing.	almışmış gəlmişmiş oturmuşmuş gülmüşmüş bağlamışmış səpələmişmiş oxumuşmuş üşümüşmüş
1st pers. pl.	almışıqmış gəlmişikmiş oturmuşuqmuş gülmüşükmüş bağlamışıqmış səpələmişikmiş oxumuşuqmuş üşümüşükmüş
2nd pers. pl.	almısınızmış gəlmisinizmiş oturmusunuzmuş gülmüsünüzmüş bağlamısınızmış səpələmisinizmiş oxumusunuzmuş üşümüsünüzmüş
3rd pers. pl.	almışlarmış gəlmişlərmiş oturmuşlarmış gülmüşlərmiş bağlamışlarmış səpələmişlərmiş oxumuşlarmış üşümüşlərmiş

2.3.11. Alternative forms of Past Evidentiality with
-(y)ıbmış/(y)ibmiş/(y)ubmuş/(y)übmüş

1st pers. sing.	alıbmışam gəlibmişəm oturubmuşam gülübmüşəm bağlayıbmışam səpələyibmişəm oxuyubmuşam üşüyübmüşəm
2nd pers. sing.	alıbmışsan gəlibmişsən oturubmuşsan gülübmüşsən bağlayıbmışsan səpələyibmişsən oxuyubmuşsan üşüyübmüşsən
3rd pers. sing.	alıbmış gəlibmiş oturubmuş gülübmüş bağlayıbmış səpələyibmiş oxuyubmuş üşüyübmüş
1st pers. pl.	alıbmışıq gəlibmişik oturubmuşuq gülübmüşük bağlayıbmışıq səpələyibmişik oxuyubmuşuq üşüyübmüşük
2nd pers. pl.	alıbmışsınız gəlibmişsiniz oturubmuşsunuz gülübmüşsünüz bağlayıbmışsınız səpələyibmişsiniz oxuyubmuşsunuz üşüyübmüşsünüz
3rd pers. pl.	alıbmışlar gəlibmişlər oturubmuşlar gülübmüşlər bağlayıbmışlar səpələyibmişlər oxuyubmuşlar üşüyübmüşlər

2.3.12. Future Definite Evidentiality (Presumable Future)

-(y)acaqmış/(y)əcəkmiş

1st pers. sing.	alacaqmışam gələcəkmişəm oturacaqmışam güləcəkmişəm bağlayacaqmışam səpələyəcəkmişəm oxuyacaqmışam üşüyəcəkmişəm
2nd pers. sing.	alacaqmışsan gələcəkmişsən oturacaqmışsan güləcəkmişsən bağlayacaqmışsan səpələyəcəkmişsən oxuyacaqmışsan üşüyəcəkmişsən
3rd pers. sing.	alacaqmış gələcəkmiş oturacaqmış güləcəkmiş bağlayacaqmış səpələyəcəkmiş oxuyacaqmış üşüyəcəkmiş

1st pers. pl.	alacaqmışıq gələcəkmişik oturacaqmışıq güləcəkmişik bağlayacaqmışıq səpələyəcəkmişik oxuyacaqmışıq üşüyəcəkmişik
2nd pers. pl.	alacaqmışsınız gələcəkmişsiniz oturacaqmışsınız güləcəkmişsiniz bağlayacaqmışsınız səpələyəcəkmişsiniz oxuyacaqmışsınız üşüyəcəkmişsiniz
3rd pers. pl.	alacaqmışlar gələcəkmişlər oturacaqmışlar güləcəkmişlər bağlayacaqmışlar səpələyəcəkmişlər oxuyacaqmışlar üşüyəcəkmişlər

2.3.13. Future Indefinite Evidentiality

-(y)armış/(y)ərmiş

1st pers. sing.	alarmışam gələrmişəm oturarmışam gülərmişəm bağlayarmışam səpələyərmişəm oxuyarmışam üşüyərmişəm
2nd pers. sing.	alarmışsan gələrmişsən oturarmışsan gülərmişsən bağlayarmışsan səpələyərmişsən oxuyarmışsan üşüyərmişsən
3rd pers. sing.	alarmış gələrmiş oturarmış gülərmiş bağlayarmış səpələyərmiş oxuyarmış üşüyərmiş
1st pers. pl.	alarmışıq gələrmişik oturarmışıq gülərmişik bağlayarmışıq səpələyərmişik oxuyarmışıq üşüyərmişik
2nd pers. pl.	alarmışsınız gələrmişsiniz oturarmışsınız gülərmişsiniz bağlayarmışsınız səpələyərmişsiniz oxuyarmışsınız üşüyərmişsiniz
3rd pers. pl.	alarmışlar gələrmişlər oturarmışlar gülərmişlər bağlayarmışlar səpələyərmişlər oxuyarmışlar üşüyərmişlər

2.3.14. Debitive Evidentiality

-malı/məli + imiş // -malı/məli+ (-y)+ -mış/miş

1st pers. sing.	almalı imişəm/almalıymışam gəlməli imişəm/gəlməliymişəm oturmalı imişəm/oturmalıymışam gülməli imişəm/gülməliymişəm bağlamalı imişəm/bağlamalıymışam səpələməli imişəm/səpələməliymişəm oxumalı imişəm/oxumalıymışam üşüməli imişəm/üşüməliymişəm
2nd pers. sing.	almalı imişsən/almalıymışsan gəlməli imişsən/gəlməliymişsən oturmalı imişsən/oturmalıymışsan gülməli imişsən/gülməliymişsən bağlamalı imişsən/bağlamalıymışsan səpələməli imişsən/səpələməliymişsən oxumalı imişsən/oxumalıymışsan üşüməli imişsən/üşüməliymişsən
3rd pers. sing.	almalı imiş/almalıymış gəlməli imiş/gəlməliymiş oturmalı imiş/oturmalıymış gülməli imiş/gülməliymiş bağlamalı imiş/bağlamalıymış səpələməli imiş/səpələməliymiş oxumalı imiş/oxumalıymış üşüməli imiş/üşüməliymiş
1st pers. pl.	almalı imişik/almalıymışıq gəlməli imişik/gəlməliymişik oturmalı imişik/oturmalıymışıq gülməli imişik/gülməliymişik bağlamalı imişik/bağlamalıymışıq səpələməli imişik/səpələməliymişik oxumalı imişik/oxumalıymışıq üşüməli imişik/üşüməliymişik
2nd pers. pl.	almalı imişsiniz/almalıymışsınız gəlməli imişsiniz/gəlməliymişsiniz oturmalı imişsiniz/oturmalıymışsınız gülməli imişsiniz/gülməliymişsiniz

	bağlamalı imişsiniz/bağlamalıymışsınız səpələməli imişsiniz/səpələməliymişsiniz oxumalı imişsiniz/oxumalıymışsınız üşüməli imişsiniz/üşüməliymişsiniz
3rd pers. pl.	almalı imişlər/almalıymışlar gəlməli imişlər/gəlməliymişlər oturmalı imişlər/oturmalıymışlar gülməli imişlər/gülməliymişlər bağlamalı imişlər/bağlamalıymışlar səpələməli imişlər/səpələməliymişlər oxumalı imişlər/oxumalıymışlar üşüməli imişlər/üşüməliymişlər

2.3.15. Necessitative Evidentiality

-(y)ası/(y)əsi + imiş//-(y)ası/(y)əsi+ (-y)+ -mış/miş

1st pers. sing.	alası imişəm/alasıymışam gələsi imişəm/gələsiymişəm oturası imişəm/oturasıymışam güləsi imişəm/güləsiymişəm bağlayası imişəm/bağlayasıymışam səpələyəsi imişəm/səpələyəsiymişəm oxuyası imişəm/oxuyasıymışam üşüyəsi imişəm/üşüyəsiymişəm
2nd pers. sing.	alası imişsən/alasıymışsan gələsi imişsən/gələsiymişsən oturası imişsən/oturasıymışsan güləsi imişsən/güləsiymişsən bağlayası imişsən/bağlayasıymışsan səpələyəsi imişsən/səpələyəsiymişsən oxuyası imişsən/oxuyasıymışsan üşüyəsi imişsən/üşüyəsiymişsən
3rd pers. sing.	alası imiş/alasıymış gələsi imiş/gələsiymiş oturası imiş/oturasıymış güləsi imiş/güləsiymiş bağlayası imiş/bağlayasıymış səpələyəsi imiş/səpələyəsiymiş oxuyası imiş/oxuyasıymış üşüyəsi imiş/üşüyəsiymiş
1st pers. pl.	alası imişik/alasıymışıq gələsi imişik/gələsiymişik oturası imişik/oturasıymışıq güləsi imişik/güləsiymişik bağlayası imişik/bağlayasıymışıq səpələyəsi imişik/səpələyəsiymişik oxuyası imişik/oxuyasıymışıq üşüyəsi imişik/üşüyəsiymişik
2nd pers. pl.	alası imişsiniz/alasıymışsınız gələsi imişsiniz/gələsiymişsiniz oturası imişsiniz/oturasıymışsınız güləsi imişsiniz/güləsiymişsiniz bağlayası imişsiniz/bağlayasıymışsınız səpələyəsi imişsiniz/səpələyəsi imişəm/səpələyəsiymişsiniz oxuyası imişsiniz/oxuyasıymışsınız üşüyəsi imişsiniz/üşüyəsiymişsiniz
3rd pers. pl.	alası imişlər/alasıymışlar gələsi imişlər/gələsiymişlər oturası imişlər/oturasıymışlar güləsi imişlər/güləsiymişlər bağlayası imişlər/bağlayasıymışlar səpələyəsi imişlər/səpələyəsiymişlər oxuyası imişlər/oxuyasıymışlar üşüyəsi imişlər/üşüyəsiymişlər

2.3.16. Optative Volitional Evidnetiality (Unrealistic);
Optative Deontic Evidentiality (Unrealistic)

-(y)a/(y)ə+imiş//-(y)a/(y)ə + (-y)+ -mış/miş

1st pers. sing.	ala imişəm/alaymışam gələ imişəm/gələymişəm otura imişəm/oturaymışam gülə imişəm/güləymişəm bağlaya imişəm/bağlayaymışam səpələyə imişəm/səpələyəymişəm oxuya imişəm/oxuyaymışam üşüyə imişəm/üşüyəymişəm
2nd pers. sing.	ala imişsən/alaymışsan gələ imişən/gələymişsən otura imişən/oturaymışsan gülə imişən/güləymişsən bağlaya imişən/bağlayaymışsan səpələyə imişən/səpələyəymişsən oxuya imişən/oxuyaymışsan üşüyə imişən/üşüyəymişsən

3rd pers. sing.	ala imiş/alaymış gələ imiş/gələymiş otura imiş/oturaymış güləymiş bağlaya imiş/bağlayaymış səpələyə imiş/səpələyəymiş oxuya imiş/oxuyaymış üşüyə imiş/üşüyəymiş
1st pers. pl.	ala imişik/alaymışıq gələ imişik/gələymişik otura imişik/oturaymışıq gülə imişik/güləymişik bağlaya imişik/bağlayaymışıq səpələyə imişik/səpələyəymişik oxuya imişik/oxuyaymışıq üşüyə imişik/üşüyəymişik
2nd pers. pl.	ala imişsiniz/alaymışsınız gələ imişsiniz/gələymişsiniz otura imişsiniz/oturaymışsınız gülə imişsiniz/güləymişsiniz bağlaya imişsiniz/bağlayaymışsınız səpələyə imişsiniz/səpələyəymişsiniz oxuya imişsiniz/oxuyaymışsınız üşüyə imişsiniz/üşüyəymişsiniz
3rd pers. pl.	ala imişlər/alaymışlar gələ imişlər/gələymişlər otura imişlər/oturaymışlar gülə imişlər/güləymişlər bağlaya imişlər/bağlayaymışlar səpələyə imişlər/səpələyəymişlər oxuya imişlər/oxuyaymışlar üşüyə imişlər/üşüyəymişlər

2.3.17. Conditional Neutral (added to verbal predicates)

-sa/sə

1st pers. sing.	alsam gəlsəm otursam gülsəm bağlasam səpələsəm oxusam üşüsəm
2nd pers. sing.	alsan gəlsən otursan gülsən bağlasan səpələsən oxusan üşüsən
3rd pers. sing.	alsa gəlsə otursa gülsə bağlasa səpələsə oxusa üşüsə
1st pers. pl.	alsaq gəlsək otursaq gülsək bağlasaq səpələsək oxusaq üşüsək
2nd pers. pl.	alsanız gəlsəniz otursanız gülsəniz bağlasanız səpələsəniz oxusanız üşüsəniz
3rd pers. pl.	alsalar gəlsələr otursalar gülsələr bağlasalar səpələsələr oxusalar üşüsələr

2.3.18. Conditional Neutral (added to nominal predicates)

-sa/sə

1st pers. sing.	razıyamsa həkiməmsə məşğulamsa üzgüçüyəmsə
2nd pers. sing.	razısansa həkimsənsə məşğulsansa üzgüçüsənsə
3rd pers. sing.	razıdırsa həkimdirsə məşğuldursa üzgüçüdürsə
1st pers. pl.	razıyıqsa həkimiksə məşğuluqsa üzgüçüyüksə
2nd pers. pl.	razısınızsa həkimsinizsə məşğulsunuzsa üzgüçüsünüzsə
3rd pers. pl.	razıdırlarsa həkimdirlərsə məşğuldurlarsa üzgüçüdürlərsə

2.3.19. Present Conditional

-(y)ır/(y)ir/(y)ur/(y)ür + (person marker) ***+-sa/sə***

1st pers. sing.	alıramsa gəlirəmsə otururamsa gülürəmsə bağlayıramsa səpələyirəmsə oxuyuramsa üşüyürəmsə

2nd pers. sing.	alırsansa gəlirsənsə oturursansa gülürsənsə bağlayırsansa səpələyirsənsə oxuyursansa üşüyürsənsə
3rd pers. sing.	alırsa gəlirsə oturursa gülürsə bağlayırsa səpələyirsə oxuyursa üşüyürsə
1st pers. pl.	alırıqsa gəliriksə otururuqsa gülürüksə bağlayırıqsa səpələyiriksə oxuyuruqsa üşüyürüksə
2nd pers. pl.	alırsınızsa gəlirsinizsə oturursunuzsa gülürsünüzsə bağlayırsınızsa səpələyirsinizsə oxuyursunuzsa üşüyürsünüzsə
3rd pers. pl.	alırlarsa gəlirlərsə otururlarsa gülürlərsə bağlayırlarsa səpələyirlərsə oxuyurlarsa üşüyürlərsə

2.3.20. Present Perfect Conditional

-mış/miş/muş/müş + (person marker) ***+ -sa/sə***

1st pers. sing.	almışamsa gəlmişəmsə oturmuşamsa gülmüşəmsə bağlamışamsa səpələmişəmsə oxumuşamsa üşümüşəmsə
2nd pers. sing.	almısansa/alıbsansa gəlmisənsə/gəlibsənsə oturmusansa/oturubsansa gülmüsənsə/gülübsənsə bağlamısansa/bağlayıbsansa səpələmisənsə/səpələyibsənsə oxumusansa/oxuyubsansa üşümüsənsə/üşüyübsənsə
3rd pers. sing.	almışdırsa/alıbsa gəlmişdirsə/gəlibsə oturmuşdursa/oturubsa gülmüşdürsə/gülübsə bağlamışdırsa/bağlayıbsa səpələmişdirsə/səpələyibsə oxumuşdursa/oxuyubsa üşümüşdürsə/üşüyübsə
1st pers. pl.	almışıqsa gəlmişiksə oturmuşuqsa gülmüşüksə bağlamışıqsa səpələmişiksə oxumuşuqsa üşümüşüksə
2nd pers. pl.	almısınızsa/alıbsınızsa gəlmisinizsə/gəlibsinizsə oturmusunuzsa/oturubsunuzsa gülmüsünüzsə/gülübsünüzsə bağlamısınızsa/bağlayıbsınızsa səpələmisinizsə/səpələyibsinizsə oxumusunuzsa/oxuyubsunuzsa üşümüsünüzsə/üşüyübsünüzsə
3rd pers. pl.	almışlarsa/alıblarsa gəlmişlərsə/gəliblərsə oturmuşlarsa/oturublarsa gülmüşlərsə/gülüblərsə bağlamışlarsa/bağlayıblarsa səpələmişlərsə/səpələyiblərsə oxumuşlarsa/oxuyublarsa üşümüşlərsə/üşüyüblərsə

2.3.21. Past Conditional

-dı/di/du/dü + (person marker) ***+ -sa/sə***

1st pers. sing.	aldımsa gəldimsə oturdumsa güldümsə bağladımsa səpələdimsə oxudumsa üşüdümsə
2nd pers. sing.	aldınsa gəldinsə oturdunsa güldünsə bağladınsa səpələdinsə oxudunsa üşüdünsə
3rd pers. sing.	aldısa gəldisə oturdusa güldüsə bağladısa səpələdisə oxudusa üşüdüsə

1st pers. pl.	aldıqsa gəldiksə oturduqsa güldüksə bağladıqsa səpələdiksə oxuduqsa üşüdüksə
2nd pers. pl.	aldınızsa gəldinizsə oturdunuzsa güldünüzsə bağladınızsa səpələdinizsə oxudunuzsa üşüdünüzsə
3rd pers. pl.	aldılarsa gəldilərsə oturdularsa güldülərsə bağladılarsa səpələdilərsə oxudularsa üşüdülərsə

2.3.22. Future Definite Conditional

-(y)acaq/(y)əcək+ (person marker) ***+-sa/sə***

1st pers. sing.	alacağamsa gələcəyəmsə oturacağamsa güləcəyəmsə bağlayacağamsa səpələyəcəyəmsə oxuyacağamsa üşüyəcəyəmsə
2nd pers. Sing.	alacaqsansa gələcəksənsə oturacaqsansa güləcəksənsə bağlayacaqsansa səpələyəcəksənsə oxuyacaqsansa üşüyəcəksənsə
3rd pers. sing.	alacaqsa gələcəksə oturacaqsa güləcəksə bağlayacaqsa səpələyəcəksə oxuyacaqsa üşüyəcəksə
1st pers. pl.	alacağıqsa gələcəyiksə oturacağıqsa güləcəyiksə bağlayacağıqsa səpələyəcəyiksə oxuyacağıqsa üşüyəcəyiksə
2nd pers. pl.	alacaqsınızsa gələcəksinizsə oturacaqsınızsa güləcəksinizsə bağlayacaqsınızsa səpələyəcəksinizsə oxuyacaqsınızsa üşüyəcəksinizsə
3rd pers. pl.	alacaqlarsa gələcəklərsə oturacaqlarsa güləcəklərsə bağlayacaqlarsa səpələyəcəklərsə oxuyacaqlarsa üşüyəcəklərsə

2.3.23. Future Indefinite Conditional

-(y)ar/(y)ər + (person marker) ***+ -sa/sə***

1st pers. sing.	alaramsa gələrəmsə oturaramsa gülərəmsə bağlayaramsa səpələyərəmsə oxuyaramsa üşüyərəmsə
2nd pers. sing.	alarsansa gələrsənsə oturarsansa gülərsənsə bağlayarsansa səpələyərsənsə oxuyarsansa üşüyərsənsə
3rd pers. sing.	alarsa gələrsə oturarsa gülərsə bağlayarsa səpələyərsə oxuyarsa üşüyərsə
1st pers. pl.	alarıqsa gələriksə oturarıqsa güləriksə bağlayarıqsa səpələyəriksə oxuyarıqsa üşüyəriksə
2nd pers. pl.	alarsınızsa gələrsinizsə oturarsınızsa gülərsinizsə bağlayarsınızsa səpələyərsinizsə oxuyarsınızsa üşüyərsinizsə
3rd pers. pl.	alarlarsa gələrlərsə oturarlarsa gülərlərsə bağlayarlarsa səpələyərlərsə oxuyarlarsa üşüyərlərsə

2.3.24. Hypothetical Conditional

-sa/sə+ idi//-sa/sə+ (-y)+ -dı/di

1st pers. sing.	alsa idim/alsaydım gəlsə idim/gəlsəydim oturşa idim/oturşaydım gülsə idim/gülsəydim bağlasa idim/bağlasaydım səpələsə idim/səpələsəydim oxusa idim/oxusaydım üşüsə idim/üşüsəydim
2nd pers. sing.	alsa idin/alsaydın gəlsə idin/gəlsəydin otursa idin/oturşaydın gülsə idin/gülsəydin bağlasa idin/bağlasaydın səpələsə idin/səpələsəydin oxusa idin/oxusaydın üşüsə idin/üşüsəydin
3rd pers. sing.	alsa idi/alsaydı gəlsə idi/gəlsəydi otursa idi/oturşaydı gülsə idi/gülsəydi bağlasa idi/bağlasaydı səpələsə idi/səpələsəydi oxusa idi/oxusaydı üşüsə idi/üşüsəydi
1st pers. pl.	alsa idik/alsaydıq gəlsə idik/gəlsəydik oturşa idik/oturşaydıq gülsə idik/gülsəydik bağlasa idik/bağlasaydıq səpələsə idik/səpələsəydik oxusa idik/oxusaydıq üşüsə idik/üşüsəydik
2nd pers. pl.	alsa idiniz/alsaydınız gəlsə idiniz/gəlsəydiniz oturşa idiniz/oturşaydınız gülsə idiniz/gülsəydiniz bağlasa idiniz/bağlasaydınız səpələsə idiniz/səpələsəydiniz oxusa idiniz/oxusaydınız üşüsə idiniz/üşüsəydiniz
3rd pers. pl.	alsa idilər/alsaydılar gəlsə idilər/gəlsəydilər oturşa idilər/oturşaydılar gülsə idilər/gülsəydilər bağlasa idilər/bağlasaydılar səpələsə idilər/səpələsəydilər oxusa idilər/oxusaydılar üşüsə idilər/üşüsəydilər

2.3.25. Unwitnessed Conditional

-sa/sə +imiş//-sa/sə + (-y)+ -mış/miş

1st pers. sing.	alsa imişəm/alsaymışam gəlsə imişəm/gəlsəymişəm oturşa imişəm/oturşaymışam gülsə imişəm/gülsəymişəm bağlasa imişəm/bağlasaymışam səpələsə imişəm/səpələsəymişəm oxusa imişəm/oxusaymışam üşüsə imişəm/üşüsəymişəm
2nd pers. sing.	alsa imişsən/alsaymışsan gəlsə imişsən/gəlsəymişsən oturşa imişsən/oturşaymışsan gülsə imişsən/gülsəymişsən bağlasa imişsən/bağlasaymışsan səpələsə imişsən/səpələsəymişsən oxusa imişsən/oxusaymışsan üşüsə imişsən/üşüsəymişsən
3rd pers. sing.	alsa imiş/alsaymış gəlsə imiş/gəlsəymiş oturşa imiş/oturşaymış gülsə imiş/gülsəymiş bağlasa imiş/bağlasaymış səpələsə imiş/səpələsəymiş oxusa imiş/oxusaymış üşüsə imiş/üşüsəymiş
1st pers. pl.	alsa imişik/alsaymışıq gəlsə imişik/gəlsəymişik oturşa imişik/oturşaymışıq gülsə imişik/gülsəymişik bağlasa imişik/bağlasaymışıq səpələsə imişik/səpələsəymişik oxusa imişik/oxusaymışıq üşüsə imişik/üşüsəymişik
2nd pers. pl.	alsa imişsiniz/alsaymışsınız gəlsə imişsiniz/gəlsəymişsiniz oturşa imişsiniz/oturşaymışsınız gülsə imişsiniz/gülsəymişsiniz bağlasa imişsiniz/bağlasaymışsınız səpələsə imişsiniz/səpələsəymişsiniz oxusa imişsiniz/oxusaymışsınız üşüsə imişsiniz/üşüsəymişsiniz
3rd pers. pl.	alsa imişlər/alsaymışlar gəlsə imişlər/gəlsəymişlər oturşa imişlər/oturşaymışlar gülsə imişlər/gülsəymişlər bağlasa

	imişlər/bağlasaymışlar səpələsə imişlər/səpələsəymişlər oxusa imişlər/oxusaymışlar üşüsə imişlər/üşüsəymişlər

2.4. Negation markers

2.4.1. Present Simple Negative (Progressive and Regular Actions/States/Conditions)

*-**mır/mir/mur/mür***

1st pers. sing.	almıram gəlmirəm oturmuram gülmürəm bağlamıram səpələmirəm oxumuram üşümürəm
2nd pers. sing.	almırsan gəlmirsən oturmursan gülmürsən bağlamırsan səpələmirsən oxumursan üşümürsən
3rd pers. sing.	almır gəlmir oturmur gülmür bağlamır səpələmir oxumur üşümür
1st pers. pl.	almırıq gəlmirik oturmuruq gülmürük bağlamırıq səpələmirik oxumuruq üşümürük
2nd pers. pl.	almırsınız gəlmirsiniz oturmursunuz gülmürsünüz bağlamırsınız səpələmirsiniz oxumursunuz üşümürsünüz
3rd pers. pl.	almırlar gəlmirlər oturmurlar gülmürlər bağlamırlar səpələmirlər oxumurlar üşümürlər

2.4.2. Present Perfect Negative (Resultative or Experiential)

*-**mamış/məmiş//-mayıb/məyib*** (excpet for the 1st person sing. and pl.)

1st pers. sing.	almamışam gəlməmişəm oturmamışam gülməmişəm bağlamamışam səpələməmişəm oxumamışam üşüməmişəm
2nd pers. sing.	almamısan gəlməmisən oturmamısan gülməmisən bağlamamısan səpələməmisən oxumamısan üşüməmisən almayıbsan gəlməyibsən oturmayıbsan gülməyibsən bağlamayıbsan səpələməyibsən oxumayıbsan üşüməyibsən
3rd pers. sing.	almamışdır gəlməmişdir oturmamışdır gülməmişdir bağlamamışdır səpələməmişdir oxumamışdır üşüməmişdir almayıb gəlməyib oturmayıb gülməyib bağlamayıb səpələməyib oxumayıb üşüməyib
1st pers. pl.	almamışıq gəlməmişik oturmamışıq gülməmişik bağlamamışıq səpələməmişik oxumamışıq üşüməmişik
2nd pers. pl.	almamısınız gəlməmisiniz oturmamısınız gülməmisiniz bağlamamısınız səpələməmisiniz oxumamısınız üşüməmisiniz almayıbsınız gəlməyibsiniz oturmayıbsınız gülməyibsiniz bağlamayıbsınız səpələməyibsiniz oxumayıbsınız üşüməyibsiniz

3rd pers. pl.	almamışlar gəlməmişlər oturmamışlar gülməmişlər bağlamamışlar səpələməmişlər oxumamışlar üşüməmişlər almayıblar gəlməyiblər oturmayıblar gülməyiblər bağlamayıblar səpələməyiblər oxumayıblar üşüməyiblər

2.4.3. Past Simple Negative (One-Time or Consecutive Action/State/Condition

-madı/mədi

1st pers. sing.	almadım gəlmədim oturmadım gülmədim bağlamadım səpələmədim oxumadım üşümədim
2nd pers. sing.	almadın gəlmədin oturmadın gülmədin bağlamadın səpələmədin oxumadın üşümədin
3rd pers. sing.	almadı gəlmədi oturmadı gülmədi bağlamadı səpələmədi oxumadı üşümədi
1st pers. pl.	almadıq gəlmədik oturmadıq gülmədik bağlamadıq səpələmədik oxumadıq üşümədik
2nd pers. pl.	almadınız gəlmədiniz oturmadınız gülmədiniz bağlamadınız səpələmədiniz oxumadınız üşümədiniz
3rd pers. pl.	almadılar gəlmədilər oturmadılar gülmədilər bağlamadılar səpələmədilər oxumadılar üşümədilər

2.4.4. Future Definite Negative (Definite Action/State/Condition in the Future)

-mayacaq/məyəcək

1st pers. sing.	almayacağam gəlməyəcəyəm oturmayacağam gülməyəcəyəm bağlamayacağam səpələməyəcəyəm oxumayacağam üşüməyəcəyəm
2nd pers. sing.	almayacaqsan gəlməyəcəksən oturmayacaqsan gülməyəcəksən bağlamayacaqsan səpələməyəcəksən oxumayacaqsan üşüməyəcəksən
3rd pers. sing.	almayacaq(dır) gəlməyəcək(dir) oturmayacaq(dır) gülməyəcək(dir) bağlamayacaq(dır) səpələməyəcək(dir) oxumayacaq(dır) üşüməyəcək(dir)
1st pers. pl.	almayacağıq gəlməyəcəyik oturmayacağıq gülməyəcəyik bağlamayacağıq səpələməyəcəyik oxumayacağıq üşüməyəcəyik
2nd pers. pl.	almayacaqsınız gəlməyəcəksiniz oturmayacaqsınız gülməyəcəksiniz bağlamayacaqsınız səpələməyəcəksiniz oxumayacaqsınız üşüməyəcəksiniz
3rd pers. pl.	almayacaqlar gəlməyəcəklər oturmayacaqlar gülməyəcəklər bağlamayacaqlar səpələməyəcəklər oxumayacaqlar üşüməyəcəklər

2.4.5. Future Indefinite Negative (Uncertainty, Assumption)

-mar/mər (for the 1st person sing. and pl.); ***-maz/məz*** (for the 2nd and 3rd persons sing. and pl.)

1st pers. sing.	almaram gəlmərəm oturmaram gülmərəm bağlamaram səpələmərəm oxumaram üşümərəm

2nd pers. sing.	almazsan gəlməzsən oturmazsan gülməzsən bağlamazsan səpələməzsən oxumazsan üşüməzsən
3rd pers. sing.	almaz gəlməz oturmaz gülməz bağlamaz səpələməz oxumaz üşüməz
1st pers. pl.	almarıq gəlmərik oturmarıq gülmərik bağlamarıq səpələmərik oxumarıq üşümərik
2nd pers. pl.	almazsınız gəlməzsiniz oturmazsınız gülməzsiniz bağlamazsınız səpələməzsiniz oxumazsınız üşüməzsiniz
3rd pers. pl.	almazlar gəlməzlər oturmazlar gülməzlər bağlamazlar səpələməzlər oxumazlar üşüməzlər

2.4.6. Nominal Predicativity in the Past Negative (Progressive or Indiscrete State/Condition in the Past)

deyildi

1st pers. sing.	razı/gənc/yorğun/üzgüçü deyildim
2nd pers. sing.	razı/gənc/yorğun/üzgüçü deyildin
3rd pers. sing.	razı/gənc/yorğun/üzgüçü deyildi
1st pers. pl.	razı/gənc/yorğun/üzgüçü deyildik
2nd pers. pl.	razı gənc yorğun üzgüçü deyildiniz
3rd pers. pl.	razı gənc yorğun üzgüçü deyildilər

2.4.7. Past Continuous Negative

-mırdı/mirdi/murdu/mürdü

1st pers. sing.	almırdım gəlmirdim oturmurdum gülmürdüm bağlamırdım səpələmirdim oxumurdum üşümürdüm
2nd pers. sing.	almırdın gəlmirdin oturmurdun gülmürdün bağlamırdın səpələmirdin oxumurdun üşümürdün
3rd pers. sing.	almırdı gəlmirdi oturmurdu gülmürdü bağlamırdı səpələmirdi oxumurdu üşümürdü
1st pers. pl.	almırdıq gəlmirdik oturmurduq gülmürdük bağlamırdıq səpələmirdik oxumurduq üşümürdük
2nd pers. pl.	almırdınız gəlmirdiniz oturmurdunuz gülmürdünüz bağlamırdınız səpələmirdiniz oxumurdunuz üşümürdünüz
3rd pers. pl.	almırdılar gəlmirdilər oturmurdular gülmürdülər bağlamırdılar səpələmirdilər oxumurdular üşümürdülər

2.4.8. Past Perfect (Pluperfect) Negative

-mamışdı/məmişdi

1st pers. sing.	almamışdım gəlməmişdim oturmamışdım gülməmişdim bağlamamışdım səpələməmişdim oxumamışdım üşüməmişdim

2nd pers. sing.	almamışdın gəlməmişdin oturmamışdın gülməmişdin bağlamamışdın səpələməmişdin oxumamışdın üşüməmişdin
3rd pers. sing.	almamışdı gəlməmişdi oturmamışdı gülməmişdi bağlamamışdı səpələməmişdi oxumamışdı üşüməmişdi
1st pers. pl.	almamışdıq gəlməmişdik oturmamışdıq gülməmişdik bağlamamışdıq səpələməmişdik oxumamışdıq üşüməmişdik
2nd pers. pl.	almamışdınız gəlməmişdiniz oturmamışdınız gülməmişdiniz bağlamamışdınız səpələməmişdiniz oxumamışdınız üşüməmişdiniz
3rd pers. pl.	almamışdılar gəlməmişdilər oturmamışdılar gülməmişdilər bağlamamışdılar səpələməmişdilər oxumamışdılar üşüməmişdilər

2.4.9. Future Definite in the Past Negative

-mayacaqdı/məyəcəkdi

1st pers. sing.	almayacaqdıq gəlməyəcəkdik oturmayacaqdıq gülməyəcəkdik bağlamayacaqdıq səpələməyəcəkdik oxumayacaqdıq üşüməyəcəkdik
2nd pers. sing.	almayacaqdın gəlməyəcəkdin oturmayacaqdın gülməyəcəkdin bağlamayacaqdın səpələməyəcəkdin oxumayacaqdın üşüməyəcəkdin
3rd pers. sing.	almayacaqdı gəlməyəcəkdi oturmayacaqdı gülməyəcəkdi bağlamayacaqdı səpələməyəcəkdi oxumayacaqdı üşüməyəcəkdi
1st pers. pl.	almayacaqdıq gəlməyəcəkdik oturmayacaqdıq gülməyəcəkdik bağlamayacaqdıq səpələməyəcəkdik oxumayacaqdıq üşüməyəcəkdik
2nd pers. pl.	almayacaqdınız gəlməyəcəkdiniz oturmayacaqdınız gülməyəcəkdiniz bağlamayacaqdınız səpələməyəcəkdiniz oxumayacaqdınız üşüməyəcəkdiniz
3rd pers. pl.	almayacaqdılar gəlməyəcəkdilər oturmayacaqdılar gülməyəcəkdilər bağlamayacaqdılar səpələməyəcəkdilər oxumayacaqdılar üşüməyəcəkdilər

2.4.10. Future Indefinite in the Past Negative

-mazdı/məzdi

1st pers. sing.	almazdım gəlməzdim oturmazdım gülməzdim bağlamazdım səpələməzdim oxumazdım üşüməzdim
2nd pers. sing.	almazdın gəlməzdin oturmazdın gülməzdin bağlamazdın səpələməzdin oxumazdın üşüməzdin
3rd pers. sing.	almazdı gəlməzdi oturmazdı gülməzdi bağlamazdı səpələməzdi oxumazdı üşüməzdi
1st pers. pl.	almazdıq gəlməzdik oturmazdıq gülməzdik bağlamazdıq səpələməzdik oxumazdıq üşüməzdik
2nd pers. pl.	almazdınız gəlməzdiniz oturmazdınız gülməzdiniz bağlamazdınız səpələməzdiniz oxumazdınız üşüməzdiniz
3rd pers. pl.	almazdılar gəlməzdilər oturmazdılar gülməzdilər bağlamazdılar səpələməzdilər oxumazdılar üşüməzdilər

2.4.11. Negative Imperative

-ma/mə

1st pers. sing.	yazmayım gəlməyim soruşmayım sürməyim başlamayım
2nd pers. sing.	yazma gəlmə soruşma sürmə başlama
3rd pers. sing.	yazmasın gəlməsin soruşmasın sürməsin başlamasın
1st pers. pl.	yazmayaq gəlməyək soruşmayaq sürməyək başlamayaq
2nd pers. pl.	yazmayın gəlməyin soruşmayın sürməyin başlamayın
3rd pers. pl.	yazmasınlar gəlməsinlər soruşmasınlar sürməsinlər başlamasınlar

2.4.12. Present Indefinite Debitive/Assumptive Negative (Current, Habitual, Assumptive)

-mamalı/məməli // -malı/məli deyil

1st pers. sing.	almamalıyam/almalı deyiləm gəlməməliyəm/gəlməli deyiləm oturmamalıyam/oturmalı deyiləm gülməməliyəm/gülməli deyiləm bağlamamalıyam/bağlamalı deyiləm səpələməməliyəm/səpələməli deyiləm oxumamalıyam/oxumalı deyiləm üşüməməliyəm/üşüməli deyiləm
2nd pers. sing.	almamalısan/almalı deyilsən gəlməməlisən/gəlməli deyilsən oturmamalısan/oturmalı deyilsən gülməməlisən/gülməli deyilsən bağlamamalısan/bağlamalı deyilsən səpələməməlisən/səpələməli deyilsən oxumamalısan/oxumalı deyilsən üşüməməlisən/üşüməli deyilsən
3rd pers. sing.	almamalıdır/almalı deyil gəlməməlidir/gəlməli deyil oturmamalıdır/oturmalı deyil gülməməlidir/gülməli deyil bağlamamalıdır/bağlamalı deyil səpələməməlidir/səpələməli deyil oxumamalıdır/oxumalı deyil üşüməməlidir/üşüməli deyil
1st pers. pl.	almamalıyıq/almalı deyilik gəlməməliyik/gəlməli deyilik oturmamalıyıq/oturmalı deyilik gülməməliyik/gülməli deyilik bağlamamalıyıq/bağlamalı deyilik səpələməməliyik/səpələməli deyilik oxumamalıyıq/oxumalı deyilik üşüməməliyik/üşüməli deyilik
2nd pers. pl.	almamalısınız/almalı deyilsiniz gəlməməlisiniz/gəlməli deyilsiniz oturmamalısınız/oturmalı deyilsiniz gülməməlisiniz/gülməli deyilsiniz bağlamamalısınız/bağlamalı deyilsiniz səpələməməlisiniz/səpələməli deyilsiniz oxumamalısınız/oxumalı deyilsiniz üşüməməlisiniz/üşüməli deyilsiniz

3rd pers. pl.	almamalıdırlar/almalı deyillər gəlməməlidirlər/gəlməli deyillər oturmamalıdırlar/oturmalı deyillər gülməməlidirlər/gülməli deyillər bağlamamalıdırlar/bağlamalı deyillər səpələməməlidirlər/səpələməli deyillər oxumamalıdırlar/oxumalı deyillər üşüməməlidirlər üşüməli deyillər

2.4.12. Past Indefinite Debitive/Expectative Negative (Fulfilled or Unfulfilled)

-mamalı/məməli+ idi // -malıy/məli + (-y)+ -dı/di // -malı/məli deyildi

1st pers. sing.	almamalı idim/almamalıydım/almalı deyildim gəlməməli idim/gəlməməliydim/gəlməli deyildim oturmamalı idim/oturmamalıydım/oturmalı deyildim gülməməli idim/gülməməliydim/gülməli deyildim bağlamamalı idim/bağlamamalıydım/bağlamalı deyildim səpələməməli idim/səpələməməliydim/səpələməli deyildim oxumamalı idim/oxumamalıydım/oxumalı deyildim üşüməməli idim/üşüməməliydim/üşüməli deyildim
2nd pers. sing.	almamalı idin/almamalıydın/almalı deyildin gəlməməli idin/gəlməməliydin/gəlməli deyildin oturmamalı idin/oturmamalıydın/oturmalı deyildin gülməməli idin/gülməməliydin/gülməli deyildin bağlamamalı idin/bağlamamalıydın/bağlamalı deyildin səpələməməli idin/səpələməməliydin/səpələməli deyildin oxumamalı idin/oxumamalıydın/oxumalı deyildin üşüməməli idin/üşüməməliydin/üşüməli deyildin
3rd pers. sing.	almamalı idi/almamalıydı/almalı deyildi gəlməməli idi/gəlməməliydi/gəlməli deyildi oturmamalı idi/oturmamalıydı/oturmalı deyildi gülməməli idi/gülməməliydi/gülməli deyildi bağlamamalı idi/bağlamamalıydı/bağlamalı deyildi səpələməməli idi/səpələməməliydi/səpələməli deyildi oxumamalı idi/oxumamalıydı/oxumalı deyildi üşüməməli idi/üşüməməliydi/üşüməli deyildi
1st pers. pl.	almamalı idik/almamalıydıq/almalı deyildik gəlməməli idik/gəlməməliydik/gəlməli deyildik oturmamalı idik/oturmamalıydıq/oturmalı deyildik gülməməli idik/gülməməliydik/gülməli deyildik bağlamamalı idik/bağlamamalıydıq/bağlamalı deyildik səpələməməli idik/səpələməməliydik/səpələməli deyildik oxumamalı idik/oxumamalıydıq/oxumalı deyildik üşüməməli idik/üşüməməliydik/üşüməli deyildik
2nd pers. pl.	almamalı idiniz/almamalıydınız/almalı deyildiniz gəlməməli idiniz/gəlməməliydiniz/gəlməli deyildiniz oturmamalı idiniz/oturmamalıydınız/oturmalı deyildiniz gülməməli idiniz/gülməməliydiniz/gülməli deyildiniz bağlamamalı idiniz/bağlamamalıydınız/bağlamalı deyildiniz səpələməməli idiniz/səpələməməliydiniz/səpələməli deyildiniz oxumamalı

	idiniz/oxumamalıydınız/oxumalı deyildiniz üşüməməli idiniz/üşüməməliydiniz/üşüməli deyildiniz
3rd pers. pl.	almamalı idilər/almamalıydılar/almalı deyildilər gəlməməli idilər/gəlməməliydilər/gəlməli deyildilər oturmamalı idilər/oturmamalıydılar/oturmalı deyildilər gülməməli idilər/gülməməliydilər/gülməli deyildilər bağlamamalı idilər/bağlamamalıydılar/bağlamalı deyildilər səpələməməli idilər/səpələməməliydilər/səpələməli deyildilər oxumamalı idilər/oxumamalıydılar/oxumalı deyildilər üşüməməli idilər/üşüməməliydilər/üşüməli deyildilər

2.4.13. Present Indefinite Necessitative Negative (Prospective, Intended, Uncertain)

-(y)asıı/(y)əsi + deyil

1st pers. sing.	alası deyiləm gələsi deyiləm oturası deyiləm güləsi deyiləm bağlayası deyiləm səpələyəsi deyiləm oxuyası deyiləm üşüyəsi deyiləm
2nd pers. sing.	alası deyilsən gələsi deyilsən oturası deyilsən güləsi deyilsən bağlayası deyilsən səpələyəsi deyilsən oxuyası deyilsən üşüyəsi deyilsən
3rd pers. sing.	alası deyil gələsi deyil oturası deyil güləsi deyil bağlayası deyil səpələyəsi deyil oxuyası deyil üşüyəsi deyil
1st pers. pl.	alası deyilik gələsi deyilik oturası deyilik güləsi deyilik bağlayası deyilik səpələyəsi deyilik oxuyası deyilik üşüyəsi deyilik
2nd pers. pl.	alası deyilsiniz gələsi deyilsiniz oturası deyilsiniz güləsi deyilsiniz bağlayası deyilsiniz səpələyəsi deyilsiniz oxuyası deyilsiniz üşüyəsi deyilsiniz
3rd pers. pl.	alası deyillər gələsi deyillər oturası deyillər güləsi deyillər bağlayası deyillər səpələyəsi deyillər oxuyası deyillər üşüyəsi deyillər

2.4.14. Past Indefinite Intentive Necessitative (Fulfilled or Unfulfilled)

-(y)asıı/(y)əsi + deyildı

1st pers. sing.	alası deyildim gələsi deyildim oturası deyildim güləsi deyildim bağlayası deyildim səpələyəsi deyildim oxuyası deyildim üşüyəsi deyildim
2nd pers. sing.	alası deyildin gələsi deyildin oturası deyildin güləsi deyildin bağlayası deyildin səpələyəsi deyildin oxuyası deyildin üşüyəsi deyildin
3rd pers. sing.	alası deyildi gələsi deyildi oturası deyildi güləsi deyildi bağlayası deyildi səpələyəsi deyildi oxuyası deyildi üşüyəsi deyildi
1st pers. pl.	alası deyildik gələsi deyildik oturası deyildik güləsi deyildik bağlayası deyildik səpələyəsi deyildik oxuyası deyildik üşüyəsi deyildik

2nd pers. pl.	alası deyildiniz gələsi deyildiniz oturası deyildiniz güləsi deyildiniz bağlayası deyildiniz səpələyəsi deyildiniz oxuyası deyildiniz üşüyəsi deyildiniz
3rd pers. pl.	alası deyildilər gələsi deyildilər oturası deyildilər güləsi deyildilər bağlayası deyildilər səpələyəsi deyildilər oxuyası deyildilər üşüyəsi deyildilər

2.4.15. Present/Future Optative Volitional (Hypothetical) Negative - "I wish I didn't"; Present/Future Optative Deontic (Realistic) Negative – "I shouldn't"

-maya/məyə

1st pers. sing.	almayam gəlməyəm oturmayam gülməyəm bağlamayam səpələməyəm oxumayam üşüməyəm
2nd pers. sing.	almayasan gəlməyəsən oturmayasan gülməyəsən bağlamayasan səpələməyəsən oxumayasan üşüməyəsən
3rd pers. sing.	almaya gəlməyə oturmaya gülməyə bağlamaya səpələməyə oxumaya üşüməyə
1st pers. pl.	almayaq gəlməyək oturmayaq gülməyək bağlamayaq səpələməyək oxumayaq üşüməyək
2nd pers. pl.	almayasınız gəlməyəsiniz oturmayasınız gülməyəsiniz bağlamayasınız səpələməyəsiniz oxumayasınız üşüməyəsiniz
3rd pers. pl.	almayalar gəlməyələr oturmayalar gülməyələr bağlamayalar səpələməyələr oxumayalar üşüməyələr

2.4.16. Past Optative Volitional (Unrealistic) Negative - "I wish I hadn't done"; Past Optative Deontic (Unrealistic) Negative - "I shouldn't have done"

-maya/məyə +idi // -maya/məyə + (-y)+ -dı/di

1st pers. sing.	almaya idim/almayaydım gəlməyə idim/gəlməyəydim oturmaya idim/oturmayaydım gülməyə idim/gülməyəydim bağlamaya idim/bağlamayaydım səpələməyə idim/səpələməyəydim oxumaya idim/oxumayaydım üşüməyə idim/üşüməyəydim
2nd pers. sing.	almaya idin/almayaydın gəlməyə idin/gəlməyəydin oturmaya idin/oturmayaydın gülməyə idin/gülməyəydin bağlamaya idin/bağlamayaydın səpələməyə idin/səpələməyəydin oxumaya idin/oxumaya idin/oxumayaydın üşüməyə idin/üşüməyəydin
3rd pers. sing.	almaya idi/almayaydı gəlməyə idi/gəlməyəydi oturmaya idi/oturmayaydı gülməyə idi/gülməyəydi bağlamaya idi/bağlamayaydı səpələməyə idi/səpələməyəydi oxumaya idi/oxumayaydı üşüməyə idi/üşüməyəydi
1st pers. pl.	almaya idik/almayaydıq gəlməyə idik/gəlməyəydik oturmaya idik/oturmayaydıq gülməyə idik/gülməyəydik bağlamaya idik/bağlamayaydıq səpələməyə idik/səpələməyəydik oxumaya idik/oxumayaydıq üşüməyə idik/üşüməyəydik

2nd pers. pl.	almaya idiniz/almayaydınız gəlməyə idiniz/gəlməyəydiniz oturmaya idiniz/oturmayaydınız gülməyə idiniz/gülməyəydiniz bağlamaya idiniz/bağlamayaydınız səpələməyə idiniz/səpələməyəydiniz oxumaya idiniz/oxumayaydınız üşüməyə idiniz/üşüməyəydiniz
3rd pers. pl.	almaya idilər/almayaydılar gəlməyə idilər/gəlməyəydilər oturmaya idilər/oturmayaydılar gülməyə idilər/gülməyəydilər bağlamaya idilər/bağlamayaydılar səpələməyə idilər/səpələməyəydilər oxumaya idilər/oxumayaydılar üşüməyə idilər/üşüməyəydilər

2.4.17. Present Evidentiality Negative (Unwitnessed Action/State in the Present)

-mırmış/mirmiş/murmuş/mürmüş

1st pers. sing.	almırmışıq gəlmirmişik oturmurmuşuq gülmürmüşük bağlamırmışıq səpələmirmişik oxumurmuşuq üşümürmüşük
2nd pers. sing.	almırmışsan gəlmirmişsən oturmurmuşsan gülmürmüşsən bağlamırmışsan səpələmirmişsən oxumurmuşsan üşümürmüşsən
3rd pers. sing.	almırmış gəlmirmiş oturmurmuş gülmürmüş bağlamırmış səpələmirmiş oxumurmuş üşümürmüş
1st pers. pl.	almırmışıq gəlmirmişik oturmurmuşuq gülmürmüşük bağlamırmışıq səpələmirmişik oxumurmuşuq üşümürmüşük
2nd pers. pl.	almırmışsınız gəlmirmişsiniz oturmurmuşsunuz gülmürmüşsünüz bağlamırmışsınız səpələmirmişsiniz oxumurmuşsunuz üşümürmüşsünüz
3rd pers. pl.	almırmışlar gəlmirmişlər oturmurmuşlar gülmürmüşlər bağlamırmışlar səpələmirmişlər oxumurmuşlar üşümürmüşlər

2.4.18. Present Predicative Evidentiality Negative (Unwitnessed State in the Present or Past)

deyilmiş

1st pers. sing.	həyəcanlı/müəllim/yorğun/üzgüçü deyilmişəm
2nd pers. sing.	həyəcanlı/müəllim/yorğun üzgüçü deyilmişsən
3rd pers. sing.	həyəcanlı/müəllim/yorğun üzgüçü deyilmiş
1st pers. pl.	həyəcanlı/müəllim/yorğun üzgüçü deyilmişik
2nd pers. pl.	həyəcanlı/müəllim/yorğun üzgüçü deyilmişsiniz
3rd pers. pl.	həyəcanlı/müəllim/yorğun üzgüçü deyilmişlər

2.4.19. Past Evidentiality Negative (Unwitnessed Action in the Past)

-mamış/məmiş+ (person marker) ***+ -mış/miş***

1st pers. sing.	almamışammış gəlməmişəmmiş oturmamışammış gülməmişəmmiş bağlamamışammış səpələməmişəmmiş oxumamışammış üşüməmişəmmiş
2nd pers. sing.	almamısanmış gəlməmisənmiş oturmamısanmış gülməmisənmiş bağlamamısanmış səpələməmisənmiş oxumamısanmış üşüməmisənmiş
3rd pers. sing.	almamışmış gəlməmişmiş oturmamışmış gülməmişmiş bağlamamışmış səpələməmişmiş oxumamışmış üşüməmişmiş
1st pers. pl.	almamışıqmış gəlməmişikmiş oturmamışıqmış gülməmişikmiş bağlamamışıqmış səpələməmişikmiş oxumamışıqmış üşüməmişikmiş
2nd pers. pl.	almamısınızmış gəlməmisinizmiş oturmamısınızmış gülməmisinizmiş bağlamamısınızmış səpələməmisinizmiş oxumamısınızmış üşüməmisinizmiş
3rd pers. pl.	almamışlarmış gəlməmişlərmiş oturmamışlarmış gülməmişlərmiş bağlamamışlarmış səpələməmişlərmiş oxumamışlarmış üşüməmişlərmiş

2.4.20. Alternative Forms of Past Evidentiality Negative

-mayıbmış/məyibmiş

1st pers. sing.	almayıbmışam gəlməyibmişəm oturmayıbmışam gülməyibmişəm bağlamayıbmışam səpələməyibmişəm oxumayıbmışam üşüməyibmişəm
2nd pers. sing.	almayıbmışsan gəlməyibmişsən oturmayıbmışsan gülməyibmişsən bağlamayıbmışsan səpələməyibmişsən oxumayıbmışsan üşüməyibmişsən
3rd pers. sing.	almayıbmış gəlməyibmiş oturmayıbmış gülməyibmiş bağlamayıbmış səpələməyibmiş oxumayıbmış üşüməyibmiş
1st pers. pl.	almayıbmışıq gəlməyibmişik oturmayıbmışıq gülməyibmişik bağlamayıbmışıq səpələməyibmişik oxumayıbmışıq üşüməyibmişik
2nd pers. pl.	almayıbmışsınız gəlməyibmişsiniz oturmayıbmışsınız gülməyibmişsiniz bağlamayıbmışsınız səpələməyibmişsiniz oxumayıbmışsınız üşüməyibmişsiniz
3rd pers. pl.	almayıbmışlar gəlməyibmişlər oturmayıbmışlar gülməyibmişlər bağlamayıbmışlar səpələməyibmişlər oxumayıbmışlar üşüməyibmişlər

2.4.21. Future Definite Evidentiality Negative (Presumable Future)

-mayacaqmış/məyəcəkmiş

1st pers. sing.	almayacaqmışam gəlməyəcəkmişəm oturmayacaqmışam gülməyəcəkmişəm bağlamayacaqmışam səpələməyəcəkmişəm oxumayacaqmışam üşüməyəcəkmişəm

2nd pers. sing.	almayacaqmışsan gəlməyəcəkmişsən oturmayacaqmışsan gülməyəcəkmişsən bağlamayacaqmışsan səpələməyəcəkmişsən oxumayacaqmışsan üşüməyəcəkmişsən
3rd pers. sing.	almayacaqmış gəlməyəcəkmiş oturmayacaqmış gülməyəcəkmiş bağlamayacaqmış səpələməyəcəkmiş oxumayacaqmış üşüməyəcəkmiş
1st pers. pl.	almayacaqmışıq gəlməyəcəkmişik oturmayacaqmışıq gülməyəcəkmişik bağlamayacaqmışıq səpələməyəcəkmişik oxumayacaqmışıq üşüməyəcəkmişik
2nd pers. pl.	almayacaqmışsınız gəlməyəcəkmişsiniz oturmayacaqmışsınız gülməyəcəkmişsiniz bağlamayacaqmışsınız səpələməyəcəkmişsiniz oxumayacaqmışsınız üşüməyəcəkmişsiniz
3rd pers. pl.	almayacaqmışlar gəlməyəcəkmişlər oturmayacaqmışlar gülməyəcəkmişlər bağlamayacaqmışlar səpələməyəcəkmişlər oxumayacaqmışlar üşüməyəcəkmişlər

2.4.22. Future Indefinite Evidentiality Negative

-mazmış/məzmiş

1st pers. sing.	almazmışam gəlməzmişəm oturmazmışam gülməzmişəm bağlamazmışam səpələməzmişəm oxumazmışam üşüməzmişəm
2nd pers. sing.	almazmışsan gəlməzmişsən oturmazmışsan gülməzmişsən bağlamazmışsan səpələməzmişsən oxumazmışsan üşüməzmişsən
3rd pers. sing.	almazmış gəlməzmiş oturmazmış gülməzmiş bağlamazmış səpələməzmiş oxumazmış üşüməzmiş
1st pers. pl.	almazmışıq gəlməzmişik oturmazmışıq gülməzmişik bağlamazmışıq səpələməzmişik oxumazmışıq üşüməzmişik
2nd pers. pl.	almazmışsınız gəlməzmişsiniz oturmazmışsınız gülməzmişsiniz bağlamazmışsınız səpələməzmişsiniz oxumazmışsınız üşüməzmişsiniz
3rd pers. pl.	almazmışlar gəlməzmişlər oturmazmışlar gülməzmişlər bağlamazmışlar səpələməzmişlər oxumazmışlar üşüməzmişlər

2.4.23. Debitive Evidentiality Negative

-mamalı/məli +(-y) + -mış/miş//-malı/məli deyilmiş

1st pers. sing.	almamalı imişəm/almamalıymışam/almalı deyilmişəm gəlməməli imişəm/gəlməməliymişəm/gəlməli deyilmişəm oturmamalı imişəm/oturmamalıymışam/oturmalı deyilmişəm gülməməli imişəm/gülməməliymişəm/gülməli deyilmişəm bağıamamalı imişəm/bağlamamalıymışam/bağlamalı deyilmişəm səpələməməli imişəm/səpələməməliymişəm/səpələməli deyilmişəm oxumamalı imişəm/oxumamalıymışam/oxumalı deyilmişəm üşüməməli imişəm/üşüməməliymişəm/üşüməli deyilmişəm
2nd pers. sing.	almamalı imişsən/almamalıymışsan/almalı deyilmişsən gəlməməli imişsən/gəlməməliymişsən/gəlməli deyilmişsən oturmamalı imişsən/oturmamalıymışsan/oturmalı deyilmişsən

	gülməməli imişsən/gülməməliymişsən/gülməli deyilmişsən bağıamamalı imişsən/bağlamamalıymışsan/bağlamalı deyilmişsən səpələməməli imişsən/səpələməməliymişsən/səpələməli deyilmişsən oxumamalı imişsən/oxumamalıymışsan/oxumalı deyilmişsən üşüməməli imişsən/üşüməməliymişsən/üşüməli deyilmişsən
3rd pers. sing.	almamalı imiş/almamalıymış/almalı deyilmiş gəlməməli imiş/gəlməməliymiş/gəlməli deyilmiş oturmamalı imiş/oturmamalıymış/oturmalı deyilmiş gülməməli imiş/gülməməliymiş/gülməli deyilmiş bağıamamalı imiş/bağlamamalıymış/bağlamalı deyilmiş səpələməməli imiş/səpələməməliymiş/səpələməli deyilmiş oxumamalı imiş/oxumamalıymış/oxumalı deyilmiş üşüməməli imiş/üşüməməliymiş/üşüməli deyilmiş
1st pers. pl.	almamalı imişik/almamalıymışıq/almalı deyilmişik gəlməməli imişik/gəlməməliymişik/gəlməli deyilmişik oturmamalı imişik/oturmamalıymışıq/oturmalı deyilmişik gülməməli imişik/gülməməliymişik/gülməli deyilmişik bağıamamalı imişik/bağlamamalıymışıq/bağlamalı deyilmişik səpələməməli imişik/səpələməməliymişik/səpələməli deyilmişik oxumamalı imişik/oxumamalıymışıq/oxumalı deyilmişik üşüməməli imişik/üşüməməliymişik/üşüməli deyilmişik
2nd pers. pl.	almamalı imişsiniz/almamalıymışsınız/almalı deyilmişsiniz gəlməməli imişsiniz/gəlməməliymişsiniz/gəlməli deyilmişsiniz oturmamalı imişsiniz/oturmamalıymışsınız/oturmalı deyilmişsiniz gülməməli imişsiniz/gülməməliymişsiniz/gülməli deyilmişsiniz bağıamamalı imişsiniz/bağlamamalıymışsınız/bağlamalı deyilmişsiniz səpələməməli imişsiniz/səpələməməliymişsiniz /səpələməli deyilmişsiniz oxumamalı imişsiniz/ oxumamalıymışsınız/oxumalı deyilmişsiniz üşüməməli imişsiniz/üşüməməliymişsiniz/üşüməli deyilmişiniz
3rd pers. pl.	almamalı imişlər/almamalıymışlar/almalı deyilmişlər gəlməməli imişlər/gəlməməliymişlər/gəlməli deyilmişlər oturmamalı imişlər/oturmamalıymışlar/oturmalı deyilmişlər gülməməli imişlər/gülməməliymişlər/gülməli deyilmişlər bağıamamalı imişlər/bağlamamalıymışlar/bağlamalı deyilmişlər səpələməməli imişlər/səpələməməliymişlər/səpələməli deyilmişlər oxumamalı imişlər/oxumamalıymışlar/oxumalı deyilmişlər üşüməməli imişlər/üşüməməliymişlər/üşüməli deyilmişlər

2.4.24. Necessitative Evidentiality Negative

-(y)asıı/(y)əsi + deyilmiş

1st pers. sing.	alası deyilmişəm gələsi deyilmişəm oturası deyilmişəm güləsi deyilmişəm bağlayası deyilmişəm səpələyəsi deyilmişəm oxuyası deyilmişəm üşüyəsi deyilmişəm

2nd pers. sing.	alası deyilmişsən gələsi deyilmişsən oturası deyilmişsən güləsi deyilmişsən bağlayası deyilmişsən səpələyəsi deyilmişsən oxuyası deyilmişsən üşüyəsi deyilmişsən
3rd pers. sing.	alası deyilmiş gələsi deyilmiş oturası deyilmiş güləsi deyilmiş bağlayası deyilmiş səpələyəsi deyilmiş oxuyası deyilmiş üşüyəsi deyilmiş
1st pers. pl.	alası deyilmişik gələsi deyilmişik oturası deyilmişik güləsi deyilmişik bağlayası deyilmişik səpələyəsi deyilmişik oxuyası deyilmişik üşüyəsi deyilmişik
2nd pers. pl.	alası deyilmişsiniz gələsi deyilmişsiniz oturası deyilmişsiniz güləsi deyilmişsiniz bağlayası deyilmişsiniz səpələyəsi deyilmişsiniz oxuyası deyilmişsiniz üşüyəsi deyilmişsiniz
3rd pers. pl.	alası deyilmişlər gələsi deyilmişlər oturası deyilmişlər güləsi deyilmişlər bağlayası deyilmişlər səpələyəsi deyilmişlər oxuyası deyilmişlər üşüyəsi deyilmişlər

2.4.25. Optative Volitional Evidnetiality Negative (Unrealistic);
Optative Deontic Evidentiality Negative (Unrealistic)

-maya/məyə +imiş //-maya/məyə + (-y)+ -mış/miş

1st pers. sing.	almaya imişəm/almayaymışam gəlməyə imişəm/gəlməyəymişəm oturmaya imişəm/oturmayaymışam gülməyə imişəm/gülməyəymişəm bağlamaya imişəm/bağlamayaymışam səpələməyə imişəm/səpələməyəymişəm oxumaya imişəm/oxumayaymışam üşüməyə imişəm/üşüməyəymişəm
2nd pers. sing.	almaya imişsən/almayaymışsan gəlməyə imişsən/gəlməyəymişsən oturmaya imişsən/oturmayaymışsan gülməyə imişsən/gülməyəymişsən bağlamaya imişsən/bağlamayaymışsan səpələməyə imişsən/səpələməyəymişsən oxumaya imişsən/oxumayaymışsan üşüməyə imişsən/üşüməyəymişsən
3rd pers. sing.	almaya imiş/almayaymış gəlməyə imiş/gəlməyəymiş oturmaya imiş/oturmayaymış gülməyə imiş/gülməyəymiş bağlamaya imiş/bağlamayaymış səpələməyə imiş/səpələməyəymiş oxumaya imiş/oxumayaymış üşüməyə imiş/üşüməyəymiş
1st pers. pl.	almaya imişik/almayaymışıq gəlməyə imişik/gəlməyəymişik oturmaya imişik/oturmayaymışıq gülməyə imişik/gülməyəymişik bağlamaya imişik/bağlamayaymışıq səpələməyə imişik/səpələməyəymişik oxumaya imişik/oxumayaymışıq üşüməyə imişik/üşüməyəymişik
2nd pers. pl.	almaya imişsiniz/almayaymışsınız gəlməyə imişsiniz/gəlməyəymişsiniz oturmaya imişsiniz/oturmayaymışsınız gülməyə imişsiniz/gülməyəymişsiniz bağlamaya imişsiniz/bağlamayaymışsınız səpələməyə imişsiniz/səpələməyəymişsiniz oxumaya imişsiniz/oxumayaymışsınız üşüməyə imişsiniz/üşüməyəymişsiniz
3rd pers. pl.	almaya imişlər/almayaymışlar gəlməyə imişlər/gəlməyəymişlər oturmaya imişlər/oturmayaymışlar gülməyə imişlər/gülməyəymişlər bağlamaya imişlər/bağlamayaymışlar səpələməyə

	imişlər/səpələməyəymişlər oxumaya imişlər/oxumayaymışlar üşüməyə imişlər/üşüməyəymişlər

2.4.26. Conditional Neutral Negative (added to verbal prediactes)

-masa/məsə

1st pers. sing.	almasam gəlməsəm oturmasam gülməsəm bağlamasam səpələməsəm oxumasam üşüməsəm
2nd pers. sing.	almasan gəlməsən oturmasan gülməsən bağlamasan səpələməsən oxumasan üşüməsən
3rd pers. sing.	almasa gəlməsə oturmasa gülməsə bağlamasa səpələməsə oxumasa üşüməsə
1st pers. pl.	almasaq gəlməsək oturmasaq gülməsək bağlamasaq səpələməsək oxumasaq üşüməsək
2nd pers. pl.	almasanız gəlməsəniz oturmasanız gülməsəniz bağlamasanız səpələməsəniz oxumasanız üşüməsəniz
3rd pers. pl.	almasalar gəlməsələr oturmasalar gülməsələr bağlamasalar səpələməsələr oxumasalar üşüməsələr

2.4.27. Conditional Neutral Negative (added to verbal prediactes)

deyil + (person marker) + ***-sa/sə***

1st pers. sing.	razı/həkim/məşğul/üzgüçü deyiləmsə
2nd pers. sing.	razı/həkim/məşğul/üzgüçü deyilsənsə
3rd pers. sing.	razı/həkim/məşğul/üzgüçü deyilsə
1st pers. pl.	razı/həkim/məşğul/üzgüçü deyiliksə
2nd pers. pl.	razı/həkim/məşğul/üzgüçü deyilsinizsə
3rd pers. pl.	razı/həkim/məşğul/üzgüçü deyillərsə

2.4.28. Present Conditional Negative

-mır/mir/mur/mür + (person marker) + ***-sa/sə***

1st pers. sing.	almıramsa gəlmirəmsə oturmuramsa gülmürəmsə bağlamıramsa səpələmirəmsə oxumuramsa üşümürəmsə
2nd pers. sing.	almırsansa gəlmirsənsə oturmursansa gülmürsənsə bağlamırsansa səpələmirsənsə oxumursansa üşümürsənsə
3rd pers. sing.	almırsa gəlmirsə oturmursa gülmürsə bağlamırsa səpələmirsə oxumursa üşümürsə

1st pers. pl.	almırıqsa gəlmiriksə oturmuruqsa gülmürüksə bağlamırıqsa səpələmiriksə oxumuruqsa üşümürüksə
2nd pers. pl.	almırsınızsa gəlmirsinizsə oturmursunuzsa gülmürsünüzsə bağlamırsınızsa səpələmirsinizsə oxumursunuzsa üşümürsünüzsə
3rd pers. pl.	almırlarsa gəlmirlərsə oturmurlarsa gülmürlərsə bağlamırlarsa səpələmirlərsə oxumurlarsa üşümürlərsə

2.4.29. Present Perfect Conditional Negative

-mamış/məmiş + (person marker) + ***-sa/sə***

1st pers. sing.	almamışamsa gəlməmişəmsə oturmamışamsa gülməmişəmsə bağlamamışamsa səpələməmişəmsə oxumamışamsa üşüməmişəmsə
2nd pers. sing.	almamısansa/almayıbsansa gəlməmisənsə/gəlməyibsənsə oturmamısansa/oturmayıbsansa gülməmisənsə/gülməyibsənsə bağlamamısansa/bağlamayıbsansa səpələməmisənsə/səpələməyibsənsə oxumamısansa/oxumayıbsansa üşüməmisənsə/üşüməyibsənsə
3rd pers. sing.	almamışdırsa/almayıbsa gəlməmişdirsə/gəlməyibsə oturmamışdırsa/oturmayıbsa gülməmişdirsə/gülməyibsə bağlamamışdırsa/bağlamayıbsa səpələməmişdirsə/səpələməyibsə oxumamışdırsa/oxumayıbsa üşüməmişdirsə/üşüməyibsə
1st pers. pl.	almamışıqsa gəlməmişiksə oturmamışıqsa gülməmişiksə bağlamamışıqsa səpələməmişiksə oxumamışıqsa üşüməmişiksə
2nd pers. pl.	almamısınızsa/almayıbsınızsa gəlməmisinizsə/gəlməyibsinizsə oturmamısınızsa/oturmayıbsınızsa gülməmisinizsə/gülməyibsinizsə bağlamamısınızsa/bağlamayıbsınızsa səpələməmisinizsə/səpələməyibsinizsə oxumamısınızsa/oxumayıbsınızsa üşüməmisinizsə/üşüməyibsinizsə
3rd pers. pl.	almamışlarsa/almayıblarsa gəlməmişlərsə/gəlməyiblərsə oturmamışlarsa/oturmayıblarsa gülməmişlərsə/gülməyiblərsə bağlamamışlarsa/bağlamayıblarsa səpələməmişlərsə/səpələməyiblərsə oxumamışlarsa/oxumayıblarsa üşüməmişlərsə/üşüməyiblərsə

2.4.30. Past Conditional Negative

-madı/mədi + (person marker) + ***-sa/sə***

1st pers. sing.	almadımsa gəlmədimsə oturmadımsa gülmədimsə bağlamadımsa səpələmədimsə oxumadımsa üşümədimsə
2nd pers. sing.	almadınsa gəlmədinsə oturmadınsa gülmədinsə bağlamadınsa səpələmədinsə oxumadınsa üşümədinsə
3rd pers. sing.	almadısa gəlmədisə oturmadısa gülmədisə bağlamadısa səpələmədisə oxumadısa üşümədisə

1st pers. pl.	almadıqsa gəlmədiksə oturmadıqsa gülmədiksə bağlamadıqsa səpələmədiksə oxumadıqsa üşümədiksə
2nd pers. pl.	almadınızsa gəlmədinizsə oturmadınızsa gülmədinizsə bağlamadınızsa səpələmədinizsə oxumadınızsa üşümədinizsə
3rd pers. pl.	almadılarsa gəlmədilərsə oturmadılarsa gülmədilərsə bağlamadılarsa səpələmədilərsə oxumadılarsa üşümədilərsə

2.4.31. Future Definite Conditional Negative

-mayacaq/məyəcək + (person marker) + ***-sa/sə***

1st pers. sing.	almayacağamsa gəlməyəcəyəmsə oturmayacağamsa gülməyəcəyəmsə bağlamayacağamsa səpələməyəcəyəmsə oxumayacağamsa üşüməyəcəyəmsə
2nd pers. sing.	almayacaqsansa gəlməyəcəksənsə oturmayacaqsansa gülməyəcəksənsə bağlamayacaqsansa səpələməyəcəksənsə oxumayacaqsansa üşüməyəcəksənsə
3rd pers. sing.	almayacaqsa gəlməyəcəksə oturmayacaqsa gülməyəcəksə bağlamayacaqsa səpələməyəcəksə oxumayacaqsa üşüməyəcəksə
1st pers. pl.	almayacağıqsa gəlməyəcəyiksə oturmayacağıqsa gülməyəcəyiksə bağlamayacağıqsa səpələməyəcəyiksə oxumayacağıqsa üşüməyəcəyiksə
2nd pers. pl.	almayacaqsınızsa gəlməyəcəksinizsə oturmayacaqsınızsa gülməyəcəksinizsə bağlamayacaqsınızsa səpələməyəcəksinizsə oxumayacaqsınızsa üşüməyəcəksinizsə
3rd pers. pl.	almayacaqlarsa gəlməyəcəklərsə oturmayacaqlarsa gülməyəcəklərsə bağlamayacaqlarsa səpələməyəcəklərsə oxumayacaqlarsa üşüməyəcəklərsə

2.4.32. Future Indefinite Conditional Negative

- mar/mər + person marker + ***-sa/sə*** (for the 1st person sing. and pl.); ***-maz/məz*** + person marker **+** ***-sa/sə*** (for the 2nd and 3rd persons sing. and pl.)

1st pers. sing.	almaramsa gəlmərəmsə oturmaramsa gülmərəmsə bağlamaramsa səpələmərəmsə oxumaramsa üşümərəmsə
2nd pers. sing.	almazsansa gəlməzsənsə oturmazsansa gülməzsənsə bağlamazsansa səpələməzsənsə oxumazsansa üşüməzsənsə
3rd pers. sing.	almazsa gəlməzsə oturmazsa gülməzsə bağlamazsa səpələməzsə oxumazsa üşüməzsə
1st pers. pl.	almarıqsa gəlməriksə oturmarıqsa gülməriksə bağlamarıqsa səpələməriksə oxumarıqsa üşüməriksə
2nd pers. pl.	almazsınızsa gəlməzsinizsə oturmazsınızsa gülməzsinizsə bağlamazsınızsa səpələməzsinizsə oxumazsınızsa üşüməzsinizsə
3rd pers. pl.	almazlarsa gəlməzlərsə oturmazlarsa gülməzlərsə bağlamazlarsa səpələməzlərsə oxumazlarsa üşüməzlərsə

2.4.33. Hypothetical Conditional Negative

-masa/məsə + idi //-masa/məsə + (-y)+ -dı/di

1st pers. sing.	almasa idim/almasaydım gəlməsə idim/gəlməsəydim oturmasa idim/oturmasaydım gülməsə idim/gülməsəydim bağlamasa idim/bağlamasaydım səpələməsə idim/səpələməsəydim oxumasa idim/oxumasaydım üşüməsə idim/üşüməsəydim
2nd pers. sing.	almasa idin/almasaydın gəlməsə idin/gəlməsəydin oturmasa idin/oturmasaydın gülməsə idin/gülməsəydin bağlamasa idin/bağlamasaydın səpələməsə idin/səpələməsəydin oxumasa idin/oxumasaydın üşüməsə idin/üşüməsəydin
3rd pers. sing.	almasa idi/almasaydı gəlməsə idi/gəlməsəydi oturmasa idi/oturmasaydı gülməsə idi/gülməsəydi bağlamasa idi/bağlamasaydı səpələməsə idi/səpələməsəydi oxumasa idi/oxumasaydı üşüməsə idi/üşüməsəydi
1st pers. pl.	almasa idik/almasaydıq gəlməsə idik/gəlməsəydik oturmasa idik/oturmasaydıq gülməsə idik/gülməsəydik bağlamasa idik/bağlamasaydıq səpələməsə idik/səpələməsəydik oxumasa idik/oxumasaydıq üşüməsə idik/üşüməsəydik
2nd pers. pl.	almasa idiniz/almasaydınız gəlməsə idiniz/gəlməsəydiniz oturmasa idiniz/oturmasaydınız gülməsə idiniz/gülməsəydiniz bağlamasa idiniz/bağlamasaydınız səpələməsə idiniz/səpələməsəydiniz oxumasa idiniz/oxumasaydınız üşüməsə idiniz/üşüməsəydiniz
3rd pers. pl.	almasa idilər/almasaydılar gəlməsə idilər/gəlməsəydilər oturmasa idilər/oturmasaydılar gülməsə idilər/gülməsəydilər bağlamasa idilər/bağlamasaydılar səpələməsə idilər/səpələməsəydilər oxumasa idilər/oxumasaydılar üşüməsə idilər/üşüməsəydilər

2.4.34. Unwitnessed Conditional Negative

-masa/məsə + imiş //-masa/məsə + (-y)+ -mış/miş

1st pers. sing.	almasa imişəm/almasaymışam gəlməsə imişəm/gəlməsəymişəm oturmasa imişəm/oturmasaymışam gülməsə imişəm/gülməsəymişəm bağlamasa imişəm/bağlamasaymışam səpələməsə imişəm/səpələməsəymişəm oxumasa imişəm/oxumasaymışam üşüməsə imişəm/üşüməsəymişəm
2nd pers. sing.	almasa imişsən/almasaymışsan gəlməsə imişsən/gəlməsəymişsən oturmasa imişsən/oturmasaymışsan gülməsə imişsən/gülməsəymişsən bağlamasa imişsən/bağlamasaymışsan səpələməsə imişsən/səpələməsəymişsən oxumasa imişsən/oxumasaymışsan üşüməsə imişsən/üşüməsəymişsən
3rd pers. sing.	almasa imiş/almasaymış gəlməsə imiş/gəlməsəymiş oturmasa imiş/oturmasaymış gülməsə imiş/gülməsəymiş bağlamasa imiş/bağlamasaymış səpələməsə imiş/səpələməsəymiş oxumasa imiş/oxumasaymış üşüməsə imiş/üşüməsəymiş
1st pers. pl.	almasa imişik/almasaymışıq gəlməsə imişik/gəlməsəymişik oturmasa imişik/oturmasaymışıq gülməsə imişik/gülməsəymişik bağlamasa

	imişik/bağlamasaymışıq səpələməsə imişik/səpələməsəymişik oxumasa imişik/oxumasaymışıq üşüməsə imişik/üşüməsəymişik
2nd pers. pl.	almasa imişsiniz/almasaymışsınız gəlməsə imişsiniz/gəlməsəymişsiniz oturmasa imişsiniz/oturmasaymışsınız gülməsə imişsiniz/gülməsəymişsiniz bağlamasa imişsiniz/bağlamasaymışsınız səpələməsə imişsiniz/səpələməsəymişsiniz oxumasa imişsiniz/oxumasaymışsınız üşüməsə imişsiniz/üşüməsəymişsiniz
3rd pers. pl.	almasa imişlər/almasaymışlar gəlməsə imişlər/gəlməsəymişlər oturmasa imişlər/oturmasaymışlar gülməsə imişlər/gülməsəymişlər bağlamasa imişlər/bağlamasaymışlar səpələməsə imişlər/səpələməsəymişlər oxumasa imişlər/oxumasaymışlar üşüməsə imişlər/üşüməsəymişlər

SOURCES

1. *Azərbaycan dilinin orfoqrafiya lüğəti* (2021), VII nəşr. Bakı.
2. Hüseynzadə, Muxtar (2007). *Müasir Azərbaycan dili (Morfologiya)*. Bakı, Şərq-Qərb.
3. Johanson, Lars (2021). *Turkic*. Cambridge, Cambridge University Press.
4. Kazımov, Qəzənfər (2010). *Müasir Azərbaycan dili (Morfologiya),* Bakı. Elm və Təhsil.
5. Kazımov, Qəzənfər (2007). *Müasir Azərbaycan dili (Sintaksis)*, Bakı, Təhsil.
6. Xəlilov, Buludxan (2000). *Müasir Azərbaycan dilinin morfologiyası*. Bakı.

JALA GARIBOVA
SABINA ALIYEVA

“A GRAMMAR OF CONTEMPORARY AZERBAIJANI”

Format 60x84. 1/8. 40.5 printing sheet. printing 200.
The book was printed
at "INCI GROUP OF COMPANIES" JSC.